

کتابخانه عمومی آیت الله العظمی
مرعشی نجفی - قم
قسمت نسخه های عکسی
شماره ۸۸۹

۱

کتابخانه و قرائتخانه عمومی
حضرت آیت الله العظمی آقای سید شهاب الدین مرعشی نجفی داماد
ت

6

کتاب سوره غفره
تفصیل
برای رونق دهی
۱۲۳۳

مرآة المؤمنین

۱۲۳۳

مرآة المؤمنین

فی

مناقب اهل بیت سید المرسلین
تألیف

المولوی ولی الله اللہ پوری

حبیہ
۱۳۳۱

۹۶

کتابخانه عمومی آیت الله العظمی
مرعشی نجفی - قم

سید محمد علی

مرعشی نجفی - قم

بسم الله الرحمن الرحيم

کتابخانه حکیم شیخ الدوله بهادر جاوید خاں

الحمد لله الذي خص نبيه محمد صلى الله عليه وسلم بالعترة الطاهرة الذين هم كرم الاستد
واوجب على الكافة تعظيمهم ومودتهم وامر لكل مسلم الاقراء بهم والاعتقاد بما كانوا عليه من
بهم نحي ومن خلف غنم ملك وردى دار شهد ان لا اله الا الله شهد ان محمد عبده
ورسوله الذي يدان من طاعة الكفر الى نور الايمان صلى الله عليه وسلم وعلى اله ما توردوا في انظارهم صلوة طيبة
والله يدرك كل فرد في الف مرة وسبعة فدية احاديث شفهية على مناقب اهل البيت النبوية العطرة المصطفية
من الكتب المعتمدة في الصحاح والسنن في الكتب موافق للنصائح المعروفة عند علماء الحديث على ما تورد من الاحاديث
روشنه اوضح احسان وصحبه سيد الوصال الى جناب اهل بيت الله عليه وسلم بوساطة ائمة البيت ولا فساد في ملكهم اية
يبدخل في الجنان لله صلى الله عليه وسلم في سبيل النجاة ووساطة الشفاعة وسبب ابرار المؤمنين في مناقب اهل
سيد المرسلين رجا ليقبل منا واحسن من زمره المستكين بحبل المؤمنين والهداية انك انت
المحبوب وهدى المؤمنين فليكن السوكل وملك الاعلان وزوجك خيرا خاتم نبوة النبي والاولاد لهم مقدم

مفسر در میان آیاتیکه نازل شده اند در شان اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و سلم واحدینی که شتمل اند بر وجه محبت و پیروی ایشان الایته الاولی قوله تعالی قل لا استعظم علیهم اجرا الا الموت فی القبری ومن انقض حینه نزوله فیا حسنا الی قولوه الذیر یقبل التوبه عن عباده ویغفر عن السیئات ویعلم ما یعلمون بدانکه این آیت شتملت بر مقاصد و توابع اول تفسیر و شان نزول باید دانست که مفسرین اینجا اختلاف کرده اند بعضی گفته اند مراد از مراتب تقرب الی الله عزوجل عمل است خواه این صفت در اهل بیت نبوی یافته شود یا در دیگران راست که از جمله عباد و صلحا باشد و این قول مرجوح است سیاق آیت سنائی ادبست و ادعاء نسخ این آیت خطاست و بسیار از علماء مثل تعلیمی و غیره مبالغه کرده اند در رد این قول فقال ولیکن قبحا نقول من نعم ان التقرب الی الله طاعه و موده میمه دلی بینه مستنوخ و محققین از مفسرین و محدثین میگویند که آیت در شان اهل بیت نبوی نازل شده عن ابن عباس ان هذه الایة لما نزلت قالوا یا رسول الله من قرأ تک بمولاه الذین وجبت علینا مودتهم قال علی وفاطمة و ابناهما و عن علی علیه السلام ال حم ال حم انه لا یحفظ مودتنا الا کل مودة ثم قرء قل لا استعظم علیهم اجرا الا المودة فی القبری واخرج البزار والطبرانی عن الحسن علیه السلام من طرق بعضها حسن و بعضها خطیة من جملة ما من عرفنی فقد عرفنی ومن لم یعرفنی فما بالحسن بن محمد صلی الله علیه و اله وسلم ثم علی و اسعد طه ابائی ابراهیم الایة ثم قال اما البشیر اما ابن النذیر ثم قال واما من اهل بیت الذین اصغر صدورهم و مولانا هم فقال فیما ارسل الله علی محمد صلی الله علیه و اله وسلم قل لا استعظم علیهم اجرا الا المودة فی القبری و من یقرئ لایسته و فرروا به الذین اصغر صدورهم و هم علی کل مسلم و انزل

نماز کند از سحر تا نوحال که بود خسته آنکس که او طلب نعمت بود و در آن روز است پس ذکر کرد وی این
قول مردم پیش آنحضرت ه لیس سخت شد غضب وی پس بر اندر منبر و فرمود ما بال اقوام بود و نیز
در آن شبی و در وی رحمتی الا من اذى النبی و ذوی رحمتی فقد اذى فی و من اذى فی فقد اذى الله
اخرجه الطبرانی و البیهقی و غیره و در کافه حضرت عباس علم آنحضرت را کایت فرست بر
قطع حدیث خود و وقت تقاضای آن نزد آنحضرت ه نزد وی ه غضب در آمد و سرخ شد
لبه مبارک او و عرق از چین نورانی وی جاری شد و فرمود و الذی نفسی بیده لا یدخل
قلب رجل ایمان حتی یحکم الله و یسئلهم و یفرزوا و یتیمهم ایضا ما بال اقوام یخجلون فاذا ردوا
الرجل من اهل بیته قطعو اصدانهم و الله لا یدخل قلب الرجل لایمان حتی یحکم الله و یفرزوا و یتیمهم و یفر
اخری و الذی نفسی بیده لا یدخلون الجنة حتی یومنوا و لا یؤمنوا حتی یحکم الله و یفرزوا و یتیمهم
ترجمان آن شد ه الا الجنة الا علی و لا یرحموا و لا یصلوا الا علی و لا یصلوا الا علی و لا یصلوا الا علی و لا یصلوا الا علی
و غیره من الکتاب المتعسر و اخرج ابویکوف از فی انه صلی الله علیه و آله و سلم خرج علیهم و وجهه
مسرقة کد بره الله فمکله عبد الرحمن بن عوف فقال ان ربه انی من ربی فی ارضی و انی
عمی و انی بال الله و اخرج علیا من فاطمة و امر رضوان خازن الجنان فمعه شجرة طویة فحملت
رفاقا لغی صفا کما بعد دجی اهل البیت و الله یحکم الله و یفرزوا و یتیمهم و الله یحکم الله و یفرزوا و یتیمهم
فما کما یضار فی و یمنع راسی فکاک رقاب رجال ذل و من النار و قال رسول الله صلی
الله علیه و آله و سلم لا یجوز اهل البیت الا من یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم الا من یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم
من احسنی و احب بید یغفر الله لکم و احب ما کان معی فی الجنة و فرزوا و یتیمهم و الله یحکم الله و یفرزوا و یتیمهم
در جنتی و زاد ابوداود و مات متعاسفا و فی الکف قال رسول الله صلی الله علیه و آله
و سلم من مات علی حب ال محمدات شهید الله من مات علی حب ال محمدات غایب الله

ال محمدات علی حب ال محمدات شهید الله من مات علی حب ال محمدات غایب الله من مات علی حب ال محمدات غایب الله
علی حب ال محمدات شهید الله من مات علی حب ال محمدات غایب الله من مات علی حب ال محمدات غایب الله
ال محمدات علی حب ال محمدات شهید الله من مات علی حب ال محمدات غایب الله من مات علی حب ال محمدات غایب الله
و روی عن تاجع الید اللامع الی القاسم ان رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم کسدت بکد کوع قالوا یا
نبی الله کسدت بکد کوع قال نعم ان حبیر کل علیه السلام انانی فقال یا محمد ان الله یحبک
فکسدت و رفعت راسی فقال یا محمد ان الله یحبک علیا فکسدت ثم رفعت راسی فقال یا محمد
ان الله یحبک فکسدت فکسدت ثم رفعت راسی فقال یا محمد ان الله یحبک علیا فکسدت ثم رفعت راسی فقال یا محمد
رفعت راسی فقال یا محمد ان الله یحبک علیا فکسدت ثم رفعت راسی فقال یا محمد ان الله یحبک علیا فکسدت ثم رفعت راسی فقال یا محمد
نرا و اشاره نموده از کوف و کذیر از بعض البیت و قد صرح انه صلی الله علیه و آله و سلم قال
والذی نفسی بیده لا یغفر الله لکم الا من یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم الا من یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم
مناقیق و مر جابر ما لنا نعرف المناقیق الا معصم علیا و قال صلی الله علیه و آله و سلم من
الغرض احد من اهل سبی فقدم حرم شفاعتی و قبل ان یوضع و کذا خبر من بعض اهل البیت
حشره الدولوم القیامة له و دیا و ان شهیدان لاله الا الله ادخله الایم الخواری فی الموضع
و اخرج الطبرانی بسند ضعیف عن الحسن علیه السلام مرفوعا لا یغفر الله لکم الا من یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم
یوم القیامة لسا ط من النار و اخرج الذی یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم
و قال صلی الله علیه و آله و سلم یا بنی عبد المطلب الی سالت الله لکم ثلثا ان ست قاتکم و
یهدی ضالکم و ان تعلم جاکم و کملت الله ان یجعل کم جوادا و فرزوا و یتیمهم و الله یحکم الله و یفرزوا و یتیمهم
و شدة الناسی کما و رخا و فلو ان رجلا منکم یمن بالکرم المقام ای جمع قدمیه فصل و صام
ثم لقی الله و یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم و لا یغفر الله لکم

ليس ان لصحة الرسول صلى الله عليه وسلم لم يعلم ثم مراد ان آية من جوارف ان علم السلام
واولاد حضرت فاطمه ودرسته وري انباي رسول الله وعلی مرتضى النفس رسول خدا وعلی
ذات الخضر است وکسیده ان دعائین حضرت فاطمه زهرا است قال رسول الله ص
قوم يقولون ان رحم رسول الله لا تنفخ قومه يوم القيامة بل والعدان رحمهم موصولة في الدنيا
والآخرة والى الله الناس فرط لكم الحوص وضرروا بغير حق حتى سجدوا وكم بما قبلنا من الذين
الى لا تسفع فاشفع حتى من كسفعه تسفع حتى ان ابليس ليطاول طعنا من الشفاعة
ومن ثم اخرج على عليه السلام يوم التثوير على اهلها فقال لهم السلام بالهدى فكم احد اقررت الى
رسول الله صلى الله عليه واله وسلم فمر الرجم مني ومن جعله صلى الله عليه وسلم نفسه وابناه
ابناه وولده غيري قالوا اللهم لا تجعله قال صلى الله عليه وسلم ان الله جعل ذرته
كل شي في صلبه وجعل ذرته في صلب علي بن ابي طالب وضرروا منه زاد ان عليا دخل على النبي
صلى الله عليه وسلم وغد العباس فلم يفرده عليه السلام فعا نقه وقبل يمينه واجلعه
يمينه فقال العباس ارحمته قال يا عم والله لقد اشد حباله مني ان الله جعل الحديث وضرروا منه
زياده انه اذا كان يوم القيامة يركب الناس بالسما والعاثم شتره الله عليهم الله اذ ورس
فانهم يدعون باسمائهم لصحة ولادتهم وقال صلى الله عليه وسلم ان كل شي ام يسمون الى والى الى
عصبة الاولاد فاطمة فانا ولهم وانا عصمت واهل طوق لقوى بعضا بعضا بدان اكدك
الذكر انهم احاديث صريح انه انما ارضاه حضرت سرور كائنات ان است که اولاد
دختری آنحضرت مسمون باحضرت اند ودر است کامله اوصح الله عليه وسلم بالها
رسیده بخلاف سراسیا واهم که اولاد دختر را ان مسمون شوند وکسان
و در است نیابند از اجداد فاسده خود و انکه اولاد آنحضرت داخل خواهند

شد در حجت الاوای بلاد حساب و کتاب بسبب قربت آنحضرت صلى الله عليه وسلم وما
قال رسول الله ص فاطمة است محمد ما صفة اسم عبد المطلب يا من عبد المطلب لا اظلم لكم من الله
شيئا غير ان لكم رحما عليا بل الله وضرروا منه يا من لا ياتين الناس يوم القيمة بالآخرة
يجلوها على ظهورهم وياتون بالدين على ظهورهم لا اغني عنكم من الدين شيئا وقال ص ان اهل
بیتي هم اولاد واولى الناس الى ورسلك ان اولياي اشد منكم المتقون من الجوار
حيث كانوا لا ينفوا في ما روينا من القاصد انهم احاديث حث و تشويق است مراد
را بر عباده و تالكيد مراتل بیت الله که مضمون از جميع لغات اند و بشير اند بالدخول
في دار الجنان بلا حساب محض برای انکه امره كرامة مكر دور و روى از اعمال و شجره
و علمها من موافق اعمال ابي نرگواران بر چند که محسن شاف و تكليف صعبه که موصوفين
العبية بر ارامت بر خوف قبول نموند از عذبة كبر خاليت و احذر از ارامت مثل
اعمال الله عمل نموند اند كردن من بده و استماع ان جنين عبادات که كمال انوار بشير
از امكان است جای كمال خوف بر ارامت شد و وجوب عبادت بر ان الله
تر كردید و هم جنات حدیث فاطمة لا تسكن على انت بنت رسول الله ص على نبيه است
مرامت لا بر اند مغرور شوند بر اهل و نسب خود از شرافت آباء و اجداد هیچ سود
نمیت جای امر آخرت بر عمل خود است الناس مجنون با علم الله الا خیر الخیر و
ان شرافته و الله ان لصحة الرسول فاطمة تول سيدة ان حدیث و بشير با شرفه
در حجت الاوای با جميع ذرات و محبان و خوف است لکن به بکل الازرعه اهل
السلام که ترک ناید اعمال لا و مغرور شوند بر اهل و نسب مباشر مغرور
کیرم بدرتو بود فاصل از فضل بدرتراجم حاصل شود مواخذه بروز

بود و بعضی گفته اند که لوی ابطالب نام دیگرند که است و مادر او فاطمه بنت اسد بن هاشم است و بن عبد مناف است و بود وی رضا اصغر اولاد ابطالب کان الصغر من جعفر بن عثمان و کان جعفر اصغر من عقیل بن عثمان و کان عقیل اصغر من طالب بن عثمان گویند که محمد بن امام همام در شان مادر خود در آمد سیده اصفام از وی بالکل موقوف گردیده چون میخواست که سیده بت آن ازدواج آنکه علی مرتضی اعظم در شکم وی بود قادر بر شد بر سر زانرا که او پدر عبد الله بن ابی طالب بود و بای خود را در شکم وی و مصلحتی ساخت لیست خود را به لیست او پس باز میخواست او را ازین شرک جلی در روز امام محمد رسول خدا در خانه عم خود ابطالب بن عثمان فرمود وی اختیار مادر علی مرتضی علیه السلام برای تقویم بر غنیمت و خواجه روزی ابو طالب پرسید که ای فاطمه محمد صلی الله علیه و سلم فرزند او را در زاده و عزیز نیست برای تقویم او چه بر میخیزد وی اختیار میزدی گفت که این حرکت از من با اختیار خود نیست فرزند که در شکم است چون آن بر گردیده عالمیان پیش من ایند که خود را چنان بر شکم من میزند که جان من زیاتر از شکم من و تاب نشستن بر کمر منی باید از محبت بر میخیزم پس محبت رسول خدا در اب و کل آن ولی خدا خیر خاصه از آنکه تردد و از یک نور متولد اند و علی مرتضی علیه السلام و محمد بن عبد الله در آن سال ششم از عام قبل پیدایش از هجرت بسیزده سال و بعضی گفته اند پیش از هجرت با نوزده سال قبل از هجرت نوزده سال و بعضی ده سال گفته اند در حقیقت گفته اند متولد شده و هیچ مولودی پیش از وی علیه السلام و بعد وی اندرون کعبه مظهر متولد شده اخرج الحاکم و قول مصنف فی الولد قبله و لا بعد من الکعبه احد ثم قال فقد تواترت الاخبار ان فاطمه بنت اسد ولدت ابن المومنین علی بن ابی طالب و فی فضل الله تعالی العا جلاله و اعلا و المرتبه و اعلی التکرم و گویند که روز ابو طالب محزون و غمگین در جماعت از زنان عرب در آمد زنی از آن از لب ریح سوال

سوال کرد گفت فاطمه بنت اسد را در دوزخ گرفته و در شدت آن گرفتار است لیست رفت و گرفت دست او را و در آورد در خانه کعبه و گفت لیست بر نام خدا پس او را کرد فاطمه اواری و زانند علی لطف منقلب که مثل او نیک او دیده شد و نام نهاد او را ابی طالب ابو طالب علی و بود مولودی را بعد دخول آنحضرت بخیمه لیست پس بعد از رسول خدا روز ولادت علی مرتضی و بیست سال گذشت معافی الی المعالی الالهی و در آن شمار موسوی و ابی که فاطمه بنت اسد و الله علی مرتضی علیه السلام طواف مسجد ناکاه وی را در دوزخ گرفت و حیات آنحضرت حاضر بود گفت که فرزندم مرا در دوزخ گرفته است رسول خدا او را اندرون حویف گوید در آورد فی الفور علی مرتضی متولد شد بعد از آن فاطمه با علی مرتضی خانه خود را خواست که لیستان خود را در مال آن دلی خواد بد در حال لیست آن نگرانید و چون بد روی عم ابطالب خواست که بر وی بسوسه در وی نشیند نیز نگرانید لیست آنحضرت در یافت و پیش آمد و تقویت فرمود و خواست که بسوسه بدو فاطمه مادر حضرت مرتضی علیه السلام انجامد و سر کرده بود ظاهر سخت و مخالفت نمود آنحضرت ۳ حج جواب نهاد و زمان مبارک خود را در دوش نهاد و لعاب مبارک در دهن وی انداخت پس اول حیره که از دنیا علی مرتضی طلب خود گرفت زمان حضرت رسول مصطفی صلی الله علیه و سلم بود از محبت محزون شریف و معدن حقیقت گشت و در مدارج او رده که نام نهاد بر ابو طالب علی و تقسیم کرد او را رسول خدا بصدیق و لقب کرد بامین و شریف و بادی و معدی و اذن و اعیه و عیسوب الائمة و کنیت ابو الحسن و ابو تراب و ابو السطین و ابو الزکامین و اشعر القاش مرتضی و اسد الدنایا و حیدر الوصی و امیر المومنین و سید المصلین و امام التقیین و موسی المومنین و سید العرب و امام البررة و قاتل الفجره دوی القرنین و قسیم النار و محبته

و گفته اند که او را نام او را

افراد ان قبول كرد و گفت حضرت زيار علي العباسي حضرت اند و بكن و غنا كن و زيار
 انما جبرئيل امين اسم الله انك لا تدري من اجبت برائي لتكلم في اور دو نفر از عباسي هم قبول الله
 روايت كرده اند كه خضر حضرت علقم فرمود الوطالب است كه شهادت بر زبان آورد و از
 بسكه من قرب تر بوي نسبت با حضرت بودم انرا شنيدم و از ان حضرت عرض كردم كه الهام كنيد
 كه تو مي خواي حضرت فرمود من شنيدم ام لك قول حضرت مرقي از روي خود او بعد وفات است
 مات على الصل او الهام فرمودن حضرت است كه بنده از وي را در حفره در بهر جسم
 مغفوف ساخته بطور جاهليت منافي اين قول است و اخرج احمد بن حنبل قال ما توفي الوطالب
 اتيت النبي صلى الله عليه وسلم فقلت ان علي بن ابي طالب قال ادب فواره ثم لا يخرجك الشيا حتى
 فاستبني فاعتكف ثم اتيت قال فدعاني بدعوات السيرة ان لي بها حرم نعم وسود ما كان علي يوم اذا غسل
 اغسل اما انظر مايت است كه الوطالب با حجاب بود و محبت و افره ميداشت و ان حضرت را
 بني برحق ميدانست و نميتهم و معا و ان حضرت هم بود و گفت كه اخيه او مقدم ميكند حق و نميتهم
 خوانده و وي الهام طالب مر علي رسول الله صلى الله عليه وسلم و علي يوم و معا يعيدان فقال رسول الله
 ما الذي الذي اراكم تدعون به قال يا عم نداء من الله ودين طلائع ورسوله وخرج انما ابراهيم او
 كما قال بعضي الله فمروا رسول الله على العباد و انت يا عم اخي مني تدلني في النعيم و دعوتك الى الله و الحق
 من اجابني الله و اعاني عليه فقال الوطالب يا اخي اني لا استطيع ان افارق ديني اباي و
 و ما كانوا عليه لكن والله لا اخلص لك مني ما لقيت و ذكر و ان قال لعاصم يا سفيان ما الذي
 الذي انت عليه قال يا ابي اتيت رسول الله صلى الله عليه وسلم و صدقته بما جاوبه و صليت معه
 و استمعته فقال اني لم يدعك الا على خير فاتبه و ان روايت نو عمر بن حنبل قول عباسي هم رسول الله
 لا يبدد و بالبحر لصدوق الوطالب حقيقه نوة حضرت البسة از كتب تفاسير و تواتر نجات است

است اما اخبر الله شهادت بر زبان ناست و قطع نيت بر خود كه حضرت روايات واقع كرده پس نزد كسيكه
 ايمان عبارت از قصد حق طي است لا محالة ابطال نيز او همان موقع است اما انكه اقرار را با ن
 شتر كرده است در ايمان و تر نوقف نموده و جميع ما ذكرنا على ما وقع من كتب اهل السنة و زاد و كذا
 بر روايات علمه از انكه انما عشر عليهم السلام و ايمان الوطالب ناست و الله اعلم الخلق
 عباده مقام ناست چون دانستي كه حضرت مرتضى محبول و مطبوع بود بر ايمان و محبت حضرت
 رافضيه كه بود و عبادت الله و فضلنا مناسير از روي و علي در صغر سن شاكحال او بر سر السنة كشت
 و حجاب ناست و متعلق نيت او بر كشته اخرج احمد بن حنبل كان من نعم الله على علي بن ابي طالب عزم و
 صنع السلام و اراده من اخبر ان قول اصابت از من شديقه و كان الوطالب داعيا لغيره فقال رسول الله
 للعباسي عمره و كان من السيرة باسم عباسي ان اخاك كسيرة العيال و قد اصاب الناس ما نرى من السيرة
 قال لظن بنا اليه يخفف من عياله اخذ من بيته رجلا و ما خذ انت رجلا فليكنما غنة قال العباسي نعم يا لظن
 حتى اتانا الي ابي طالب فقال له اما تريد ان تخفف عنك من عيالك حتى يكتفي الناس باسم فيقال
 لهما الوطالب اذا نكرت انما عقلا قال يا عم عقيلا و طالبا فاصفا ما شتما فاخذ رسول الله
 الله عليه وسلم عليا و ضمته الى صدره و اخذ العباس جعفر افضله اليه ثم نزل علي رضي الله عنه رسول الله
 عليه وسلم حتى نزلت الدنيا فاتبه علي و آمن و صدقه و لم نزل جعفر عند العباس حتى اكرم و ارضي
 جعفر بن لقيت بعد مشركت و نماز كذا و با حجاب ناست و ما نيتش از روي الوطالب قال
 اني اخي و ذكر نقص اهل العلم ان رسول الله كان اذا حضرت الصلوة خرج الى شباب مكة و خرج معه
 عبيد ابي طالب مستحقين ابيه و خرج جميع اعمامه و سائر قوم فيصلبان الصلوة فيها فاذا انصفا
 رجعا فقلت لك ما نسا و الله ان يكن من بعد روي ابي طالب جميع عمو و عمود و ان و طاهر
 فرمود و روي خود را بر روي ابي طالب نه نمود حضرت مرتضى را الله

بولايته على من يطالب من تولد فقد تولاني ومن تولاني فقد تولي الله ومن احبني فقد احبني ومن
 احبني فقد احب الله ومن الغضب فقد الغضبي ومن الغضبي فقد الغض الله عز وجل وقال من مات
 وهو يحبني مات ميتة حسنة يحاسب الله بما عمل في الاسلام ومن جابر ما كان يعرف النفاق
 الا بغضب علي بن ابي طالب وبالجملة حضرت م دربار بعض حضرت مرثضى ما نعت تمام فرمود
 ومغض ويرانى في خوان ودرمى اورا دشمن خود بيان فرموده ليس لابائهم حضرت
 مرثضى كافر است بعض صحابى وعلوى است بل ان خدا رسول هم عز جابر قال رسول الله صلى الله
 عليه وسلم لما اسرى الى دخلت الجنة فرأيت في ساقى العرش الذين مكتوب لا اله الا الله محمد رسول الله
 ابرته على ابرته وفي رواية على ولي الله الحسن بن موسى فاطمة الزهراء على بن جعفر
 الله وروايت على ولي الله ولدا حضرت داد حضرت محمدان اورا حضرت نعيم وحنف فرمود
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم احب علي بن ابي طالب حسنة للفرقة حسنة وخصم حسنة
 لا ينفع بها حسنة وعز ابن عباس انه لما نزل قوله نعم ان الذين آمنوا وعملوا الصالحات اولئك
 هم خير البرية قال صلى الله عليه وسلم انت وشيعتك بالي يوم القيامة وانت وشيعتك راضين
 مرضين وبالي عدوك غضابا متفهمين فقال ومن عدوي قال ومن شريكك وشيعتك
 وروايت قال صلى الله عليه وسلم الاول العرش في يوم القيامة طوى لي قميل له ومن سمع بول
 الله قال يا علي سيفك يا علي ومحموك واخرج الدار فظني انه قال فاعرض يا ابا الحسن
 اما انت وشيعتك في الجنة وعز ام سلمة قالت كانت لبيتي وكان النبي صلى الله
 عليه وسلم عندي فانت فاطمة فتبعنا على رضى فقال النبي صلى الله عليه وسلم يا علي انت وشيعتك في الجنة
 وشيعتك في الجنة واخرج صاحب المطالب العالية عن علي رضى انه مر على جميع قاصدا
 اليه قبا فقال من اسم فقالوا من شيعتك يا امير المؤمنين فقال لهم خيرا ثم قال يا مولاي

مولاي الذين ما ادى منهم سموت شيئا وحمل احسانا مسكوا حياء فقال لمن سموت شريك بالفر
 الكرم اهل البيت وخلكم وحياكم بائنا لصفه سيعتكم فقال شيعتنا هم العارفون بالحق العادلون
 بالعدل اهل الفضائل العادلون بالعدل ما كوله القوت وعلوهم الافتصار وشيعة التواضع جمعوا
 الى الله لطاعة وخصوا الله لعباده مضمونا غاصين الصارم عنهم حرم العلمهم رافقهم سماءهم
 على العلم برهم برلت عليهم من الله كالفى برلت منهم من الرضا رضاء اخذ العرفا في القضا
 لولا الاجال الذي كتب الله لهم لتقرروا وراهم فراس دم طرقة على سوقا الى لقاء الله و
 القواب وحقا من الله العفات عظم الخلق في انفسهم وصغرا دونهم فرفعتهم فم والحسن
 كمن امانهم على ارايكها متكئون نعم والباركن رايهم فيها معذون صبر واما ما قيل
 فاعينهم راحة طويلا ارادتم الدنيا فلم يردوا وطبقهم فاعجزوا اما ليل فضافون
 اقدارهم تالون القرآن ترثيا يعطون انفسهم بائنا له ويستشفون له الله يدوايه
 نارة واما تفرشون جباهم والهم وركبهم واطراف اقدارهم تجري دموعهم على خلد ودم
 يجردون جبارا عظيما وكادرون اليه في فقال رفايعهم يد العلم واما ما رايهم فحكما علماء
 بررة القيا نراهم خوف يارهم نعم كالحدا حسمهم رضا وقد حو الطوا واما ما رايهم فحكما علماء
 بل خاتمهم من عظمتهم وشدة سلطانه ما طاست له قلوبهم ووليت غيبه قلوبهم فاما
 استغفوا من ذلك يادروا الى الله بالاعمال الزكية ولا يرضون بالقليل ولا يستكفرون
 له الخليل نعم لا تقسمهم ومن اعلم شفقون ترى لاحد من قوة في دين وخرافا في دين
 واما ما رايهم فحكما علماء وحرصا على علم وفما في فقه وعلم في حلم وكسب فقره وقصد في غنا
 تحلا في فقه وصبر في شفقة وحشوة في عبادة ورحمة في مجود واعطاء في حق
 ورفقا في كسب وطلب في حلال ولتسا في بر واعدوا ما في شهوة لا في جاهله

عن ابی الطفیل عامر بن زید قال قال جمیع علی الناس فی الرحمة فقال الشهدا بید کل امرئ سمیع رسول الله یقول
 فی غدیر خم ما سمعنا من محمد و ان رسول الله قال یدم غدیر خم اسم یلقون الی اولی بالمؤمنین
 من نفسه و هو قائم ثم اخذ بید علی فقال من کنت مولاه فاعلی مولاه الله و الی من و الله و عاده
 من عاده قال ابو الطفیل فخرجت فی نعلین من تحتی فقلت یدین ارقم فاجبرته فقال و ما تنکر
 انما سمعت من رسول الله و اللفظ لانی داود و فی الصواعق انه حذرت صحیح لاهریه فیه و قد
 اخرج جمیع جماعة کالتراجم و النبی و احمد و طرق کثیره جدا و من ثم رواه کثیره صحابیا و
 فر و انهم لا یجوز انهم کما یقول النبی صلی الله علیه و آله و سلم و ابی علی بن یونس ایدام خلافته کما مر
 و سیکانی و کثیره من سائده صحیح و من ثم یخرج فی حدیثه و لا یجوز رده با
 علیا کان بالیس ثبوت رجوعه منها و ادراکهم مع النبی و قولهم ان زیاده اللهم
 و الی من و الله اه موضوعه مرد و قد ورد ذلك من طرق صحیح الدعی کثیر منها انتهى
 و در مشکوٰۃ آورده که ملاقات کرد علی مرتضی را بعد از آنکه حکایت عمر بن الخطاب و
 گفت که او از من بانش و نش و بانش ای ابو طالب که صبح کردی و شام کردی و
 کشتی مولای من مرد و زن قال فقلت عمر بعد ذلك فقال له بنیایا بن ابیطالب
 اصبت و اصبت مولى کل مؤمن و مؤمنة رواه احمد و فر و ابیه یخرج لک یا علی اصبت و
 اه و بالجمله چون این خبر ثبت در غدیر خم واقع شده بر صحابیه از حضرت امیر ملاقات میکردند
 با دمیاد و نزد موافق آورده از عمر بن الخطاب که روزی قدوم نمود حضرت مرتضی بروی
 پس بر حالت برای تعظیم و جاد خود را فرستاد نمود بر زمین و گفت از حضرت امیر بنی بر سر
 حضرت امیر غدیر خم و توقف ساخت گفت عمر که تو را حق تر بر من است امیر و مولای من و مولای
 جمیع مؤمنان هستی پس از آن داد ترا رسول الله غدیر خم و هم چنین خطاب کرد با جمیع مؤمنان

که در این حدیث
 از ابی الطفیل

جابر بن محمد بن یونس قدس سره کردند و العلم عند الله از جمله انوار حضرت سیدنا ابی طالب علیه السلام
 انما قلت فی غدیر خم ان رجلا قال لعلی بن ابیطالب علیه السلام یا امیر المؤمنین انما
 انما ملک دون ملک قال جمیع رسول الله او قال دعا رسول الله بنی عبد المطلب فصنع لهم من
 طعام قال کلو اخی شیء و ادع فی الطعام کما یکره کان لم یس ثم دعا لغيرهم فمضوا و اوا
 لقی الشراب کان لم یس ثم شرب فقال یا بنی عبد المطلب انی بعثت الیکم خاصه و الی
 الناس عامه و قد را تم من نزه الامه با قدر اتم و انهم سابعی علی ان یكون اخی و صاحبی و وارثی
 فلم یقم الیه احد فقلت الیه و کنت اصغر القوم قال احبس ثم قال ملک مرارت کل ذلك اقوم الیه
 فبقول احبس و کان فرادى لیس فی حدیثه علی بن یونس ثم قال من ذلک و انت من علی دون علی
 و از جمله انوار حضرت مرتضی را بر کتف مبارک بر داشت فی انصاف علی بن رضی الله عنه قال
 الطلق مع رسول الله حتی انینا الکعبه فصعد رسول الله علی منکبی فنهض علی فکما رای رسول الله
 صعفی قال لی احبس فجلست ففرل بنی الله و جلس و قال اصعد علی منکبی فصعدت علی منکبیه
 لی فقال علی علیه السلام انه کمل الی لو کنت لقلت انی السماء فصعدت الی الکعبه و علیا مثل
 من صفرا و نحاس فجعلت اعاليه لارمله منینا و شمالا و قد افاض علی بن یونس من خلقه حتی اذا
 استکملت منه قال بنی الله اقد فقه قد فقت به فکر کما انک القواریر ثم نزلت فالطلقنا
 و رسول الله سبق حتی لو اننا البیوت خشیه ان یلقانا احد و در سراج آورده که چون حضرت
 علی مرتضی را بر کتف مبارک خود برداشت بر سید که یا علی خود را چه میگوینی یا بنی گفت
 یا رسول الله جهان منی بینم که چه مشکوف شده و یو یا سرب فی عرش رسیده است و هر چیز که
 در آن بینم بدست من می آید حضرت فرمود ای علی خوش وقت تو کار حق میکنی و
 حین حال من که با حق میگویم آورده اند که چون علی مرتضی بنان را بر زمین انداخت

و باره باره ساخت خود را از دوش مبارک بر زمین انداخت و در روی ابروی خود که خنده لا از بالای کف
 گوشت انداخت از جهت ادب و کفایت بر آن حضرت و چون بر زمین رسید سببی نمود حضرت
 سوال فرمود که سبب چیست گفت آنکه خود را ازین قدر بلند می انداختم و هیچ کسی در نمی نمود
 نه رسید حضرت فرمود چگونه کسی تو را سحر حال آنکه بر دراز نه تو محمد باشد و فرود از نه تو صبر
 علیه السلام و از آنکه آنکه رو کردیم چون خالد بن ولید را سبوی می فرستاد تا دعوت کند آن را
 سبوی اسلام و مانند آنجا تا مدت شش ماه و بی یک روز نماند و کسود کار کردید حضرت
 علی مرتضی را و آنکه الفیض فرمود و فتیک رسید علی مرتضی بنو اخی من و خبر یافتند اکابر آن اخی
 از قوم و میمنت از قوم آن ولی خدا است و آنکه خود را از آنکه خود را سحر می نمود و فرمود و ایستاد
 بروی بس غاصح ادا فرمود حضرت مرتضی با قوم خود و قام فرمود هم را در صف واحد و ایستاد
 و بر در آن و خود را ادا فرمود بعد از آن خود را بر او نشان نامر لو خود را و حمله تمام رسید
 اسلام او را در آنجا تا آنجا تا الفیض برکت زبان معجز بیان آن شریف خدا علیه السلام
 فرمود استعجاب رخ آنی آنی از البراد قال بعث رسول الله خالدا بن الولید الى اهل الیمین یرویهم
 الى الاسلام فکنت فی سبایهم فقام علیهم شتم و سب و لا حسنة الى شتم فبعث النبی صلی الله علیه و آله
 بنی ابي طالب علیه السلام و ان یغزل خالد بن الولید و من ابعده الناس اراد البقاء مع علی علیه السلام
 فبشرکه قال البراد فکنت من عقب مع علی کرم الله وجهه فلما انتهی الی اهل الیمین بلغ القوم
 الخبر فجمعوا الفضل بنی علی الفخر فلما فرغ صفحا صفحا واحد ثم تقدم من ایدینا فحمد الله و انشأ علیه السلام
 فراء علیه السلام کتاب رسول الله فاستمع بعد ان کلمانی یوم واحد و کتب بک کلامه الی رسول
 الله فلما فرغ کتب بخرس جدام جلس فقال لا سلام علی عدان و سابق اهل الیمین علی السلام
 و از آنکه آنکه در مرقه القضا بیان حضرت مرتضی و جعفر و ازین مناقشه افتاد در باب

در باب نبوت حمزه و حضرت مهربان که به شرفی بنو اخی من و علی مرتضی را و آنکه آنکه رسول
 الله فرزدی القعدة و مضی الاصل فخرج رسول الله فبیتهم انبه حمزه بنیادی با هم فضا و لما علی فاحد
 بید فقال لفاطمة و نوک بنت ملک حملها فاحتملها علی و زید و جعفر قال علی انا احدیها
 و بی بنت علی و قال جعفر بنت علی و خالها فکنتی و قال زید بنت اخی فقصی لیا رسول الله علیها
 و قال الخالد بن الولید الام و قال لعلی انت منی و انا منک و قال جعفر کسبت خلقی و خلقی و قال
 لزیدر انت احبوا و نوکنا الحمد و از آنکه آنکه چون کفار قریش جمع شدند بر آنجا
 آنحضرت و دایم مجرمه بود حکم الهی لقیمیم یافت خلعت سبایت آنحضرت و به فرشت
 مبارک علی و فقیه را غایت فرمود و در روزی مبارک مبارک است و را بر بالادی
 سر خند پوشید تا کفار قریش غلط افتادند و از آنکه شریف فرمای آنحضرت و اطلاع یافتند
 اولمک علی الهارم غت و ده من بعد در عصبه عقیب بنمده نمود و بان حضرت ملاحق
 شد قال ابن اسحق فی قصة الهجرة و من ورة کفار قریش فی امر النبی صلی الله علیه و آله فانی جبرئیل
 الی رسول الله فقال لا تبت هذه الليلة علی فراشک فلما كانت الغیمة من اللیل اجتمعوا لیرید
 صرحتی و ام فستون علیه فلما دای رسول الله و ذلك قال علی بن ابي طالب و ضم علی فراشک
 و لیس بردی بنو المحرمی الا خضر فقم فیهم فانه ان یخلف البیت فکرمهم و کان رسول الله
 قبل نایم فی بیده و ذلك اذا نام قال و خرج علیهم رسول الله فاحد حصه من تراب فی بیده
 فجعل یثره التراب علی رؤسهم و سوره سورۃ یس و القرآن حکم انک من المرسلین علی
 صراط مستقیم الی قوا فاعشیا ثم فیم لا یبصرون حتی فرغ رسول الله من مولود الایات
 ولم یبق منهم رجل الا قد وضع علی راسه ترابا ثم انصرف الی حبیث اراد ان یدهب
 فانهم آت منکم لم یکن معکم فقال ما تظنون من هذا قالوا یا محمد اقال خیمکم الله فوالله خرج علیکم

ثم ما تركتمكم رجلا الا وضع على راسه ترابا والظلي الى جنته اما ترون باكم في موضع كل واحد منكم
 على راسه فاذا عليه تراب جعلوا يطعمون فيرون عليا على الفراش مسجدا رسول الله صلى
 فيقولون ان هذا المجد ما عليه سرده فلم يبرجوا لك حتى اصبحوا اقام على
 فقالوا والله لقد كان صدقا الذي حدثنا ودر من باب الفضيلة عظيم شرف كره يدري الله
 للامام حجة الاسلام الى حامد محمد بن الغزالي بات على من ابطلاب على فراش رسول الله فادى
 الى غزو رجل الى جبرئيل وميكائيل عليهما السلام الى اخيت بينكما وجعلت عمر احداكم اطول
 عمر الاخر اليك لو لم يصاحبه بالحياة فاختار كلاهما الحيوة فادى الى غزو رجل افلا تسمي
 علي بن ابطلاب عليه السلام اخيت بينكم من شجاعت علي فراشه فقد نفقه واثره
 بالحياة ابطلاب الى الارض فاحفظه من عذوه فكان جبرئيل عند راسه وميكائيل عند
 رجله وجبرئيل ينادي بخ من مثلك يا بن ابطلاب يبايغي تعالى بك الملك
 فانزل الى غزو رجل ومن الناس من يشري نفسه ابتغاء مرضات الله والله روف بالعباد
 وبعد ان اقام بمود علي مرتضى في مكة ثمانية ايام اذ افترسوا ما انت في مودمان
 كيمودنتر در مودمان وقتيكه فراغت يافت لاحي لشدة باخفرت مودمجة مودمكية
 وازا حمله انك جون در ميان اصحاب مواجات واقع شد ان حضرت م علي مرتضى را ان خود
 خواند و شربك ذات خود فرمود فراموشك ب قال ابو عراخي رسول الله بين المهاجرين
 ثم اخي بين المهاجرين والا لبصار وقال في كل واحد منكم لعمري انت اخي في الدنيا والآخرة
 واخي بينه وبين نفسه وعمر عبد الله بن عمر قال اخي رسول الله بين اصحابه فجاد علي يد مع عيناها
 فقال يا رسول الله اخيت بيني اصحابك ولم توارخ بيني وبين احد فقال رسول الله انت
 اخي في الدنيا والآخرة ودر مودمان مودمكية انك جون اخفرت مواجات ميان اصحاب

اصحابك فرمود علي مرتضى عرض خدمت بخت كه يا رسول الله دوست روي و القبط طري
 حالي را كه تعلقت با فعلت باصحابك غيري فان كان في سخط علي ملك الغني والكرامة ليس ان
 حضرت فرمود و الذي يعني بالحق ما اخبرتك الا لتفانيت عند منزلة يا رسول الله موت و
 واري فقال يا رسول الله او زنت منك قال ما او زنت الا نبي وقال وما او زنت الا نبي فقال
 قال كتاب الله وسنة نبيه وانت معي في قصر في الجنة مع فاطمة بنتي وانت اخي ورفيقك
 رسول الله صلعم فنه اللبنة اخوانا علي سر متفانين الا خلا في النظر لعظمهم الى بعض و
 اخف الصبر عن ابن عباس ان عليا كان يقول في صوة رسول الله ان الله يقول افان
 مات او قتل انقلبتم على اعقابكم لا نقابلنكم الا باضداد حتى تاتوا الى لاهوت
 واوليه ووارثه واني عمه وني اخوته مني واني عبد البر در استيعاب او رده كسب من حشر
 والطرق متعددة عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انت اخي وصاحبي وعضي الى
 الطفيل قال لما احتضر عمر جعل يادى اخلافة منورى بين علي رضي الله عنه وعثمان وطلحة والزبير
 وعبد الرحمن بن عوف وسعد بن زيد فقال علي عليه السلام من فيكم احد اخي رسول الله بينه
 وبينه اذا اخي بين المسلمين غيري قالوا اللهم لا وعل علي عليه السلام انه كان يقول انا
 عبد الله واخو رسول الله لا يقولن احد غيري الا كذاب وازا حمله انك در مودمان مودمكية
 م نصيب حضرت مرتضى از رسول الله صلى الله عليه وسلم او فر داد و مودمكية او اول انك جون نردك
 بموضع بدر رسيد جماعه را بر اي او ردي خبرت كه اعدا فرستاد اول كيكه روميدان او ردي
 و حرات براني امر نمود حضرت امير بود و مودمكية در مقام مبارزت و مقابله اول كيكه
 روميدان او ردي و بسياري از كفار بدر او فرستاد و مثل شير غران مغرور زمان
 بر طرف ميد و بر اسد الغالب بود و چون كروهي از الفار مقام مبارزت

بوجوب طلب کفر بر اهل نماز و مت خارج شدند و مقابل صف اعدا رسیدند و در آن کفار مجیدان
 در آمدند بعد در یافت آنکه اینان و انصار اند و ابا و انصار محارب با اینان نکردند و انصار
 و افران خود از آن حضرت طلب نمودند و امور با این حضرت امیر و امیر حمزه هم وی بودند و فرج
 بعد از آن دلاوری و جویان مردی درین کارزار از حیدر که از بوقی خالی آمد از تقریر است
 بچیک از لشکر مخالف مقاومت اینان نتوانست هر که روی حرم مبارک آمد نیز بر
 تیغ شد و نوبت بر اوج رسید که هر چند مبارز میطلبید سبک از آنها بیرون لشکر فرستاد
 و اقدام بر مقابل علی مرتضی نمود و نیز از جمله مائیدان حاضران حضرت خطاب رسالت
 خطاب و ولایت بود و در آن شب غیر افیض الانصار علی مرتضی عرجه قابل فدا رسول
 اله شد و شدة الفصال یوم بدر فقاتل الرفاق بعضیها بعضا و قتله رسول اله فوقوا حتی جاد
 رسول اله و معه علی بن ابیطالب و سیم آنکه جبرئیل و میکائیل همراه علی مرتضی در قتال
 بودند قال رسول اله ما ضرب علی وجبرئیل عرجه و میکائیل عرجه شمله و از آن جمله آنکه
 در غزوه احد قتال عظیم نصیب حضرت مرتضی شد و چون درین غزوه کوفه تخریب بر
 لشکر اسلام رو بیاورده جنابک الشری رو بفرار شدند و بعضی پیاپی شدند در اطراف و
 تواری کوه افتادند و تمامی لشکر پیش رو کردید علی مرتضی از جمله مائیدان و دلاوران
 بود مصعب بن عمیر که صاحب آن حضرت بود و قتیل شریب شهادت نوشید خطاب رسالت
 لوای مبارک حضرت مرتضی غایت فرمود و در آن حالت با صاحب لوای کفار مبارزه نمود
 و او را بکنج فرستاد و قال ابن عباس قتل مصعب بن عمیر و رسول اله حتی قتل و کمال الذي
 قتل ابن عباس الشی و من قتل ابن رسول اله فرجع الی قریش و من قتل قتلت محمد افلا قتل
 مصعب بن عمیر اعطی رسول اله اللواء علی بن ابیطالب و قتال علی بن ابیطالب و رجل من

من المجید بن قال لما شدة القتال یوماً حدّس رسول اله تحت رایة الانصار و ارسل الی
 بن ابیطالب ان قدم رایة تقدم علی فقال انا انما القم فناداه ابو سعید طلحة حب لوای المؤمنین
 انزل لک یا ابا القم فمر بالرازم حاجته قال فسر را بین الصفین فاختلص ضربتین ضربیه علی علیهم
 ضربتین ثم الصف غنه لم یحضر علی فقال له اصحاب رسول اله افلا احسرت علی فقال انه استقبلنی لعمری
 فوعظنی عنہ الرحم و علمت ان اله قد قتل و لی ان سعید بن ابی طلحة قد خرج من الصفین فنادی انا فاصم
 فلم یسر را الیه حدّ فقال یا اصحاب محمد عثم ان قتلتکم فی الحینة و قتلنا فی النار کدستم و اللات العری
 لو قتلون ذلک حقاً فخرج الی بعضکم فخرج الیه علی بن ابیطالب و ابو سعید طلحة فقتل علی
 و چون نهاده و ولایت رسید و قتال از حد گذشت در آن آنجا بچیک از اصحاب از حضرت
 م اطلاع ندانست اول کسیکه لائق بان حضرت شد علی مرتضی بود و فی کفایه سال رحل
 ابن عمر عثمان قال کان من الذین نزلوا یوم النقی الجمعان فیار السد علیهم ثم اصاب دنیا
 قتلوه و سال عن علی قال لالتل عنه الا تری قرب منزلت من رسول الله و فیه
 عراره قال سالت عبد الله بن عمر الاحدی عن علی و عثمان فقال اما علی فلات الی عنه
 و الطرالی قبره من رسول الله لم یس فی المسجد بیت عمر بنیة و اما عثمان فانه ثبت دنیا عظیم
 یوم النقی الجمعان او قال یوم احد فغنی الدنیه و خفر له و اذ نب فیکم دنیا صغیرة اقبلتموه
 و روی محمد بن اسحق کان الفتح یوم احد لصر علی و غنایه و دنیا و حسن ملایم و اخرج الکاف
 عبد العزیز الحنفی عن قیس بن سعد عن ابيه انه سمع علیاً یقول یقول اصحابی یوم احد
 ستمه ضربته سقطت علی الارض فر اربع منها فی ذی رحل حسن الوجه طیب الراحه فاحد
 نصعی فاقامنی ثم قال اقبل علیهم قال فتر طاعة اله و لو لم و ما غنک را صبیان قال علی
 فانتب النبی م فاخرته فقال یا علی اقر الله عنیک ذاک جبرئیل و بعد فراع از حیدر

اما علی بن ابی طالب

والتف بلا خدعت اب وادى برأى غسل دم حضرت مرقى كالحام بافت اخرج البخاري
 عن سهل بن سعد وسويل بن جرح روى رسول الله ومن كان ليك الماء قال كاس فاطمة بنت
 رسول الله تغدو على ليك الماء ما لي من فطرات فاطمة رضي الله عنهما ان الماء لا يبريد الدم الذي
 كثرة اخذت قطوعه من خصر قنبا فالصفا فاسترك الدم قال ابن ابي اسحق فاما ابي اسحق روى
 الدم ابرياء وال سيف ابيته فاطمة قال اخبرني عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق
 روى رسول الله فاني كنت صدقت النعال فاطمة صدقة رسول بن خيف والود جاسه قال
 وكان في ذلك الوقت من ذوالفقار وقال ابن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق
 قال يادى من ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق
 وفي حصة الحيوان وكان سيف على رضى لم ذوالفقار لان كان في رضى مثل فقار الطير
 وكان لبسه الحاج سلبه من النبي يوم يذروا اعطاه عليا رضى وكان من حذيرة وجدت
 عند اللعنة من دفن حرم او غيرهم وكانت صمها من عمرو بن معد كرب من تلك الحذيرة
 الفاضلة الفاضلة قال السليبي ذكر القاسم بن ثابت في تسمية حذيرة لانه اقوال الاول
 انه لم يسم في التسمية القديمة السد والسد حذيرة والى ان اسم فاطمة بنت السد حزين
 ولدت كان ابوة غايبا فسمته باسم ابيها السد فقدم ابا فسماه عليا والثالث انه كان
 يلقب في حذيرة لانه حذيرة المحتلى الح العظيم النطن ولكن كان على رضى وازا تجمل
 انك يروى خندق جون دبير ان كفار از خندق عبور كره ذند ولم يقابلهم مسلمين قام
 شد ناول كسكهم عمر بن عبدود را كهم از حذيرة اشجعين كفار قرش بود مبا رزت بنو
 ويرا جهم فرستاد حضرت مرقى بود قمر از الة اخفا قال ابن اسحق ثم سموا كفارا من اخندق
 ضيقا فخر لوان حذيرة فافتحت منه فالت نعم قمر السهم بين اخندق وسمع خرج على ابي اسحق

فانما على ابي اسحق كسكهم فقال اخبرني عن الفاضل

فخر السهم فخر من المسلمين حتى اخذوا عليهم الشعر الى اتموا منها خيلهم واقبلت القرب
 بنحو عوم وكان عمر بن عبدود قد قاتل يوم بدر حتى انتهت الحرا حرة ولم يشهد يوم احد فلما كان
 يوم اخندق خرج معفا يري مكانه فاقف هو وخيله قال من مبارز فبرز اليه علي بن ابي طالب
 فقال له يا عمر انك كنت قد عابرت السد ليدركوك احد من قرش الى احدى حلفاء الله
 اخذت ما منه فقال له اجل فقال علي بن ابي طالب اني ادعوك الى الله والى رسول الله
 الاسلام قال لا حاجة لي بذلك قال فاني ادعوك الى النزال فقال له يا ابن ابي طالب
 ان اقتلك فقال له علي والود احب ان اقتلك فحي عمر وعنه وكنت واقفم عن رضى
 وضرب في وجهه ثم اقبل عليا بن ابي طالب فقتلوه وحاولوا فقتلوه على وجهه حذيرة
 مهرم حتى اتممت من اخندق ما ربه فقال علي بن ابي طالب في ذلك لضر الحارة من كفارة انك
 ولغرت رب محمد لواء فصدت حين تركته متجدا لانا لجدع بين دكا وكردا وب
 وعصفت عن البوابه ولوانني كلب الموطر ترفى الواب لا تحسن الدخا دل دينة ونبيه يا معشر
 الاخراب ما زوقت محاصره بني قريظة على اراساب نزول الله ارحمن دلاورى حضرت
 مرقى لواء قال ابن اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق عن ابي اسحق
 بنى قريظة على الكسبة الدمان والقدم هو والنزير بن العوام قال لا ذوق من ما ذاق حمزة اولاد
 حصن فقالوا يا محمد فخر لوان علي كهم سعد بن معاذ وفي حصة الحيوان الكبير قال ابن اسحق وبارز يوم اخندق
 عمرو بن عبدود لانه خرج وما دى من مبارز فقام على رضى ومو ثقتهم بالجد يد فقال انا
 له يا بني انه فقال انه عمرو فاحسب فداى عمرو ولا رحل مبارز ثم جعل يتوهم ويقول ابن حنبل
 الذي تزعمون ان من قتل منك يد حلفاء الله يبرز الى رحل فقام على رضى فقال انا يا رسول
 الله فقال انه عمرو واحسب ثم ما دى الثالثه وذكر شعرا فقال انا له قال انه عمرو قال وان

ثم وافا فلما روى له رسول الله صلى الله عليه وآله فقال له عمر بن الخطاب قال انما على من ابيطال قال عمر
 يا ابن ابي ابراهيم اعلم انك في مواسم منك فاني اكره ان ابرق ديك فقال له عمر انك
 والد لا اكره ان ابرق ديك فغضب فزول فلما كان في شهر ربيع الاول فاقول فاعلم انك
 فخر به عمر بن الخطاب ففقدنا واشتبهت هذا السيف والصابر ابن علي فخر به علي رضي الله عنهما
 عاتقه فقط قتيلا فطار العجاج وسمع رسول الله صلى الله عليه وآله ان عليا قد قتل انتهى وجاء
 ففزع الروايات ان عليا رضي الله عنه لما بازر عمر واقال رسول الله صلى الله عليه وآله اليوم سر الالمان طم
 للذي كان له وانا اكره انك في مواسم منك فاني اكره ان ابرق ديك فقال له عمر انك
 قال ابن ابي ابراهيم واما في مواسم منك في الحقيقة ثم ذكر في سفرنا رضي الله عنه في مواسم منك ففقدنا
 بجاءه وروي راث رث خلفت اذا اخرج الساسي في الكفاحين عارضه قال جاد
 النبي صلى الله عليه وآله وسلم انما ليس في قريش فقالوا يا محمد انا جيرانك وعلقوك وان من
 عبدة تاقد انوك ليس لهم رغبة في الدين ولا رغبة في الفقه كما فر وامن ضياعنا واموالنا
 فارددم النيا فقال له في كبرنا فقال قال صدقوا انهم جيرانك وخلفاوك فتغير وجه النبي صلى الله عليه وآله
 قال عمر ما تقول قال صدقوا انهم جيرانك وخلفاوك فتغير وجه النبي صلى الله عليه وآله ثم قال يا معشر قريش
 والله ليعتق الله عليكم رجلا منكم قد امنتم الله عليه اليمان والبشر بكم على الدين او يضرب
 بكم قال ابو بكر انما هو يا رسول الله قال لا قال عمر وانا هو يا رسول الله قال لا ولكن ذلك
 الذي يخفف النعل وقد كان اعطى عليا فخره كصفاء واخرج الرندي عرسا من ابيطال
 رضي الله عنه قال لما كان يوم الجديت خرج النيا اناس من المشركين فيهم سميل بن عمرو وانا
 من رواسي ثم شربوا فقالوا يا رسول الله اخرج اليك اناس من اسامنا واخواننا وار
 ليس فيهم فقه من الدين فقال رسول الله صلى الله عليه وآله يا معشر قريش ليس من ابيطال الله عليكم

فكم لم يضرب فقام على الدين قد امنتم الله عليه اليمان فلو انما هو يا رسول الله قال لا
 النعل وكان عليا فخره كصفاء وقال في التفت النيا على علمه السلام فقال ان رسول الله صلى الله عليه وآله قال من
 كذب على متعمدا فليتبو مقعده من النار وازا اجد انك حول درعوه خبير فخرج حتى ار
 حصون ذلك افتاد وازدست كس فخرج لشد الحضر من راسيت فخرت ورضي دادند
 وبدا الخائب روانه فمروا به فخرج عظم از دست علي رضي الله عنه فوقع احد من الرماة فقال
 محمد بن الحسن حدثني سر به بن ابي الحسن عن ابيه سمعان عن سلمة بن الاكوع قال سمعت رسول
 الله صلى الله عليه وآله وسلم ابا بكر ساراه الى الوضو فحصول خبيره فاما ورجع واليكم في شهر ربيع
 لعنت من العذرة فقال ثم رجعت ثم لم يكن في ذلك ففقدنا فقال رسول الله صلى الله عليه وآله انما
 عدا رجلا يحب الله ورسوله ويحبه الله ورسوله هو ارا غير فرار ولا يرجع حتى يفتح الله
 علي يد به قال لقول سلمة فدا عليا وسوارا العيني فتقل فخره ثم قال خذوه الرابعة
 فامض بها حتى يفتح الله عليك قال لقول سلمة فخرج بها رسول الله صلى الله عليه وآله واما خلفه فتبع اثره
 حتى انزل رابته في رضم من حجارة تحت الحصن فاطلع اليه اليهود من راس الحصن قالوا من
 انت قال انما علي بن ابيطال قال لقول اليهود علموكم واما انزل عا موسى او كما قال طارح
 حتى فتح الله علي يد به قال ابن اسحاق مصححنا عن ابي رافع مولى رسول الله صلى الله عليه وآله قال حدثنا
 مع علي بن ابيطال حين لعنه رسول الله صلى الله عليه وآله فقاموا الى الحصن فخرج اليه فقام فخره
 رجل من بني فطرح ترسه من يده فقتل علي با با كان عند الحصن فخره من بني فطرح
 فلم يزل فخره وهو يقول حتى فتح الله علي يد به ثم القاه من يده حامي فخره فلقه راسا
 لي فخره سمعوا انهم على ان يلقبوا بالاب فاما القدر يدان ابوك الله تعالى كما علموا
 حديث روايت ابي حنيفة بطرق متعددة مودة اند واني حذرت را ارجله متواترا

فخره
 فخره

و با حاضرت و اندوختن و خواست که اظهار این واقعه بحضرت رسول خدا امایه حضرت جبرئیل علیه السلام
 مناقضان دریافت فرمود پس در قیامی داد و در سینه هاشمیه که خلعت مخصوص ازین
 الی علی مرتضی عنایت شده بود بیان فرمود چنانچه مروی است که چون ایما و ولیم السلام
 رسول الله و الذین آمنوا الذین یلتزمون الصلوة الا نه نازل شد حضرت علی مرتضی دعا و وزارت
 فرمود مثل دعا و کس علیه السلام در حق ما روى قال الامام الرازی فی التفسیر الکبیر و عطاء بن
 عباس القاضی فرقی علی بن ابیطالب راوی ال انعم علیه السلام قال لما نزلت هذه الایة
 قلت یا رسول الله یا یابن عبد المطلب یا منتهی علی محتاج و سوار که غرض تنوید و روی
 عن احمد بن محمد قال صلیت مع رسول الله ص لیا صلوۃ الطریف الی سأل فی المسجد فم یعلم
 احد فرجع الی سأل الی الله و قال اللهم انی استنزلت فی مسجد رسول الله فاما اعظم
 احثینا و کان علی ما کان را کما فادعی الیه بنصره الیمینی و کان فیها خاتم فاقبل الی سأل
 حتی اخذ الخاتم فراهی النبی ص قال اللهم انی اخذت منک فقال رب اشرح لی صدری الی قوله
 و اشرح که فرمود ما نزلت قرآننا طفا کنت عندک باحیک و جعل لک سلطانا اللهم فانما محمد
 بنک و صلیک فاشرح لی صدری و یسر لی امری و احول لی و یزیر امنی الی علی استدبه طبری
 قال البرز و ما انزل رسول الله ص من الکلمه حتی نزل حبیریل و قال یا محمد اقرء انما و لیکم السلام
 رسول الله و هو الخلد انک صاحب منزلت علیه و نزل رسول خدا ام و فرمود حضرت علی مرتضی
 علیه السلام که نکرده امی دعا برای خود که نکرده باشم برای تو اخرج النبی ص فی کمال
 عز الی عبد الله بن الحنفی عر حده عن علی علیه السلام قال مرضت فقال لی رسول الله ص فدخل
 علی و انما مضطجع فاکملی الی جنبی ثم سجد لی بثوبه فلما را نی قدرات قام الی المسجد یصلی فمنا
 صلواته جاد فرغ التوب عنی و قال ثم ما علی قدرات فمنا کان لم اشک شیئا و قبل

قبل ذلك فقال وما كنت في شيئا فترسلوا له الا اعطاني وما كنت لنفسك الا قد انا
لك ليس او هو محبوب مني من خلق الله عز وجل لو اخذ امره بنحو ما كنت راى منى كنت
سود اخرج النبي في اخفاء من رفوعا عن علي رضي الله عنه قال كان في منى من رفوعا رسول
الهدى لم يكن لاحد من الخلق في منى كل سحر فاقول السلام عليك يا نبي الله قال نعم
الضرفت الى النبي والادخلت عليه وفيه الضرف عنه روى كنت اذا كنت اعطيت واذا
سكنت استدبرت وفيه الضرف عنه رضي الله عنه قال كنت ادخل على نبي الله صلى الله عليه وسلم فان
كان يصلي ليح قد دخلت وان لم يكن لم يصلي اذن لي قد دخلت وفيه الضرف عنه رضي الله عنه قال لي
كان عند رسول الله صلى الله عليه وسلم في صلوة سج وكما ان اذن لي وان لم يكن في صلوة اذن لي واخرج
الضرف عنه رضي الله عنه قال دخلت مع امي علي عاتية وانا غلام قد كرت لعا عليا فقالت ما
مايت رجلا كان احب الى رسول الله صلى الله عليه وسلم وامرؤة من امرؤة وفيه الضرف عنه رضي الله عنه
انه قال دخلت مع امي علي عاتية فسمعت ما من ولد ابي الحار عن علي رضي الله عنه قال
سالتني عن رجل ما علم احد احب الى رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا احب اليه من امرؤة
وفي عة الى بركة انه قال جاد رجل الى النبي صلى الله عليه وسلم والناس احب الى رسول الله صلى الله عليه وسلم
كان احب الناس الى رسول الله صلى الله عليه وسلم من النساء فاطمة ومن الرجال علي واما علي بن الحسين
مردت خبار مصطفوي ما حضرت من نفسي زبادة از حدود خباياهم الحضر فيهم
كلمات دالمة وفور محبت سر زمان مكارم فر اورد واخرج النبي صلى الله عليه وسلم
عن عثمان بن عفان قال استاذن ابو بكر عن النبي صلى الله عليه وسلم سمعت عاتية غاليا وهي تقول
والله لقد علمت ان عليا احب اليك مني الى فاسوي اليها ابو بكر ليطمها وقال سمعت
فلانة از ذلك تر فوضعت علي رسول الله صلى الله عليه وسلم فامسك رسول الله صلى الله عليه وسلم فخرج ابو بكر

ففضا فقال رسول الله كيف راسني العبدك في الرجل ثم استاذن ابو بكر فدخل وقد
 اصطلم رسول الله فقلنا فقل ادخل الي في السلم كما دخلت الي فمر رسول فقال رسول
 الله قد فعلنا وازا تجده انك حين ايتي نحن ندع ابنا وانا نكلم واثقتنا واثقتكم
 نازل انما حضرت علي ورضي الله عنهما اصحاب ادا من تحت ووبر النفس ذات
 خود بيان فرمود پس مراد از النفس علي ورضي الله عنه است واز ان شافاه زير است
 واز ابنا شامام حسن واما حسن عليه السلام في الكنف والبياض وي ان النصار
 لما نزلوا الى الجاهلية قالوا حتى نطعمهم ما نطعموا لولا العاقب وكانوا وادام ما بر فقال والله
 لقد فرغتم من نبي وهاكم بالاد فرم صاحبكم والسيد بالمل قوم بنا الاكلوا فان رسم الالف ديلم
 هو ادعو الرجل والفرقوا الي بلدكم وقد اتوا رسول الله وقد عذوا فاحصا حتى اخذوا
 بيد حسن وفاطمة ثم خلفه علي خلفا وبعثوا لول الله اذا دعوت فامثوا فقال كيف خرا ان
 يا حشر النصارى الى الدري وجوا لولس لوانير على جسد فرم مكانه لول الله انما فلان فلو انتم لول
 ولا يبق على وجه الارض لفران فلو انما ابا القسم راسا ان لا يبايل وان تفرك على دينك
 ونسبت على دنيا فقال فاذا اتيتم الجاهلية فاسموا بكنىكم بالاسمين وعلكم ما علمتم قالوا
 فقال يا بني يا حشركم فقالوا انما نحب العرب طاعة ولكن اصالحك على ان نعود ما ولا نكفها
 ولا ندنا على دنيا على ان لودي الملك كل عام الف حلة الف صفر الف فرج وعلني درعا
 عادي من حديد فضالهم عن ذلك وقال والذي نفسي بيده لو بنا لولسوا اسخا اقردة وخناير
 ولا صطرب عليم لولادي ولولسنا صل الدين خرا ان واهلهم حتى الطير على الشجر واولي عن
 عاكسهم الرعد على ان رسول الله خرج وعلنه مرطو محل من شعر لودي في دامن فادخله
 ثم جادني فادخله ثم فاطمه ثم علي ثم قال انما بر بد البد ليدع عليم الرحمن ابل السبت

السبت وقال صاحب الكنف والبياض ورا ان فيه دليل للشئ فهو من علي فضل اهل الكنف وعلهم
 السلام وفسر بيان واضح على حقه سورة النبي صلى الله عليه وسلم وقال الشيخ السبط فقلت
 له طريق اخرى قال انما النصارى فرما رجب معنفا عن قيس بن خازم عن عمر بن الخطاب قال لما قدمت
 فرم عروة السكندر وكنت اظن انه ليس احد احب الي رسول الله مني قلت ان الناس احب اليك
 قال عايشة قلت الي اسلكك خرج رجال قال فاذن لول فقلت يا رسول الله فاني على فانفقت
 الي اصحابه فقال ان نزل اني عن النفس فرم رواية فقال متى من الاضمار فابال علي فقال لم النبي
 م فرم طيب ان احب الي عن نفسي واخره اس النصارى فرم راجع بعد ادخل فقلت فاطمة يا
 رسول الله ضم لعل فرم عايشة فقال عايشة من راسه لول فرم قيس بن كيسان ودعوني كئيب سر دونه
 ام كم حين ان حضرت من ابن برهما كرس لا در جاد در مدارك خود در اور در جرس نيل اني ازان
 حضرت م در خواست اينج درجه عليها نمود پس رو بخدا فرمود انت ساسم والدي اعلم و
 از اهل البيت انما حضرت علي ورضي الله عنه فاطمة وحسن عليهما السلام
 جمع فرمود ولفي فرمود كمال في اهل بيت من اند فرم الكنف والبياض ولما نزلت انما بر بد
 البد ليدع عليم الرحمن ابل السبت ولطهرتم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم
 واهل بيت رضي الله عنهم فرم بيت ام سلمة وقال اللهم مولد اهل بيتي فادعهم عليم الرحمن
 لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم
 ولطهرتم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم لظهيركم
 است وازا تجده انك حين ايتي نحن ندع ابنا وانا نكلم واثقتنا واثقتكم
 فضلت جليل غايت فرموده خواجه حضرت علي ورضي الله عنه وعلهم ما علمتم وروى
 صحابه بيان منفرمود فقال فرم الكنف والبياض ورا ان فيه دليل للشئ فهو من علي فضل اهل الكنف وعلهم

حتى اكلوه و ابروه فابدا ان يكونوا غدا في ذلك من و ان اني نجا جبهه قدم قبل ما جاءه قد
قال علي رضي الله عنه في ذلك فقال ما تقول في الدنيا قلت لا يطيقون قال لم
قلت حسنة او حسنة قال انك لم تسمع في رؤا ذلك استند عليكم فارتدوا و اكلوا الفقير
فلما سمعوا و اما الغني فليست له و قبل كان ذلك عشر ليل ثم نسخ و قبل ما كان الله علم من
نهار و خرج رضي الله عنهما ان قرأ كتاب الله ليرتبه ما عمل بها احد قبل و لا يعمل بها احد بعد في كان في
ديار فرفقة فقلت اذا ما جئته لهدفت بديهم قال الطلبي صدق في عشر كلمات
سأله رسول الله و خرج من عمر كان لعلي ثلث لو كانت لي واحدة منهم احب
الي من خمر النعم تزويجها طم و اعطاه الراية يوم خيبر و انه النجوى از الخلد اكله اولى به و
نعم اكله طمعت سورة بل الى يومئذ و سورة عامه در شان و في نازل فرمود و روي
انه لم ينزل سورة نجا بها الا في حق علي بن ابي طالب قال في ذلك فخرج ابن عباس الى
الحسين و الحسين مرصا فاجاب رسول الله فترأس في مع فقلوا يا ابا الحسن لو نزلت
ولا لك فندرك علي و فاطمة و فضة حارسة لهما ان يبروا لهما ان الصيوات لئلا ياتهم شيئا و ما
معهم شئ فاستقرض علي من ميمون اخنصري اليهودي ثلث اصوع من شعير فطخت فاطمة صاعا
فاخترت فيه افراس على عدد من قوضوا بين ايديهم ليطفروا فوق عليم سأل فقال السلام
عليكم اهل بيت محمد مكين من مكين المسلمين اطعموا اطعمكم الله من موايد الجنة فاشروه
و باقوا لم يزد قوا الا الكاد و اصحابا فاما رسول الله ففعلوا مثل ذلك فلما رجعوا اخذوا
عليهم بيتهم فاشروه فوق عليم ريسر البائلة ففعلوا مثل ذلك فلما رجعوا اخذوا
رضوا الله عنه بعد الحسن و الحسين و اقبلوا الى رسول الله صلى الله عليه و سلم و هم يمشون
كالفرار في مشقة الجوع فلما اشد بالسنة ماري بكم و قام فاطمى معهم قرار طم

فاطمة فمرحبا بها قد انقضت ظمها بطبعها و غارت عندي ناف و ذلك فنزل جبريل و قال
خذ يا ابن السورة يا محمد نال الله من اهل بيته فاقروا سورة و از الخلد اكله اولى به در شان
و عليه السلام نازل شد و اخبره در حق و تر نازل شد در حق محمد از صحابه و دفع غشيه اخرج
ابن عباس كثر عرج عيسى قال نزل في علي بن ابي طالب و ما نزل في احد من كتاب
الله ما نزل في علي و غيره و سجدت و قال في ذلك كتاب مجيد يرد كبر ان عتاب فرمود و و ير عليه السلام
خبر خبير ياد نمود اخرج ابن ابي حاتم عن ابن عباس قال و لقد عانت الصحابة محمد في موضع ما
ذكر عليه السلام بالخير كل ذلك في ازاله الحفا و مضاجع النجا و تاراج السوطي و از الخلد اكله اولى به
يا محمد النبي رسول الله ام فرمودتكم در و اراي خانه مسجد بنو مسعود و استثنى از ابن
حكم عن مرقى عليه السلام يوم و محمد از صحابه از افا رب رسول الله و غيرهما شرف
بدن تقرب لشدت و فرمود در و كذا ام كه اني امر ارجي الي است اخرج النجاشي في
الحضاض عن زيد بن ارقم قال قال لعن من اصحاب النبي ص الواهب شارب في الكسبي فقال رسول
الله ص و انه الاواب الاواب علي فتكلم في ذلك فاناسي فقام رسول الله محمد الله
انني عليه السلام قال اما بعد فاني امرت ليدبره الاواب غير باب علي فقال فيه ما سلم و الله
ما سددته ولا فتحة و لكن امرت ليدبره الاواب غير باب علي فقال فيه ما سلم و الله
النبي و عنده قوم جلوس قد دخل علي فلما دخل خرجوا و لما خرجوا اعدوا و اعدوا و اعدوا و اعدوا
و ادخلوا فخرجوا فقال و الله ما انا اذ دخلت و اخر حكم من الله اذ دخل و اخر حكم و فيه الفاضل
حرر ابن مالك قال استبكتك فطقت كسوف ارب و قاض فقلت لسموت ليعا منقبة قال
لما سمع رسول الله ص المسجد فمؤدى ليخرج من في المسجد الا الى رسول الله و الله على محراب
فلما اصبح اناه عنه فقال يا رسول الله اخرجت اصحابك و اعلمت و اكنف زوال العدم

الذي قال ان اخذك من الركوع حتى يدرك على صلوة الفجر وهذا الرجل يحب فالحق مني انكر هذا الحديث
 بل شك في صدوره ورواه الامام في دعاء رسول الله او لاجل على وطلعا بعد ان التمس هذا الحال
 مرتبة النبي وخصه بصفة العلي وادى بعد ذلك اولين هذا الانكار تحضبا وقولا بلا اصل اعادنا
 الصدق ذلك وازاحم ان ثبت كروا محمد ام در حق علي رضي فرمود انما مدينة العلم وعلي بابا
 اخرج الحاكم عن علي بن ابي حمزة عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير
 بابا واطهر الى ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير
 واحدا حافظ ابن حجر انه حسن لا صحيح ولا موضوع واورده الرندي لفظ الامام في الحديث
 وانما في بعض الروايات در بن حديث در حق اصحاب الجاف كرده انه موضوع ومقتدر است
 على ما في الضوابط وبالحمد على من رضى اعلم اصحاب بعد من الاستيعاب عن عبد الملك بن
 سليمان قال قلت لوطا اكان في اصحاب محمد اعلم من علي بن ابي طالب كرم الله وجهه قال
 والحمد لله اعلم من علي بن عباس قال قال علي رضي الله عنه وقال لوطا لولا علي لكانت
 سبعة من المسبب قال كان عمر بن عبد العزيز من مفضل لم يزل يلو الحسن وقال في حق من اتى امر
 به جهاد وفي النبي وضعت سنة اشهر فاراد رجبها فقال علي ان الله يقول وحمله وصاله
 تلقون في الجحيم الحديث وقال له ان الله رفع العلم عن الجنون الحديث وعنه ايضا انه قال ما
 كان احد من الناس يقول سلوني عن علي بن ابي طالب رضي الله عنه ايضا انه قال
 ما كان احد من الناس غير علي يقول سلوني عن كذا في الحديث كذا في الحديث كذا في الحديث
 نزلت ام بنهار ام في سبيل ام في جبل وعن ابي الطفيل قال سمعت عليا رضي الله عنه يقول
 سلوني فوالله لا سلوني عن شيء الا اظهر لكم وسلوني من كتاب الله الحديث فكلنا في تفسير
 القرآن كثير وموسو في كتاب السيرة المستند باسنيده وعنه عبد الله قال كذا

اصحاب
 علي بن ابي طالب
 رضي الله عنه

كنا نحدث ان اقضا على بن ابي طالب وعنه عاتبة ان عليا اعلم الناس وعنه علي بن ابي طالب قال
 والحمد لله اعلم علي بن ابي طالب تسعة عشر العلم واهم الله لحدث ان في العشرة العاشرة وعنه ابي
 مسير قال اعلم اهل المدينة بالقرآن علي بن ابي طالب وازاحم ان كروا محمد ام علي بن ابي طالب
 لرواه ابن عسك في قوله في الفصل في فضايه كذا في بيان اهل من واقع شده لوفد و
 التحليل عقده من تواتر السند وعلى من رضى در بن باب معذرة بيان اورد المحضر وبرا
 به شريفي عظم مشرف فرمود وقال في فضايه علي اقضاهم ورواه ابن فرمود في الضوابط
 اخرج الحاكم وصححه عن علي بن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير
 اقضى بينهم ولادري ما القضا في ضرب صدرى بيده ثم قال اللهم ابد قلبه وشعبته لسانه
 فوالذي يظن الحقية ما شككت في قضاء بين اثنين وانما في وجهه لحدث في الضوابط
 مستعدة لدرده من الى النجاشي عن علي بن ابي طالب قال لعقبي رسول الله الى النبي وانما حديث
 الحسن فقلت يا رسول الله انت لعقبي الى قوم سول سبي وسند اخذات وانما حديث الحسن
 قال ان الله سيبدى لك فاشككت في قضاء بين اثنين وفيه القضا في ضمير
 انه قال لعقبي رسول الله الى النبي فقال انك لعقبي الى قوم اس مني فكيف القضا في ضمير فقال
 ان الله سيبدى قبلك وشعبته لك قال ما عاتبت في حكمه بعد وعنه ايضا انه قال
 لعقبي رسول الله الى اهل اليمن لا قضى بينهم فقلت يا رسول الله لا علم لي بالقضا في ضمير بيده
 علي صدرى وقال اللهم ابد قلبه وسنة فاشككت في قضاء بين اثنين حتى حلت محله
 بهد او عنه عليه السلام ايضا انه قال لعقبي رسول الله الى اهل قوم دور ريسان لا قضى بينهم ولا علم
 لي بالقضا في موضع بيده علي صدرى ثم قال ان الله سيبدى قبلك وشعبته لك في الضوابط
 اذا جلس اليك الخصمان فلا تقض بينهما حتى تسمع من الاخر لا تسمع من الاول فانك اذا فعلت

فذلك

ذلك سني لك القضاء قال فالحل على قه وبعد وازين سميت ك ككلمة سمعها الرضاب
 بنوي محظوظ مبدئت وانرا وقت حاجت در محل خود صرف مينمود و عجايبك از ان ولي
 خدا در بنج باب ظهور موكلمه زياده از ان است كه با حاطه نقر و نقر در ابدان بر خي از ان
 كه در كتب معتبره واقع است بيان في تمام فقر الكسوف والصواعق واز ان كذا قال جلس رجل
 يتقرب اليه مع احد ساجدين ارغفه ومع الاخر كسبه ارغفه فلما وضعوا الغذاء بين ايديهما مزمعا
 رجل فلم يقدرا احدهما للغذاء فجلس واكمل معهما وابتعدوا في اكلهم الارغفه الثانية فقام الرجل
 فطرح الطعام فنهى در اثم وقال خذوا عوصا مما اكلت كما اكلت من طعامكما فخذوا عواصم
 صاحب الارغفه الى خيمه در اثم و ذلك ثلثه وقال صاحب الارغفه السلام لارضى الارض
 الدائم بيننا الصفيين و ارفعنا الى امير المؤمنين علي بن ابي طالب فقضا عليه فقضى فقال صاحب
 السلام قد عرض عليك صاحبك ما عرض وخبره اكثر من خبرك فارضى بالسلام فقال يا والدي لا ترضى
 منه الا ان يكون فقال علي عليه السلام ليس عليك غير اني ادرهم واحد وكسبه فقال الرجل
 سبحان الله يا امير المؤمنين هو عرض علي ثلثه فلم ارض و اشرت علي ما خذ فلم ارض
 و هو الان لا يحب ان يرضى مني الا درهم واحد فقال علي عليه السلام عرض لك صاحبك
 ان تأخذ السلام فقال لا ارضى الا بركم و لا يرضى مني الا درهم واحد فقال الرجل
 فعرني بالركم فمضى حتى اقبل فقال علي ليس لك الا درهم واحد وشره و ان ثلثه اكلت
 و ان ثلثه اكلت و لا ترضى الا بركم و لا اقل فمضى في اكله و قال علي قال واظف
 انت ثمانية وثلاث و انما لك تسعة ثلاث و اكل صاحبك ثمانية ثلاث و لم ترض
 عشرة ثلثا اكل ثمانية و يبقى لك تسعة و اكل لك واحد من تسعة و لك واحد واحد و لم
 يستقم فقال الرجل رضيت الان و فتر باصم خمر خمره قال دخلت مسجدك حتى فاذا انا

انا لشيء قد التوت نرقوتاه من الكبر فقلت يا شيخ من ادركت قال عمر قلت فما غزوت قال
 البروك قلت فمضى لي تسعة قال حرجت مع فسمه حجاجا فاضيا بغير نعام وقد احرمنا
 فلما قضينا الكفا فذكرنا ذلك لاسير المؤمنين خمر فادبر وقال استعوزا حتى انتهى الى حجر رسول
 الله ففرض حجره منها واجابته امروه فقال ايم الوالحسن قالت للفر في المصفاة فادبر
 وقال استعوزا حتى انتهى اليه وهو يسير الزاب بيده فقال مرحبا يا امير المؤمنين فقال لا
 اصحابو ابيص نعام و هم محزون قال الا اركلت الي قال اما الحق باتياك قال انزلون
 الفحل فلما اهل الكاهن العود والبقيض فمضى منها ابوده قال خمر قال الابل كدح قال
 والبقيض عرض فلما ادبر قال عمر اللهم لا تسرن لي شديدا الا والو الحسن الى جنبي و مخ
 الحسن من المعز ان رجلا من ابناء امروه فرس فاستودعنا ثمانية ومانه و قال
 لا ترضى عنها الى واحد من دون صاحبتي فجمع حولهم جارا واحدا باليه و قال
 ان صاحب قدامت فادعى الى الدانسير فابت معقل عليها باليه فلم ير الواليه و دفعها اليه ثم
 لست حول اخر فجا و الاخر فقال ادفعني الى الدانسير فقال ان صاحبك جاد و لي و انك
 قد مت فدفعها اليه فاختصها الى عمر فاراد ان يقضي عليها و روي انه قال يا ابا راح الله
 صاحبها فقال الشكر البذل للقبض بيننا و ارفعنا الى علي بن ابي طالب فرفعها الى
 علي و عرف النما قدكر اليها فقال البس قلنا لا دفعها الى واحد منها و ان صاحبها قال لي
 قال مالك عندنا اذ صحت فمضى لها صاحبك حتى دفعها اليها و عرض عليه السلام الى رسول الله
 ص لعتنه الى اليمن فوجد اربع رجال و فموا من حفرة فغرت ليصطاد فيها الدرس
 لقط اول الرجل فقتل باخر و قتل الاخر باخر حتى ان و ط الدارعة فمضى بهم الدرس و
 ماوا من حرجته فمضى نزع اولها ثم حتى كما دوا يقتلون فقال علي انا ارضى بكم قال

حضرت فاطمه زهرا را در عقد او دادند و در فضیلت با او بارش بار و در انام خلافت
 او جناب اختلاف موضوع اعد و خواطر اهل عصر از وی سرگشت بقیه جناب نورم در دفع این
 قسمة بی حدیله منقول دانستند و هر تریکه در سرگشت ایشان بود صرف کردند شکر الله تعالی
 از این جهت دایره روایت احادیث فضایل او گشاده تر شد و بعضی بدرجه نواثر
 رسیدند و بعضی اخر مرتبه عالی و از آن جمله آنکه جمیع کتب قرآن را که در حضور حضرت و تریکه
 بود از آن کتب شیوع نیافت اخرج ابو جریر محمد بن کعب الطرطی قال کان من جمیع القرآن
 علی عهد رسول الله و هو حی عثمان بن عفان و علی بن ابیطالب و عبد الله بن مسعود
 المهاجر بن و سلم مولى الى حدیثه بن عقیقه بن ریمه مولى لم تس من المهاجر بن و بار
 جمیع از آن کتب قرآن را از وی روایت کرده اند و دانسته اند که حال باقی است
 قال النعمانی فی شرح السنة و القراء المعروفة و قول اسندوا امرؤهم الى الصحابة و عبد الله بن
کثیر و نافع السدالی الى بن کعب و عبد الله بن عامر اسندوا الى عثمان و اسندوا الى
علی و عبد الله بن مسعود و زید و اسندوا الى عثمان و علی و مولد و قراء علی السی و
بنی و ی ۳۲ از خلافت حضرت بود که از وی روایت کرده اند از وی و با جمله
 مرافق و از علوم و صنایع که در آن وقت و حکمت او پیش از آن است که با حاطه تحریر
 در این دو هم چنین کرامات و بی عدایه السلام زیاده از آن است که با حاطه تحریر در این
 در این باب بر روایاتی چند که از آن کتب حدیث نامست شده التفاتینام اما
 خواری و کرامات آن ولی خداوند ما ذکره صاحب الرضا فی شرح الاصبغ قال
 اتفقنا مع علی بن مرزبان موضوع قبر اخی بن فقال علی بننا قنایه کما لم و منها موضع
 احاطم و منها محرق و ما هم قسمة من ال محمد و لعلون بهذه العرصة سکی علیهم السلام

السماء و الارض و منها ما ذکره جعفر بن محمد بن اسبه قال عرض لی رجلان فترصوهم فجلس
 فی اصل جدار فقال رجل یا امیر المؤمنین اجد اریق فقال له امیر کفی بالبدحار و فقصی
 بین الرجلین فقام فخطب اجدار و منها ما اخرج به امارت قال کنت مع علی بن اسطوخ
 لصفی فرأت نورا اخرج من اهل الشام جاء و اعلیه را کعبه و اهلها ماله و علی بن اسطوخ
 محمل الصفوف حتى انتهى الى علی فوضع نفسه ما بین راس علی و منکبه و جعل یکرکها
 بحرا به فقال علی و الله انما اقللته سینی و بنی رسول الله قال محمد الناکس ذلك
 الیوم و ارشد قتلهم و منعا عن علی بن عمر را ذ ان ال علیا حدیث حدیثا فکذبه رجل
فقال علی ادعوا علیک ان کنت صادقاً قال نعم فدعا علیهم فلم یصرف حتی دفنوه
 و منها عن ابن زرار بن رهم قال لعننی رسول الله ادعوا علیاً فانتبت بیتة فنادیته فلم یجیبنی
 فعدت فاجرت رسول الله فقال لی عبد الله ادعوا له فی البیت قال فعدت
 انما دیته سموت ریحی لطین ف رفت فاذا ریحی لطین و من معهما احد فنادیته
 فخرج الی منتهی حافقت له ان رسول الله یسعدک فجاؤم لم ازل انظر الی رسول الله
 و بنظر الی ثم قال یا اذ مات تک فقلت یا رسول الله عجبت من ریحی لطین
 فمریت علی و من معهما احد یدیر فقال یا اذ ان الله ملکة سیاحین فمر الی و
 قد و کوا المعونة ال محمد و اما حکمت او پیش از آن است که با جهاد در این حکومت
 شود و احصای آن حال آنکه آن حضرت میفرموده باشند انما مدینة الحکمة و علی بابها کل من
 متبرک لکم و ارم اخرج ابو جریر از آن سخن قال قال علی بن اخی بنی بن النعمان
 قبل ان تدرکوا مشاهیر لایرجع عبد الله و لا یخفف الازمنة و لا یستحی عن الیوم ان یقول و لا یستحی
 اذا سئل عما لا یعلم ان یقول الله اعلم و اعلموا انی مشرکة الصبر و الایمان کسرت له الیوم

يقول على تقبيل ومنه ما حمله القرواني على قوله فانما العالم فمحل ما علم ووافي علمه وعلمه وسكون
يحلون العلم الذي وزون تراقيم كالف سر برتم علائهم ونجالف علمهم يحلون خلقا فينا هي
موضع موضع حتى ان الرجل لو مضى على جليبه ان يلبس الى غيره ويرى ذلك لا يصعب اعلم انهم في التيم
تلك الى الله ومنه الذي فن احدكم الا لا ومنه ولا بر حواله الدرب ولا سجي من علم اذ اسئل عما لا
يعلم ان يقول الله اعلم الصبر الذي ان يغيره الراس من المسمى ومنه التقية من لم يلفظ الناس
من راحة الله ولم يبرهن له في معاصي الله ولم يورث من غدا الله ولم يدع القرآن رغبة عنه الى غيره
انه لا خير عبادة لا علم فيها ولا علم لا فم مع ولا قراءة لا تدبر فيها ومنه اسر دأ على كبد
اذ اسئل عما لا علم ان اقول الله اعلم ومنه من اراد ان يصف الناس من نفسه فيجب له ما يجب
لنفسه ومنه سبع من الشيطان شدة الغضب وشدة الوطاس وشدة التناثر في الحق
والعرفان والنجوى والنوم عند الذكر ومنه الحزم سوء الظن وهو حزم والظلمة التي في الحزم
سوء الظن ومنه التوفيق خير فائدة وحسن الخلق خير فم مع والعقل خير صاحب والادب
خير ميراث والاحشة اشد من العجب وقال لما سئل عن القدر طريق من علم لا يملكه كبريت
لا علم له الله قد ضفي عليك فلانفتش اليها ان علم ان الله خلقك لما شئت والما شئت قال
بل لما شئت لو كان فيستعملك كما شئت وقال ان للملكات نهايات لا يدور احد انك ان يفتحي اليها
فيستغنى للعامل اذا احصاه بكه ان ينام بها حتى تنقضي برئها فان فرغها فقل القضاء قد تبارك زيادة
فكر وهما وديانت وامانت ان بر كبريد عالميان زبادة ارحم لوف قال في الاستعانة
فاذا اورد عليه ان لم يبق منه شيء الا الله ومنه لا يغيرك فم بيت البان من الله لا يغير عن قسمه فم
ذلك والقول بادنيا عري عري ولم يكن من الفم ولا يغير جهاد ولا مريبا ولا يغير بالوفا
الا اهل الدنيا مات والامات واذا ابلغته عن اخبرم خبايا كتب الله له قد جاء في علمه

معرفة من ربي فاما فوالكعبل والعباد ان بالقرط ولا يمشوا الناس اسبا دم ولا يتسوا فيهم
مفتر لغير الله خبركم انكم موقوف واما انما عليكم بحفظ اذا انا ككتا في هذا فاحفظ بما في
يدك من علم حتى تنبئت اليك من علمك ثم يرفع طرفه الى السجدة فيقول اللهم انك تعلم
انني لم ارم العلم خلقك ولا نسرك خلقك ومواعظك ومصابه لعماله اذ كان في الخرج الى
عمله شية مشهور لم تعرض تذكره للطلول الكتاب وهي ان كلها وفيه القاسم
معاذ من العلاء من اسير غرضه قال سمعت علي بن ابي طالب عليه السلام يقول ما اصبحت
فيكم الا اذ ان الله اوتى اياه الى الدنقال ثم نزل الى بيت المال ففرق كل ما كان فيه ثم
جبل ليقول اقل من كانت له قوصرة بالكل منها كل يوم مرة وفيه من الاسنان قال قال
عاصم ما خذ في الخبر من اهل كل صناعة من صناعاته ومثل يد حتى ياخذ من اهل الاسرار
والمال والخيوط والجمال ثم يقسمها بين الناس وكان لا يدع من بيت المال ما لا يست فيه
لغيره الا ان يبيع اليه وهو يقول يا دنيا لا تعري عري غيري واوردته ان ذكره ارض
جنته برادر وي تقبل لا حق معونة في الصواعق وسبب مفارقة اخيه عقيل له انه
كان لعقيل كل يوم من الشجر ما يبلغه عياله فاسمى عياله مراب فصار يوم كل يوم شيا فلبدا
حتى اجتمع عنده ما اشترى به شيا وعمره اوصنع لم يدعوا عياله اليه فلما جاد وقدم له ذلك سال
عنه فقصوا عليه ذلك فقال او كان يبيعك ذلك بعد الذي غرتهم منه قالوا نعم فنقص ما كان
يعطيه مقدار ما كان يغيره كل يوم وقال لا كل لي ان اريد من ذلك فغضب حتى لم يجد به وقربا
من حظه وهو غافل فصاره فقال خرج من زبده وتعرضي لغيرهم فقال لا ذهبن الى من يعطين
سرا وليعني تراخي معاديه وقد قال لو مالو لا علم بالي خبره من اخيه ما اقام عنده ما وتره فقال
له عقيل اني خير لي في ديني وانت خير لي في دنياي قد انشرت دنياي واسئل الله خاتمة خير

واخرج اسرع كرا ان عتلا سال عليه فقال اني محتاج والى فقير فاعطني فقال اصبر حتى يخرج عطائي
 مع المسلمين فاعطيك منهم فاعطيه فقال لرجل خذ بيده فاعطني به الى حواشيت فقال
 دق له الا فقال وخذا في يده احواليت فقال تريد ان يخذلني فقال قال وانت تريد
 ان يخذلني فقال ان اخذ اموال المسلمين فاعطيكها دونهم قال لا بلن معاوية قال انت وذا
 فاني معاوية فاعطاه مائة الف ثم قال الصديق فادرك اولئك على وما اولئك ففعل
 فخذ الدواني عليه ثم قال الباقى الناس اني اخبركم اني اردت عليك على دينه فاختار دينه والى اريد
 معاوية على دينه فاحصا ربي على دينه وقال معاوية لى لدرهم عمر لم اجبت عليك قال على ثلث
 فقال على حكمه اذا غضب وعلى صدقه اذا قال وعلى عدله اذا حكم ولما وصل اليه فخر معاوية
 قال لعلاء بنت الربيع ثم اعطى عليه محمد بن النعمان اخي وصهرى وحضرة السيد ادمي
 وجعفر الذي يمسح على بطنه مع الله كما اني امي ومن محمد كنى وعيسى منوط لهما يدعي
 ولحي وسبطا احمد ابناي منها فابكم كتم كسبي سيقتم الى السلام طرا عللا ما لموت
 الى حلي قال البيهقي ان هذا الشعر مما يحب على كل من كان في علي فخطه ليعلم ما خاره فر
 الله سلام انتهى وقرأه السوطي واخرج اسرع كرا فخر محمد بن جعفر عن ابيه ان عتلا دخل
 على معاوية فقال معاوية بن عتيل وعنه الوليد فقال هذا معاوية وعنه حمالة الخطب
 ازني انت كذا كذا بر صا به محبت واخر دشتند با على فرفضي وفضائل ومناقب ان
 بكر كثره خد ابنيش جميع احبا واعدا بيان في نمودند اخرج النعماني فخر اخاه الصغ
 عامر بن سعد بن ابى وقاص عن ابيه قال امر معاوية سعدا فقال ما ليغفل عن ان كنت ابا
 نزار فقال اما ذكرت ثقتا قال نعم رسول الله صلى الله عليه وسلم لان يكون لي وارث مني
 الى من من نعم سمعت رسول الله يقول له وقد خلفه فرب بعض مغاربة فقال له على يا رسول الله

الله اخلصني مع النساء والصبيان فقال له رسول الله اما ترضى ان يكون مني كبا روني من
 موسى الاله الذي يعبدى وسمعت يوم خيبر لا عطين الراية رجل يحب الله والرسول ويحبه
 الله ورسوله فقال له فقال ادعوا الى عليا فاني بارك من يفتقن فخر عليه ودفع اليه الراية
 ولا تزلت انما برى الله ليدفعه عنك الرحمن اهل البيت دعا رسول الله عليا فاطمة وحسنا
 وحسينا فقال اللهم هؤلاء اهل بي وفيم عبد الرحمن بن سابط قال كنت جال ولا تزلت انما برى
 الله ليدفعه عنك الرحمن اهل البيت دعا رسول الله عليا فاطمة وحسنا فقال اللهم هؤلاء
 اهل بي وفيم عبد الرحمن بن سابط قال كنت جال فتفصوا على من اسبطا اب عليه السلام فقلت لقد
 سمعت رسول الله يقول ان له فضلا لا يملكه الا يكون لي واحدة فمن احب الى من حمرة
 النعم سمعت يقول انه مني بمنزلة بارون من موسى الاله الذي يعبدى وسمعت يقول من كنت
 مولاه وفي فصل الخطاب فيما روى عن ابي بكر فخر فضل علي عليه السلام صا دة كنت جال عند
 ابي بكر فقال من كانت له عند رسول الله فليقم مقام رجل فقال يا خبيث رسول الله وعدني رسول
 الله قلت حسنت فخر فقال ارسلوا الى علي فقال يا ابا الحسن ان هذا منكم ان رسول الله وعده
 ان كفى له ثلث حسنت من امر فاحصا له قال فقال يا ابا بكر عدنا فوجدنا في كل حسنة
 ستين ثمرة لا يزيد واحدة على الاخرى فقال ابو بكر صدق الله وعده ورسوله فقال لي رسول
 الله ليلة الهجرة ونحن خارجون من العارث من المدينة يا ابا بكر كفى وكفى على من العدد لسواء
 وعنه زيد بن اسلم سمعت ابا بكر يقول رأت رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو متكئ على فؤاد
 وفخر حسنة على وفاطمة وحسن وحسين عليهم السلام فقال يا موسى المسلمين اسم لمن اسم اهل الجنة
 وحسب لمن خاربهم والى من اولادهم لا يحكم الله محمد بن عبد الله عليه السلام لا يحكم الله محمد بن عبد الله
 المولود فقال رجل يا زيدا انت سمعت منه قال الروارب الكعبة وعنه قيس بن ابي حازم انه قال

لولا على لعلك غير وخطب عمر الناس فقال ردوا الجملات الى الله وقال عمر الفبا عودا بالسجدة
 من خضر لا على البنا وادخل على علي رضي وكان على جالس فجلس عمر فالتفت الى علي فقال نعم انا
 احسن فاحسن مع خضرك فقال علي فجلس مع خضرة فساظر او الفرو الرجل ورجع علي الى الخليل
 فجلس عمر التغير في وجهه فقال يا ابا الحسن مالي اراك متغيرا كرهت ما كان قال نعم يا امير
 المؤمنين قال ولم اراك قال لا لك كنتي بحفرة خضري فلم لا تلت في فم علي فاحسن مع
 خضرك فاحذر من راسي من راسي وقيل من عيني ثم قال مالي انتم كنتم انا العود من رجل وعلم
 اخر من الطلمات الى التوركة في فصل الخطاب واخرج العظمي عن ابن عباس رضي فالتفت
 عمر بن الخطاب رضي فقال كذا على من ابيطاب لم لا تفعلوا من رسول الله صلى الله عليه
 يكون واحدا من من قال الخطاب احب علي مما طلعت الشمس كنت انا واليوكر والعبدة
 فترفض من اصحاب رسول الله فانتبهت الى باب اسم علي وعلى فام علي الباب فقلنا انما رسول
 الله قال يخرج اليك فخرج رسول الله فسرنا اليه فالتفت علي بن ابيطاب ثم صرحت
 بيده على منكبته ثم قال انك محامد خضرت اول المؤمنين ايماننا والعلم ما بال الله واولم
 لعبد الله والسمم بالسوية وازا فم بالبركة والعلم في راس عاصدي وعاصلي و
 دافني والمنفرد الى كل شدة وكريم ولني ترجع بعدي كافر وانتهى فهدمني بواو الحمد ونزود
 خرج مني ثم قال اني عاصي نفسي وبعدها فاعلى بصبر رسول الله ولسنة فتر العشرة وبذلك
 لما عون وعلم بالتميز بل وفيها للنا ويل وسلا للفردي واخرج ابن عباس عن رجل
 وقع من على خضر فخرج فقال عمر بن الخطاب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس
 علي بن ابيطاب مع عبد المطلب لا يذكر عليا الا بخير فانك ان اذيت اذيت اذيت في فرة
 وفي الاستيقاب والصواعق عن اذيت وعنه رجل عبد الي قال قال معاوية لعمر الفداي

الفداي يا ضار صفي علي فقال رضي فاني لم تصفه قال اما اول ما برز وصفه فكان والله
 بعيد المدى شديد القوى يقول فضلا وعلم عدله سحر العلم من حواسه ويطبق الحكمة من راسه و
 يستوحش الدنيا وزينتها وبالسبيل دوحته وكان عمر بن الخطاب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس
 في العباس ما قصر في الطعام ما خشي وكان فيها كاحدا ما يجنبنا اذا استلناه وانا اذا دعونا
 ونحن والله مع لقمة انا ما وقربنا من الله الا بالحق سببه له عظم الله الدين والغير المست كين له
 يطعم الفقور باطمله ولا يمسك الضعيف مع عدله واستعد لهدايت فتر لوفيق موافقه وقد
 ارجى الليل لبدله وعارن بخوته فالتفت علي بن الحسن بن علي بن ابي طالب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس
 والولاد ما سار غيرك غيري اواني تسوق من هبات قد يابست لنا للرحمة فيها فتر
 قصير وخاطر قليل اياه من قلته الزاد والعدو حشره وحشره الطريق فلي معاوية وقال نعم
 الله احسن كان والله كذلك طيف فتر نك عليه يا ضار قال فتر من ذبح ولد في حجر
 وكان فيما نزل به سال عنه علي بن ابي طالب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس
 انتم فقال دعني عندك ونيز ثابت كشته كسبنا ارض حجاب فامل عندك وفي الصواعق ان
 رجله كسل عن معاشه فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس
 فيما احب الي من حواسي قال سبب ما قلت لقد كرميت رجلا كان رسول الله فتر
 بالعلم غرا ولقد قال له انت مني بمنزلة في روض مني مني الا انه لا يبي بعدد ونيز ثابت
 كشته كسبنا ارض حجاب فامل لفضل علي رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس
 الاستيقاب وروى عن عثمان وابيدرو المقداد وحذيفة وجابر وجابر والي عبد الله
 وازيد بن اسلم ان علي بن ابيطاب اول اسم وقيل هو الذي علي غيره ثم خفي الوطيل عاق
 ثم تقبل مبيد اذ علي رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس عمر بن الخطاب رضي فجلس

عالمنا خوارزمي فصيحا وكان في قبا فترى على وكان في قبا فترى على وكان في قبا فترى على
 الشجر من الاله كان تقدم على داره وقرى باب التي وكان في قبا فترى على وكان في قبا فترى على
 بكر وعمر وبنوهم على عثمان فقل قدم الوافل بوما على معاوية فقال له كيف وجدك على
 خلتك الى الحسن قال كوخ خدام موسى على موسى انشكروا الى الله تصغير وقال له معاوية
 كنت فيمن حضر عثمان قال لا اظن كنت فيمن حضره قال فما منعك من لفرقة قال وانست
 ما منعك من لفرقة اذ نزلت به ريب المومن وكنت في اهل الشام وطعم تابع لك فيما تريد
 قال له معاوية او ما ترى طلي بدم لفرقة له قال على ولكنك ان قال اخذني حجة
 لا افسك بعد الموت سدي وقرى جاني مارودني زادر ووقع على ذلك عاربه
 ثم قد امه الفاضل بالحق الحظا للسيوطي واخرج من على بكر وعمر الملك بن عمر بن علي بن قديم
 حاربه من قدامه السدي على معاوية فقال له ان حاربه من قدامه فقال دعاك ان كمر
 حاربه بل انت لا تخلص قال لا اظن فخر سبي لها حاكية الله صولة ال والهدا معاوية
 ما انت الا طلبة تعمر الملك واما امه للاصغر امه واخرج الفضل بن كويد قال وقد حاربه من
 قدامه على معاوية فقال له معاوية انت ابي مع علي بن ابي طالب والمودة الفاضل فخر خلك
 لفلك داهم قال حاربه يا معاوية مع علي بن ابي طالب والمودة الفاضل فخر خلك
 ولا اعتباه منذ لحنه قال وكلك يا حاربه قال ان اسوكت على اسوكت او اسوكت حاربه قال
 انت يا معاوية كيف اسون على اسوكت او اسوكت معاوية قال لا ام لك قال لولا الام ما ولتي
 قال ان عوام السيف التي ملكك على الفاضل فخر ابيدنا قال لك بعد ولي قال ذلك ان ملكك
 قوة ولم يصحنا سنة ولكن اعطينا غمودا ونواشيق فان وقبت لنا وقبتا لك وان عرت
 الى غير ذلك فقد تركنا دراي نار جالا لمداد او ادراعا شدا او ادراعه جوادا فان

قال لطف الدنيا سر او عد لعمرك عليك سابع فخر قال الفاضل فخر النكس انما لك وفيه ايضا خرم
 انتم الى شبيه من الله على سعيد حسان قال قلت لسعيد اني ستر امير بن عمون ان الخلافة منهم قال كذب
 سوادهم قال بل سمعوا انهم الملك فاول الملك معاوية وفيه واخرج البيهقي وانه على كرخ ابراهيم
 قال قلت للاحمد بن حنبل في الخلافة فامر ابو بكر وعمر وعثمان وعلي قلت معاوية قال لم يكن اخي بالخلافة
 فمر من علي بن علي وفيه واخرج السلفي فمر الطور باب شرح عبد الله بن احمد بن حنبل قال سالت ابي
 علي بن معاوية فقال اعلم ان عليا كان كسيرة الدلاء ففقت له اعداءه عليها فلم يجدوه من
 بعد وطبقه بنسبه فمير لعل عليا قال لفضل علي مرفعي لودند اما از زمان احمد بن حنبل ففضل علي بن
 قرار بافت فمر الملك بن ابي الفاضل ففضل علي بن معاوية والي بكره ثم قال وقال ابو بكر
 جامع ح اهل السنة فمر عثمان فلم يفتوا او احدا منها على صاحبهم منهم مالك بن انس
 ومحمد بن سعيد القطان واما اختلاف السلف فمر لفضل علي بن معاوية فقد ذكر ابن ابي خزيمة فمرنا به
 فمر ذلك ما فيه كفاية واهل السنة اليوم على ما ذكرت لك من تقدم الى بكره على راء وعلي
 بن اعمامه اهل الحديث فمر من احمد بن حنبل الاخوان من جملته الفقهاء والائمة العلماء فانهم على ما
 ذكرناهم مالك ومحمد بن القطان با رجون زمان بني امية رسيد واما ان قرار بافت
 بعض وعناد با على مرفعي طاهر شد وناشفت سال بر مناسك ان امام حمام فالتس كورد
 تا انك محبت وقرار فضل نام نادند وفضل وبرا مبدع فخر اندر وبعين كنت در زمان
 عباسية لم تعصب وعناد ما اهل بيت بنو داود والحمد لله رب العالمين وبلد در زمان بر الطيب
 لظهور بيوتهم الظهور الشمس كنت لوبت بدارهم كسبد كبر محبت ومودة اهل بيت
 كسند وفضل علي مرفعي كوردن جي زدند بر خندكم ان ظلمه را از بن خركا كحفي
 اهل بيت نفصوه لعد اما علو وجهه الب ن زدك على اباده كسند ووبال اعمال

خوارزمي على كرخ

عنه رضي الله وورثه من اهل بيت متكفل ومقدر على كل شئ اخرج النجاشي ان عائشة قالت
لما نزل رسول الله ورسوله يومئذ من السماء ان يرضي بيتي فاذا لم يخرج مني
الرجلين خط رجلاه من الدرع من عباس بن عبد المطلب ومن رجل اخر قال عليه السلام
عليه السلام الذي قال عائشة فقال يا عبد الله من عباس بن عبد المطلب من الرجل الاخر الذي
لم اسم عائشة قال قلت لا قال ابن عباس بن موسى بن ابي طالب رضي الله عنه وعن ام سلمة
قالت والذرا حلفت ان كان علي لا يرضي الناس عهدا برسول الله عدا ما روى رسول الله
عداة رسول الله عدا علي وارا فقال قلت فاطمة عليها السلام فمالك بعهد من حاتم
فان يحيا وبعد قالت ام سلمة قطعت اليك اليد حاتم فخر حاتم البيت فقعدا عنه
الباب وكنت من او حاتم الى الباب فاكب عليه رسول الله وجعل يده و
يناجيه ثم مضى رسول الله يوم ذلك فلما كان على اقرب الناس عهدا قال محمد بن
اسحق حدثني عبد الله بن ابراهيم وحسن بن عبد الله وغيرهما من اصحابنا ان علي بن
ابيطالب رضي الله عنه والعباس بن عبد المطلب والفضل بن عباس وقثم بن عباس
ورأسهم من الله وسفر الى موالي رسول الله من الذين تولوا غلته والوكس بن جهمي
احد بني الخزرج قال لما اتي ابيطالب رضي الله عنه بالهدية با علي وحطاه رسول الله و
كان اوكس من اصحاب رسول الله واهل بيته قال ادخل فدخل مخضرا رسول الله
فاستند على احدى صدره والفضل وكان العباس والعباس وقثم يقبلونه معه وراسهم
من ابيطالب وسفر الى مواليه واما الذي قال عليه السلام وعلى بن ابيطالب بعد
وقد ائذ الى صدره وعليه قميصه يدك به من وراء القميص بيده الى رسول الله
وهو يقول يا ابي انت وامي يا ابيطالب حيا وميتا ولم يرض رسول الله ما يرى

ومرت افضل مني فقالوا اني نبي علي كائن ثالث ثلثة قال عمران فوني لك مع فضلك قال فبايعوا ابا بكر
 قال محمد والي الناس عند سمعة النبي بكرا باعبدة من الجراح فقال ما نولنا وعلكم ثالث ثلثة
 نعم ابا بكر قال ابن عوف فقلت لمحمد من ثالث ثلثة قال قول الله في النبي اذا جاءكم الفار اخرجه
 اسم الى سبيبه اما واسبه الى سعيد بن جندري قال لما توفي رسول الله فقام خطيبا والاضار
 فحعل الرجل منهم يقول يا مؤثر المهاجر من ان رسول الله كان اذا استعمل رجلا فمك قدامه
 اجلدنا فترى ان علي بن ابي طالب راجلان احدهما منك والاخر منا قال فتبا لعبي خطيبا والاضار
 بعد ذلك فقام زيد بن عاصم فقال ان رسول الله كان من المهاجرين قال الامام علي بن ابي طالب
 المهاجر من ومن الفاء كما كنا الفار رسول الله فقام ابو بكر فقال خبركم الله خير ايا
 مؤثر الفار وشت فاعلمكم ثم قال والله لو علمتم غير ذلك لما ضاكنكم اخرجه ابن ابي
 شيبة وازروا بئير حميد بن عبد الرحمن قال طعن ابو بكر وعمر فقالوا ان حتى انهم حكموا ابو بكر
 ولم يترك شيئا انزل في الاضار ولا ذكره رسول الله من شأنهم الا ذكره قال ولقد علمت ان رسول
 الله قال لو سلك الناس واداموا سلك الاضار واداموا سلك الاضار واداموا سلك الاضار
 ولقد علمت باسعد ان رسول الله قال وانما قاعد قبري من ولادة نبي الله صلى الله عليه وآله
 ابراهيم وفاضلهم سبيبه فاحرم قال فقال سعد صدقت نحن الوزراء وانتم الامراء اخرجه احمد بن
 داود انه في درين روز چون بيعت بوقوع آمد بيجيك از بني ما منم بيعت كرده ملكه در حق و حاضر
 نمودند باز چون روز ديگر بيعت عامه بوقوع آمد سادات اهل بيت خلف نمودند و خانه هاي خود
 نشيند و ان اسكافي عظيم در آن خلافت پسر سيد من بعد بيعت عامه بندي من منعقد شد
 و اخرج احكام من حديث النبي سعيد بن جندري قال لما فقه ابو بكر على المنبر لظرفي وجوه القوم فلم ير
 عليا قال عنه فقام الناس من الاضار فالتوا به فقال ابو بكر ابراهيم رسول الله و خفته اورد

ما قلت مرور اک ثم دعا عمن فقال انب لبسم الله الرحمن الرحيم هذا ما عهد ابو بكر بن ابي
 قحافة فخر عمره بالدينيا خارجا منها وعند اول عهد بالآخره داخلها حيث لو
 الكافرون الفاجر والصدق الكاذب اني اختلف عليكم بعد عمر بن الخطاب رضي الله
 له واطيعواه والى لم ال الله وركوله ودينه ولفه واماكم خرافان عدل فوالله فيهم علمي
 وان لم يعدل فكل اقر وما الكتب الخبير ارددت وانا لا اعلم الغيب وسيعلم الذين ظلموا اي
 منقلب ينقلبون والسلام عليكم در حقه الله وبركاته ثم امر عمن الكذب فحتمه ثم امر عمن الخروج
 بالكر فخرجوا فباع الناس ورضوا به ثم دعاه ابو بكر خالها فاصاهما با او صاه به ثم خرج
 عنده فرفع ابو بكر يده فقال اللهم الى الم اردد بذا لك اصدق ضم وخفت عظم الغتنة فعملت
 فيه عانت اعلم واجتهدت لم راى فقلت عليه خير ثم واقواهم عليهم واحترصهم على ما ارد
 لم وقد حضرنا من امر كاحضرنا فلفني فيه فم عبادكم ونواصم بيدكم اصبح ودينتهم و
 احصل من الخلفاء الراشدين واصبح له رعيته وقرروا به انه قال هذا ما عهد ابو بكر بن ابي قحافة
 الى المسلمين اما بعد فاني قد اختلفت عليكم اس من كلفتم وبيوشش شدي عثمان ابي ابو بكر
 كفته ليعلم اور وبيوشش خفوا فقلت كمن عمر بن الخطاب جهم از ابو بكر قتل از بن ابي
 معمر را معلوم کرده باشد بعد از انكه ابو بكر از بيوشش بافاقت امر ما عثمان كفته جهم
 نوشته عثمان ابي نوشته ليعلم بر دي خواند ما ابو بكر مرر رسيد كه از بيوشش خفوا نوشته
 بود ابو بكر كفته ار عثمان خدا ترا از اسلام خراب خرد ما ذوا الكاه كفته كه بنو ليد
 فاستموا واطيعواه من بعد امر كرد عثمان باكم عهد نامه بر جميع ارکان قريش واما بر صباه
 سیر دنا بهور خود ثبت نمایند عثمان با اور دما امره تا انكه نوبت رسيد كخبرت
 امير از دلت مبارك خود قلم فرموده بايعت لمن فيه ولو كان عمر فافقه خلافته وماند

سوت مريد بر خلافت ماند بعد از ان عمر فاروق لاجرم الاولوه رضی نمود وهداكت خود را
 كرد چون گذشت خلافت را در شتر كس عثمان بن عفان وطلحه و زبير و عبد الرحمن بن عوف
 وعلی مرتضى عليه السلام و بعد ما على راى لا احق ابن امير السنت لكن برای بعضی وجوه عمل
 نه اور د قال في الاستعاب عن عبد الله بن عمر قال قال عمر لعل الشورى السدرهم لو دنا
 عليا كلف حكم علي الحق فلو كان السيف على عنقه فقلت انتم ذلك منه ولا تولوه قال
 ان لم اختلف وانكره فقد تركه من سوء خبري وروي عن ابن عباس قال كلف مع عمر مسكن
 طنفت ان اضللكم قد الفجرت فقلت لم ما اخرج به النفس منك يا امير المؤمنين السلام
 شدي قال وملك ما ابع عباس ما ادرى ما اضع يا امير محمد قلت ولم اذنت بحد القادر
 ان لضع ذلك مكان الله قال اني اراك تقول اني صاحبك اولى الناس بها قلت
 اجل والهدا في لا قول ذلك فبر بفتة وعلمه وقرابته وصهره قال انه كان ذكرت
 ولكنك كثير الدعاء قلت فعثمان قال والله لو فعلت عثمان ليجل بني الى معبط على
 رقاب الناس ليعلمون فيه موصية الله والله لو فعلت لفعل ولو فعل لفعلا فوثب الناس
 اليه فقتلوه فقلت طلحه بن عبید الله قال لا اكعب سوارى من ذلك لا الله ليعبر بني اولى به
 امر صلي الله عليه وسلم وهو على ما فيه من الزموا قلت الزموا قال لا كان لظن
 يلاطم الناس فمر الصاع والله قلت سعد بن ابى وقاص قال ليس له صاحب ذلك جهم
 مققت لعامل فيه قلت عبد الرحمن بن عوف قال نعم الرجل ذكرت ولكنك ضعيف
 عن ذلك والله ما ابع عباس ما ابع الله الامر الا القوي فبر غير عطف واللى من
 غير ضعف الجوا في غير شرف الممكة في غير كل قال ابن عباس كان عمر و الله كلف
 باز چون نوبت اخر خود را مشاقت ووصيت كرد اوصيايت بنو ليد

ما عهد ابو بكر بن ابي قحافة

ما كان

وجيتي كنه بدو در اول صفت اما صفت سحر بر منفي مگر در از انكه مبدلت كه امت از جهت
 فضيلت و قربت و رزم بار و لو خدام اجماع خواهند كرد بروي قالوا فاما استند كمال عشا
 عمر جادوت اينست حقه و السن و تسير معما فلما را سنا قلوب فوطيت عليه فمكنت عنه ساعه
 و استاذن الرجال فوطيت و اخذوا له قسما طارعا و اخرجوا من الدار فاقولوا اوص يا امير المؤمنين
 استخلف قال ما وجد احد الا حق نبينا الامير بنو النضر او الرضا بن النضر او فخر بن رسول
 الصدوق و سوغهم راض فسر عليا و عثمان و الزبير و طلحه و سعد و عبد الرحمن و قال الشيخ عبيد الله
 بن عمر و ليس له من الامور ثلثه كسبه النعميه فان اصابت الامره سعدا فهو ذاك و الا فليست
 به ابيهم ما امر فاني لم اغز له من غير ولا ضايعة و قال اوصي اخي عبيد الله بن جابر بن عبد الله
 ان يعرف الحق و يحفظ له حرمه و اوصيه بالانصار حذر الذين تهود الدار و الاما من
 قبل ان يقبل من محسنين و ان يعفي من سبهم و اوصيه بالانصار خيرا فانهم يروون السلام
 و حياه المال و غبط العدو و ان لا يؤخذ من حوائج انوارهم الا فاضلهم عن رضائهم و اوصيه
 بالانصار خيرا فانهم اصل العرب و مادة الاسلام ان يؤخذ من حوائج امواتهم و مرد
 على فقرائهم و لا يلقوا الا لاطاعتهم قال لا يخرج من ارضهم الى ام المؤمنين قاله فقال
 استاذن عمر ان يدين صاحبته فذهب اليها فقالت كنت ادينه يعني المكان الذي
 ولا و شره اليوم على نفسي فاني عبيد الله فقال قد اذنتم فخرجوا فمضى خريصا به
 فانطلقا بمنزله عبد الله بن عمر قال استاذن عمر من الخطا فقال له عاتق اذ ظنوه
 فادخل فوضع بها كلب مع صاحبته فلما فزع مني دفنه اجمع بنو لاد الرضا فقال عبيد الله
 ارجعوا امرهم الى ثلثه فمك قال الزبير قد جعلت امرى الى علي فقال طلحه قد جعلت امر
 الى عثمان و قال سعد قد جعلت امرى الى عبد الرحمن بن عوف فمك بنو لاد الرضا فقال

فقال عبد الرحمن انما لا تريد ان لا امر فاما كنه سيرة من نزل الامر فمك عليه و الله عليه و السلام
 لينظر ان افضلهم فمك و لم يجر من على صلح الله فمك الشبان على عثمان فقال عبيد
 الله فمك اليه و الله على ان لا اكونم غرضكم قال لا نعم فمك علي فقال لك قرينه
 رسول الله و القدم من الاسلام ما قد علمت الله عليك يعني امرتك لتعدين و لكن
 امرت عثمان لتتبعني و تطيعني ثم خلا بالانصار فقال لم مثل ذلك فلما اخذ المساق قال
 ارفع يدك يا عثمان فبايعوا بايع له على و لم يزل الدار فبايعوه و اخرج ابو بكر عمر
 بن ميمون الدودي ان عمر بن الخطاب لما حضر قال ادعوني عليا و طلحه و الزبير و عثمان
 و عبد الرحمن بن عوف و سعدا قال فمك اجمعهم الا عليا و عثمان فقال يا علي تعال نزل
 القوم يعرفون ذلك قرينه و ما اناك الله من العلم و الفقه فانك الله ان و لبت الله
 الامر فمك رضى بنى باسمه على قارب النياك و قال عثمان يا عثمان ان بنو لاد القوم يعلمون
 لك صبرك من رسول الله و منك و شر فك فان انت و لبت الله فمك الله
 لا ترفع مني الى محيط على قارب الناس فقال ادعوا صديقا فقال صل بالناس و احصم
 لك و لم يجمع بنو لاد الرضا فمك امان المحمدين على رجل فامر بنو لاد اس من خالفهم ثم اوصى
 جميع المهاجرين و الانصار و صابا و فخر الصواب و اخرج ابن عمر عن النبي قال ارسل عليا
 الى طلحه و الزبير في قبيل ان يموت ساعة فقال كن من محبين الانصار مع بنو لاد النضر
 اصحاب الشورى لانهم فيما احببت يمتعون فمك عاتق الدار يا صديك فلا تترك
 احدا يدخل عليهم و لا تتركهم بمضي اليوم الثاني حتى يوروا و احصم و فمك احمد
 الى و اهل قلعة لعبد الرحمن بن عوف كلف بايعهم عثمان و تركهم عليا قال يا ذبي قد يدبر
 علي فقلت اما بعد علي كتاب الله و سنة رسول الله و سيرة النبي و شر فقال فما

فقتله من غير ان يعلم احد من رعيته وصاحبه من دار رعيته الا انهم قد دخلوا على عثمان
 ولا يعلم احد من رعيته لان كل من كان معه كانوا فوق البيوت ولم يكن معه احد من رعيته
 فقال لها محمد بن كنانة فان معه امره حتى ابدى لها بالدرج فانها انما ضبطت فادخلت فوجاهه
 حتى تقتله فدخل محمد فاحذ بحميه عثمان فقال له عثمان والديك لو راك ابوك او مكانك
 مني فراحت يده ودخل الرجلان عليه فتوجها به حتى قتله وخرجوا الى رعيته من حيث دخلوا
 وصرخت امرته الى الناس فقالت ان امير المؤمنين قد قتل فدخل الناس فوجدوه ميتا فاحملوه
 الى قبر علي بن الحسين ودفنوه في قبره فخرجوا من مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 حتى دخلوا على عثمان فوجدوه ميتا فاحملوه فخرجوا وقال علي بن الحسين كيف قتل امير المؤمنين
 وانما على الباب ورفع من غلظ الحسن وضرب صدر الحسين وشتم محمد بن طلحة وعبيد بن
 زياد وخرجوا من مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 بر عثمان فخرجوا من مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 اول من دخل عليه الدار محمد بن كنانة فاحذ بحميه فقال له عثمان والديك لو راك ابوك او مكانك
 ابو بكر بن كنانة فخرج من مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 فخرجوا من مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 ولكن عثمان بن عفان وانا على امرهم حتى قتلوا عثمان بن عفان فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 صدقته الا انهم قد قتلوه فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 رجل من آل عمر بن الخطاب فقال لا تقطن الف فخرجوا من مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 على السيف فقتلوا علي بن الحسين فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 فقتلوا علي بن الحسين فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة

هذا هو القبر الذي دفن فيه
 علي بن الحسين

بقيت

ان

باب ليدفع فعرض لهم ناسك يمينهم من دفتة فوجدوا قبره فدفنوه فيه و
 اخلف ضمن يمينه فقتله فقتل محمد بن كنانة فاحذ بحميه فقال له عثمان والديك لو راك ابوك او مكانك
 غيره وكان الذي قتلته لودان بن حمران وقيل علي بن الحسين فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 رجل من آل عمر بن الحسين وقيل علي بن الحسين فاحذ بحميه فقال له عثمان والديك لو راك ابوك او مكانك
 اغني عنك ابن الى سره وما اغني عنك ابن عاصم فقال له يابن ابي ابراهيم فقتلوه فدخلوا في مكة
 لحته كان مع علي بن الحسين فاحذ بحميه فقال له عثمان والديك لو راك ابوك او مكانك
 وقال انه حنيفة ابن راعي من مع قطعته احد من قطعته فقتلوه فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 الف على الكوفة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 وعبد الله بن الزبير وجد مالك بن النضر فاحملوه فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 قوم من بني يازن والذين دفتهم منها لحرث الناصر فاحملوه فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 راسه على الدار لعلوا على طي حتى صاروا به الى احسن كوكب فاحتموا والى مكانه فاحتموا
 بنت عثمان معها مصباح في حتى فلما اخرجوه ليدفنوه صاحبت فقال لها ابن الزبير والى الدار
 الحسن لم يكن لادفن ابن الذي فيه عيناك فكتكت فدفن قال مالك وكان عثمان بن عفان
 كوكب فيقول انه سيدفن منها رجل صاحب وكان اول من قبر فيه وحمل على لوح سيرا
 وقد قبل انه صلي عليه فخرج عثمان ابنه وقيل على عليه حكم بن حرام وقيل المسور بن مخرمة
 وقيل كانوا خمسة او ستة وهم خبيث بن مطعم وحكيم بن حرام والوجيم بن خديفة وسار بن
 مكرم وروحه ماله وام البنات بنت عتبة ونزل قبره سار والوجيم وخبيث وكان
 حكم وام البنات وما يدعون فلما دفنوه عذبوا قبره فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة فدخلوا في مكة
 ثابت في ذكر خلافتك على مرافقي ارضه بابل والنت كذا الفاد خلافتك برور فخر الله

ان علي بن الحسين

اما انت بروي اجماع فقلت قال رسول الله و لو نامروا على ولا اركم فاعلم اني قد دنا
 بعد باخذكم الطريق المستوي وقد اخرج احكامي طريق شريك عبد الله بن عثمان بن
 عبيد بن جراح فقلت قال قالوا يا رسول الله لو اختلفت علينا قال ان اختلفت عليكم
 خليفه فتعصوه نزل العذاب واما انك حق من رضى است طلقها وعتقها راد ان
 نصبي نيت فقد اخرج ابو ثور في الاستيعاب ان عبد الرحمن بن عوف عات اباه برة و
 اما الدرداء وكمص اذا اضر فاس عند علي رسول الله لمع وسم وكان فيما قال لما اخطا
 منك كيف جاز عليك ما جئت به تدعوا ان عليا آلى ان يحكمها شورى وقد علمنا انه قد تابعه
 المعاجرون والافهار وامل الحجاز والعراق وان من رضى خيرة من كرسه ومن تابعه
 خير من لم يتابعه واي مدخل المعاونيه في الشورى وسمي الطلقاء الذين لا يجوز لهم الحجة
 وهو واهو رؤس الاشرار عند علي سيرة ما بين يديه ورفسته وحادثه له
 در عهد خلافت حضرت مرتضى شيش ابد اخضر بركت از انها جدا جدا فرموده
 بود و باصول ان حوادث مطاع ساخته و خبر داده كه امت با علي مرتضى حفاكند
 و اجماع بر خلافت و بر خايد و خبر داده كه مرتضى را باقرش منافات خوانند
 و با ناسي و مار قني و قاسطن خند و افع خواهد شد و خبر داده كه عمار بن ياسر له
 فسه با غيب خواهند گشت و بر دست ان اولي الناس بالحق جماعه مارقين ملك
 خواهند و نقل امير المؤمنين هم خبر داده و فرمود مردمان لطول خود را بعد از
 مرگ من با علي اظهار نمايند و نظم و نثر بر خيزند اجماع ما جرم اسم نه او الله
 قاتل النكثين و القاسطن و المارقين يعني عليا و خيرة محبي السنة بنوعى خبر كه
 السنة ع ابر مسعود و لم يدر الى البوب افر ما يقال الثاني و القاسطن و

و اما رقبتي ما علي و اخرج احكامي على من قال قال النبي صلى الله عليه و آله و سلم في بعد رقبتي قال
 فرسلته من ديني قال فرسلته من دينك و اخرج ابو يعلى عن علي رضي الله عنه قال قال رسول الله صخر
 بيد رقبتي من شئ شئت الله به اذا اتينا على حد لفته فقلت يا رسول الله ما احسنها من
 حد لفته قال لك من احسنه احسن منها ثم مررتا باخرى فقلت يا رسول الله ما احسنها من حد لفته
 قال لك من احسنه احسن منها حتى مررتا بالجميع حدائق كل ذلك لقول يا احسنها و لقول لك من
 احسنه احسن منها فلما خلا الطريق استغنى ثم رجعنا اليك يا رسول الله بملك
 قال صفان فرصد و رالك لا يبعد و هنا لك الا ان بعدى قال قلت يا رسول الله فرسلته
 من ديني قال فرسلته من دينك و اخرج احمد بن محمد بن حنبل عن علي بن عبد الله بن
 ابي موسى عن النبي صلى الله عليه و آله و سلم قال من اخرج الهمج قال الفصل قالوا اكثر
 مما فصل انما نقل في العام الواحد اكثر من سبعين الفا قال انه ليس يقتل المشركين و
 لكن قبل اوصافهم قالوا و معا عقولنا بوسعنا قال انه يفرع عقول اكثر اهل الزمان
 و خلق له قوم من اناس يحب اكثر من الله عاتيه و يسوا على شئ قال ابو موسى و الذي
 نفع بيده ما اجد لي و لكم فخر جان اذكرني و اياكم و لان اخرج منها كما دخلتم الضب
 منها و خرج عبد الرحمن بن عبد الله بن العباس قال انتقمنا الى عبد الله بن عمر بن العاص و هو
 جالس في ظل الكعبة فسمعت يقول بينا نحن مع رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم لا نقدر
 لضرب خناده و مناسن موفى حسرة و مناسن ليتطل ادمادي مباديه الصلوة
 حاصره قال فاجتمعوا قال فقام رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم فقال انه لم يكن بي قبلي الا اول
 من امة الله عز علي ما لعنكم خيرة المم و حذرتم ما لعنكم شر المم و اني انكم نذ صولت
 عاقبتهم فاولاد و ان اخرا يصيبهم بل و قد بد و امور شر و نهاكي فني برفني

صفان من حد لفته

منها

بعضا بعضا حتى الفتنة يقول المؤمن نده ملكي ثم تلتف ثم حتى الفتنة يقول المؤمن نده ثم
 تلتف ثم سره مسلم ان يخرج من النار وادخل الجنة فليدركه محبه وسوء يومين بالبدن واليوم
 الاخر وليات الى الناس الذين يحبون الى نبيهم اليه ومن بايع اياه فاعطاه صفقه بده وشمره
 فليدفع ما استطاع فان جاء اخر من بعده فاضربوا عنق الاخر قال فدخلت راسي بين الناس
 فقلت اني اشدك بالبدن اني سمعت نذامني رسول الله قال فاشرب بيده الى اذن فقال
 سمعت اذ ناسي ودعاه فلي قال فقلت نذامني عنك معاويه يا مرنابا كل اموال الدنيا
 بالباطل وان لمصل الفتنة وقد قال الله تعالى يا ايها الذين امنوا لا تأكلوا اموالكم بينكم
 بالباطل قال فجمع يديه فوضعا على جبينه ثم بكس جبينه ثم رفع راسه فقال اظفر طاعة
 الله واطع من عصى الله واخرج الحاكم حديث يحيى بن سعيد بن علقمة قال ابن مسعود قال
 لما كحل الله احدكم سمع فتن يكون بعد رقتة فقبل من الدنيا رقتة وفتنة ملكة وفتنة
 قبل المشرق وفتنة بعد المغرب وفتنة قبل المشرق وفتنة بعد المغرب وفتنة
 من لظن انهم وهي القياي فقال ابن مسعود فتنكم من يدرك اولها ومن نده الله من
 يدرك اخرها قال ولبيد من عكاس وكانت فتنة المدينة من قبل طلحة وفتنة الشام من قبل
 بني امية وفتنة المغرب من قبل مولاي وسمي حضرت م وفتنة رابعتها بيان فرمودند
 رخرج السجستاني حديث خديجة قال قلت يا رسول الله يكون بعد ذلك الطير شر كما كان
 قبل شر قال نعم قلت فما العصمة يا رسول الله قال البيعة قلت وبل بعد البيعة فبقيت قال
 نعم كبر المارة على افواه ودينته على دهن قال قلت نعم ماذا قال ثم نبشاد وعادة الضلالة
 قال كان بعد من الارض خليفة خلفه فخلطه فواخذ مالك فانهم والاقب وانتم عاصي
 على جدل شجرة وفسر لفظ قال نعم وعادة على الجواب جهم من احالهم اليها قد فوه فيها قلت

قلت يا رسول الله فلو لم يبق من جلدنا ونظفون بالسنن قلت فاما مني اني اذكرني
 ذلك قال جماعة من المسلمين واما مني قلت فانما مني جماعة ولا امام قال فاعترض ملك الفرق كلها
 ولوان فخص باصل شجرة حتى يدرك الموت وانتم على ذلك واخرج مسلم عن عتبة بن رواد
 حديثا طويلا فخر اخره ورايتم كل سنة فط الاسانحت حتى يكون عاقبتها ملكا سمعون و
 يحرمون الاموال بعدنا وفسير اس وفتنة در كلام سعيد بن المسيب وارضى عنه قال سعيد
 بن المسيب طارت الفتنة الاولى فلم يبق مني شئ بعد راد احد ثم كانت الثانية فلم يبق
 مني شئ بعد اخره بيته احد قال واطل لولا كانت الثالثة لم ترتفع وفسر الناس طباح
 قال السجستاني اراد بالفتنة الاولى مقبل عثمان وبالثانية محرة وقوله طباح ارجع ورفع
 فقال فلان للطباح له ان لا عقل له ليس فتنة اذ في مقبل حضرت عثمان واما بعد اوتيت ما الله
 خلافت معاوية بن ابي سفيان رقتا رباقت وفتنة ثالثة بعد فوت معاوية ما استقرار
 خلافت عبد الملك بن مروان حينئذ كنت در ازالة الحفا وفسم على العبد مع
 الجراح ومعاذني جبل قال رسول الله انه يدور في الامم فتنة ورجمة ثم كان خلافة
 ورجمة ثم كان ملوكا مضبوضا ثم كان عتوا وحرسة فدا فر الامم يكون الحمر ثم حمر
 والفروج والفساد فمر الامم بغير دن على ذلك ويرزون ابراهيم بن علقمة الله وبما مات
 بنو مروان خبر دادة وبالم خاطر مبارك بيان فرموده خرج من رضى الله عنها قال
 رسول الله راي ملك بني امية ساء ذلك فانزل الله تعالى انا انزلناه فرب الله
 وما ادر اكل باليلة القدر ليلة القدر خير من الف شهير بملكنا بنو امية قال بعضهم فحينئذ
 ملك بني امية فادابى الف شهير لا يريد ولا يقص والفساد قال رسول الله راي
 من الامم بنى الحكم بنزون على منبري كما تنزل الفردة فثم بامارت معاوية تسلط

در خبر و کس و انکه امارت وی منش و دامت و سبب اختلاف باشد اخبار و
 قال علیه و علی السلام کیف یكون لو قد مضت الدنيا معي الدابة قالت ام حبيب او
 ان الله قد مضى اخي فخصص قال نعم ولكن فيه نساء و نساء و نساء و در اینه اخبار آورده که
 این کلمه را شعار است بآنکه خلافت او معتقد باشد بحدیث است که حضرت جعفر
 او موافق سیرت نبی باشد و آن خلافت بعد از من بر امام وقت ظهور یابد و بعد از آن
 تکرار لفظ نساء فرمود و در روایتی از امام علی علیه السلام است که این کلمه را
 الفرة و انزل الله من ذلك و ما جعل الروایة التي ارسل الله الله من ذلك و شجرة الموت
 یعنی حکم و دله و قال ان ابنی سبطی بعد من منی فقلاد و تشدد او ان شد قوما
 لما نفعنا بنو امیه و بنو الخویرة و بنو محرم صحیح الحاکم کذا في الصواعق و مع عبد الله بن حوالة
 قال قال رسول الله ما من حواله اذا رأت الخلافة قد نزلت الا من المفسدة فقد ردت
 ان لا زال و السلام و الامور العظام و السلام یومئذ اقرب من النکاح یومئذ الی راسک و
 اخرج النسائی فی خبر اخر عن ابي عبد الله عی قال قال رسول الله اذا بلغ بنو الی العاص
 ملین رجلا اخذوا من الله و عللوا و مال القدر و ولد و عباد الله و خلا و اخرج السیوطی عن
 عباس ان کان عند معاویه قد خل علیه مروان فقال اقض حاجتی یا امیر المومنین فوالله
 ان منی عقیقة و انی ابو عشرة و هم عشرة و اربعة عشرة فلما ادبر مروان و ابنه عباس جالس
 مع معاویه علی السریر فقال معاویه یا ابن عمی ان رسول الله قال اذا بلغ بنو
 الحاکم ملین رجلا اخذوا من الله بنهم و ولد و عباد الله و خلا و عباد الله فادعوا
 نعمة و عین و ارعها و جل کان یلکم من ثمرة فقال ابن عباس و السلام
 و ذکر مروان حاجته له فردد عبد الملك الی معاویه فلهک فلما ادبر عبد الملك قال معاویه

هر عشی نجفی - قم

معاویه یا ابن عمی ان رسول الله ذکرند فقال ابو حنیفة فقال ابن عباس
 اللهم نعم و ازینجا واضح گشته که جماعت بنو امیه سبب حکومت لیاقت خلافت خاصه نداشتند
 و لعل خلافت که بران نشه با حضرت معاویه در سیرت و اعمال و سیرت بهم
 رسد در آنهاست مکرده در مالک استیلا خلف او منش و فضل اولاد سید مجاد
 که درین و ظهور یافتی و قال یابن الدیلمی از عکیده مروان که نوبتال شجره ملعونه
 بود و وقوع این و اعظم ترین فتنه که در عهد خلافت خیار و انوار از خاست
 دشمنان ظهور یبوسه خوار فتنه اند هر یک از اجداد با کجور از احوال درین
 رساله خبر بر موصوفه اند تا مومن صادق که درین حق بین داشته باشد بر طبق
 اخبار الخلفاء و حق بطرف حضرت مرفعی بگویند و اعدا را با جمعی و طاعی باشند
 در عدا و خلفا شمار کنند و رعایت الی بیت الخفرت م بر سر خجاست بق
 و مقدم داند فتنه الاول حاکم محل اخبار فرمودند ان حضرت حکم الله علیه و علی
 السلام از وقوع این حادثه از انجمله بعضی از اصحاب مومنان خطاب نموده فرمود
 چه گویند مانند حال علی از شما و قبله بناج کنند بر و کلام جواب که ان خبر
 است قریب نعره اخرج ابو یوسف و ابو یعلی و احمد و غیر هم و اند الفظ الی علی و غیر هم
 الی حارث قال قال رسول الله کیف یأخذکن اذا نحت علیها کلام الجواب و مع
 ابن عباس الی النبی ص قال من تم اتمکن صاحب کل الابدان سیر و خرج حتی شجها
 کلید الجواب و اللاداب الذرب و یو الکفر و در الوجه و قال الامیر ر نقلت
 الی و حسنه انه قال و العجبت انی العزیز کیف اکر من الحدیث فکتاب العوام و العوام
 له و ذکر انه لا یوجد اصلا و هو کثیر من فلق الصبح و دروغ غایت لآخر

و این حدیث از کتب معتبره است
 و در کتب معتبره است

ما و قال له انوار ضجتها الكلاب فقال ردوني ردوني فاني كنت رسول الله يقول كيف تأخذون
 اذا سمعتم الكلاب انوار واخرج اليكم وصحح البيهقي عن ابي سلمة قال قلت لابي بصير في خروج
 بعض اهل البيت المومنين فضحك عاليا فقال النظر يا بصير ان لا تكون انت ثم التفت الى
 علي فقال ان وليت من امرنا شيئا فارقتي بها وعز ابن عباس لتكن صاحبة الحمد لله
 خرج حتى سمع الكلاب انوار فقل حولها على كثرته نحو ما كادت و سر كانه في سر
 التزام نموده شد كه بر سر قوی و طهائی كه ترقم باید سندا از كفا معتبر و یا را و می
 نغمه نكود نموده اید لا حرم در ذكر این قصه بر عمارت صواعق محرقه اعتماد نموده
 را اید بسته در كنند دیگر آنچه واضح شده بعبانها نقل در ارتباط با بیان را نورانی
 و ضیاء رخسار و محل نیت و نوم و بیان از میان بر خیزد حال صواعق و كمانت
 متابعه علی با جلاله و ترغیض قتل عثمان بالله نیت فیما یوم جمیع كان بهانی الصیابة و قال ان
 طلحه و الزبیر بالعباسی غیر طالعین اخرج ابو بكر بن ابی شیبہ عن عمر بن الخطاب
 قال حدثنا ابو بصیر ان رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم قال ان من اهل البیت من یخرج
 معك من الرجل ثم یرد الی الله فانه اول ما قال فقال الی اذ قلت انك تخرج فوضعت علی
 عنقی اللیث و حمل بالی و الاقلناك قال فما بعیت و عرفت انما بیع من الله و قال الولید
 عبد الملك ان منافقانی منافق اهل العراق حمله ان الیهم قال ثم سیر فاك قد بعیت
 فقال الزبیر ان السیف قد وضع علی قفای فقبل لی بالی و الاقلناك قال فما بعیت و
 لبس اخر عن حمید بن عبد الله عن ابي بصیر عن ابي سلمة قال قلت لعبد الله بن عباس فاما علی بن
 الطحان فقال ما لی اراكم كرم غیر الله قال فقال سمعنا الله و الله عندنا بینه قال
 اعنی ان الله قال و نزلت و لقیتم رجلین فی الدرجة فسمعوا احداهما یقول لصاحبه

ما بعیت ابونا و لم یبایعنا قال قلت من یدان الرجلان فقالوا اطلحوا انما سیر قال
 ما لی قد سمعت احداهما یقول لصاحبه ما بعیت ابونا و لم یبایعنا فقال علی بن ابي طالب
 فاما نیکت علی نفسه و من اولى ما عابد الله الیه فیسویته اصر اعطی من بعد طلحه و الزبیر
 اجماعی از مدینه خروج نموده لاحق شدند با هم المومنین عابیه در حالی كه از كوفه مراجعت
 کرده بگذشتند فرآمد و در برابر اطلت تا صلیف عثمان بن عفان را بر انگیخت و به صبر بردند و
 با هم كمره عثمان بن حنیف كه از فضل امیر المومنین علی بن ابي طالب بود قتال نموده
 بعد رد و لست بسیار از اهل كوفه بگریختند و انجا تا محلی شدند و درین هنگام در
 لشكر ام المومنین و دان بن الحکم در آمده اطلح بن عبد الله بر سید كه امارت
 مكرام علی از شما تسلیم نایم و ندای ما را بنام او دم و هم چنین با زبیر بن عوف هم گفته
 نزد كسوت برداخته هیچ جواب ندادند بعد از عدل زبیر گفته بر پدر من ندای
 نماز كن و محمد بن طلحه گفته بر پدر من پس استند ان نمود مروان در ان امر ارام
 المومنین دی گفته فرستاد ابا جهم ای ای روان كه قتیله در اندازی در میان ما میر
 كنید پس خواهر را عبد الله بن زبیر را ساجده انی كز بود و صواعق محرقه خراج الی كذا
 و عابیه بها فاضلا و خرجا الی البصرة لطلحون بدم عثمان و منع ذلك علنا فخرج الی
 العراق ملقى بالبصرة طلحه و الزبیر و معهم و سر فوجهم و كانت فرجاء الاخرة كسيرة
 و ملین و حمل بها طلحه و الزبیر و ملعت القتیلة عشرة الفاد افام علی بالبصرة حمره سیر
 و در باقی آورد كه بعد از مقتولین بروز حمله كذا از اهل كوفه بگریختند و در ان
 یافت لشكر ام المومنین عابیه و فخرت و ظفر لشكر امیر المومنین علی بن ابي طالب و فیه هم جاد علی
 الی عابیه فقال غیر الله لك فقال ذلك ثم امر معاشره من امره و دار الشرف و الله

بن ششم غریب الفقهاده عماره معانی مسیره قال نظر روان بن الحکم الی طلحه بن عبید
 لوم اجل فقال لا اطلب شاری بعد اليوم فرماه بسهم فقتله وفيه الفقهاده بن سعد بن عقیل قال مر
 مروان بن الحکم بسهم ثم التفت الی ابان بن عثمان قال قد قتلناک بعد قتلک بسهم وفيه الفقهاده بن
 ریحی مروان بن الحکم یوم کل طلحه فرکبته فجلد الدم لیل فاذا امسکوه تمک واذ انکرناه
 سال فقال دعوه وقال وجعلوا اذا امسکواکم الحراج التفت رکبته فقال دعوه فانه سم
 ارسل الله وفيه الفقهاده بن قیس قال کان مروان مع طلحه یوم کل قال ما کنت احرک قال
 مروان الا اطلب شاری بعد اليوم ثم رماه بسهم فاصاب رکبته فارق الدم حتی مات قال
 دعوه فانه سم ارسل الله وعلیه الفقهاده بن مروان الی طلحه بن عبید لوم اجل فقال لا
 اطلب شاری بعد اليوم ثم رماه بسهم فاصاب رکبته فارق الدم حتی مات قال دعوه
 فانه سم ارسل الله وعلیه الفقهاده بن مروان الی طلحه بن عبید لوم اجل فقال لا اطلب
 شاری بعد اليوم فرماه بسهم فاصاب فخذة فکسها بسهم فانه سم وکانوا اذا امسکوا
 الحراج التفت الفقهاده اذا ارسلوا سال قال طلحه دعوه فانه سم من سبهم الدم فمات وراه
 مولاه بعد ثلثة ايام فرمى الفقهاده کانه لکنوا الیه بر دافعی عن فوجده واما علی الارض من
 حیده فمضرا وقد کما صحره فاشتره والہ دارا من دار الی بکرة لعشرة الا و قد فتموه
 فیما وفيه الفقهاده قد روی عی قال والله الی الارواح الی قول انا و عثمان و طلحه و الزبیر
 من قال الله تبارک و تعالی فمحققة و نزعنا ما فی صدورهم من غل اخوانا علی سر متقابلین
 و قد رواه و حاد و غیر من طلحه علیا فقال رجلا بان الی الی الم اقتضی لآخذة و لكن
 خفت علیکم من الفقهاده الطلی محمد مالک الی الارواح الی قول انا و طلحه الحمد لله و اوردته
 لک امیر المومنین علی بن ابیطالب رضی الله عنه برز واقعه فالتف فخره و برقتی حیرت فمرد

فمرد و طحات خزن و الم بر زبان اظهر و رده اخرج الحکم من حدیث الحاطی عبید بن
 بن محمد و ابره غریبه قال لکان لوم اجل فخرت الطرفی القلی قال فقام علی و بن علی
 و عمار بن یاسر و محمد بن الی بکر و رید بن صوحان و دورون فی القلی قال فالتفت
 بن علی و رضی الله عنهما فتبیل ملکوا علیا و جهه فقتله علی فقام ثم صرح ثم قال انا الله و انا
 الیه راجعون صرح قریش و الله فقال له ابوہ من یوایحی قال محمد بن طلحه بن عبید الله
 فقال انا الله و انا الیه راجعون و الله لقد کان شایا صالحا ثم قعد کثیرا خربا
 فقال الحسن انا الله اکبر عی نذ المیسر فخلک عمار الی فذلک و فلان قال قد کان
 ذلک یحیی و لوددت الی مت قبل نذ العشرین سنة قال محمد بن حاطب فقتل
 و قلت یا امیر المومنین انا ما دیمون المدینة و الناس سألوا عی عثمان فماذا نقول
 قال فاقتم عمار بن یاسر و محمد بن الی بکر فقال لا و قال فقال لعل علی با عمار و با محمد فقولان
 ان عثمان کما شر و اساء الامرة و عاقبت و الله فامام العفو و لم یقدحون علی
 حکم عدل حکم بیکم ثم قال یا محمد بن حاطب اذا قدمت المدینة و سلطت علی عثمان
 فقل کان والله من الذین امنوا ثم اتوا و الله کجبت کلین و علی المظنون
 المتوکلون سبب بافان علماء و محدثین و فقهاء و محققین و متکلمین و فقیهین ثابت کشته که
 منهن الحضرة مودری قتال و دیگر مجاریات که از امیر المومنین با جماعت از اصحاب
 بعیال امیر حق لطیف علی و لقی بود و مخالفان و معارضان بر طین ارشاد حضرت
 از سرین العوام که خروج خواهی کرد بر علی و حال انکه ظالم باشد تو در ان خروج
 از جاده متقیم انحراف نموده دوا علی لقا بنیاد امیرش نهادند و کارهای که لانی
 منکر لک ان بنیاد در معرض ظهور را و رند و نقد بنی قننه و دعوای حسن

و اما عمار بن طلیق ارشاد

خولي خليفه نعم حضرت في النور بساخته تاجا عني بكر داند ولسبح اسبح في در نقش حلا
 امير المؤمنين من ابي الكايز بن دجون عا لاسم المؤمنين زوجه رسول خدا و دختر ابو بكر
 صدق بن بوده و قوم باين دو وجه اطاعت و ايرالارم مكره و نكاح و در ارضه و عينا
 قريش شريك خود باين خستند و بمكره در اندوز و كرهند ايج كرهند و در مكره
 خطبه باين طبع و كلمات فصيح مشتمل بر تحس و تحزن از خلاف قوم و خروج اقرار باير و در
 حضرت مرتضى عليه السلام است در فرموده بيش از ارجها و احاطه باشند بنظر از ان
 كه در كتب معتبره وارد گشته و بنظر تفسير در آمده در اين رساله به تحرير فرموده است
 في احوال زعامه خارج الشيعي قال خرج طيم والنريسيه ام الفضل بن الهارث الى علي
 قال العلي عليه السلام والنريسيه بن الحسن بن علي بن ابي طالب و بن علي بن ابي طالب و بن علي بن ابي طالب
 لانه زعامه سلطان احد فاني عليا قومنا فلو اغترنا و امم الله لولا فاجاه و الفرقه وال
 يعود الكفر و هو رالدين لغيره يا نصيرنا علي بن ابي طالب لم نر محمد الله اخيرا ثم و تر
 الناس على غمائل فقتلوه ثم باليعونه ولم ينكر به احد او باليعني طيم والنريسيه و لم يصبر شيئا
 كما ملاني خرج الى العراق فالتقى بهم في القيسية فالتقى بهم فقال رفاعه عن رافع الاضاري
 ان الله لا يقضي رسول الله ان اما احق الناس بهذا الامر منكم رسول و مكانا في النور
 فقتلتم نحن المهاجرين الاولون و اولياء رسول الله الاقرن و انما نذكركم الله ان
 تنازعوا انما هي في الناس فخلينا و الامم فانتقم اعملون و ما كان غيركم غير انما لارنا الله
 معولاه و الكتاب متبع و السنة فاما رصدا و لم يكن لنا الا ذلك فاما رنا الاثرة اكلهم
 الله عز وجل ثم باليعونه فلم سال و قد خالفك بالنسب من انت في القيسية خست و ارض
 فترنا بامر و عدم الحجاج اس عرسه الاضاري فقال يا امير المؤمنين شعر در اكلها

و در النور قبل القوت - لا دالت لفي الحقت الموت - يا معشر الافكار الضرو و ابراهيم
 اخر الامم نعم رسول الله اولاد الله ان الاخرة تشبه بالاولى الاول الاولي افضلها
 وفيه الفاضل الشيعي و ابن ابي عمير واحد ان عليا رضى الله عنه قال في خطبه جنس
 الى الجبل ان الله عز وجل فرض الجهاد و جعل نصره و ماصيه و ماصلي دنيا و لا دنيا
 الا به و اني بليت يا ربيعة اوسى الناس و احكام طيم و ربيج الناس الزبير و اطوع الناس
 فترنا الناس عا لاسم و اسرع الناس الى قسمة لعل بن منيه و الله ما انكر و اعلم من الله و لا انكر
 عا لاسم و لا طم و بهوى و انهم ليطعون حقان كره و دما سطوه و الله و له و دلى و ان كنت
 لشتم بمانان لا انكره و ما سمع دم غمائل الا عليهم و انهم القسمة الباغية باليعونه و ملكوا
 بيعتي و ما رسلوا في حتى يعبروا جوري من عدلى و الى لراض كحبه العليم و علمهم و الى
 معتمد الداعم و معتمد راليم قال قبلوا فانتم من مقبولة و الى اولى بالعرف و اليه
 و ان الوا اعظم حديف و كفى شفا من باطل و ناصر اولاد الله طيم و الزبير و المعتمد
 الى على الحق و انهم مظلون و مرارح الخلفاء السوطى و اخرج انهم رجع من قال لما قدم
 على النضره فام اليه اس النوا و قيس من عباده و قال لا لا تخبرنا عن ميسر كرهنا الا انكر
 فيه تنولى على الامم لغير بعضهم بعضا عمن رسول الله عليه اليك محمد فانت
 المولى الامون على ما سمعت فقال اما يكون عندي عهد من النبي ثم فتر ذلك فله و الله
 ان كنت اول من صدق به فلا يكون اول من كذب عليه و لو كان عندي من النبي عهد
 فتر ذلك ما تركت احاتم من حبه و عمر بن الخطاب يقولان على مشبه و لها عليها بيد و لم اخذ
 الامر فترند او لكن رسول الله لم الفصل فقلد و لم ميت فجا و كفت فترنا و ليا ليا يتهم
 الموزن فيوزنه بالصلوة قياما بكر اعلى بالناس و هو برر مكانه و له اراد

در روضه الدنیه منثور داده چنانچه این عاقل روضه الدنیه عرض نموده که چون بفصل الهی رسید
 این در خلافت باطل حق رسید و حال احتمال اعمال سابق عمل فرموده و معاویه بن ابی سفيان که کافر است
 شام بدستور در روضه الدنیه نهاد و نظام امور و نظام رعایت چنانکه باید جلوه ظهور
 نماید بستر رکاه در موسم حج معاویه برار کرد و در آن حج داخل شد و در این بستر رکاه
 داشتند و ای شریف لطف که با او را بر سرش فرموده روانه آن نواح خواستند
 سخت فرمود و سخنان لطیفی بخوانم و هم چنین از غصه بن تعبیم هم مکالمه واقع شود
 فرمود استعجاب و ملاقات غمان و تابع الکس علیا دخل المغیره بن شعبه فقال له یا امیر المومنین
 انک عندی نصیحة قال و ما هی قال ان اردت ان تستقیم تک الذم و فاستعمل طلحه بن عبید
 علی الکوفة و الزبیر بن العوام علی البصرة و العتب معاویه بن عمیر علی الشام حتی یفرقه طاعتک
 تاذا انصرفت لک الخلافة قادر یا کیف کنت قال علی رضى الله عنه و الزبیر و الزبیر و الزبیر
 و اما معاویه فلا بد له ان یستقل و لا یستعین به مادام علی حاکم و لکن ادعوه الی الدخول
 فبما دخل فیه یسلمون قال الی حاکمته الی البصرة فالفرف عنه المغیره بن شعبه فمضی الی القبل عنده
 فلما کان الغد انابه فقال امیر المومنین نظرت فبما کنت لک امس و ما حادسی و مراتب
 انک و فقت للمخیر لطلب ثم خرج عنه فلقنه الحسن روضه الدنیه و هو خارج فقال لایس ما قال
 لک هذا الامور قال انانی امس یکنی او انانی الیوم یکنی اقال لضعف لک و الدار امس و کنت
 الیوم فقال له علی روضه الدنیه بن امیر معاویه علی ما فریده کنت میخو المصلین علفدا
 و قال المغیره بن زید لک نصیحة علیا فرائس سید بصیحة فرد فلا شحاله الدنیه نایه و قلت
 له ارسل الیه بعبده علی الشام حتی یتقر معاویه و یعلم اهل الشام انک قد ملکته
 قام ابن سعد عند ذلک و دیم فلم یقبل النصیحة الی حجت فیه و کانت له ذلک النصیحة

النصیحة و دیم فلم یقبل النصیحة الی حجت کافیه و رکاه نام امیر المومنین در باب عزل امامت
 شام از معاویه بن ابی سفيان عن عقب در وی جنیده بخواب برداخته هنوز انتقام از
 قاتلین خلیفه شده و عقد خلافت و لقا ذبیعت جلوسه رو باشد محمد بن ابی بکر را با جماعه
 که با وی نیم آمده اند در مقامی بایست کشت و با آنکه از لشکر خود آورده دهند
 تا ما انتقام از آنها بگیریم من بعد هر چه اتفاق است بر آن خواهد شد بعمل خواهد در
 اند حضرت مرتضی فرمود هنوز قاتل خلیفه یقین نیافته و بر محمد بن ابی بکر این
 خرمیم با ثبات نرسیده تا او را بقبل رسام و جماعت را کشتن و یا از
 لشکر بیرون کردن موجب فتنه عظیم خواهد شد و نزاع بر این معنی بطول
 انجامید و از هر دو طرف لشکر کشیدند و قتال عظیم واقع شد و فیر الصواعق بعد
 ذکر مقتل بجهل و اقام علی بالبصرة خمسة عشره لیلة ثم انصرف الی الکوفة ثم خرج
 علیه معاویه و منی مومنا علیا فرفقا الصواعق فیر صفر کس سید و عیالین و دام
 القاتل بها ابایا و مملوکینند که عدد لشکر معاویه آن روز صد و لبت و چهار هزار
 مرد بوده و اعداد لشکر حضرت مرتضی بر وایتی شانزده هزار مرد و بیروایتی
 نوزده هزار پس ناجا بر دفع الحماقه با عدد قلیل حضرت امیر کوشید و اول
 بو خط و الفاج بالان پیش آمد و خواسته که رفع فاد برقی و ملا را
 کرد و اما میسر نشده و کار بخار به کشیده و عرو و متوالیه پیش آمد و نوز
 خشک واقع شد و بیسته از دور با طفر لشکر امیر المومنین علی روضه الدنیه بود و انرا
 و شکست بر لشکر امیر شام انما چون هر محبت میدیدند عمر عاصی کجاست
 استقامت ایشان حیل نمیداد و مکتبه و رایت ام مصحف بر سر نیزه میکردند

و نادر میدادند که ماسخی از او کتاب میگویم ازین فرستاد حضرت امیرالمؤمنین
 میگردد در سخن تفال این دو در ضرر الدین میفرمود که این مکتبه شیطان است
 از قوم بانی فرقه نشوید و این قرآن همانست که دینی قرآن ماطن بد اطمینان
 بگویم علی بن ابی طالب و کوشش کنند و در مدت قتال اختلاف واقع فرموده شد
 موافق علی بن ابی طالب و امیرالمؤمنین و در این مدت بسیار از اصحاب
 اصحاب بغیر از طرف علی مرتضی شجر از مردم میبردند از جمله سبت و پنج صیای
 بدی و از طرف معاویه و جمل دیگر از لشکر شدند و درین ایام عباد اهل شام را با حضرت
 مرتضی و لشکر او میدادند تا آنکه متبدل شدند بسبب حضرت مرتضی و اصحاب او در ازالته
 انحصار از مسند رسالت که در آن حضرت امیرالمؤمنین ظاهر شدند و حضرت مرتضی
 چند کس را بهین گناه اخراج کردند و هم چنین بسبب حضرت عثمان بن عفان بنام بعد کرد
 و چون نوبت میماند از حد گذشت و بر او زهصل اصحاب میشد بنا و امر بر دو کس
 مقرر شد که تا حکمت نموده مصاطب فیمابین نمایند این معنی مقبول بر دو طرف
 افتاد و حرم از طرف معاویه و عمر عاص مناسبت شد و از جانب امیرالمؤمنین علی رضی الله
 عنهما بر عباس و عبید الله بن عباس قرار یافتند میان را ضرر شدند و گفتند
 این کار نمی تواند علی الله حکمت این قبول نداریم و اهل عراق هم رضایان
 خود بر این نمی دارند و گفتند را می بینیم بر ابو موسی اشعری قرار یافته چون آن
 زمان ابو موسی حاضر نمود تا مدت سبت ماه و عده حکم مقرر شد و از بعد مگر
 بر لشکر امیرالمؤمنین بلوف رفت و معاویه و جمعیت هم فرموده و گفتند این کتاب
 دل بخواه و اسرار محول ما درج منظر و افرار و لامر فافرق الناس و رجوع معاویه

ش

معاویه و علی بن ابی طالب و کوفه و هرگاه میباید و عده منقضی شد عمر عاص و ابو موسی بدو
 الحیدر حاضر شدند و از هر طرف چهارصد مرد جهت اقامت نهادند و گفتند عمر
 عاص با ابو موسی ضحیح نموده و گفته صلح وقت در آن می بینیم که بر دو لای از
 خلافت میفرستیم و ثانی بر امانت خطبه فایم ابو موسی بسبب کبر شکست داشت
 بغیر او در آمد و لایه بکشته کرد و خطبه از حضرت امیرالمؤمنین عمر عاص بخوان
 لایه بکشته کرد و خلافت بر معاویه مقرر داشت قال من الطغفان القری
 و اجمال نزه الکفایت الی علی بن ابی طالب و معاویه حکما بعد وقوعه صفی بن حکم عمر عاص و ابو موسی
 الکسری و معاویه بن عمرو بن العاص و لها لای علی بن ابی طالب و الکلم علی امر الفقا
 لم یجاور احد من نوال الامروکان ذلك زمان لایه و علی بن ابی طالب و معاویه
 ثم بعد معارضات کثیره من الکلمین و طول المش و رات الفقا علی الی حله و اخرج علی و معاویه
 ثم عین الامر اختلافه من براه الکلمین حنا فقام ابو موسی اولاد و قال بکبر اخلعت علیا
 عن الکفایه و اخرج اصبعه خاتمه ثم قام عمرو و قد کان اخرج اصبعه خاتمه و قال لایه
 اقررت امر اختلافه علی معاویه و ادخل اصبعه خاتمه ثم علی قومه و من قبل مظلوما
 فقد جعلت لولایه سلطان و ولی عثمان کان معاویه و بعد ازین فایم شد فتنه عظیمه
 الصواعق و فلق الناس علی اندا و صار علی بنی خلافت من اصحابه ضعیف و بعض
 علی اصبعه و بقول علی و اطاع معاویه و ان حضرت معاویه خبر داده بودند از
 واقع حکم و وقوع عذر عظیم اخرج الشیخی فی انحصار لایه و عمر عاص و ابو موسی
 قال قال رسول الله ان منی من راسل خلفوا فلم یزل اختلافهم یستمحی و یستحو
 حکمین و صلح و اصل و ال نزه الامم مختلفه فلا یزال اختلافهم یستمحی و یستحو

عمر عاص علیه السلام
 و معاویه علیه السلام

او الكفر بما انزل الله على محمد وخرجهما انه قال يوم صفين لو ضربوا ما حتى تبلغوا اما بعد
 بهر لعننا انا على الحق وانهم يظلمون او انهم على الضلالة يوم صفين قول عبد الرحمن بن النعمان
 مراني بريرة والى دردار اصابكم كذبت وقرنها لص عن سعد بن ابي الحسن عن
 ابي سلمة الانكسول الدرم قال لما رقتك الفتنة الباغية وعلمنا انه قالت لما كانت
 يوم اخذت وهو لفظ الدين وقد اعتبره صدره قالت فوالله ما كنت وهو يقول
 اللهم ان احبب خيرة الاخرة فاغفر للفاخر والمهاجر رجاء عمار فقال ابن سمينة لعنه
 الفتنة الباغية وقد قتل يوم صفين على يد اهل الشام وفي المسكوة عن ابي قتادة
 ان رسول الله قال لما رقتك اخذت فجلل بسج راسه ويقول لوكي باي سمه
 لعنه الفتنة الباغية وعلى قاري درم فاة شرح مشكوة طرفة طامي در شرح
 حديث ترتيب دادة بعبارته نقل بنوده هي ابرنا احتمال الحق از قلوب
 سفيها بر خيزد وصورت حق مشايخ شود فاعلم انه قال في تفسير الفتنة الباغية
 اي الجماعة الخارجة على امام الوقت خليفة الزمان قال الطبرسي رحمه الله التي
 يقع فيها عمار قبل الفتنة الباغية ويريد معاوية وقومه فانه قتل يوم صفين عمار
 بهذا الحديث لان عمار كان في عسكر علي وهو المستحق للامامة استغوا عن بيعته وخلى
 ان معاوية كان ياول من اخذت ويقول نحن فتنة باغية طالبت يوم عثمان وهذا
 كما ترى تحريف او في الحديث طلب اليوم غير مناسب بنا لانه صلب الدين عليه وسلم ذكر فضل
 عمار ودم فانه لانه خاد في طرقي ورج فابت وقيل مع الضعيف برواية الامام احمد والجار
 عن ابي سعيد اخذ من قومه عمار قبل الفتنة الباغية يدعونهم الي الجنة ويدعونهم الي
 النار وهذا كان في الصلح فذكر الصلح والصلح المطلق في الكتاب كما في قوله نعم ودين علي

عن الفتح والمنكر والمعنى وقوله سبحانه فان لغيت احد النامع الاخرى فاطلاق
 اللفظ الشرعي على الدارادة المعنى القوي عدول عن العدل وميل الى الظلم الذي
 هو وضع الشئ في غير موضعه والاصل ان المعنى يجب الشرعي والاطلاق
 العرفي من عموم الطلب اللغوي الى الطلب الشرعي الخاص بالخروج المنهي فدل على
 ان يراد به طلب ومختلف الزمان وهو عثمان رص وقد حكى عن معاوية ما يدل
 اوضح من هذا حيث قال انما قتل علي وفتنة حيث حمل على القتل وصار
 سببا لقتله في الحال فقبل له في جواب فاذن قاتل حمزة هو النبي صلعم
 حيث كان باعنا على ذلك او الذي كان حيث امر المؤمنين لقتال المشركين
 والاصل ان هذا حديث فيه معجزات قلت احدنا انه مستقبل وما نعلم انه
 مظلوم واما لما ان قاتله باع من السفاة والكل صدق حق ثم رأت الشيخ
 الكل الدين قال الظاهر ان هذا اي التاويل الى التو عن معاوية وما حكى عنه الضاحي
 انه قتل اخرجه الفصل وحده عليه كل منها اقترأ عليه اما الاول فتعرف الحديث
 واما الثاني فانه اخرجه احد من يخرج بنفسه وما له مما يدعي سبيل الله فاصدا
 الدفاعة الفرض وانما كان كل منها اقترأ عليه لانه اعقل من ان يقع في شئ
 طاهر الف على احوال العام قلت فاذن كان الولع عليه ان يرجع عن بيعته
 باطاعة الخليفة وبتكر الخليفة وطلب الخلف لمسه فبين هذا انه كان من
 الباطل باعنا وقيل انما مرر به عثمان مرعا مرعا يا فتى عند الحديث باعنا
 فخرج عليه باعنا ولكن كان ذلك في ذلك من طول الاشارة عنده كل من القرآن والحديث
 وهو لا يفرم الدم الصف ولم يتعصب ولم يتعصب وتوفر الاقتصاد في الاعتقاد والامانة

وقد طبع هذا في نسخة من نسخة

و شنبه خواره بودند و در آن وقت عمر عام بطرف بصره و کنتی بسیاری از اصحاب
 را که در آنجا بودند در زمان خلافت حضرت مرتضی علیه و سلمی از آن
 کنتی حجر بن عدی که در صحنه به نبرد و تقوی کوی سرده بود و در آنجا
 و سواول من قتل معاویه و اصحابه و قتل حجر بن عدی در کتاک
 مذکور بدین طور بیان نموده که بعد از حضرت امام حسن رضی الله عنه از معاویه و خلق
 بیعت از گردن خود و اهل اسلحه معاویه زیاده را بر اوراق و باور اوراق و ظاهر کرد و زیاد
 بر اهل آن ناحیه غلط و کسرت و بد خلقی چند آنکه سرکشت از اطاعت می جماعتی و خلق
 کردند حجر بن عدی بیعت او را از گردن خود و معاویه پس خلق کرده بود از آن
 و بیعت کردند او را جماعتی از اصحاب حضرت مرتضی علیه و سلمی و کثیری از اهل آنجا و معاویه
 کردند زیاد را از ناحیه باز و معاویه نوشت که حجر و اصحاب وی خلق کردند از
 بیعت تو و فریاد است که بر یافتم از آن انقضا عظیم معاویه پس بیعتی انقضی در آمد
 و نوشتند نریاد که حجر و اصحاب او را که و اهل حضرمی هم از آن جماعت است که سر
 کرده روانه شام نمایند زیاد بن حنبل این نیکنایان را با طوق و زنجیر اسیر نموده فرستاد
 و بسیاری از مکر و حیلت با ایشان کرده نوشت و گویند که جماعت مسلمانان
 دو از ده تن بودند شش تن را از آن معاویه بکشت که حجر بن عدی هم در آن
 بود و شش نفر دیگر را رای داد و میگویند که سرگاه حجر بن عدی را با آن
 صورت پیش معاویه آوردند گفت السلام علیک یا امیر المؤمنین معاویه
 درآمد و گفت ایامیدانی امیر مؤمنان پس گفت نریاد کردند او را سرگاه
 و بر سر و دند تا قتل نمایند گفت مگر ازید فرات را دور کشت تا او را کشتند

او کرد و در کت خفیف و گفت لولا ان لطموا الی غیر الذی انما فیهم لاطلقتهم
 بعد از آنکه برورد کار عالم است نفع نه بخشید مرا تا زکیمه گذارده بودم در آن
 ماضیه چنانکه نفع دادند این دور و دور بر العبد از آن گفت کن نیکو که حاضر
 بودند از اهل دی بروی نگیند از من قید و زنجیر و غسل ندیدم را بد و نیکو
 خواهم شد معاویه با بر لب جوش کوشش همین صورت و داد خواهم خواست از شتر
 رسالت صلی الله علیه و سلم و از مبارک بن فضال آمد که وی گفته سرگاه حجر بن عدی
 حجر بن عدی حضرت امام حسن علیه السلام رسید فرمود و بل من قتل حجر و اصحابه و سرگاه
 حجر بن عدی حجر بن عدی را در حارثه که از حارثه معاویه عامل خراسان بود رسید
 دعا کرد از خدای عز و جل و گفت اللهم ان کان للربیع عندک خیرا فاقبضه الیک
 و عجل لم یبرح من محل حیات و اما کتب و شتم این فرقه تا میانان برقی الی الله
 علما عقاید روانه داشته اند قال العلامة النفا زانی فی شرح المقاصد و ما فی
 بین الصحابه و المهاجرات و الثقات علی الوجه المرسوم فرستاد التوارخ و ذکر کور
 علی السنة الثقات بدیل نظاره علی ان یضم قد جاز عن طریق الحق و طبع حد الظلم
 و القس و کان الداعی لم الحق و العناد و الحسد و اللداد و طلب الملك و
 الرئاسة و المیل الی اللذات و الشهوات اذ لیس کل صیغیه موصوفا و لا کل من
 لقی النبی ص بالخیر موصوفا الا ان العلامه حسن باصحاب رسول الله ذکر و الهامی
 و ما و ملایک عالمین و ذهبوا الی الله یخفون علی الجوب و التفضیل و التفتیش
 اصحاب العقاید المسلمین من التزیغ و الضلاله فرحق کبار الصحابه سیمایا حیرت
 منهم و الاضمار و التبشیر بالثواب فر داری القدر نفع من قال

قبل از صبح حکم از طرف حضرت مرتضی داخل جماعت متفاده امام حق بودند و با اهل بی
 فقال منکر دند و بعد بعد اوت اولی الناس بالحق برخواستند و با جماعت که حق
 لطرف ان بود بنده فایده خوف شخصی در آمدند و شد الخ بر فر استیجاب خود
 ذکر و حق صفین هم فرخت علیه الخوارج و کفر و اوکل من مع اورضی بالتکلم بنید
 نور انکم و قالوا حکمت الرجال فی دین الله و الله تعالی بقول ان الحق الا الله
 ثم اجتمعوا و لفظوا علیهم و لفظوا ارأیتما اختلفت و فکروا الدماء و قطعوا السبیل
 فخرج الیهم من مع ورام رجمهم فاما لالا القتل فقال لهم بالنزول ان قتلکم و رجمکم و سلبکم
 ولم یخرج الا التیسیر منهم فاستدلت لهم من لقایم عبد الرحمن بن یحیی و در حقیقت ظهور
 است انکه برگاه ابر کمر و بر عوار باطل خروج کرد و بدو معصیت احر و در بر بنید
 هم آمدند عبد الله بن عباس رضی الله عنهما خواست که تحت قائم کنیزان در جبر
 انکار کرده بودند حضرت مرتضی و بدی بنده شدند انرا و اذن خواست ان عساکر
 از حضرت امیر المومنان در بیخ ماده فرمودند و اما تو خود بجهت پیش رفتن و جفا نمایند
 این عباس گفت چگونه قدرت یا بنده بر این و لباس خود بپوشید و سلاح برکت و
 رفت لبوی القوم و کشف شبهه ان با از کتاب خدا و سینه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم
 شدند بسیاری از آنها و مجتبهای باطله خود و بر گشتند کمر و بر اضلال السور راه
 راست مگر جهار بر این از انان بموجب من لم یجعل الله له نوراً فیه من نور بر
 همان عیانیکه بود ثابت بخود ندر عین و ان هم اند لقال برخواستند و انکه
 گشته شدند بر عینیکه داشتند و نشند انرا و انما خبر من و انما انما انما
 فصار الیهم علی فقامم و قتل منهم ذو الشیعی الذی اخرج به النبی ص اخرج عن عبد

الدمع عیاض بن عمر الفاری قال جاء عبد الله بن محمد بن شداد عندنا فدخل علی عاتک و
 نحن عندنا حلوس رجع من العراق لیاتی فیل عیاض فقلت له یا عبد الله بن شداد
 بل انت صادقی عما رسلک عن محمد بنی عن سواد القوم الذین قتلتم علی قال
 و مالی الا صدقک قالت فحدثنی عن قصته قال ان علیاً لما کاتب معاویه و حکم
 انکم من خرج علیه ثمانین الف من قراء النکاح ضررنا ما رض لقال لبا حرد و
 من جانب الکوفه انکم عیسوا علیه فقالوا انک من قمین النکاح و اسم سمار
 الله ثم الطلقت فحکمت فدرج الله و حکم الله فلما ان بلغ علیاً ما عوا علیه
 فارقه فامر مودنا فاذن ان لا یدخل علی امیر المومنان الا و صل فدخل القرآن فلما ان
 امتلأت الدار من قراء النکاح دعا لمصنف امام عظم فوضع بین یدیه فحمل لصدقه
 بیده و یقول البی المصنف حدث الناس فاداه النکاح فقالوا انما انما
 ان الله انما سوادی و ورق و علی حکم ما و سامنه فاذا شریک قال اصحابکم سواد
 الذین خرجوا بنی و بینهم کتاب الله عز وجل فی کتبه فمر امر و و رجل و ان
 ختمت شقای سبها فاجعوا حکما من اهل و حکما من اهل ان یرید اصلاً حالفون
 الله سبها فامته محمد عظم و ما و حرمه من امر و و رجل و القمو اعلی ان کاتب
 معاویه کتب علی ابن ابیطالب و قد جاءنا سبیل بن ثمر و نحن مع رسول الله ص بالحد
 حتی صلیح قوم قریش و کتب رسول الله ص لیس عبد الرحمن بن الحنفی فقال سبیل
 ما کتب لیس عبد الرحمن بن الحنفی قال کیف تکلف قال کتب باسمک اللهم فقال رسول
 الله ص فاکتب محمد رسول الله ص فقال لو اعلم انک لیرسل الله ص لیس عبد الرحمن بن الحنفی
 فکتب نداء صالح علیه محمد بن عبد الله قریش لیس عبد الرحمن بن الحنفی

لقد كان لكم من رسول الله اسوة حسنة لمن كان يرجو الله واليوم الآخر صبغت انفسكم على
 عبد الله بن عباس في حجة الوداع حتى اذا نزلوا على مكة فقاموا فقال ابن الكواكب النخاس
 فقال يا حمزة الغراني ان عبد الله بن عباس من لم يكن يعرفه فاما اعرفه من كتاب الله
 ما يعرفه من انزل فيه من قوم قوم خصمون فردوه الى صاحبه ولا تواسوه
 كتاب الله فقام خطبا وسمي فقالوا اول الله لنا صعبه كتاب الله فان جاء بحق لعرفه
 لتغنه وان جاء باطل لنتنبه باطله فواسعوا عبد الله الكتاب على ايام محرم
 منهم اربعة الاف علم تاس فيهم ابن الكواكب حتى ادخلهم على علي الكوفة فبعثت على الى
 لقبيم فقال قد كان من امرنا وامر الناس ما قد راسم فقفا احببت شتم حتى يجمع امره
 محمد مينا وينتم الا تفكروا ما حراما وتقطعوا السبيل وتظلموا اذنه فانتم ان
 فعلتم فقد نذرا انكم احببوا علي السوء ان الله لا يحب الخائنين فقالت له عائشة يا اي
 شدا قد فعلتم فقال والله ما بعثت اليهم حتى قطعوا السبيل وسفكوا الدم واستحلوا
 اهل الذمة فقالت الله قال الله الذي لا اله الا هو لقد كان قالت عائشة طغني
 عن اهل العراق يتحدونه يقولون دو الله دو الله قال قد راسم وقت
 مع علي عليه السلام فقام الناس فقال العرفان نذرا ما الكفر فقام يقول قد راسم
 فمسيح من فلان الصلي ولم ياتوا فيه سمعت يعرف الا ذلك قالت فاقول جاني قام
 عليه كما نرى من اهل العراق قال سمعت يقول صدق الله ورسوله قالت يا كعب بن
 انهم قال غير ذلك قال اللهم لا قال لاجل صدق الله ورسوله يتبرحم الله عليه كالا
 من كلامه لا يري شيئا الا بالحق الا فان صدق الله ورسوله فيذهب اهل العراق يذهب
 عليه في يديرون عليه في الحديث واخرجني في فخره انصاف عن زيد بن جابر

بن جابر عن علي بن اسباط بن عبد السلام ما حدثت ولا كذبت اطلبوه فطلبوه فلم يجدوه
 فطلبوه فمروا به من الارض عليه تاس في القتي فاذا رجل على يده مثل سبلة
 الناس كره الناس ذلك واخرجهم واخرج احمد بن طارق بن زياد قال خرجنا مع
 علي الى اخوارج فقتلتم ثم قال النظر وانا في بي الدار قال انه سيخرج قوم يظفون
 ما الحق لا كما في حلقهم يخرجون من الحق لا يخرج السهم من الرمية سيما ان فيهم رجلا
 انو وحدثهم الله في بيرة شعرات كود الكان موفقه فسلمت لشكر الناس وان
 لم يكن موفقه فسلمت خيرة الناس فليكن اسم قال اطلبوا فطلبوا فوجدنا اخرج
 محمدا بن سجاد وخرج علي معنسا جدا غير انه قال تكلموا الكلمة الحق بدان
 اي برادر فاك الله علي معارج الكمال في حضرت امير عليه السلام درين
 حرب هم كجانب حتى بود و محاربين وي كافر و زندق لوفند نفس رسول
 خدام فقتلوا على عداوة اهل بيت النبوة وفي لغة امام الحق تسببتهم الباطل
 وناوهم الغيرة الصبيح الفاسد فخذتم ما كانوا يفعلون فلعنة الله على القوم
 انما فركن ولعب احاطه روايات ظاهر شتمه كرامير المؤمنين علي بن اسباط
 كثير الاعداء وقليل المعاون لوفند واز من جهت در زمين خلافت خود كبر
 متواليه مبتلا شد ولعب اوت دشمنان كرفت را مدلولت بدرجه رسيد
 كه درين زمان امر جدا منقطع كريد واسطام امردن از باطنت عداوت
 دشمنان شد و امر مسلمانان در نزل اقامد وليباري از اصحاب
 بر تو خدا لقتل در امرند و شد انچه مرشد الاشعار عليه السلام قال
 دعاي رسول الله فقال يا علي ان فيك من عيسى عليه السلام مثلا بغضه

اليهود حتى لعمروا انه واجبه الفخاري حتى انزلوه بالمنزلة التي ليس لها دفن الاستيعاب
 عن النبي قال انذر من ما قبل عليه السلام فترى الامم قلت وما مثل قال مثل عيسى
 بن مريم اجبه قوم حتى ملكوا في حبه وانفضه قوم حتى ملكوا فترى عليه السلام
 الادانه بملك فترى مطري ما ليس في روضه فترى حمله شاعر على ان يهني الا
 والى سبي ولا توجي الى ولكن اعمل بكتاب الله وكنتم تبسم ما امرتكم طاعة الله
 فحي عليكم طاعتي ما اجبتم او كرتم وما امرتكم بمعصيته انا وغيري فلا طاعة لاحد مني
 معصية الله عز وجل انا الطاعة غير المعروف فصدق رسول الله انه لما موت حتى
 يخلد وغيظا فلفته الله على القوم الظالمين الفصل في سمات حضرت امير عليه السلام
 خبره رسول خدام لشهادت علي مرتضى عليه السلام ببردت خارجي وخرمود
 ان قاتله اشقي الناس اخرج الحاكم عن الحسن بن مالك قال دخلت مع النبي ص على علي
 بن ابي طالب لغوده وهو مريض وعنده ابو بكر وعمر فخرجوا حتى جلس رسول الله ص
 فقال احدهما لصاحبه ما اراه الا لا فقال رسول الله ص انه لن يموت حتى
 يخلد وغيظا وعمرهما ربح يا شتر قال قلت انا وعلي فبينهم فرسودة ذور العسرة فقال
 رسول الله ص الا احدهما بالشيء الناس قلنا بلى يا رسول الله قال الحمد لله الذي
 عقر الناقة والذي لعنك يا علي هذه الجنة راسه حتى سئل من الدم الحمر طينة وحفرت
 مرتضى عليه السلام حول ابن ابي طالب الاول في منبره فترى ابي جهم وبرد علي غدير
 فخليل بن مراد بن وعمر الذي علي عليه السلام قال انا في عبد الله بن سلام
 وقد وضعت رجلي في العزير واما الذي تروا قال لا مالي فانك ان اشتهيت
 به ذباب السيف قال علي والله لقد قالها رسول الله فملك قال ابو الدرداء

فقلت في نفسي ما يدري ما رايه كالسوم رجل فحارب بحديث الناس مثل بدا وخرج الحاكم
 عن ابي بصير وصحب قال قدم علي علي ودخل اهل البصرة وضم رجل في الخواارج يعني لم يوافق
 لعنه محمد بن عبد الله بن علي وصلى على النبي ص ثم قال اتق الله يا علي فانك ميت فقال علي
 عليه السلام لا ولكني مقبول صبرته غاب عليا في لباسه فقال لو لبنت لنبأ خيرا
 من هذا فقال اني لباكي نذر العبد والكبر واحذر ان يقعد في المسمون ودر زوا
 خوارزمي از فضا الفخاري انه كفت فقال له رستم من بايد رخصه براي عباد
 امير المؤمنين علي ابن ابي طالب در حالكم مرضي ففعلت بدام خوف حاكم
 وجمع فخرمود از بن وجمع خوانم مرد زير الله رسول خدام بن محمد كرده انكه خبر
 فانه كفت كرده شود ان معني طينه از خون اين معني كسر ان فضا دلت كه
 جاري شده و هم چنين در فصول قيمه از اني الله و در قولي كفايت كرده و سر او
 صحيح ثابت كشته كه كسب قتل ابن ابي طالب و بر عليه السلام ان بود كه چون بخاربه امير شام
 با ان امام بدام ماند و القطار بطاهر معلوم نميد كه نفر از قيمه خواج عبد الرحمن
 المير الميرادي والبرك وعمر والنبي بر قتل كس حضرت مرتضى عليه السلام وعمر وعاص
 ومعاوية بن النخعيان عهد لستند و اني علم ذمه قتل حضرت ص كرده و برت
 عهده قتل معاوية گرفت وعمر و ذمه قتل عمرو و عمر الصواعق و سبي اروقات
 علي عليه السلام انه لما طال النزع بينه وبين معاوية ابتد به نفر من الخواارج
 عبد الرحمن بن ميمون الميرادي والبرك وعمر والنبي فاجتمعوا اليه وقاعدوا اليقتل
 سولا و الثمنه عليا ومعاوية وعمر بن العاص و سكر العباد منهم فقال ابن ابي طالب انا
 لكم لعلي وقال البرك انا لكم معاوية وقال عمرو انا لكم عمرو وقاعدوا

على ان يكون ذلك ليلة احدى عشر او ليلة سابع عشر من رمضان ثم توجه كل منهم الى مصر
صاحبه تقدم ابن عجم الكوفي فلقى اصحابه في الخواج فلما علم ما يريد ووافقهم منهم
شبيب بن محرز الدمشقي فلما كانت ليلة الجمعة بعثهم في شهر رمضان سنة اربعين استيقظ
على سحره وقال لا اله الا الله رسول الله فقلت يا رسول الله ما بقيت من
امتك فقال ادع الله عليهم فقلت اللهم ابدني بهم خيرا الى مسم وابد لهم شر الى مسمي واقبل
عليهم الدار الدور ورواه فيهم فطر دوسن فقال دعوني فانني لو ارجع فدخل الموذن
فقال الصلوة الصلوة فشد شبيب فضربه بالسيف فوقع سيفه بالباب وضرب
ما لم يسف فاصاب حنجرته الى قعره ووصل ذراعه وبرز سب ودخل منزله فدخل
عليه رجل من بني امية فقتله واما ابن عجم فسد النكاح من كل جانب فخرج
سدا ان فطره عليه قطيفة ثم صرعه واخذ السيف وجاء به الى علي فنظر اليه وقال
النفوس بالنفس اذا ماتت فاقبلوه كما قبلني وان كنت رأت فيه رائحة ريح
روايتهم والحجوج فها من فاسد وادق واعام على الجمعة والسبت وتوفي ليلة
الاحد وقال من استغاث كان عبد الرحمن بن عجم هو الذي استتره فقتل على راسه
فدخل الكوفة عازما على ذلك فاستترى لذلك سيفا وسفاه سم فها رخوا حتى لطم
وكان في خلدان ذلك ما لي عليا عليه السلام لم ويحمله الى ان وقعت عليه
فظام كانت ترى راي الخوارج وكان علي عليه السلام قتل اياه واخوته
من نروان وكانت امرأة جميلة فاحسبه ودعت ففرقه محطبا وقالت
لا تستر وجهي الا على من لا يريد كراهة فقال وما هو فقلت ثلثة آلاف درهم فقتل على
بنو ابي طالب فقال والله لقد قذرت بقتل علي بن ابي طالب وما افندي نرا

بنو المصغير ذلك ولكن لما رايتك اشترت ثم وحبك فقلت ليس الا الذين قلت ليك
فقال لها ما لك وما تعني عليك قتلي عليا والى اعلم الي اذ اقبلت لم اعد فقلت ان
صلته وكوت فهو الذي سلع سحالي وتسلك العنبر وان قلت فاعند الذين من الدنيا
ما فيها فقال لها لك ما استرطت فقلت الا اني رايت من لا يترك فقلت الي
ان لم يدعي لها دردان من محال فاجابها وهي بن عجم شبيب بن محرز الدمشقي فقال يا
سبب بل لك في شرف الدنيا والاخرة قال وما هو قال ان عبد علي قتل على
بنو ابي طالب قال فلكللك انك لقد ضيبت شيئا اذ الف بعد ذلك قال انه اطل
لا حرس له وخرج الى المسجد فصادف من من حرس فقلت له فربيت المسجد فاخرج
الى الصلوة فقتلناه فان كونا كونا وان من بعدنا بالذكر من الدنيا وما خلفه من الاخرة
قال وملك ان عليا دوسا فقه في السلام مع النبي ما ينشره نفعه لعل قال انه حكم
الرجال في دين الله وفضل اخوانه الصالحين فقتله بعض من قبل فقامت من ذلك
فاجابه فاقبله حتى دخل على مقام من عتقه من المسجد الا انهم فربته فربته فربته فربته
لم واخذوا اسيا فم وحلوا السدة التي يخرج منها فخرج على عليه السلام الى الصلوة الصبح
فبدره شبيب فضربه فخطاه ففهم عبد الرحمن بن عجم وقال اكلم الله يا علي لا لك
ولا لك صياك فقال علي عليه السلام مرت ورب الكعبة لا تعولكم الكلب فسد النكاح عليه
كل جانب فاخذوه وبرز شبيب خارجا من باب كنده وقد خلفوا امره فقتله
اخذ ابن عجم لونه فلما اخذ قال علي عليه السلام احسوه فان من قاتلوه ولا يسلوا به
وان لم امنت فاندعوا الى من ينفقوا الفقا من واخلفوا الفقا بل ضربه في الصلوة او قتل
الرجول فيها وبل اخلف من اتم الصلوة او هو اتمها والاكثر على ان اخلف جعدة

بنحوه فصلي بهم وخر الطوائف وكان على رءوسهم رمضان الذي قتل فيه لبيطير لبيد عند
 وليلة الحسين وليلة عند عبد الله بن جعفر ولا نزل على تلك لقات ويقول ان العي
 الدوا ما جئنا ولا كانت الليلة التي قتل فيها اكثر اكر فوج وانظر الى السماء
 وجعل يقول ما لذت ولا لذت والى الليلة التي وعدت فلما خرج وقت السحر ضرب
 ابن عثم الضرس الموعودة بها انشئ وقد كان سوعليه السلام يقول لمرات كثيرة ما يسبح
 ليضربني ويشير الى الجنة وراى صاحب العسكر ولا عسكر وشمل وهو على المنبر بالكوفة
 غرقه ربيع رجل صدقوا ما عابوا والدع عليه من قضي حبه ومنهم من سيطر ما بدوا
 تبدل فقال اللهم نزه الله نزلت في وحرمتي حمزة وفي بني عبيدة بن جارت بن
 عبد المطلب فاما عبيدة فقتل في حبه شهيد اليوم بدر وحمزة فقتل في حبه شهيد اليوم احد و
 اما اني فانظر انما يحب نزه من ربه وانشأ ربيده الى الجنة وراى عبيدة الى
 جيبى الى القاسم صبي الله وسلم ونيز ثابت كنهه كيدوي عليه السلام روزي ابن
 عثم لا فرمودند انا قاتلي لبي عرض كردند كه امر فرما تا ويرا به قتل رسانم فرمودند روز
 مرا كنشتم افي الاشعاب الى ابن عثم على رءوسهم فقال اما اني نذا قاتلي قتل فاما عثم
 عليه قال انه لي يقتلني بعد واني على ما فعلت ابن عثم لم يسمه يقول انه شهيد به فكم يحد
 بها العرب فبعث اليه فقال له لم تسم شهيد قال بعد ودي وعدوك فملا عنه وقال
 ما فعلني بعد وقال ابو عبد الرحمن السلمي انك الحسن بن عمار الضمير عينا فر صراحه فكان
 لغيره على ذلك في اليوم الذي قتل فيه عليه السلام فقال اني سمع اياه من
 ذلك السحر يقول يا سي راس رسول الله فر نوتة عنها فقلت يا رسول الله ما ذا
 لقيت من اشد من العناد واللذ وقال ادفع الله عنهم فقلت اللهم ابد لي بهم خير منهم

سمعوا ولم ياتي من يوشع مني ثم انهم وجاءوا مودنه بالصلوة فخرج فاعنونه الرطلان فاما
 احدهما فوقف ضربه واما الاخر فصر به فمر راسه ذلك صبحه يوم الجمعة لبع عشرة
 مضت في رمضان صبحه بدر وبقية عن عبد الله بن مالك قال جمع الرطلان على من ابيطاب
 رءوسهم خرج وكان الصبرم بالعب اشير بن عمر الكوي وكان يقال له اسير بن
 عمر وكان صاحب كسرى مطب لم وهو الذي يحب اليه صبحه اشرا احد ربه
 ماسه حارة صبحه عرقا منها فاستخرج فادخله فخرج حرا من عمامة ثم صبحه فوق فخرج
 فاداعليه بياض دماغ فالصبرم قد وصلت الى ام الراس فقال يا امير المؤمنين
 احمد علك فانك ميت وقر ذلك لقول عمر بن الخطاب انما رجلي
 يا ضربة من لقي ما اراد بها - الا ليلع من ذي العرش رضوانا - الى لاذكره حسنا
 فاحسبه - اوفي الصبرم عند الدمنه انا - بعد وراى الذي لعلت - كفاهه
 شر الخلق انا - ارمحاه لصره - فاحياه من الامام عريانا - فافرى الله
 فالك من الابيات والعهدة وقبح ولغمة باحراره على الله ولقد احسن ما جادكم
 بنحوه جاد النابرية اشعار قل لا ينجيكم والاقدار غالبة - يدمت وملك الله السلام اركانا
 صلت افضل من كنهه قدم واول الناس سلا ما واما نا - واعلم الناس بالقرآن
 ثم بما - سن الرلول بنا شرعا ونبينا - صهر النبي ومولاه وما صره - اصحت
 منا فقه فولا وبرا نا - وكان له عازم الحسودم - مكان ما زول في غوك عثرانا
 وكان شر الحمر سفا صا ما ذكرا - لينا اذ القى القرآن قرانا - ذكرت فادله الدمع
 منحد فقلت لجان بر الناس سبانا - اني احسبه ما كان في لشر نخس المعاد ولكن
 كان شطنا - انفي فوا اذا عدت قبا لها - واخسر الناس عند الله

میرانا - کما قرأنا في الاول الى حبلت - على نمود بارضي الحرس انا - قد كان خسرنا ان
سوف نخسبنا - قبل المنه انا فاراما - فلا عفا الدعنه بالكل ولا سفي في غير عمر ان
بن خطانا - لقوله فترشق محرقا - وما مال مانا لظلمه وعدوانا - باضرته من لقي ما
اراد به - الا ليلع من ذي العرش رصونا - بل ضره من عوى اور ذنه لطي
سوف يلقي لنا الرحمان غفينا - كانه لم يرد قصد الضربه - الا ليلع على عذاب
القبر نيرانا - وقال القاهر الوالطيط الطبري اسما - الى لاسر و منها انت ذا كره
عز ابنم الملعون نمانا - الى لا ذكره نونا فالعنه - دنيا والنس عمران بن خطانا
عليك ثم عليه جماعتنا - لعان كثر سر او اعلا - فاسم فكلد النار جاء به
لحق الشريفة اعلا و نينا - ولاني الاكوه الدولى يريه عليا رضى الدعنه
الا باعس و تحك سعدنا - الانبكي امير المؤمنين - انبكي ام كلثوم عليه - تعبنا وقد
صارت نعنا - الدقل فوارح حيث كانوا - فلما قرع عيون ان متينا - الى شير
العيام محتوما - بحس الناس طرا و نعنا - فلقم خبر من ركب المطايا - و ذلها ومن
الكن نعنا - ومن نيس النعال ومن خطانا - ومن فرد المنايا والمثينا - وكل منها
احمرات فيه - وحب رسول العالمينا - لقد علمت قران حيث كانت - بانك
خير من حسا و دنيا - اذا استقبلت وجه الى تراب - رامت البدر فوق النظار
ولنا قتل مقتل خبير - نمر على رسول الدنيا - لقيم الحق لدرت فيه - و بعدل من
العواد والدقربينا - وليس كما نعلم علما لدم - ولم كلن من التفتينا نيا كان الناس
اذ فقدوا اعلا - نعام حار من بلاد نعنا - و دركست صديقه و تواريج بمعينه واقع
كشته كه بعض الخضر - فاقبل محمد لا حضرت مر فخرم مبدلت - و بعض خص

شخص من ساخت چنانچه برگاه حضرت رسالت نباه صلى الله عليه و على اله وسلم بان شير مرد
فرموده كه قبل تو از دست اكايد او خواهد شد و دران امام اس علم باس حدت
مامور بود ان لعين عرض كرده اين روز بد خدا تعالى ملكه تا به سم مرا از دست خود
قبل تو حضرت مر لقي فرموده نوز مال لا نكشني و اگر تر اكنه بكنه تر لا كشم چنانكه
در شنوي مولوي روم عليه الرحمه واقع است لقللا از عا مر لقي عليه السلام كه فر
فرموده گفت ستم كنوس جاكرم - كو بر دروزي را كردن اين خسران كرد
اكنه ان رسول از روي دوست - كه ملكه عاقبت بر دست اوست او بملكويد
يكشيش ميشن مرا - تا نيايد از من اين ملكه خطا - من بملكويم جوهر مرك من
راست - با قلنا من جود نوانم حيله حست - او حرافقه به ستم كاي كرم
مر مر لقي از سراي خود دوم - تا نيايد بر من اين الحام بد تا نوز د جان
بر جان خود - من بملكويم برو حلف القلم - ان قلم ليس سر يكون كرم و علم - صبح
بعضي ميت در حالم بتو - را نك ان لا من مبدل انم بتو الت حقى تو عامل دست
حق - چون رنم برالت حق طعن و دق - كفت اولس اين فداص از نك حست
كفت هم از حق ان سر ضعي است - و هم در شنوي علقب اين ابيات من است
امير المؤمنين ما حولا خود با بظهور بيان ساخته - بار و كور عا و جو مير
وان كرم تا حولا و افر و ميش - كفت دشمن لا عمر بن حشم - روز و شب در
ندارم بخ ششم - راكه مرگم همچو جان شير من شد است - مرگ من در نعت
حك اندر ز دست - مرگ نمر كه لوه باله حلال - بر ك نمر كه لوه باله
نوال - اين سخن با بيان نداد جاكرم - جعفر شيد اين سر ز شيد شتم

امد و در خاک سپردم و افتاد و دمدم در بای من سر مر نهاد باز آمد کی علی زدم
 بکش تا نه بنم اندم و وقت سر کس من خلالت مرگم خورم بر سر تا به بسند چشم
 من ان را سخیم اندم مردن میریش او شد فتح باب با رعوامد مرا و لا در
 خطاب گفت از ترزه خونیه منو در خیمه اندر کف بقصد تو رود یکسیر مواز تو
 تواند نریزد چون قلم بر تو جهان خطی کشید لیکن بنیم منو سفیع تو منم خواص
 اودم نه مملوک منم پیش من این تن اندر دقتی کی من خورشید منی این الفتنی
 خیمه و کشید ریگان منی مرگ من شد نرم و تر کس دال منی آنکه او منی لا
 بدینسان نیکنند حرص میری و خلقت یک کنند را ان نظایر گوشت اندر
 جاده و حکم تا امیر انرا نماید راه حکم تا امیری لقا جان دگر تا دید خل خلعت
 اندر میری اوسه اندر انجهان فکر است بهامت کرد دجهان مان کمان
 بدست ای دولاب با خود او الد عالم بالصبوب اینجا نکته لطیفه خاطر ملذ
 که هرگاه اخلاق حمیده و خصال پسندیده و رفیع و مدارا حضرت رفیضی را با اعدای
 جان خود بدین درجه خود خوش احوال و دوستان و محبان و یی که مثل او کرم و حلیم
 شافع الی ان باشد و لقی از رفت کامله خباب و نظیر ان است که احدی
 الا از محبان خود روز قیامت فراموش نفرماید و بر لب حوض کوثر از آب حیات
 الی الشیخ در و نه هر یک بنشینند و بخت الما و بر سر اند دوستان لا
 کما کنی محروم تو که با دشمنان نظر خواری بحیرت از ان جماعت که با مثل
 جنین عالی قدر که سوای نفی نه کرد و بیرون او نگشت و داعیه علیه الله تبارک
 او را خسته و علوم و معارف دینی بر صفحه فکر صاف او خطا کرده کردی

کردی از طلال و در بخش بخاطر راه دهند و صراط مستقیم را بگذرانند و معالکهای مملکت
و کوجه های غلیظه خود را در اندازند و حق او را که آن حضرت رسالت ثاب
عليه الصلوة والسلام است در پس پشت نبینند و فضل او را که علامت کفر است
در قلوب جای دهند اعدا ذناب و تقصیر من العفایه الفاسده اللهم شتنا علی
محبه نبیه و اولیه و اهل بیتی و امتنا علی ملتهم و البعثنا علی سنتهم تحت لواءهم اللهم انت
الحجیب و المصیب الی الحق و سرکاه حر احسنه بان شیر نردان از دست این
علم شقی یعنی رسیده بود ما به الدماغ رسیده و وی رضی الله عنه که این
ضررت شهادت است بوضوح آنکه شاید ما حاضر ادای عالی تبار را مشرف
ساخته فرستاده ایموان الکبیر و ذکر غیر واحد انه لما ضربت اسی علم او صراحت
رضی الله عنهما وصیه طویل و فرایضی عبد المطلب لا یخوضوا دماء المسلمین
خو صا لقول اصل امیر المؤمنین الایمان فی الایمانی و اضربوه ضررت لضررت
و لا تشکوا فی غالی سمعت رسول الله صلی الله علیه و علی آله و سلم یقول ایاکم و المثل
و لما مات علی رضی الله عنهما بنی رضی الله عنهما بنی علم فقطع یدیه و رجلیه و کل عینه
بسمار محمی کل ذلک و لم یباده و لم یخرج و لما ارادوا قطع لانه تاوه و جرح
فمنع عن ذلک فقال والدینا تاوه جرحا و لا یخترع الموت و انما تاوه
لکون ان امیر علی ساعه من ساعات الدنیا و لا اذکر الذین فیها فقطعوا لانه
فما بعد ذلک باید دید بسوی ان شقی که چگونه خود را ذکر اسم الهی و
گذشتن بکسعت نیامداد و بر خود شاق دانسته و حال آنکه بحرحمه که ان
نفاق و کفر است مبتلا بده و شیر خدا را که محبت و علامت ایمان است

شهادته وخباب روى كور اعتقاد لها دأشته فكان من الذين يحادون الله
ورسوله والمؤمنين وما يحذرون الا الاسم ولكن لا شعرون صم كهم على قعر لا يحسون
فلغته الله على القوم الظالمين وفر الصواعق ولما اصاب دعا الحسن والحسين رضي
الله عنهما فقال لهما اوصيكم بتقوى الله وصدق الحديث وان يعصيا الله فليعلوا
على ربي عنكم وقول الحق وارحما اليتيم واعصوا الصالحين واصعبوا للخدمة
وكونوا للظالم خصما وللعالم خصما واوعظهم فقالوا يا هذا كافر الله لومته لا تم
نظر الى ولده محمد بن الحنفية فقال له هل حفظت ما اوصيت به اخوك قال نعم
فقال اوصيت بك ما اوصيت بتوقير اخوك تعظم حقهما عليك ولا تولي
امرا دونهما ثم قال اوصيكم به فانه اخوكما من ابكما وقد علمنا ان ابكما كان
حجة ثم لم ينطق الا بالله الا الله الى ان قبض روحه رضي الله عنه فانا
لله وانا اليه لارجعون وفيه القصة انه كان على حين قتل ثلث وستون
وقيل اربع وستون وقيل خمس وستون سنة وعنده الحسن وعنده الحسين
حفرة ابن الحنفية ليصب الماء ولحق في ثلثة اواب ليس فيها قميص وصلى
عليه بن وكبر عليه سجدا ودفن بدار الامارة بالكوفة ليلة اوما لغوى موضع
بنار اللان او بين منزله واجامع الاظم وقال فرحوة الجيوان الكبير و
كانت وفاته رضي الله عنه فرسنة سبع وقيل ثمان وثلثين سنة وعمره ثلث
وقيل ثمان وستون قال بن جرير الطبري مات على وعمره خمس وستون
سنة وقال غيره ثلث وستون سنة وكانت خلافة اربع سنين وتسع
اشهر ولما واحد اذ كانت مدة اقامته بالمدينة اربعة اشهر ثم سار الى

الى العراق وصل بالكوفة كالقدم والناس خلاف في مدة عمره وفي قرة خلافة رضي
ما راجح السيوطي وكان على حين قتل ثلث وستون وقيل اربع وستون سنة وقيل
خمس وستون وقيل سبع وخمسون وكان له تسع عشر سيرة وتوفي رحمه الله
ليلة الاحد التاسع عشر من شهر رمضان سنة اربعين وقيل احدى واربعين و
عنه الحسن والحسين وعنده الحسن جعفر وكفن في ثلثة اواب ليس فيها قميص ولا
عمامة وكانت خلافة على اربع سنين وتسعة اشهر وصلى عليه بن الحسين بن علي
كبر عليه اربع تكبيرات وقيل تسع تكبيرات انتهى وقيل انه لما فعل جملته ليدفنوه مع
رسول الله صلي الله عليه وسلم في قبره لم يجدوا له قبر فدفنوا له في قبره
ولم يقدروا عليه فلذلك يقول اهل العراق هو في السحاب وقال غيرهم ان البعير
وقع في بلاد طي فاخذوه ودفنوه وقد صح عند ابن خلكان انه مدفون في
قصر الامارة بالكوفة وقال الحافظ ابو عبد الرحمن الدمشقي لا يعرف قبره
على الحقيقة وقيل انه لما ذهب الجمل وقع بين اهلين متوجهين الى الجاني فقتل
اخراة بينا وذهب الجمل من تحت ذلك فمر الحنفية الاشراف خياجة دري
زمان مرزومونان ومحل قضاء حوائج محتاجان است اللهم ليرزقنا زيارة
روضة الشريفة وفي فصل الخطاب في ذكر علي لم يزل قبره مخفيا الى زمن
الرشيد ثم ظهر بالقرى لظاهر الكوفة ونزوره اليوم عالم من الناس وصار
قبره ما روى الكل عارب وفي تاريخ السيوطي قال ابو بكر بن عياش عمي فسر علي
ليلة نيشه الخوارج وقال شريك لعله الحسن ابنه الى المدينة وقال المير ومحمد
بن حسب اول من حول من قبر علي باب ما يدركه من الكه در اولاد

حضرت امير المؤمنين علي بن ابي طالب رضي الله عنه اختلافات كثيرة واقع بالشهر واما
 بانزله بسير له حسن وحسين وعبد الله وعباس وعثمان وحفص و
 يحيى وعون ومحمد الكركم معروف است محمد بن حنفية وعمر ومحمد اولاد محمد بن
 وعبد الله والوكبر واورده ان ذكره اولاد امجادان حضرت رضى كه باقر ما نند
 اربع بسير له حسن وحسين ومحمد حنفية وعباس وعمر واما دختران وي رضى الله
 برواني بنفده بغيره ريف كبرى وام كلثوم كبرى از لطف فاطمة زهرا رضى الله
 عنها ورفقه رقة الكبرى ام لى ميمونة ام الحسن ام كلثوم صغرى فاطمة ام
 صدقة ام الكرام ام سلمة حمامة لفسه ام جعفر امامه فرفضات الخطاب ثم اعلم ان
 العقب من اولاد امير المؤمنين علي بن ابي طالب رضي الله عنه من خمسة نفر وهم
 ابو محمد السبط والحسين ابو عبد الله السبط والها سيدة ن والعالمين الزهراء
 البقول فاطمة بنت الرسول والابوالقاسم محمد بن حنفية ام خولة بنت جعفر بن
 قيس الحنفية والابوالقاسم عم امامه الصهباء ام حبيب النعلبية والابوالفضل العباس
 امام البنين الطالبيين وقالوا اولاد امير المؤمنين علي فرائد الروايات خمسة
 وثلثون ولدا كورهم اكثر من رانهم ذكورهم تسعة عشر انا من وحي من ذريته
 الكبرى ورفقه الكبرى وسمى ام كلثوم ام فاطمة بنت رسول الله وكانت رضى
 الكبرى رضى عن امها فاطمة وسمى خرجت الى عبد الله بن جعفر ابي طالب فاو
 عليها وعونا وعباس وغيرهم وخرجت رقة الكبرى وسمى ام كلثوم الى عمر بن
 الخطاب فاو لدا زيدا ومات زيدا واما في يوم واحد وزوجها العباس
 مع عمر بن ضياء ابيها مع داود وندته الروايات من المعول عليها عند الشيعة

عند الشيعة الامامية واما دار رواج علي رضي الله عنه ثم اختلاف روايات است فرفضات النجا
 واما رواج علي فافترق الروايات منهن على سبع واثلاثون افر الامين واما السبعة اللاتي
 لم يخلووا منهن فالاولى فاطمة بنت رسول الله سيدة ن والعالمين وسمى ذريته
 من الباب الثاني ولم يزوج علي عليها حتى ماتت بل ذهب فريق من العلماء الى انه
 كان حراما على حسان رسول الله ان يتزوجوا علي بناته الثانية ام البنين
 بنت حرام بن خالد الكلابي والها له اسماء بنت عميس وكانت اولاد تحت
 جعفر بن ابي طالب فلما استشهد جعفر تزوجها ابو بكر الصديق ولما توفي ابو بكر
 تزوجها علي ولها من كل الازواج النسل اولاد امجاد كعبد الله ومحمد وعون ابنا جعفر
 ومحمد بن ابي بكر وعون ابني علي بن ابي طالب رضى الله عنه والربعة امامه بنت ابي العباس
 ابن اخ بنت حنيفة ام المؤمنين واما امامه فرفضات بنت رسول الله البر
 بناته وافضلهن بعد فاطمة وماتت من حسنة النبي ثم تزوج علي امامه بوفوت
 فاطمة بوضيعة تزوجها بعد فوت علي الصغيرة بن نوفل ابن الحارث بن عبد المطلب
 وكان امير المؤمنين علي رضى الله عنه اوصاه بذلك لانه خاف ان يخطبها معاوية
 وماتت امامه عند الصغيرة كسنة حسين في الهجرة والها منهن الحباب بنت ابي القيس بن
 عبد المطلب والها رسة ام سعيد بنت عروة بن مسعود الثقفية والربعة بنت
 مسعود بن خالد التميمية وتزوجها بعد فوت علي وابنته ربيعة عبد الله
 بن جعفر واما الاثنان اخلفوا فيها التمايل كانتا مملوكتين من سبايا الرند
 ام اعنتها وتزوجها فاحد لها خولة بن جعفر بن قيس الحنفية والذخري ام
 حبيب الصهباء بنت ربيعة النعلبية واما اولاد امير المؤمنين رضى الله عنه فاختلاف

است که خطا داشت حق نه و سیرا و جمیع محال از آن سیران فرسوا علی انه قال ان
فاطمه حضرت فرجه نما البد و در سینه علی النار و فرسوا نه موضع علی و قال
یا فاطمه لم سمیت فاطمه قال علی علیه السلام لم سمیت بارسول الله قال ان الله فطمها
و در سینه من النار و قال رسول الله ان اسی فاطمه حورا و منه لم یخص و لم یطمت
انما سماها فاطمه لان الله فطمها و محبها عن النار و قال ان الله غیر محمد و لا احد من
اولادک تزوج فرمود و بیا رسول خدا با علی بن ابیطالب که هم زاده او بود
و افضل ترین اصحاب خاتم ولایت سوره در سینه تا سیرت در ماه رمضان
المبارک بعد از آنکه از غزوه بدر و نیز بعضی بعد از اخرج ابو عمر عن عبد
بن محمد بن سماک بن جعفر النعمانی یقول انک رسول الله فاطمه علی بن ابیطالب بعد
و قعه احد و کان سنا یوم تزوجها خمس عشرة سنه و خمسة اشهر و نصف و سنی علی
یومئذ احدی و عشرین سنه و خمسة اشهر و صاحب الزمان انکما بعد نقل ابن
حدث کتفه فغیر له و در آنکه تزوج فاطمه علیها السلام قبل احد بوده است تردد
بناظر میکند رد که گفت حضرت مرتضی فاطمه را در وقت احد علی علیه السلام
تزوج جمیع دارد و بنده ضعیف میگوید که وجه منافات درین قول
و منافات قبل احد معلوم نمیشود که چیزی جای تردد باشد و الله اعلم
و قال من الاستیعاب و قبل انه تزوجها بعد ان انتهى رسول الله لعاشه باربعه
اشهر و نصف و سنی بنا بعد تزوج آری استخاره اشهر و نصف و کان سنا یوم
تزوجها خمس عشرة سنه و خمسة اشهر و نصف و کان سنی علی احد و عشرین سنه
و خمسة اشهر و بعد از تزوج امر الی فرسوا علی جاد ابو بکر ثم فطمها

طلب

کتابان فاطمه الی النبی فکنت ولم یرضعها شیئا فاطمها لعل علی علیه السلام یا مرامه بک
قال علی فطمها لئلا یفطم و احمر ردانی صحت انت رسول الله فقلت تزوجنی فاطمه
قال و عنده کشته قلت فکرس و بدلی قال اما فکرسک فلدیک منها و اما بدلیک
منعها فبعتها بایر عمامه و ثمانین فحشمت بها و وضعتها فحر حرجه فقبض منها فیضه فقال
ای بلبل اسع لنا لئلا یطیبا و امرتم ال کبر و انا فنجعل سر سر مشروط و سادة
من آدم حشوا لک یف ثم قال لعلی اذا انتک فلا تحدث شیئا حتی انتک فحدثت
مع ام المین فقعدت فرجانی البیت و انا فی جانب و جاء رسول الله فقال سنا ای
قالت ام المین اخوک و قد زوجتک فکنتک قال نعم و دخل فاطمه استی بنا و فقامت
الی عقب فر البیت فانت فیها با و فاخته و مع فیها ثم قال لئلا تقدی ففقدت
ففتح بین ثوبها و علی راسها و قال اللهم الی العرش یا بک و در سینه من الشیطان الرجیم ثم
قال لها ادبری فادبرت فقصبت بین کتفیهما ففعل مثل ذلك بعد ثم قال له ادخل
بذلك السهم و البرکته و فرسوا علیه النبی الیها فطمها علی بعد ان خطبها
ابو بکر ثم عمر فقال صلیا علیه و سلم قد امرت الی بک فقال النبی ثم دعا النبی
بعد انهم فقال ادع ابابکر و عمر و عثمان و عده من الانصار فلما اجتمعوا و اخذوا
مجالسهم و کان علی غایبا قال صلیا علیه و سلم الحمد لله الحمد لله و الحمد لله و قد رتبه
المطاع سلطان المرسوب من عذابه و سلطونه النافذ امره فی سماء و ارضه
اندری خلق الخلق لقد رتبه و منیرهم بالحکامه و ما غریم مدینه و اگر فهم بنیه ال الله
تبارک و تعالی عظیمه جعل المصاهرة سببا لاحقا و امر المصاهرة ارفع
به الذخام الالف سنا و جعلها محظوظه مستبک و انتم الذخام فقال عمر من قائل

وهو الذي خلق من الماء ولين الفجوة لنبي وصهرا وكان زكيا قديرا فامر الله تعالى
 محمدا الى قضائه وقضاه بحري الى قدره والكل فصار قدره والكل قدر اصله والكل كتاب
 يحوي الدوايا ووقفت عنده ام الكتاب ثم ان الله عز وجل امره ان يزوج
 فاطمة من علي بن ابي طالب فاستدوا الى قدره وحسنه على اربعة مئة مائة ففقه ان
 رضى بذلك عنهم ثم دعا رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فطلبه لطلبه فدخل على فاطمة
 النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال ان الله عز وجل امرني ان ازوجك فاطمة على اربعة مئة مائة
 ففقه ان رضى بذلك قاهر قدره رضى بذلك يا رسول الله فقال صم جميع الله شملها
 واعز قدرها وبارك عليكما واخرج منها كثيرا طيبا قال النبي صلى الله عليه وآله وسلم فخرج الله
 عنها الكثير الطيب فمن الصواعق فترقى فترقى قوله نعم وانه يعلم الله قال فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 وخرجت من المفسر ان نوره الله عز وجل فترقى فترقى قوله نعم وانه يعلم الله قال فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 بانه من اهل بيت النبوة وخرج الله عز وجل فترقى فترقى قوله نعم وانه يعلم الله قال فقال النبي صلى الله عليه وآله وسلم
 عنها وان الله يخرج منها كثيرا طيبا وان يجعل نسلا منها منجى الخلق ومعادن الرحمة
 فمن ذلك انهم اعادوا وذريتها من الشيطان الرحيم ودعا على مثل ذلك
 وشرح ذلك كله يعلم سابق الوجودات الدالة عليه اخرج النبي صلى الله عليه وآله وسلم صحيح
 ان نورا من الانوار قالوا نعم رضى الله عنه لو كانت عندك فاطمة فدخل على
 النبي صلى الله عليه وآله وسلم يعني لني طيبا فلم عليه فقال ما حاجته بن ابي طالب قال فذكرت فاطمة
 فقال صلى الله عليه وسلم ولم مرحبا وانما يخرج والسر من الانوار ينتظرونه فقالوا
 ما دراك قال ما در غير انما قال مرحبا والهدى قال بغيرك من رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
 قد اعطاك الامل واعطاك الرحمة قل ما كان بعد بارو حقه قال انه لا بد

لا بد للمعسر من ولیمه قال سعد بن عبدی کثیر وجمع له من الاضار اصغما من دره فلما
كان ليلة النيا قال يا علي لا تحدث شيئا حتى تلقاني فدا النبي ما افتوا صا وجم افرغ
علي علي وفاطمة رض الله عنهما فقال اللهم بارك عليهما وبارك لهما فسر لهما وافر دابة من
معليهما وسواي ثم تكلم الجاهل وصر الاخرى سبيلها قيل ويا سيوف كيف قال نعم والشيء ولقد
الله قد فيكون ذلك شفا واطلدا عامنه صلى الله عليه وسلم الحسن والحسين فاطم عليهما
سبيلني وجمالك واخرج ابو الحسن من مع شادان ان جبرئيل جاء الى النبي ص
وقال له ان الله يامرک ان يزوج فاطمة من علي فمدني صلى الله عليه وسلم جماعت من
اصحابه ثم خطب خطبة المذكورة ودر مدارج آورده از الس که بودم من نزد
رسول خدا پس در گرفت الخوف مرا که در میگرفت او را نزد وحی آورده
شد از خوف شسته گشته شد الحال و الحال خود آمد و گفت يا النبي اني امر اجتمع
از نزد سرور و کار مرا پس و گفت بدرستی خدا از تعالی امر میکند مرا که تزویج
کنی فاطمه را با علی بعد از ان ترجمه حدیث است بقرآن بیان نموده است در مفسر
روایات آمده که شریف فرماید رسول خدا امیر و زکاء فاطمه زهرا علیها السلام
با علی مرتضی بعد از ان که بشور خانه انان پس سرداشت ظرفی از آب
وانداخت اب دنی مبارک خود را در ان و معوذتین خواند و دعا فرمود بعد
از ان امر فرمود علی مرتضی را که بیاید انان اب را و وضو کند از ان بعد
از ان دعا فرمود در حق الشیخ و گفت خداوند این سر دوش از من اندوزی
از انانم خداوند افاضه کند و اگر کردی از من بیداری و پاک ساختی ما را پاک
کرد انان سر دوش پس امر فرمود بر دو که روند شور خواب گاه خود و

گفت خداوند ایوب و الف و ده میان این و آن در آن و در در رب
 این و آن برون آزار این و آن در میان بسیار یک و از امام جعفر صادق علیه السلام
 خواند از سر بسند رسیده که فرمود در هر که در هنگامیکه او بخدا در خانه ام سلمه
 بود نازل شد بر او فرشته که در آن است سر بود و در سر سر از زبان تسبیح
 کرد و تقدیس فرمود بر او و در آن وقت که با او ایستاده کسی با دیگری مشابیه
 ندانست و هیچ تر بود از صفات طلق آسمان و صفات طلق زمین پس گمان کرد
 آنحضرت که او جبرئیل است پس فرمود ای جبرئیل بر من صورت جبرائیل
 نزد من و گاهی نیامده بودی بر من صورت هرگز گفت من جبرئیل هستم
 نام من هر صائیل است فرستاده است مرا خدا تعالی بسوی تو تا ترویج کنی نور
 لا با نور بر سید الخضر م اندر و نور کدام اند فرمود و دختر خود فاطمه از علی رضی
 پس ترویج کرد آن حضرت فاطمه را با علی بن ابی طالب و میکائیل و هر صائیل
 پس دید آنحضرت در میان مرد و گفت هر صائیل نوشته بود لا اله الا الله
 محمد رسول الله علی بن ابیطالب یقیم الحجة پس گفت پیغمبر از حقیقت ربوبیت
 نوشته شد این در میان دو گفت تو گفت قبل از آنکه بعید کند بسیار
 بد و از ده سال و هم خواند از این عیسی روایت کرده که گفت این عیسی
 شبیکه فرستاده شد فاطمه زهرا بسوی علی مرتضی بود آنحضرت و پیش در
 و جبرئیل از زمین و میکائیل از آسمان و روح مقدس از فرشته از پشت او
 تسبیح میکردند الله تعالی را و تقدیس فرمودند تا آنکه طالع شد و فرمود و خواند
 از علی مرتضی علیه السلام روایت کرد که گفت و پیغمبر در سوخته اند مرا

مرا فرشته و گفت از محمد بن ربیع که خدا تعالی در و پیغمبر سید بر تو و سلام میگوید بر تو
 و میگوید که ترویج کن فاطمه را از علی پس ترویج کرد رسول خدا فاطمه را از علی
 و بر بستیکه این آسمان خوشی شدند و دامن گشتند و فریب است که پیدا شود
 از این بر دو و دو لب که آنها سر در آن جوانان اهل حجت خوانند بود و بانها
 زینت یابد اهل حجت پس آن را ت با در آن ایام محمد بن ربیع که تو بهتر اولین و
 آخرین هست و خواند از محمد بن ربیع باب حدیثی طویل از سلمان فارسی روایت
 کرده ترجمه آن این است که سرگاه فاطمه رضی الله عنها پس طوی رسید خطبه
 کرد او را اعیان و اکابر قریش در اهل سابقه و فضل در اسلام و شرف
 و مال و بود رسول خدا که سرگاه ذکر میکرد فاطمه را بر وی یکی از قریش نزد آن
 حضرت روی میکرد و انداز و تا آنکه گمان میکرد اندر که آن حضرت م خط
 نور خشنود است بر او و بر بستیکه نازل کرده است الله تعالی در حق وی و
 بر بستیکه خطبه کرد فاطمه زهرا آن حضرت م ابوبکر پس فرمود یا ابوبکر مرا
 فاطمه طرف خدا است و خطبه کرد او را عمر جواب داد او را رسول
 مثل جوابیکه با آنکه داده بود و بر بستیکه نوشته بود ابوبکر و عمر و از
 در سید رسول خدا و مال آن سعد بن معاذ انصاری م بود پس تذکره
 فاطمه بجهان او و ندان پس گفت ابوبکر که اعیان و اکابر قوم خطبه فاطمه از
 آن حضرت م کردند پس رد کرد آن را رسول م فرمود او را بسوی
 خدا است و بر بستیکه علی بن ابیطالب خطبه کرد او را و دیگر کرد پیش
 آنحضرت م و فریب که او را از این امر بجز نبی نیستی امر دیگر مانع نباشد

و بدستیک واقع شود در دل من ای که خدا عزوجل و رسول م حبس کرده اند فاطمه را
 بر علی پس او کرد ابو بکر لطف عمر و سعد معا ذکفت ایما بر ابرشما است که همراه
 من تا علی بیاید تا آنکه ذکر کنیم علی را این حال پس گفت سعد بهتر توفیق داد ترا
 خدا یا ای نبی بر پس رفتند سر کس نزد علی رض و بنا رفتند او را در خانه و بود که
 مرشد اب از تعمیر خود بر آن خلیفه بود علی لا از انصار با جرت پس رفتند بسوی
 او پس سرگاه دید علی ان را گفت چه چیز اور دشمنان اقصه بیان کردند و گفتند
 که کمان می کشیم که آن حضرت فاطمه را برای تو حبس فرموده است پس هر دو چشم علی
 مرتقی از ان شک بر نشدند گفت بر امر خیر دلالت کردید مرا و نبود مانع از ان
 بجز نیت دینی پس گفت ابو بکر موی علی این بر دستیک دنیا و مافیها نزد خدا و
 رسول او مثل بنا و مستور است پس علی رض نزد آن حضرت آمد و بود آن حضرت خانه
 ام سلمه پس کوفت در را پس گفت ام سلمه کیست بر در و از او پرسش از آنکه سخن
 گوید علی فرمود در سوخته ام بر خیز و بکش در را بر آنکس و بگو اولاد که داخل شود
 پس این مردی است که دوست میدارد او را خدا و رسول او و دوست میدارد
 این مرد و او را ام سلمه میگوید گفت بخت با رسول این کیست که میبکشی در و در حال آنکه
 ندیدی او را فقال مریه ام سلمه فند از جل پس با طعن و الا بال شرف نه اخي و
 این علی واجب گفتن الی پس گفت ام سلمه ایستادم نزد وی قریب بود که معام
 و گفتم در را پس دیدم که علی بن ابیطالب است پس در آمد بر آن حضرت سلام
 کرد آن حضرت جواب داد سلام او را و فرمود به نشین یا اباه پس گفت ام سلمه
 بخت علی پیش آن حضرت و بسوز زین من گریست از حیا و شرم از رسول خدا

رسول خدا پس در یافت آن حضرت حاجت او را و فرمود کمان می کشم که او را ده است
 ترا حاجتی غایب کن ایخه در خاطر است در حاجت تو نزد من قضا کرده شده
 است پس گفت علی فدایا ترا بدو و مادر من بدستیک که فنی مرا از بدرم که هم تو
 بود یعنی الوطالب و از مادر من که فاطمه بنت اسد بود و من طفل بودم بی عقل و ادب
 دادی مرا بآب خود و شربتیک کردی مرا در غذا خود پس شدم من از طفل
 از ابیطالب و فاطمه بنت اسد در نیکو کاری و شفقت و بدایت داد مرا خدا
 بسبب تو و بر دست تو دایم کرد مرا از آنکه بود ابا و اعمام من بران از صیغه
 و شرک و تو بدستیک با رسول خدا و خیره منی در دنیا و آخرت پس دوست
 میدارم که بگیرد بازوی مرا و بگردانی بر آن من خانه که سکونت کنم در آن و زوجه
 که سکونت کنم لطف او و بدستیک آمده ام نزد تو و طالب راغب خطبه میکنم بسوی
 تو دختر ترا فاطمه اما تو تر و بی میبکشی اولاد ما من گفت ام سلمه پس دیدم روی
 آن حضرت که مثل ماه تابان گشته از غایت فرح و سرور پس ششم کرد در رز
 علی و گفت یا اباه پس ام سلمه شش آن از و جل پس گفت فدایا ترا مادر و پدرم
 بوشیده بخت امر من بر تو صوای سیف و درخ و ناصیحه فرستادم که از آن میبکشی
 هیچ ملکیت ندارم پس فرمود رسول اما سیف تو پس غنا نیست ترا از و جهاد
 میکنی باقی در راه خدا و منافقانه میکنی با ان دشمنان خدا و اما شتر تو پس
 میدارم بر او را بخیل خود لا و انیل خود لا و بر میداری بران بار خود در سفر
 و لکن من تزوج کردم فاطمه را بر درخ و راضی شدم بر درخ از تو پس گفت
 علی شش ده مرا با رسول الله بدستیک تو شش بیست رسول الله مبارک الظاهر

رسول خدا ام نامویم من از حضرت بردویم نزد آن حضرت میفرستم که در اثنای راه ام
 این مولود رسول خدا را ملاقاتی شد پس ذکر کردم این سخن را از وی پس گفت مکن
 این یا علی و بگو از ما کلام کنیم رسول خدا را بگو که کلام زمان در بیعت و واقع
 تر است در قلب مردان پس باز گشتم و آگاه کردم ام کم و سراسر از و احوال حضرت
 الام پس جمع شدند اینهاست مومنین رسول خدا و اولاد در خانه عالت و عرض
 کردند که فدای شوم ما هم بر تو یا رسول الله جمع شده ایم سر از امر مکه اگر خدا که زده
 مریض شد میسر شد و چشم او گفت ام کم چون ذکر خدا که کردیم که رسول
 خدا ام و مادر خدا که لا و فرمودگی است مثل خدا که لفظی کرد و مرا و مسکه
 نکریم از میان کردند و اعانت کرد و امال خود بردن خدا گفت ام
 سکه ذکر خدا که کردم و والد که او بخوان بود که نو فرمودی و در سبک
 گذشت و امید اندازیم که سیرت صحبت تو ما او در جنت باشیم رحمت کند
 خدا تعالی او را و این سر از دست در دین و سیرت نمود در لب علی بن ابی
 طالب می باید کرداری روح او را فاطمه را و و جمع کنی لب او و شمل او را
 پس فرمود آن حضرت همه حال علی است که لوال میبند از من گفت ام سکه
 منع میکنند او را حیا از تو یا رسول الله گفت ام این پس فرمود رسول خدا ام
 از من که بر و زیاده را از من پس بیرون شدم از نزد رسول خدا که بود
 علی دیدم او را که انتظار میبند ما ما سر رسد از جواب رسول خدا پس
 بر گاه دید علی مرا گفت چه خبر آورده است ترا ای ام این گفت حاجت
 کن آن حضرت لا صلی الله علیه و آله وسلم و حاضر خدمت نشو گفت علی

علی پس در امدم بر رسول خدا و در حقه عالت بود و سر خاستند از و احوال او و در اند
 در بیت عالت و رسیدم من و ششم پیش در آن حضرت م سر نیز از حقه عالت و رسیدم
 پس فرمود از من رسول خدا ام اما دولت میداری که در آید سر تو زوجه تو پس گفت
 من در حالیکه سر بر سر انداخته بودم از ی فدایا در ایبرم پس فرمود خوب
 و ستر است یا ابی الحسن در غی ارم او را بر تو در شب مکه این است یا لب خدا
 است و الله تعالی پس برخاستم از نزد آن حضرت م سادان و فرحان و حکم فرمود
 آن حضرت م باز و احوال که زینت دین فاطمه لا و خوشنودانند و فرشت گشت درستی
 برای او تا در آید بر سر خود پس ای او در دین حکم او را پس گفت رسول خدا
 از در ایستیکه دفع کرده بود نام کم از من در ده در تم و دفع کرد از را
 بعلی و گفت خرید کن از این خرماف و روغن از دوا قطف گفت علی رضی الله عنه پس
 خریدم یکبار در تم ترو به پنج در تم روغن زرد و یکبار در تم افط و اورم پیش
 آن حضرت پس این بر داشت آن حضرت م از در این خود و طلبید سفره
 از ادم و اینجاست ترو سمن لا سیرت است این سر دولا با اقطا تا الکه گرفت آنرا
 خبیا بستر فرمود من یا علی دعوت کن هر که را دوست داری گفت علی رضی الله
 برون امدم بسو مسجد و اصحاب آن حضرت ایما جمع بودند گفت حاجت کن رسول خدا
 لا صلی الله علیه و آله وسلم پس سر خاستند با جمهم و متوجه شدند بسو آن حضرت پیش
 در امدم در بیت و خبر کردم بوی م که قوم بسیار اند پس انداخت آن حضرت م بر
 سفره و مال بستر فرمود در آمده کسی نه ده پس کردم خبیا بستر فرمود پس قوم
 در آمدند و میخوردند و کم میخوردند آنچه بر سفره بود تا الکه خوردند و بقیه کس از

بفرموده و اینست
 این حدیث را در کتاب
 جامع

مردوزن و این همه سیرکت رسول صلی الله علیه و سلم بود گفت اسمم لیس فرمود من بیار
دختر مرا فاطمه و خواند علی لیس گرفت لقا از دست راست و فاطمه را از دست چپ
و جمع کرد در دروالبورسینه خوف و بوسه داد میان بر دو چشم بر دو و دفع کرد
فاطمه را بپوش و فرمود با علی بهترین رزق هم تا زوجه است لیست متوجه شد
لفاطمه و فرمود با فاطمه بهترین شوهر را شوهر است لیس از آن برخاست
و مشت می نمود در میان این سرد و تا آنکه در آورد آن سرد و در خانه آمد
همینا خفته بود برای ایشان لیس بروان آمد از نزد آنان و گرفت متراج
بابت و فرمود با که کرد اند الله تعالی شما لا و با که سازد شما لا
من موافقت کننده ام با کسیکه موافقت کند با شما و خنک کننده با کسیکه خنک
با شما سیرد منکم شما هر دو را بخدای و خلیفه میکند ارم او را بر شما گفت علی
و مکت و تاجیه کرد رسول و بعد از این تا سه روز که در ساد بر بالین سرگاه
صبح روز چهارم شد آمد رسول خدا ص ما در آمد بر بالین دید الهامت عیش نشد
نشسته فرمود چه خبر شد بر اینها و حال آنکه در حجره مروارست گفت شما
خدا نادید و ما درم بر تو بدستیکه زنی سرگاه فرستاده مرگه لطف رزق خود
محتاج میکردد سواریت نقد او کند و موانح او قائم شود لیس اقامت کردم اینجا
تا حوائج فاطمه فضا کنم و قائم شوم با او و لیس انک در جثمان آن حضرت برسد
و گفت با شما فضا کند حق تعالی برای تو حوائج دنیا و آخرت و گفت علی بود
وقت صبح و بود من و فاطمه زیر یکی در لیس سرگاه شنیدم ما کلام رسول الله
صلی الله علیه و سلم ما با شما رفتم ما ما که با شما لیس دید آن حضرت و لبور ما فرمود

فرمود از من حد نشوند تا آنکه در ام بر شما لیس رجوع کرد هر یک از ما صاحب خود و در آمد
آن حضرت بر ما نشست بر سر ما را و در آورد در دو بار خود در میان ما لیس فرم
من با بر راست آن حضرت و گرفت فاطمه با رجوع از من و حبس بنیدم ما بر دو سالک
آن حضرت و اسم بسینه های خود با لیست فرمود رسول ص با علی بیار برای من
کوزه آب لیس اب دینی خوف انداخت در آن سه بار و خواند بر آن انا یا
حمد از کتاب خدا لیست گفت با علی بنوش از او بگذارد در آن اندکی لیس
کردم من آن لیس انداخت رسول ص باقی اب بر سر و سینه من و فرمودند
دو رکعت حق تعالی از تو رجس یا ابا الحسن و پاک کرد ترا پاک کردی لیست
فرمود بیار برای من اب جدید لیس انداخت اب دین در آن تم سینه
ما و خواند انا یا حمد از کتاب الله غفر و حل و دفع کرد بدختر خوف فاطمه
لیس گفت بنوش این اب و بگذارد از آن اندکی لیس کرد این لقا فاطمه لیس
ما شد آن حضرت ص باقی اب بر سر و سینه وی و فرمود اذ من الله عنک الرجس
و لک تقهیر و امر کرد تا بر وزن ام از خانه و خلوت کرد با دختر خود و گفت
حکومت هستی ای دختر من و چگونه دیدی رزق خود را گفت ای پدر من نیک و
بهتر رزق باقم او را من آنکه در آمد بر من زنان قریش و گفتند من تزوج کرد
ترا رسول خدا ص از فقیریکه نیست مال مرا و را لیس فرمود رسول نیست پدرت و نزد
فقیر بدستیکه عرض کرده شد مرا خرابی از زمین لیس اختیار کردم آن
نزد بر و بکار ما است و اگر میدانی آنچه میداند پدر تو سرانسته فقیر نیست
این در نظر تو قسم بخدای دختر من نمیکند از من ترا فقیرت تزوج کردم ترا انا

کسی که اقدم مردم است در اسلام و اکثر العالم است از روی علم و اعظم العالم است از روی علم ای چیز
 من بدستگاه الدنقالی طالع شد بر ایل زمین پس اختیار کرد از ایل ان دو مرد
 پس کرد اندکی از آنها را بدو تو و دیگر از او تو بهترین از او و او را
 بغضت نه ای سروی ستر او از داد مرا و گفت یا علی عرض کردم لبیک
 یا رسول الله فرمود در ای در بیت خود و لطف کن باز فرم کن و رفی ما با
 او بدستگاه فاطمه یا به ایست از من برنج مراد مرا سنجید رنج میداد و
 و خوشش میزد سنجید خوش میزد سنجید خوش میزد او را و سیر دیکم
 شما را بخدا و کلف منکد ارم اولاد شما گفت علی که بعد از ان بغض
 نیادم سرفاطمه و اگر او نکردم بعد از ان و بر ابرامی تا آنکه بغض کرد او
 له الدنقالی و نه او بغض او را و بدو سنجید بودم من که میدیدم
 او را پس میبخت د از من محوم و محوم سبب نظر من سورا و گفت علی که سیر
 برخاست ان حضرت م تا باز کرد دخی نه پس فاطمه گفت یا رسول الله
 طاعت مرا که خدمت خانه کنم پس عطا کن من خدا و میبخت خدمت کند مرا و
 کند مرا بر او خانه پس گفت رسول خدا یا فاطمه چه چیز محبوب است نزد تو خادم
 یا بهتر از خادم پس نفتم بگو ای فاطمه بهتر از خادم پس گفت ای بدر من خیر من
 احکام پس گفت اولاد و خدا و سبب من خدای عز و جل را در زیر و روزه
 و سه بار و حمد کن مرا و روزه و سه بار و بلیل کن مرا و روزه و چهار بار پس
 این حد است سرمان و سزا حسن است در منیر ان یا فاطمه بدستگاه تو اگر بگوی این
 لا صبح هر روز کفایت میکند هر چه که باشد سزا از او دنیا و آخرت این

این حد است ترجمه کلام حواری بلفظ و سینه این احادیث در مانده حضرت امیر بیان
 کرده شد و فرمود استخار عن النبی صریح قال قال علی الله فاطمه بنت اسد من بنی هاشم الفی
 فاطمه بنت رسول الله صریح استخار عن النبی صریح قال قال علی الله فاطمه بنت اسد من بنی هاشم الفی
 العینی و النجفی و الطحی و مرور است که قول حضرت فاطمه زهرا علی روبرو انش
 مرشست و نان بر ابرامی از دست خودت و دیگر علمای خاکی می
 از او و از او مبارک کنی متغیر کنه و دست مبارک مناسبت و مقام شد و خانه
 او عتبار الوده و کردید ملک را برای طلب خادمی پیش ان حضرت مرافقه ان
 حضرت م فرمود من ستم لا خیری تعلیم کنم که بهتر از ترا خادم باشد و مسکه
 بحاجه خواب او بدو سنجید و سه بار سنجید و سه بار سنجید و سه بار سنجید و سه بار سنجید
 و چهار بار سنجید و حضرت امیر فرمود که هرگز این درد را کاهی ترک
 نکردم و گویند که ازین روز ملائکه برای خدمت ان سیده ان عالم حاضر
 میمانند و چنانچه میدهند که بسیار خود خود حرکت فرمود و در طیار میشد
 و قصه میانده الی در این حالت و فرمودن روزه و خدمت که فرشته های
 موکل خدمت او را در من اند بالاد را شرف حضرت امیر رفت و متولد شد
 از ان نصوص الرسول و در سیر حضرت امام حسن و حضرت امام حسین علیهما السلام و در زبانی
 سه سیر سیم علیهم السلام و وفات نمود در صحن کس شیر خواره و دو دختر زینب و ام
 کثوم و آورده اند که دختری سیم هم متولد شده بود مسما بر فاطمه و وفات یافت
 در صحن کس قال فرمود استخار النبی صریح قال قال علی الله فاطمه بنت اسد من بنی هاشم الفی
 مدح حضرت امیر است و ولادت که وفات غنده و اما ام کلثوم و زهرا و ابونا

فرع و من کتبات ثم لما مات عمر تزوجها عون بن جعفر بن ابي طالب وبعد فوته تزوجها
 اخوه محمد بن جعفر بن علي توفي تزوجها عبد الله بن عمر و اوسد من الى وقاص و ماتت
 عنده فمروفت الذي مات فيه ابنا زيد بن عمر بن الخطاب و صلى عليها عبد
 بن عمر و اوسد من الى وقاص فكانت فيها سنان لم يثر احد مما من الدخ
 و قدم زيد بن علي بن علي الدمام و العلم عند الله في الجدل و الدكرام
 شتمت برقتهم يا ابا العنبي ما شرو من اقب الى لفتة الرسول صلى الله عليه و سلم
 الجمل المكي و ابي احب ترين اولاد و رواه خدا صلي الله عليه و سلم نزل الى حفرت
 صمود جوبك ان حفرت قدوم از سفر فرمودي اول خانه ان سيدة و
 فرود آمدني بعد از ان خانه از و ايج لشرف فرمودي فرمودني بمان اول
 الدمام اذا قدم عن عمرو و اوسد و ماسي فضلي فيه رعتين ثم بالي فاطمة
 ثم بالي از و احم و از الجمل المكي ان رت داد ان حفرت م توي که باکر
 کرد ان بعد خداي غرو و جل ترا و اولاد تر از عذاب نيران عرج عباي
 ان النبي ص قال لفاطمة ان الله غير معذک و لا ولدک و از الجمل المكي ان رت
 داد ان حفرت م در حني و ي که سيد و عالم و سيدة و ختم فرود و سکت
 قال صلي الله عليه و سلم لا ترضي ان تكوني سيدة لى و نده الامم اول و
 العالمين و عن ابني سعيد الخدري انه قال قال النبي ص فاطمة سيدة لى و اهل
 اكنة الدماکان من مريم بنت عمران و فمروفت عن عمران بن حصين
 النبي ص عا فاطمة و مرقبضه فقال كيف محمدك يا سة قالت الى وجهه و ان
 ليزيد مالي طعام اكله قال يا سة اما ترضين انك سيدة لى و العالمين قا

لها

قالت يا رب فاس من مريم بنت عمران قال تلك سيدة لى و عالمها و انت سيدة
 لى و عالمک اما و الله لقد وجدتک سيدة فمروفت الدنيا و الاخرة و قيمه عن
 ابن عباس قال و اهل رسول الله صلي الله عليه و سلم سيدة لى و اهل اكنة مريم
 و فاطمة بنت محمد ثم حدیثم اسم امرة فمروفت و قيمه الفداء قال حفظ
 رسول الله ص فمروفت الارض اربعه خطوط ثم قال اندرون ما نذا قال الله
 و رعو علم فقال رسول الله ص اهل اكنة خديجة بنت خويلد و فاطمة
 بنت محمد و مريم بنت عمران و اسم بنت مريم امرة فمروفت و قيمه سيدة اخر
 انه قال رسول الله ص خير لى و العالمين اربع مريم بنت عمران و اسم بنت مريم
 و خديجة بنت خويلد و فاطمة بنت محمد و قيمه الفداء عن النسي
 قال قال رسول الله ص حبيبت من لى و العالمين مريم بنت عمران و
 خديجة بنت خويلد و فاطمة بنت محمد و اسم امرة فمروفت و اخرج النسي
 في الخصائص عن خديجة ان النبي ص قال لى لى ملك السما و فاستاذن الله
 ان اسم فبشر لى ان فاطمة سيدة لى و اهل اكنة و عن ابني بريرة قال الها
 عن رسول الله ص يوم اصدر النصارى فلما كان النصف قال له فاطمة يا رسول
 الله قد شق علينا لم ير ان ملكا من السما لم يكن راني فاستاذن الله
 الله تبارک و تعالی فی زیارتی فاجبرني و بشرني ان فاطمة اسمي سيدة
 ن و امني و ان حسنا و حسينا سيد شباب اهل اكنة و از ان جمله الم
 فرمود رسول خدا ص در شان وي که امر خیر مثل سر ماد ربله الذي
 و اور درای من خبزي از جنت و خوردم من اول لیس بعد از ان

وقبلة البصرة قال مفاطمه سيدة نساء أهل الجنة ثم قال ان فاطمة ارسلت الى ابي بكر سائلة
 ميراثها من النبي ص فيما افاد العبد لقلب صدقة النبي بالمدينة وفكره ما بقي من خمس
 حبيبة فقال ابو بكر ان رسول الله ص قال لا نورث ما تركناه صدقة انما لكل ال محمد
 في نفع المال والى والد لا غير شي من صدقة رسول الله ص حاله التي كانت
 عليها في عهد رسول الله ص ولا علم فيها بما عمل به رسول الله ص فاني ابو بكر ان
 يدفع الى فاطمة منها شي فوجدت فاطمة على ابي بكر فذكر ذلك فخرجت فماتت فماتت
 توفيت وعاشت بعد النبي ص سنة الشهور فلما توفيت دفنها زوجها علي بن ابي طالب
 ولم يؤذن بها ابدا بكر وصلى عليها انتهى ودر بعض كتب اعتذر اني بكر ازال
 لضجة الرسول وربي بابهم مروي است روى البيهقي عن السعي ان ابابكر
 دخل عليها وفاطمه رضي فرضا فقال علي رضي بن ابوبكر استاذن عليك
 قالت رضي الله عنها احب ان اذن قال نعم فاذا نزل فدخل عليها فرضاها
 حتى رصيت كذا في الما ورد في فخر رايض النظرة عن محب الطهري انه دخل
 ابو بكر فاطمة رضي فاعتذر اليها فخرجت عنه وعن الدوازي قال بلغني ان
 فاطمة رضي الله عنها غضبت على ابي بكر فخرج ابو بكر حتى قام على بابها فمر يوم حار
 قال لا ابرح مكانا حتى ترضي عني بنت رسول الله ص فدخل عليها علي رضي الله عنه
 فاقسم عليها الترضي فرضيت عنه نذرا واداعلم وخاري اس حذرت ذلك منهم اخر
 بيان كرده است قال اخره مالك بن اوس بن اخدنان البصري ان عمر بن الخطاب
 دعاه فبينما هو جالس عنده اذ اناه حاجبه برقا فقال يا ابي بكر فرغما وعبد
 الرحمن بن عوف والنسر وسعد بن ابى وقاص سياتون قال نعم فادخلهم فلبثت

فلت قللت ثم جاء فقال يا ابي بكر عباس وعلي سياتون قال نعم فلما دخل فادعاهم
 امير المؤمنين اقص سيني وبين نذرا وما تحتها من الفراء والدم من بني النضير فاست
 على وعباس فقال السريط يا امير المؤمنين اقص سيني وارج احدهما من الآخر
 فقال عمر الشدكم بالبدن الذي ياذن لعمركم السماء والارض بل تعلمون ان رسول الله
 قال لا نورث وما تركناه صدقة يريد بذلك نفسه فلو اذ قال ذلك فاقبل عمر
 على علي وعباس فقال الشدكم بالبدن بل تعلمون ان رسول الله ص قد قال ذلك
 قال نعم قال فاني احدكم عن نذر الله ان الله كان خص رسول الله ص فماتت العمة العظمى
 احدا غيره فقال وما افاد الله على رسول الله ص فماتت العمة العظمى فماتت العمة العظمى
 قوله قد برهنت نذره خالصة لرسول الله ص ووالدهما احدا رعا دونكم و
 لا استأثر بها ما عليكم فقد اعطاكموها وتسميها فيكم حتى لقي نذر المال منها فكان رسول
 الله ص يقول علي ابلغ الله سمين من نذر المال ثم يا حذرا لعلي يجعله مجمع مال الله فعل
 بذلك رسول الله ص في حياته الشدكم بالبدن بل تعلمون ذلك قالوا نعم ثم قال
 علي وعباس الشدكم بالبدن بل تعلمون ذلك قال نعم قال عمر ثم توفى النبي ص
 فقال ابو بكر انا ولى رسول الله ص فقبضها ابو بكر فعمل فيه بما عمل فيه رسول الله ص
 وانتم جميعه واقبل علي علي وعباس وقال تذكر ان ابوبكر كان فيه كقول الله
 والله يعلم انه فيه صادق بارر الله تعالى ثم توفى الله ابابكر فقلت انا ولى
 رسول الله ص والى بكر فقبضها سنيين من امارته اعمل فيها بما عمل رسول الله ص وامل
 فيها ابو بكر والله يعلم اني فيه صادق بارر الله تعالى ثم توفى النبي ص فقبضها
 واحدة واهرك واحد فحسنتي يا عباس است لي نصيبك من ابن اخيك وجاهك

بدا بر يد عليا بر يد نصيب امره من ايها فقلت ان رسول الله قال لا نورث ما تركناه
 صدقة فلا بد من ان ادفعه اليها فقلت اني ان شئتم دفعتم اليكم ان عليكم علي الله
 وميثاقه للعمال فيها ما عمل فيها رسول الله وما عمل فيها ابو بكر وما عملت فيها من
 ولتبا فقلت ادفعتم اليها فبذلك دفعتم اليكم فالتزمتم بالعدل دفعتم اليكم بذلك
 قال الربيع نعم ثم اقبل علي علي وعباس فقال انشدكم بالعدل دفعتم اليكم بذلك
 قال نعم قال فقلت من مني قضى واغير ذلك فوالله اني با ديني بقر السوء والارض
 لا اقبض فيها قضا واغير ذلك فان محرمنا عنها فادفعها الي فاني اعلمها بما
 ودرج روایات آمده که فاطمه زهرا رضي الله عنها دعوى بر سر مرثية خود در حضور
 ان ابا بكر آتیه فاطمه فقلت ان رسول الله اعطاني فذكر فقال بل لك سبعة شهود
 لعل علي وام الحسن فقال لهما فاجعل وامرودة لهما فقلت اني اعلم ان اولي
 قال سمعت عائشة زوج النبي يقول ارسل ارجل زوج النبي الى ابي بكر فالتفت
 فقلت اني اعلم ان رسول الله اعطاني فذكر فقال بل لك سبعة شهود
 ان رسول الله كان يقول لا نورث ما تركناه صدقة بر يد بنو كنفه اما باكل ال
 محمد فزاد المال فادفع رسول الله اليها ما اخبرتم ثم قال فالتفت هذه الصدقة
 بيد علي مع علي عباس الغلبة عليها ثم كانت بيد الحسن بن علي رضي الله عنهما
 علي ثم بيد علي بن الحسن بن الحسن كذا ما ابتدوا ولله انهم بيد بنو حسن
 رضي الله عنهم وبني صدقة رسول الله حقا ودر مدارج آورده بستر افتاد در
 دست مروان که امير بود وماند در دست مروان وانيه ما لک لک بعت عمر بن عبد
 رسید و در دگر دامن عمر بن عبد العزیز بران پنج که سابق بوقت حلق و الله

بدا بود و الله اعلم فصل ثالث مشتمل است بر قسم ثالث بد آنکه رسول خدا ص
 فاطمه که نو اول الاحقان سستی من مرثية کات مع عائشة قالت کما ارجو
 النبي ص عنده فلما اقبلت فاطمه نحى سببا من رسول الله فلما راها قال
 مرحبا يا سبي ثم احبها ثم شربا فقلت لها واشد يد افلا راى حزنها برها
 الثانية فادى اسی فقلت فلما قام رسول الله سالتها عما شاورک قالت ما كنت
 لا فشيء علي لحوال البسرة فلما توفي قلت غرمت عليك مالي عليك من الحق لما حضر
 سبي قال اما لذل نعم اما جني ساري فزاد المر الاول فانه اخبرني ان جبريل
 كان يعارضني القرآن اكل سنة مرة فانه عارضني به العام مرتين ولا اري الا
 الا قد اصررت فالتق الله واصبري قال نعم السلف اما لك فقلت فلما راى
 خبري ساري الثانية قال يا فاطمه لا تعرضن ان يكون سيدة لاهل
 ائمة اولي العالمين وقرروا سنة فاني اني ان بعض في وجهه فقلت ثم سار
 فاجل في اول اهل بيته ابعث فضلك منفق عليه واخرج الترفدي عن ام سلمة رضي الله
 رسول الله دعا فاطمة عام الفتح فلما فقلت ثم حبا فقلت فلما توفي رسول
 الله سالتها عن الهاتين وضحك فالتفت اخبرني رسول الله انه يموت فقلت
 ثم اخبرني سيدة لاهل ائمة الامم بنت عمر ان فضلكت وفر السبع
 عن عائشة قالت ان فاطمة قالت اسرت الي رسول الله فقال ان جبريل
 يعارضني بالقرآن اكل سنة مرة فانه عارضني العام مرتين ولا اراه غير انه
 قد حضر اجلي وانك اول اهل بيتي فاما و نعم السلف اما لك فقلت ثم قال
 لا تعرضي ان تكون سيدة لاهل ائمة اولي العالمين

فصلک در وفات وی رحم و اختلاف کثیر است غیر التبعی و توفیت بعد رسول الله
 پیغمبر قال محمد علی کسمه اشهر و قدر در این شهر و در عینه کسمه اشهر و در عمر بن مسعود
 توفیت فاطمه بعد رسول الله شصت و شش روز و قال بن بریده عاشت بعد اربعین
 یوما و صحیح ان است که وفات فاطمه علیها السلام در شب ششم ماه رمضان المبارک
 بعد از غروب شمس باشد بود کما صحیح البخاری و قد مر فیما مضی و فی الکتاب عجم جمعی
 ان فاطمه بنت رسول الله قالت لکما بنت عمیس یا اسماء انی قد اقبلت بالقیح
 بالسن و انی لاطرح علی المردة النوب فیصفا قالت یا اسماء رسول الله لا اراک
 شیئا راسته یا رضی کشته فدعت بحرا و طعمه فطعمه فخرنا ثم طرحت علیها ثوبا
 فقالت فاطمه ما احسن نداء و اجملا تعرف به المردة من الرجال فادانامت فاعلمی
 انت و علی لاندخل علی احد انما توفیت جارت عالت تدخل فقالت انما لاندخلی
 فقلت الی انی بکر ان بده الحشمه تحول بیننا و بین رسول الله و قد جعلت لها
 مثل بروج العروس فحج و ابوکبر فوقف علی الباب فقال یا اسماء ما حملک علی
 انی مسغت از و اح النبی ص ان تدخل علی بنت رسول الله و جعلت لها مثل بروج
 العروس فقالت امرت انی لا بدخل علیها احد و انما لاندخلی صنعت
 و بی حبه فامرته انی اصنع لک ذلك قال ابوکبر فاصغی ما امرتک ثم انصرف
 و علیها علی رضی الله عنه قال ابو عمر فاطمه رضی الله عنها بنت رسول الله و کانت
 اول اهل الحجاب و صلی علیها علی بن ابیطالب رضی الله عنه و هو الذی علیها مع
 اسماء بنت عمیس و لم یخلف رسول الله من بناته غیره ثم قال و اختلفت
 وقت و قالها فقال محمد بن علی و ابو جعفر توفیت بعد رسول الله شصت و شش

اشهر و روی عنه النبی بنت بعد وفات رسول الله شصت و شش و قبل بل مات بعد
 وفات النبی ص مائة یوم ثم قال و قال المدائنی ماتت ليلة الثلاثاء حلول من شهر رمضان
 سنة احدى عشرة و هی اسماء بنت عمیس و کنت قبل النبوة خمس سنین و صلی
 علیها العباس و اختلف فی سنه وفات فاطمه فذكر الراسخون الکبار عن عبد
 الله بن حنین ما اما محمد بن کعب فاطمه بنت رسول الله من السن فقال علیها
 و قال النبی ص لم یخلف رسول الله من بناته غیره ثم قال و اختلفت
 جعفر قال کانت کتبه فاطمه بنت رسول الله ام اسماء و بعضی کتبه اندک و مار
 کذا و روی عن عکاس رحم و در قبر وی رحم و روی علی رحم و فضل بن
 عکاس و روی النبی ص عن الشعیب ان فاطمه لما ماتت دفنها علی بیل و اخذ
 لصغری الی بکر الصدیق فقدم فی الصلوة علیها و در مدارج آورده که در محل
 دفن وی علیها السلام اختلفت بعضی بر آنکه مرقه مظهر وی در
 بقیع است در قبه عباس که الحاسر اهل بیت نبوة اند و بعضی بر آنکه در
 دفن وی هم در بیت وی است که داخل مسجد شریف نبوی شده است
 و خناره او را از خانه بیرون میزدند و الا ان زمارت وی هم در الحاسر
 است و قول دیگر آمده که قبر وی رحم در مسجد است در بقیع ذکر آن
 مسجد کرده و نماز کردن در وی و صبت نموده است و بعضی دیگر ذکر
 این مسجد کرده اند و گفته اند که وی معروف است به بیت الخمر که فاطمه
 زهرا در ایام حزن و مصیبت را طوطی از صحبت مردم توحش و حدائی
 گزیده در آنجا اقامت کرده بود و نیز گویند که موضع خانه که علی مرتضی در

وامك سز و جد رسول الله و جدك حرب و جدك خديجه و جدك فاطمه فلعن الله اهل
 ذل و الاثنا حسدا و الشرا فدا و اقرمدا كفا و لقا و يقال طواف من اهل المسجد
 اربعين اتي و لما استقر الصبح من الحسن بن علي و معاوية على ما ذكرناه خرج الحسن عليه السلام
 الى المدينة فاقام بها كما قد عبطه لئلا يمس له منظر الدرره غير ذلك ان تم لمعومه
 عشر من امارته و عزم على البيعة لابنه و سر كاهه فمقطع شد و تمام كنت صحيفه
 مشورت دادر و من العاص معاوية راكه در خواست مبادار حضرت امام
 انكه خطبه خواند درين باب و اعلان و اظهار مبادير مردمان بيعت خود
 مر معاوية بن ابي سفيان را كو بند كه مكرده دالت معاوية ابن امر
 و گفت كه صحيح احتياج نيت عار در اين امر ليس تا كيد نمود و معاوية بوي
 و گفت من میخوايم تا كه حاضر شود مبايعت فرزند رسول خدا مبنو تابعيت
 تا بند مردمان ترازى عذر و تكرار و الا احتمال نزاع و سر كشت مردمان است
 و تا كيد تمام نمود معاوية را بران تا انكه در خواست ابن امر از ان شايسته
 و وجهان پس قول فرمود و البته شده بر منبر خطبه طویل بر زبان
 مبارك راند و الاستعجاب لما دخل معاوية الكوفة حتى سمى الامر اليه
 الحسن رضي الله عنه فلم يروى العاص معاوية ان يا الحسن بن علي ما خطب
 الناس فكره ذلك معاوية و قال لا حاجة بنا الى ذلك قال عمر و لكني اريد ذلك
 لبيد و عظم فانه لا يدري نوره الدارة ما هي و لم ينزل معاوية حتى امر الحسن عليه السلام
 ان خطب فقال قم يا حسن فكلم الناس فيما جرى بيننا فقام الحسن رضي الله عنه فحمد الله و
 و اني عليه ثم قال فرديتم ابا بعد انما الناس فان الله يدكم باولنا و حقن

و حقن دما و كرم باخرنا و ان الله الامر و الدنيا نزل و الله عز وجل يقول و ان ادري
 اقرم ام يعيد ما توعدون اني علمكم من القول و علم ما كنتم و ان ادري لعنة الله عليكم
 متاع الى حين فلما قالوا قال له معاوية اجلس فجلس ثم قام معاوية فخطب ثم قال لعنوا
 من راك في حيوة الحيو ان الكسير قال السعي شهدت خطبة الحسن رضي الله عنه حين
 صالح معاوية و خطب نفسه في الخلافة محمد بن عبد الله و اني عليه ثم قال اما بعد ان ليس
 الكسير و الحق الحق العجور ان الله الامر الذي رخصت انا و معاوية فيه ان
 كان لم يوافقني و ان كان لي فقد تركته لم ارادة لاصلاح الدمة و حقن دماء
 المسلمين دما و ادري لعنة الله عليكم و متاع الى حين ثم رجع الى المدينة و اقام بها
 و عوتب على ذلك فقال رضي الله عنه اختبرت ملأ على ملت الجماعة على القوة
 و حقن الدماء على سفيان و انار على النار و نزل الاستعجاب على السعي انه لما حرد
 الصبح من الحسن بن علي رضي الله عنه و معاوية قال معاوية فاحطت الناس
 فاذا كركت فيه فقام الحسن بن علي رضي الله عنه فقال الحمد لله الذي بدأنا اولكم
 و حقن دما و اخركم الا ان الحسن الكسير السعي و اعجز العجز العجز و انكم لو ظلمتم من طلع
 و جالس رجل حرد رسول الله و جدتموه غيري و غيري الحسن و قد علمتم
 ان الله تعالى يدكم كيدي فالعدكم به من الضلالة و رفعكم به من الجهالة و اعزكم
 به بعد ان ذلك و كنتم به بعد العلة و ان معاوية نازعتني عقابوني و قد نظرت
 اصلاح الدمة و قطع الفتنة و قد كنتم بالعتوب على ان الامون من سملت و هي ربح
 من حارت فراست اسلام معاوية و اصنع كبرت سبي و بينه و قد بالعتوب و است
 ان حقن الدماء خسر من سفيان و لم ارد بذلك الا اصلاحكم و لقاكم و ان ادري

لعل منتهى ما في الدنيا من نيل فقال حمزة لمعاوية اريدت الانذا اريدت
 الله تعالى في الدارين ان ارا حاطة روايات مذكورة في الحديث انه ان يقول امر سوى
 معاوية ان شاء الله تعالى راغبه از اصلاح مسلمانان و حفاظت دماء الكائنات
 دگر مقصود بود و بر آن چون امام عليه السلام احوال بعض و مناد مردمان معلوم فرمود
 و ظاهر اهل كوفه را بد ر یافت بعضی حرکات از آن ن محالف باطل یافت صلاح
 وقت در صلح دیدند که معاویه لا احق امر خلافت دالت خباثت برهم تعقیب
 آمده لما مر لقا انه من الظلمة و لا يجوز له الخلافة و نیز نقول امر سوى وى بعد
 القضاء و مدت مجلس ستم خلافت است پس امیر شام داخل است در مکتب مخصوص و
 امام امارت وى در امام حرج و ف و نیز ثابت گشته که ازین مصالک اندوخی و
 که ورنه مری می باشد و ویراده و ملائی بخاطر است براده عالمیان حضرت امام حسین
 علیه السلام راه یافته و اما حضرت امام حسن علیه السلام محض بد ر یافت بعض و مناد
 بنو امیه اس امر احتیاج بود خباثت حضرت امام حسین علیه السلام تا زمان امارت
 امیر شام از خود ملاقات با وى کرده تا آنکه بکند وى گذشت که در ارسال مبلغ
 موعود معاویه توقف نمود و چون وى موسم حج مکمل آمده و از آنجا مراجعت کرد
 نمود حضرت امام حسن عازم شد ملاقات امیر شام و مقصدی شد امام حسین
 علیه السلام را بر این امر ان شاء الله قبول فرمود و فرمود که از اندام
 آنکه اندازم نظر بر عظام و فی الدماء و قال مصعب بن الزکریا معاویه ظالم
 الی الدنیه فقال الحسن بن علی بن الحنفیه ع لایفاد و لا یسلم علیه فلما خرج معاویه
 قال الحسن رضی الله عنه ان غلبت دنیا و لا بد من انیام فکرت فرارته فلم یسلم علیه

فمروا علیه بحی علی بن النوفل الف دینار و قد اعطى و كلف عن الدليل فقال معاویه ما هذا
 فذكر ذلك فقال اصرفوا ما علی بن النوفل الف دینار و نیز آورده اند که
 سراسر اصحاب امیر بنی هاشم و غیره را عیب نمیکردند امام حسن علیه السلام را بر
 صلح قال فی الاستیعاب عن ابی السراق قال کنی فی مقدم الحسن بن علی رضی
 الله عنهما عشر الف مئتمین لقطر السیاق من اید و احمر من علی فقال ابی السراق
 و علینا بالوالمعطل علی صلح الحسن بن علی رضی الله عنهما کما کانت ظهورنا من
 العطف و انحرول فلما جاء الحسن رضی الله عنه الکوفه اتاه شیخ معاویة ابی عامر
 سفیان بن یزید فقال السلام علیک یا هذا المؤمنین قال لست بمؤمن و لکنی
 کبریت ان اعلم فی طلب الملک و فی الدنیا من عمر و بن دینار قال کان معاویه
 یعلم ان الحسن عا کره الناس للفتنة فمر رسله و اصبح الذی سبها و اعطاه عتق
 ان احدث به و الحسن حی لم یعمل نذر الدمر الیه قال فقال عبد الله بن جعفر قال لی
 الحسن عا الی راست و یا الحسن عا لعلی علیه السلام ما یقول راست ان اشد الی
 المدینة فاستر لها و اخلی الدار لمعاویه فقدت الفتنة و سقطت الدماء و قطعت السبیل
 قال فقلت له خبر اک الدنیا من انیام فکرت فرارته فلم یسلم علیه فلما خرج معاویه
 فلم یزل به حتی رضی و قد الفها عن طلال بن حسان جمیع الحسن عا رؤس اهل العراق
 فی نذر البصر قصر الدار فقال انکم یا حنفیه علی ان لا یجوز من الی دینار و
 من حاربی و الی قد بلغت معاویه فاستجوا له و اطیعوا و فی حنوة الخیوان و
 کانت خلافت ستمه شهر و خمسة ایام و قبل ستمه شهر الا انما و هی مکمل ما ذکره رسول
 الله صلی الله علیه و آله ان خلافتهم ثم یكون ملوکا عضوا ثم یكون حیر و نواف و داخ

الارض فكان لما قال صلى الله عليه وسلم ثانياً در مناقب و ما تروى عليه السلام از
 الخلفاء انهم لو اوجبوا سرى اولاد باي حضرت صلى الله عليه وسلم فيما تخبرون من
 لم يفت سوطي ام و روى بسجده و اما ان شانه را نهاده عالمين و شست سرش
 ان حضرت م ليس كوا را نهاده است سوطي ام انكم فاطر ان شانه را نهاده را التلخيص
 مودنا انكم ان شانه را نهاده از خود جدا اند ليس سر خود برداشت ان حضرت م اخرج
 النسي و الطبراني و البيهقي عن عبد الله بن شداد بن الهاد عن ابيه قال خرج عليا
 رسول الله في احدى صلواته العشاء و هو حامل حياء مصدق النبي م فوضع ثم لم
 الصلوة فصل في سجده من ظهر الى صلوة سجده اظلمها قال اني فرغيت راسي فاذا صلى
 على رسول الله م و هو جالس فرجعت الى كودي فلما قضى رسول الله صلى الله عليه وسلم
 الصلوة قال الناس يا رسول الله انك سجدت من ظهر الى صلواتك سجده اظلمها حتى
 طمسنا ان قد حدث امر اذ لو جئ اليك قال كل ذلك لم يكن ولكن ابني ارطخت ففكرت
 ان اجد حتى يقضي حاجته و في الاصل ان كان رسول الله صلى الله عليه وسلم بالناس و كان
 الحسن بن علي يثبت على ظهره اذا سجد ففعل ذلك غير مرة فانوا انه انك لتفعل هذا
 شيئا ما را شانه را نهاده باخذ قال ان ابني نهاده صلى الله عليه وسلم من فتيان عظيمين
 المسلمين و فيه عن الشعبي قال نهاده انما من رثته النبي م من ابنة فدخل عليا عند
 النبي م الرزير فقال انا احبكم ما شانه را نهاده و احبهم اليك من علي و رثته م
 و هو جالس فغيرت رقبته او قال ظهره مما نهاده حتى يقول هو الذي نزل و
 لقد رايتكم في و هو راكع مصروع له من رجليه حتى يخرج من الجنب الاخر و يخرج الى
 بريرة سمعت اذني ثمان و البصر عني ثمان رسول الله م و هو اخذ رقبته

لكنه جميعا و قدماه على قدم رسول الله م و هو يقول خرقه خرقه على لحد مرقا العلم حتى
 يصح قدمه على صدر رسول الله م و قال له اني لم قبلتم مني اللهم احببه فاني احبه
 وعند احمد بن طريق زبير بن العفر سمع الحسن بن علي كخطب بعد ما صل على اقام
 رجل من الاراد ادم طوال فقال لقد رايت رسول الله م و اصفه به
 حيوة يقول من احبني لله عليه السلام ان يد العاص و يخرج الى بريرة قال
 خرج عليا رسول الله م و معه حسن و حسين بن علي عالم و يد عليا عالم
 و هو يلتم يد امرة و يد امرة حتى انتهى اليها فقال من احبها فقد احبني و من
 الغضبا فقد الغضبي و عن در عن عبد الله بن رسول الله صلى الله عليه وسلم فاذا
 سجد دبرك الحسن بن علي ظهره فاذا اراد ان يفتوا بها ان رثتم ان دلوها
 فاذا قضى الصلوة و صعد في حجره فقبلها واحد عليا باحدى يديه ان يد فرس
 و من المسند من حديث ام سلمة قالت دخل علي و فاطمة بالاحرى فجعل عليا عليه
 سودا و فقال اللهم اليك لا اله الا انت و لا حول الا بك و اصد فرس
 و از الخلفاء انهم لو اوجبوا سرى اولاد باي حضرت م در حق وى كه وى سيد است
 اهل حبه انك في الاصل انك من حديث خذ لغيره الحسن بن علي سيد است
 اهل الحجة و لا طرف الصا و في الدار خرج علي و جابر و بريرة و الى سعيد و مر
 النجاري خرج اليه كره رايت النبي م على المنبر الحسن بن علي و هو يفتل على
 الناس مرة و يقول ان ابني نهاده و جعل الدال الصبح به من فتيان عظيمين
 من المسلمين قال احمد فلما دلى لم يفرق في حلقه فمجه من دم و قال بن م قنطر
 البسم امثال اقبال في احد يد فقال اضرب بولدك بعضهم بعض من ملك

ثم فاما كثر و كثر و كثر

ملوك الدنيا لا حاجة لي به واخرج السائب في اقصاها من غير ان يسجد لركبته قال
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم سبب انزل الجنة الدارين الى عالم عيسى وكفى بن
 ذكرا ودينه عن الحسن عليه السلام عن بعض اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم
 بن مالك قد حلت اورعاه فقلت على رسول الله صلى الله عليه وسلم الحسن بن علقمة بن علي
 لظنه وهو يقول ما ركابي من نوره اللهم واخرج احمد وابنه ماجه والترنوي والبوداوي
 والسائب عن بريدة قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم في حجة الوداع فبينما هم
 صدق الله انما امواكم واولادكم فنهت لظنت الى ندين الصبيان ولعن ان
 فلم اصبر حتى قطعت حذيتي ورفعتها وخرجت الى البواري فاصري ام قال دخلت على رسول
 الله صلى الله عليه وسلم في علي بن ابي طالب بن يد فقلت اخبرني يا رسول الله ما قال وكتب لاجلها
 وسماها بنات من الدنيا اسمها وازاحل انكم فرمود رسول الله صلى الله عليه وسلم في
 ولود برودوش مبارك ان حضرت م نعم الركاب هو طع عباس رضي قال اقبل النبي
 وقد حمل الحسن على رقبته فلقه رجل فقال نعم الركوب ركبت يا غلام فقال رسول
 الله صلى الله عليه وسلم نعم الركاب هو وازاحل انكم ان حضرت م باوي غنم فلففت في بردت
 عن النبي صلى الله عليه وسلم بن عبد الرحمن قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم في فادارا
 الصبي حمزة الذي انشئ اليه ونيز لعاب دين مبارك خود در دين وي في انداخت
 عن النبي صلى الله عليه وسلم بن علي بن ابي طالب قال احدثت من تمر الصدقة ففتركتها
 في في فترتها بعابها وخرجت من رسول الله صلى الله عليه وسلم في طرف النبي صلى الله عليه وسلم في الحاجة
 فقال نزال اساي وابنا النبي صلى الله عليه وسلم الى احبها فاحبها واحب من كبتها وخرجت
 جحيفة قال رأت رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان الحسن بن علي بن ابي طالب في النسي قال لم يكن ربه

نظمت اوصاف الحسن بن علي بن ابي طالب
 وبلغت في فضل رسول الله صلى الله عليه وسلم

اشبه رسول الله صلى الله عليه وسلم الحسن وفرروا بينهما وخرجت رضى الله عنه قال كان الحسن اشبه
 رسول الله صلى الله عليه وسلم في الراس والحسن اشبه الناس رسول الله صلى الله عليه وسلم ما كان يمشي
 ذلك ومن بن الحارث قال صلى الله عليه وسلم في يوم من ايامه خرج من تحت على فراسي الحسن بن علي
 الصبيان فحملته على عاتقه وقال مالي شبيه بالنبي صلى الله عليه وسلم ليس شبيها بالعلي وعلى يقول رواه
 النجاشي وازاحل انكم رسول خدا ويرايد بن نام مشرف فرمود اخرج الىكم
 عن عماره قال لما ولد الحسن سميت حمزة فلما ولد الحسن سميت باسمه حمزة فقال فدعاني
 رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال اني امرت اورات ان اغتبر اسم ابني بدين فقلت الله
 رسول الله صلى الله عليه وسلم سميا حسنا وحسنا وفرروا بينهما ان عليا رضي سماها اولادها طهر
 ثم بدل النبي صلى الله عليه وسلم اسمها بالحسن والحسن وفرروا بينهما عماره قال لما ولد الحسن
 النبي صلى الله عليه وسلم فقال اردني ابي ما سميتوه قال قلت سميتوه حرا قال بل هو حسن فلما ولد
 الحسن سميتوه حرا فحادي النبي صلى الله عليه وسلم قال اردني ابي ما سميتوه قلت حرا فقال بل هو
 حسن فلما ولد الثالث حادي النبي صلى الله عليه وسلم فقال اردني ابي ما سميتوه قلت حرا فقال
 هو حسن زاد اسمهم قال الى سميت ولدي باسماء ولد في روى شبيه وشبيه وشبيه و
 در روايتي امده كه ابن سميت به سبيع جبرئيل من بود كه اورده بود در يد
 جبرئيل بن طه ا م مرقوم در قطع اخر سبب است وكنت في ابو محمد روى
 نقي وكنت بود ولد دت دي م در رمضان المبارك سنة ثمان م الهجرة وهو
 الصحيح فراد استيعاب ونوثرت الدار الصحاح عن النبي صلى الله عليه وسلم ان الحسن بن علي بن ابي
 نذر اسيد وعيسى بن الدار بنقه حتى لصلح بين فسان عظيمين من المسلمين رواه
 جماعة الصحابة ومع حديث الى كونه فردك وانه رجا في الدنيا ولا يركود

عاشقانه اول الدم سید و کان علیه السلام یزید و عافا فاضلا دعاه و در علم و فضل الی
 ترک الدینار عیسیٰ میا عند الدم و قال و الدم ما احسن منک ثلاث ما یفعلنی و لفرنی الی
 ال ابرام محمد علی ان لیراق فردک محج دم و عر حیرت عر قال قلت لکن زنه انک سید
 الخدم فقال قد کان جاجم فی بدنی یاربون من حارست و بن لمول من سالت فترکتها
 انشاء و جم الدم و حقن دما و انه محمد ص و از الخلد انک از الو سر سره مروی است که
 شعیب حسن بن علی علیه السلام سئیش ان حضرت صوفی و ان حضرت تم لبار دوست
 سید داشت و برافرمود که سئیش ما در خود رو من گفتیم همراه وی بروم فرمود که نه
 ناکاه برقی از اسکان آمد در روشنی ان برفت تا به سئیش ما در خود رفتند و ولد
 رضی الله عنه فتر النصف من شهر رمضان و قبل فتر النصف من شعبان و قبل فتر
 حلون فتر سئیش ثلاث من الهجرة علی الصبیح و قبل سئیش و زوی من اثبات انه ولد
 سنة اتم و لم یولد سنة اتم مولود ففانش الحسن بن علی و عیسیٰ بن مریم و غیر
 غیره الله الحسن و یحییٰ بن زکریا و المسموران و ولد سئیش و لما ولد اذن النبی
 فی اذنه البینی و اقام فتر اذنه البیری و ختمته يوم السابع و ولدته و عن عیسیٰ
 و فی روایک سئیش و قال لفاطمة زلی سئیره و لقد فی بوزنه فضة و اعطی العالم
 رجل العقیقة فکان الیصل سر با حمره او عیسیٰ بن سئیش الحسن و فی سئیش
 الدجی و او فتره و کان عقیقه ابرق فضة عظیم الترادس تعبد ما یس الحسن بن عیسیٰ
 بالطول و لا القصیر علی منی الحسن الناس و جمها و بنما و کان الشبه الناس
 برکون الله صلی الله علیه و سلم و کان جعد الشعر یخضب بالواد و قبل بالجماد و النعم
 و کان یکنی عامر و السقی و الطیب و الزکی و السبط و الوالی و غیر ذلك و کان کرم

که با حلیا ز ایداد اسکینه و قارجم انتاب سیر الفضائل حج ماشا خرا و غیر حج
 و اکما سقا دین سیرت و خرج من مال الدم منین و قاسم الدم ماله ثلاث مرات حتی انه
 کان یعطی لعل و لمیک لعل و یعطی حقا و لمیک حقا و غیر سئیش و لعل از مواسم حج
 که بیا ده بیکه رفت با مال درم کرد یکی از موالی وی گفت کاشا حیدان
 سوار شوی که درم بای تو فر و شنید انرا قبول نکرد و گفت چون بمنزل نری
 تر السیاسی سئیش خواهد آمد که مقدار روغن داسه باشد از وی بخرد و کاشا سئیش
 مولای وی گفت بدروما در من فدای تو باد در هیچ منبری کیس ندیدم که ویرا
 اینج دوا باشد در هیچ منبر از کجا خواهد بود فرمود که خواهد بود چون بمنزل رسیدند
 سیاسر سید آمد فرمود که آمد ان سیاه که میگفتم برو و از وی روغن بخرد
 بوی ده چون ان مولای سئیش ان سیاه آمد و روغن طلبید گفت ای علام اسبح
 الله از برای که می خری گفت از برای حسن بن علی رضی الله عنه گفت مرا سئیش وی
 سیر که من مولای دم چون به سئیش وی رسید گفت فرمولای تو ام و من میگیرم
 لکن خاتون را در دره بفرست دعائی که خداستعالی سیر تمام اندام بد فرمود
 که بمنزل خود بازگرد که خداستعالی ترا چنان سیر که خواستی داد و وی از سئیش
 خواهد بود چون ان سیاه خانه خود رسید قال از چنان دید که فرموده بود و از
 انچه انکه بود وی عامر اسخی الناس فی الصواعی اخرج ابو نعیم انه خرج من ماله مائتین
 و قاسم الدم تعالی ماله ثلاث مرات حتی انه کان یعطی لعل و لمیک لعل و یعطی حقا
 و لمیک حقا و کعب رجلا لیل ربه عز وجل عشرة الاف درهم فبعث بها الیه و جاده
 رجل شیک علیه حله و وفرة و منه ذات یدیه بعد ان کان مر یا و قال انما حق سئیش

الى الظم الذي يعرفه محاميك ككثير على كسري ليعرج سلك ما انت ابلد الكسيرة
 ذات الله تعالى قبل وما في ملكي وفاء لشكر قال فقلت المشهور في وقت عني مشورة
 الاحتيال والادغام لا الكلف من واجبك فقلت فقال يا من سميت رسول الله
 اقبل العليل وادع العطف واعذر على النعم فذكر على الحسن لو كسبه وحاسه على الهاء
 حتى استقصاها وقال ذات الفاضل من السلامه الف فاحضر خمسين الف درهم و
 قال ما فعلت في حجاب وشار النبي معك قال هي عندي قال احضرها فاحضرها
 فدعها واحسن اليها الى الرجل واعذر منه وزاد في الاوصاف فذبح الدرام
 والذنا من الرجل وقال ذات من حملها حملها لك فانه كالمات فذبح النعم
 فذبحه كراحمه الى فقال له مواله والله ما عندنا درهم فقال ولكن ارجو ان
 يكون لي عند الله اجر عظيم واضافت مواله الى وعيد الله من خوفه فاعطاه
 الف دينار والفتاة واعطاه الى من قبل ذلك واعطاه عبد الله
 حعفر ثلثها الف دينار والفتى دينار وازاحمده انك معدن علم وكوه حلم بود
 حول ان ايام خليفه شد روزي فادرس في مسجد بوفه ميكد اردكم ناكاه
 حله نمود مردی شخصی وحواله كردند وخنجر بي بي غفور نمود ان فرزند بوفه
 از دي في القوا عن وازحرج البراز وغيره عنه انه لما خلف سيم بوفه
 اذ وثق عليه رجل فطعن خنجره وموسا جدم فطعن الناس فقال يا ابل التواق
 اتقوا الله فتننا فانما ارادكم وضيقا فكم وضى ال البيت الذين قال الله فيهم انما يريد
 الله ليذبحكم عنكم الرحمن ال البيت ويطهر كطهرهم اما زال نقولها حتى ما بقي احد
 مع ابل المسجد الا موسى وخرج مع سعد بن عبيد بن اسحق انه لم يسمع منه قط

كحمة فخش الامره كان سبه ومن عمره فغفر من فخر فقال خصومه فمراض فقال له ليس
 عندنا الا ما نعلم الف قال فخذوا اشركه فخش ما سمعنا منه قط وارسل اليه مروان
 يشبه وكان مروان عاملا على المدينة وليه عليها كل ضعة على المنبر فقال حسن لرسول
 ارجع اليه فقل له الى الله لا احمو عندك شيئا ان اريك ولكن موعدى موعدك
 الله فان كنت صاكا فاجراك الله بعد ذلك وان كنت كاذبا فالله اشرك
 لقمة واعطى عليه مروان مرة وموسا كتم ثم انقبط بهيمه فقال له الحسن وكل
 اما علمت ان اليمن للوجه والشمال للفرج انك لك فقلت مروان وكان
 عليه السلام مطلقا لثقتي وكان لا يبارق امرودة الا في كسبه واحسن يمين
 امرودة واخرج ابن سعد عن عبيد الله قال يا ابل الكوفة لا تزدخوا الى فاجر
 مطلق فقال رجل من بني مروان لروحه فاجري امرك وما كره طلق ولما مات
 على مروان في خزانة فقال له الحسن يا ابنك وفدك كثر فقال اني كنت افعل
 ذلك الى احكم من بدادش ربيده الى اكمل واخرج ابن سعد عن كرايم قبل له ابا در
 لعول الفجر احب الي من الغنى والسهم احب الي من الصلح فقال رحم الله ابا دراما
 انا فاقول من الكل على حسن احب الله لم يمس اليه في غير حاله التي خبار
 الله وكان عطاوه كل سنة ما الف فحسبها عنه معاد في يوم كسب فحصل
 له اضافة شديدة قال فذموت بدوات لاكتف الى معاوية لا ذكره لوف
 ثم امرت فمراست رسول الله في الشام فقال كيف انت يا حسن فقلت بحسب
 است ورتكوت اليه خيرا الى عني فقال ادعوت بدواة لكسب الى مخلوق فقلت
 مذكورة ذلك قلت نعم يا رسول الله فكيف اصنع فقال قل اللهم اقدر مرفقي رجاك

وكان امره عليه

وكان امره عليه

واقطع رجا عن كواكبي حتى لا ارجو احد سكر الله وما ضعف عنه قويا وقصر عنه عملي و
 لم سه اليه رغبتي ولم تبلغ مسكني ولم تحرك لي نيل ما ارغبت اليه احد افر الاولين والآخرين
 من العاقبة فحفظني به يا ارحم الراحمين فقال والله ما ارجو فيه فهو عاصي لعنت الى معاوية
 باللفظ وحسن ما سلف فقلت الحمد لله الذي لا ينس من ذكره ولا يحسن دعاه فترأى
 النبي صفر النمام فقال يا حسن كيف انت فقلت بخير يا رسول الله وحدثني حديثي فقال
 يا بني لكذا من رجا الخالق ولم يرجو المخلوق وازن ان انت لم تحم عليه فدرمان شايع
 كنت وف دان ان عالم كبره ونهضت اعترال نعالهم رواج بافت حسن نصري درج
 باب بخدمت ان شانه را ده عالمان به نامه نوشت تا احفان حق كرد و در خندق
 از سال بر خيزد وي هم بگويانده او لا شرف فرمود صوره سوال السلام الرحم
 الرحم السلام عليك انزل رسول الله وقره عنه ورحمة الله وبركاته اما بعد فانك
 معاشر بني كاشف كالفلك الحار يه فر البحر المحم ومصابيح الدجى واعلم العبدى و
 الامانة الذين قولك يا ابن رسول الله عند حرم من القدر واخذت فمراة
 لعنك ما تقر عليه رايك عالم ورسه بعضنا بعضا نعم الله عليهم ومواثب يد عليهم وانهم شيد
 الله على الناس السلام وصورة الجوانت سم الله الرحمن الرحيم اما بعد فقد انتهى الى كتابك
 عند جبريك وجبرت من رمت من اعتنا والذي عليه رايي ان من لم يعلم من ما لهدر
 حبه وشبهه من اليه فقد لغز ومن حمل المعاصي على الله فقد محران الله لا يطاع باكره
 ولا يعطى لعنه ولا يميل العباد من الحكمة لكنت انما لك لما علمك والفادري عليه قدر نعم ما
 اسروا بالاطاعة لم يكن لهم صادا ولدنم عننا بانعا وان غطوا بالمعصية وشاؤوا
 ان ين علمهم فنجول بينهم وبيننا فعل وان لم يفعل فليس سواهم علينا اجارا ولا الزم الكرام

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي هدانا لهذا
 الذي كنا لنهتدي لولا
 ما هدانا الله

الكرام يا حبيبي حم عليهم ان عزمهم وحمل لهم السبل الى اخذنا دعاليم اليه وشرك ما نعلم عنه
 ولله الحمد الباقية والسلام ومن كان يملكه السلام ما رواه ابو العزم ان امير المؤمنين علي
 بن ابي طالب رضى الله عنه فقال يا بني ما السلام قال يا ابن السداد دفع المشرك بالمعروف
 قال قال الشرف قال اصطباع عسيرة قال فما السلام قال السلام من العزم والسيره قال فما السلام
 قال احراز المروءة قال ودل عرصه قال فما الخير قال الحررة على الصدق والتمسك على
 العود قال فما الغنى قال رضى الله عنك ما قسم الله نعمته وان قل قال فما الحلم قال كظم
 الغيظ وملك النفس قال فما المنفعة قال شدة الناس ومناعة اخر الناس قال
 فما النذل قال الفرج عند الصدمة قال فما الكلفة قال كلاك فيما لا عينك قال فما
 المحبة قال ان تعطى من العزم وتغفر من الحزم قال فما السواد قال انبان الجليل وترك
 القبيح قال فما النعم قال اساع الدماء وصحة العواقة قال فما الفضيلة قال تركت
 المسمى وطاعة الموفق وروى عن الصادق عليه السلام انه قال لا ادب لمن لا عقل له ولا
 مودة لمن لا حمة له ولا حساب لمن لا دين له وروى عن الفضل بن عمر التماس بالمجمل
 وبالعقل يدرك الدار ان جميعا ورواه الصادق عليه السلام الحسن عليه السلام انهم
 فقال بكوني العزم من العزم وفا علمه من راحه وروى عن الصادق انه قال من ملك الناس
 فتركت في الكبر والكره واحمد فاكبر ملكك الذبح ولم يخن القيس والحرم غدا النفس
 وبه اخرج ادم من الجنة والحرم راد السود ومنه قل يا سبل فاسبل وفر الفصول المعجم فاكبر
 للامات رحلا ان يرجو نوايه وكاف يده وسر حوسرته ونفصل رجا شريك
 بينه وفيه الفاء على السلام دخلت على عاصم ابي طالب عم وموحد سموه كاضرب
 ابنه لم فخرت لذلك فقال لي اخبرني فقلت وكيف ندر اخرج وانا دراك

علی بنده الحاله فقال ما صبر علی هذا ان انت حفظت من نلت لم النجاه باسی غنی
 اکبر العقل ولا فقر مثل الجبل ولد وحش اشده المجد ولا طرش الذم من حسن الخلق و اعلم
 ان مرده الفنا عه والرضی البر من مرده للذلاط و فیه الفنا کانت علی السلام مع بدو بالسلام
 قبل السلام فلما یسوه و کراماته و علیه السلام سرش انکه با حاطه در ایند آورده اند
 که او را بیک از اولاد ز سر در سفری بودند در خلعتی زیاده که خشک شده بود
 فرو دادند برای امیر المومنین حسن رضا در بای یک کلمه فرستادند و بر ای
 ز سر در بای یک کلمه دیگر ز سر گفت که کاشی بر یک کلمه خرمای سرودی با خود در حضرت
 ایام فرمود که خرمای ز سر بر سر گفت اری دلت بدعا برداشت و در ز سر
 خیر میگفت که کسی نداشت فی الحال تنگ کلمه نبرد و برک بر آورد و خرمای تر بار آور
 شد شتر بانی که با انان بود گفت ای سحر کلت و الدامع المومنین حسن علیه السلام
 گفت که این سحر است لکن دعائست مستجاب که از فرزند لغامبر واقع شده
 است پس بانی کلمه بالارفتند و انجم بار آورده بود بر بند عمه لکاف است کرد
 و انجم در مناقب و علیه السلام واقع شده است ز ماده از ان است که
 با سقفا در اید و در جمیع اوقات و اعصار علما در پنج باب الفا ق کرده اند
 حتی قال ابو جعفر حب ال تعار اس الدمان و بعضی من الکفر و النفاق
 و تصور رتبه دند از الطاهر حق و لوفی حفره جبارة علی الامیه و العباسیه
 فی حنوه الکیوان و التکسیر قبل طرس الیوسف یعقوب بن الکبیت یوما مع المتوکل
 و کان یودب اولاده فی المعسر و الموبد و لد المتوکل فقال ليعقوب
 ایها احب البک انبای ندان ام حسن و احسن علیها السلام فقال ان قسیر

قسیر خادم عیض ابی طالب خیر شک دم انکیت فقال المتوکل الدمال سنوان نه من
 لغاه ففعلوا ذلک فمات فی لیلۃ الاسباسی لمحسن خلون و شبر حصنه اربع و
 اربعین و ماسی ثم ان المتوکل ارسل لولده عشره الف درهم و قال مرده
 ده و الذکر کذا حکاه ابن خلکان فی ترجمه ند و علی الدلقی فرکل یات و الیه
 المرجع و المالب سیوم در بیان وفات ان امام سهام علیه السلام آورده
 اند که ویر از سر دادند چند بار و تا شتر کرد در وی زیر که چون تکلف
 و حکمی بر مراج معلوم میشد میرفت لطف روضه جود کو طدام و س می نمود
 سینه خفله بر سر تر مبارک ان حضرت ۲ پس بر طرف شکر در عارضه
 مرد مرسته اخبر که تا شتر کرد در پنج بار و گویند که حامل این امر خاتون
 وی جوده بنت الدشت بن قیس بود با غوازی برید مع معاویه و فریض
 التواتر و کسب مومنه ان زوجته جوده بنت الدشت بن قیس کشته با غوازی
 نیز بدیع معاویه و کان بنی الدمن لها ان بنی و جه ففعلت فرض الحسن رض الد
 عنه اربعین یوما ثم مات فبعثت جوده بنت الدشت الی بنی دلت لم الوفا
 ما وعدا فقال انالم یکن سر ضاکي الحسن امضا ک لا لعلنا نقار و ان لم
 مع خسر الدنيا و الاخرة ذلک هو احسن ان البین و در بعضی روایات آمده
 که سر داد و بر جوده بفرموده معاویه اس الی سعیدان قال کافط الو
 غم و بن عبد الله بن العتق ب قال فاده مع الی بکر بن حفص بن عیینه
 علیها السلام بنت الدشت بن قیس الکندی و قالت طالع کان ذلک معنا
 بنی شمس معاویه البها و ما بدل لها فر ذلک و کان صراصر و البه العلم و مکتوبه

سواء من علم تلك النبال المعروفة فصرفته عن عثمان فلما بلغ عثمان بولس لم تم نوزح
حتى حركت وطلبها فما صفتي بشي منها والى والد لا يرى الى الجحيم الدنيا الملبست
النسوة والكلالة ولا اعرفني بما استحقك لسهاء اهل الكوفة واجر حوك وقد كنت
طلبت الى عائشة اذ امت ان يادني في فادني فربيتا مع رسول الله ففعلت والى
لدوري لعلم كان ذلك منها جانا فاذا انا مت فطلب ذلك علينا فان طاب
لفسها فادني فربيتا وانا اظن القوم سمعوك اذا اردت ذلك قال فقلوا
فلما نزلهم في ذلك فادني في بعض العود قال في فميت فيه رسوة فلما مات الحسن
رضي الله عنه في يومين ثم الى عائشة لطلب ذلك العاقلة فم دكر امه فبلغ ذلك
مروان فقال كذبت وكذرت والد لا يدري بناك اذ امسحوا عثمان من
دفنه في القبرة وبردوني دفن في حن فربيت عائشة فبلغ ذلك حسن رضي الله
عنه فدخل موفى من مع في السراج فبلغ ذلك مروان فاستلام من احد يد الفبا
فبلغ ذلك ابنا سريرة فقال والدنا هو الا ظلمت الحسن ان يدفن مع ابيه
والدانة لاسي رسول الله ثم الطلق الى الحسن رضي الله عنه فماتته وقال
لم ليس قد قال اخوك ان حلف ما لا مردني الى مقابر المسلمين فلم ينزل حتى
فعل وحمله الى النقيع فلم يشهد لومئذ من بني امية الا حميد بن العاص وكان يومئذ
امرا على المدينة فقدم الحسن رضي الله عنه في الصلوة عليه وقال في السنة ولد
من الوليد بن عتبة فاشهدني امه ان كلوه لشهد اخباره فم كوفته وشهد وفيه
دفن الى حن ام فاطمة رضي الله تعالى عنها وشهد وصلي الله على ابيها زينبي
وفي حنوة الحموان الكبير وكانت وفاته في شهر ربيع الاول سنة تسع واربعين

واربعين وقيل سنة خمس واصل عليه سيرة العاص ودفن مع امه فاطمة رضي الله عنها
ودفن في تلك القبرة الفبا الحسن بن العاصي وانه محمد الباقر وابن ابنه جعفر
بن محمد الصادق ثم اربعة في قبر واحد فاكرم به قبر اوفيه الفبا القلادع
ان خلجان وصل ذلك من الاستيعاب فافرض الحسن كتب مروان بن الحكم الى
معاوية بن مالك وكتب اليه معاوية ان اصل المصطفى الى الحسن رضي الله
عنه فبلغ معاوية موته سمع بكبير امي كبر فلقب اهل الشام بذلك الكبير فقال
فاخترت بنت قريظة لمعاوية اقر الله عليك ما الذي كبرت لاجله فقال مات
الحسن فقال علي موت الحسن بن فاطمة بكبر فقال ما كبرت سيمية بن علي بن ابي طالب
قبي ودخل عليه ابن عباس فقال يا ابن عباس بل تدري ما حدث في اهل
سبك فقال لا ادري ما حدث الا اني اراك متبشرة او قد بلغني بكبر فقال
مات الحسن فقال له ابن عباس يرحم الله ابا محمد بلنا والدنا معاوية لا يد
حضرته حفرة كد لا نرى عمره في عمرك والى كذا لقد اصننا ما نحن فلقنا
بام الملقن وخاتم البنين فحضر الله تلك الصدقة وسكن تلك العبرة وكان الله
اخلف علينا فبعد وراة من الاستيعاب فقال له معاوية كم كان حسن فقال مو
اشهر وان يتعرف سنة فقال احب ترك اولاد اصغارا قال كلما كان
صغيرا فتركه والى احب الله لاني محمد سمعته وقبضه الى رحمة فقد الفى الله ابا عبد
ودفي هذا الخلف الصالح فقال ما الفاك الله امير المؤمنين فله كبرى الله الاسوي قال
فاعطاه على كلمة الف الف وعروضا واشياء فقال خذها وسمها على الملك وفي
جامع الوصول لفلان الى داود وقال خالد بن معدان وقد المقدام بن معدكرب

وخرج السدي ورجل من بني السدي اهل مسيرج الى معاوية بن ابي سفيان فقال معاوية
 للمقدم اعلم ان الحسن بن علي توفي فخرج المقدم فقال له فلان القديما مصيبه قال
 المقدم ولم لا راها مصيبه وقد وضع رسول السدي في حجره وقال هذا نبي وحيي
 بن علي قال السدي حمزه اطفالا السدي فقال المقدم اما انا فلما ابرح اليوم حتى
 انقضت ورسولك بغيره ثم قال يا معاوية ان انا صدقت فصدقني وان
 انا كذبت فكذبني فقال الشوك بالبدل سمعت رسول الله صلى الله عليه وعلى آله
 وسلم نبي من ليس النسيب قال نعم قال فاشكك بالبدل نعم رسول الله نبي عن
 الحسن بن علي قال نعم قال فاشكك بالبدل سمعت رسول الله نبي عن الحسن بن علي
 السباع والركوب عليها قال نعم قال المقدم فوالله اني رايت نذرا في
 بيتك يا معاوية فقال معاوية قد علمت اني اني اني اني اني اني اني اني اني اني
 معاوية للمقدم ما لم يا مر لصاحبه وفرض لاسم من الناس يعرف المقدم على صاحب
 ولم يعط السدي لاجل حديثه مما اخذ فبلغ معاوية ذلك فقال اما المقدم فخرج
 كبر لم يطيره واما السدي احسن الاماكن لسمه وفرض السدياب قال ابو عمر
 حفظ الحسن بن علي رضي الله عنه عن رسول الله احاديث ورواها عنه معاوية
 وعاد القنوت ومما انا ال محمد لا اله الا الله وفيه الفيا ان كان سنة يوم مات
 ست واربعين سنة قبل سبعا واربعين وكان معاوية قد اثنى ربا لبيد
 في حيوته الحسن رضي الله عنه وعرض بها ولكن لم يقبها ولا علم عليها الا بعد موت الحسن
 رضي الله عنه واورده انه وفات حضرت امام حسن ثم در اخر ماه صفر
 واقع شده ووضعت نفقه ماه مذکور گفته اند ووضعت وستم ارسال جليل وستم

هجرت مقدمه محبت رسانیده اند و عمر شریف ان حضرت در ان وقت بجل وفت
 سال رسیده بود ووضعی جعل و نه و نیز گفته اند و قول اول استمر اقول ان
 در پنج باب بدا واندو عرف لفقوب عباده و سحرى الطالمون بما كانوا يفعلون
 بدان ای سرادر السعدک المدکم در اولاد حضرت امام حسن ع
 اختلاف کثیر است فاختلف اهل الاخبار فر اعداد الذکور منهم من خمسة
 الى خمسة عشر و المتفق منهم اربع زید و الحسن و عمر و عبد الله و اما المختلف
 فر اعداد الدلائل على هؤلاء الاربعة واحد السیر ابراهيم و قال ابن الحارث
 كانوا احدى عشر نفرا و عدلوى الدرعة الاولى قاسما و حسنا و عبد الله و
 و عبد الله الثانی و احمد و سمیل و عقيل و قال ابن الاثير كانوا اثني عشر
 نفرا و وافق ابن الحارث في القاسم و الحسن و عبد الرحمن و عبد الله الثانی
 و علي و سمیل و عقيل و احمد و اثبت مكانهم ابا بكر و طلحة و محمد و عبد الله الثانی
 عشر القاسم محمد و قال ابن طلحة كانوا اثني عشر نفرا و عدلوى الدرعة الاولى
 قاسما و حسنا و محمد و ابا بكر و حمزة و جعفر و طلحة و سمیل و يعقوب و عبد الرحمن
 و عبد الله الثانی و قال الشيخ المفيد من علماء الشيعة كانوا اثني عشر نفرا و عدلوى
 الدرعة الاولى القاسم و الحسن و طلحة و عبد الرحمن و اثبت بعضهم تبع
 هؤلاء جميعا بن الروايات فيكون اولاده الذکور اثني عشر نفرا و العقيل
 بينهم في زید و الحسن و الحسن بن الحسن و الحسن بن الحسن و اما عمر و
 الحسن و الحسن بن الحسن كان لهما عقب و قد انقرض و اما زید بن الحسن فكان
 عاصد فوات رسول الله و اسن و كان جليل القدر و كريم الطبع كثير

عليه

البطريرك النقيس ورجل الشعراء وقصده الناس في الدفاق لطلب فضله وذكر اصحاب
 السير بان زبد بن الحسن كان على صدقات رسول الله صلى الله عليه وآله في سليمان بن عبد الملك
 كتب الى عامله بالمدينة اما بعد فاذا جاءك كتابي هذا فاعلم ان زيدا على صدقات
 رسول الله صلى الله عليه وآله واذهبها الى فلان بن فلان رجل من قومه واعنه على ما استعانك
 عليه السلام فلما اختلف عمر بن عبد العزيز اذ الكتاب قد جاء منه اما بعد فان زيدا
 بن الحسن شريف بني هاشم وزيه سمع فاذا جاءك كتابي هذا فاعلم ان زيدا على صدقات
 رسول الله صلى الله عليه وآله واعنه على ما استعانك عليه السلام وخرج زيد بن الحسن من الديار
 ثم سار الى ابيه ولدا دعاه له بدع من الشيعة ولا غيرهم اما الحسن بن الحسن فكان
 جليلا رئيسا فاضلا ورعا وكان على صدقات امير المؤمنين في وقته ولم يسمع
 الحجاج حر رواه الرضا عن الحسن الكا قال كان الحسن بن الحسن واليا صدقات امير
 المؤمنين في عصره فاسروا الحجاج بن يوسف في موكبه وهو اذ ذاك امير المدينة فقال
 له الحجاج ادخل عمر بن علي فصدقات ابيه فانه عندك ولقته الملك فقال له الحسن لا اغتربا شرط
 علي ولا ادخل فيه من لم يدخل فقال الحجاج اذن ادخل اما عندك فكل الحسن عنه حتى عقل
 الحجاج عنه ثم توجه الى عبد الملك حتى قدم عليه فوقف على باب لطلب الاذن فخرج من
 الحكم عليه فلما لا يحكي مال اليه ولم عليه في اعلم مقدمته وخبره ثم قال اني شافك عند
 امير المؤمنين عمر بن عبد الملك فلما دخل الحسن بن الحسن على عبد الملك رجب به ورجس اليه
 وكان الحسن قد سرج اليه السب ونحى عن ام الحكم فاحبس فقال له عبد الملك لقد سرج
 الملك السب يا ابا محمد فقال كبر وما يمنع يا امير المؤمنين من سبه انا اهل العرفان لقد عليه
 الركب عتونه اخلافة فاقبل عليه الحسن بن الحسن فقال ثبث والدك الرق قد ردت ليس

كما قلت ولكن اهل البيت سرج اليه السب وعبد الملك سمع فاقبل عليه عبد الملك وقال
 علم ما قدمت له فاحضره ليعول الحجاج فقال ليس ذلك له الكس اليه كذا بالديار
 فكتب اليه واوصل الحسن بن الحسن فاحسن صلته فلما خرج من عنده لم يخرج اليه فقامت
 الحسن على سوء محضه وقال له مائة الذي وعدتني به فقال له كفى بالملك
 فوالله لا نزال نساك ولولا سبكت يا قضي لك حاشية وما لو كنت نرا
 كان الحسن بن الحسن حضر مع عمه الحسن بن علف فلما وصل الحسن بن علف واصر الباقول
 من اهل حارب به اسما خا رجس فاسرعه من الدساري وقال والله لا
 لوصل الى ابن خولة اذ قال انه اسروا كان به حرج في قريته فخرج
 الحسن بن الحسن خطيب الى الحسن بن علف فاحدى اليه فقال له الحسن بن علف
 يا بني اجعلك اليك فاستخفى الحسن بن علف ولم يرد جوابا فقال له الحسن بن علف فدرت
 لك ابني فاطمة في الترشيبا يا بني فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه وآله وقبض الحسن ولم
 حسن وعلتول كسنة واخوه زيد بن الحسن حي ووصى الى اخيه ولما توفي
 الحسن بن علف روى روى فاطمة بنت الحسن بن علف فاطمة وكانت لعوم
 اللعل ولقوم النهار وكانت لسبب الحو العين طالها فلما كان راس الحول قالت
 لمواليها اذا اظلم الليل ففوضوا اند القضا فلما اظلم الليل سمعت قائلا يقول
 بل وحيد واما فقد واهال آخر بل سبوا افا فلقبوا اخيه مضي الحسن بن الحسن
 بن علف ولم يدعي الخلافة ولا ادعاه له بدع كما وصفنا وحل اخيه زيدا
 واما عمر والقاسم وعبد الله بن الحسن بن علف استشهدوا بين يديهم بالظف
 وعبد الرحمن بن الحسن بن علف مع غمته الى الحج فوفى واخيه ابن الحسن كان له فضل

والم يكن له ذكر في ذلك وطلحة بن الحسن كان جوادا كذا ذكر الشيخ المفيد من علماء الامامية
 في الارشاد ومثله في الفضول المهمة من كتب اهل السنة ايضا وقد ذكرت جملة من
 احوال ابناء الحسن رضي الله عنه بالاجمال والد الله اعلم بالصواب واما الاناث
 من اولاده فقد نفا بعضهم ولا يصح هذا القول وذهب اكثر الى انه كانت له
 بنت واحدة تسمى فاطمة ولكن ام الحسن وقيل ام عبد الله ودي ام محمد بن علي
 الباقر رضي الله عنه وعد ابنه الحسن بن الحسن ودي ام الحسين ودي ام عبد الله و
 ام سلمة ودي ام الحسن بن الحسن ودي ام الحسين ودي ام عبد الله ودي ام
 زكية ودي ام الحسن بن الحسن ودي ام الحسين ودي ام الحسين ودي ام الحسين
 بن الحسين ودي ام الحسين بن الحسين ودي ام الحسين بن الحسين ودي ام الحسين بن الحسين
 ام خولة بنت مطهر القراسم ودي ام الحسين ودي ام الحسين ودي ام الحسين
 طلحة بن عبد الله التميمي ودي ام الحسين ودي ام الحسين ودي ام الحسين ودي ام الحسين
 لافيات اولاد شتي والعلم عند الله الملك الغرير العليم واما ازواجه
 فغير محصورة في عدد ولم يضبط احد عددهن لما عرفت فيما سبق انه رضي الله عنه
 كان كثير الزوج نذ او على الله التوكل وبه الاعتصام وبعبده خير الاحتتام
 الباب الرابع ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن
 السبط الاخير حضرت امام حسن عليه السلام ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن
 اني عشر اذني الحسين عليه السلام ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن
 بر مناقب وماروي في يدك جميع احاديث مذكورة در مناقب حضرت
 امام حسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن

ام ابوالحسن التاسع از انبياء عشر است عليهم السلام ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن
 سيد اولاد شتي ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن
 الهجرة قال الحافظ ابن حجر الاصبهاني في احوال الصحابة قال جعفر بن محمد لم يكن بالحمل
 بالحسن بعد ولادة الحسن الا طهر واحد قلت لعليها ولدت لعشرة اشهر او اطوار
 الطهر شتر من طهر البرد وغيره ولدت في شعبان سنة اربع وقيل سنة
 سبع وليس في ذلك وقد حفظ الحسن الفاضل النسي في روى عنه اخرج له اصحاب
 النبي احوال سيرة وروى ابن ماجه والبولس عنه قال سمعت رسول الله
 يقول يا من سلم نفسه لله وان قدم بعد فوجدت له اجر عظيم الا انظروا الله
 ثواب ذلك وروى عن ابيه وانه وحاله بعد اني الى ناله ودي ام الحسين بن الحسن
 عنه اخوه الحسن وبنوه علي بن الحسين وفاطمة وكنية وحفيدة الحسين السعدي
 وعكرمة وسنان والدي ولد الحسين واخرون وكو يند كمن ينج فرزند شش ماهه
 نماز مكر ودي ودي ذكر باعليها السلام وان حضرت م ودي ام الحسين بن الحسن
 نصر موده جبرئيل م فر الاصبهاني عن ابيه قال كان الحسن ودي ام الحسين بن الحسن
 بين يدي رسول الله فجعل يقول حسن فالت فاطمة لم يقول هو حسن فقال
 ان حسرتي لو حسرتي وفي الصحيح عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 نوبه ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن
 نذ اب النبي عن دم البغوض وقد قبلوا ابن رسول الله ودي ام الحسين بن الحسن
 الله يقول الحسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن
 حسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن ودي ام الحسين بن الحسن

که از سیاح حسین و برقی رخساره بوی راه بردندی در تاریکی و بود از سینه
تا باهاش با بار سوزانده امیر المومنین امام حسن ع از سینه تا فرق مشایخ
ان حضرت بود و فرمود رسول خدا در حق وی که حسین از من است و
من از حسین خدا دوست دارد انکس لاکم حسن را دوست دارد و حسین
سبطی است از اسباط و نیز در خبر آمد که روزی حضرت امام حسن و امام
حسین علیهما السلام پیش رسول خدا نشستند و گفتند یا رسول خدا فرمود در حق
لاکم کبیر و حسین لاکم حضرت فاطمه زهرا گفت یا رسول خدا فرمود در حق
لاکم کبیر و حسین و حضرت فاطمه علیها السلام نیز که فرمود را
کبیر در کول و فرمود که اسک حیرت حسین لاکم کبیر و حسین را کبیر و نیز
در خبر آمد که آن حضرت روزی امام حسن و امام حسین را بر خیمه خود
نشاند و بود و پس خود را بر ابراهیم و را بر محمد حبیب حسرتل اینی
فرود آمد و گفت که خدای تعالی این سردوار را برای تو جمع خواهد کرد
یکی لا از تو باز خواهد گشت کنون تو اختیار کن هر که را از این سردوار که خواهی
رسول خدا فرمود که اگر حسین وفات کند سرفراق وی تمام جان من بسوزد
و من جان علی و من جان فاطمه و اگر ابراهیم وفات کند بیشتر الم در جان من
باشد الم خوشی را اختیار کردم بر الم ان و بعد از سه روز ابراهیم وفات
کرد و از آن باز هرگاه حضرت امام حسن ع پیش رسول خدا آمدی تو
دادی بر حسین وی و فرمودی ایلا و فرجی من خدایت ما بنی ابراهیم و من
فرمودی ایلا و فرجی من خدایت ما بنی ابراهیم و من خدایت ما بنی ابراهیم

مقصود از حمران شبان و غیر آن فخر رسول الله و المنبر فحلها و وضعها بین یزید
ثم قال صدق الدجیث قال انما اموالکم و اولادکم فتنه نظرت الی یدین بصیران
بشبان و غیر آن فلم اصبر حتی قطعت حدی و رقعتهما و انزل الیوب و قال
دخلت علی رسول الله و احسن الحسن بلعبان بین یدیه فقلت انجیها یا رسول
الله قال و کیف للاجیهما و عمار کانتها فی الدنیا اشتهما و قال رسول الله
احسن الحسن سید شباب اهل الجنه و بود وی علیه السلام معزز تر از جمیع
اصحاب بزرگتر می باشد از همه او را و در مورسات وی ستمی بلای می بردند
فی الامم و قال الحسن بن سعید الدلفاری قال عید بن حسین حدیثی عن
بن علی قال است عمر و بنو فطرت علی المنبر فصعدت الیه فقلت انزل عن المنبر الی
و اذهب الی منبر ابیک فقال عمر و لم یکن لالی منبر و اخذنی فاحملنی معه
اقلت حمی سیدی فلما سر الی الطلق الی مسرله و انزل الی من علیک فقلت و الدنیا
علمنی احمد قال مالی تو جعلت لیسانا قال فانیته لوما و هو حال المعا و سه
و انی عمر بالهار فرجع انی عمر فرجعت مع فلفنی نعد فقال لی الم ارک طلت
یا امیر المومنین الی حبیب و انت قال المعا و سه فرجعت مع انی عمر فقال
احسن مع انی عمر فانما است ما نرک فی اوسنا الدنیا انی و قال سنده صحیح
ثم نقل عن یونس بن اکیح عن عبد الله بن عمر جالس فی ظل الکعبه اذ رای
احسن مع مقبله فقال احسن الله فی الی اهل السماء الیوم و فی الیوم
عمر بن عباس قال لما فتح الله الدنیا علی اصحاب رسول الله ص فی ایام عمر
امرهم بالذل و شاع فبطر المسجد و امر بالذوال فانه یحیی علیه السلام

خود میرفت با گاه در آن راه مردی او را دید از خدام برسد انگلیس
 کدام است که با این شان و شوکت و وجاهت که دارد دیگری را بر روی
 زمین ندیده ام گفتند این است فرزندان رسول خدا و حکم گوشه فاطمه
 زیرا و هنوز دیده علی مرتضی حسینی علیهما السلام بجز در اجتماع این معنی
 آن مرد پیش امام علیه السلام اند و سخنان سخت و دشنام دادن
 گرفت یکی از خدام خوار است که او را سر از سر اند حضرت امام حسین
 علیه السلام او را مانع شد و فرمود ما اهل بیت رسول ام خیال
 نمکنیم و گوش نمی دهیم بر گفته هر کسی ما چشم و گوش هر چه می بینیم و
 می شنویم بحال القوا صف لای عرفنا العواصف ما کوسهای محکم و
 محفوظ ایم حرکت نمیداریم با هر باد تند لیس فرمود بانگس که ای مرد اگر
 از این نمی خور رنجیده باشی بمصاطبه بر دارم و اگر فرض خواهی ترا شک
 کرده باشد ادای دین تو کنیم و اگر امری دیگر پیش آمده باشد
 بگو تا مساعدت تو بر آن فرمایم و الا تو بر این حرکت ناحق حرارت
 نمیکردی فی الحال آن مرد ساری شرف افتاد و از گفته خود پشیمان شد
 و توبه نمود و مشهور است از وی عذر اکرام میکرد و میبازید و میبزد
 طالب لا و ملازم میگرد و فقیر و ملطف می نواخت و حاجت را
 روا میکرد و بارجع بعباد می بوسانید و سیر میکرد و گرسنه و عطاش فرمود
 فرزند را را تا محله او شوق و قوت میداد به ضعیف و فقیر میکرد
 بر بنده و عیال و مسکین صاحب حاجت را و دستش را بر سر او میمالید

مال بوی رسد و متفرق نشود بلکه با هم میماند از مال دنیا قسمت نکرد
 از اسرار مختصاتی و صاحب حقوق و چگونه نباشد این صفت و بی غلبه
 بدستگیر کرد ثابت است مرا این گروه را خصم و بغیر انما میز او
 اما علم و فراست او بیش از آن است که با حاطه تحریر در آید لکن
 شمه از آن بقید قلم می آید من می شناسم کلام حوایج الناس البکم من
 نعم الله علیکم فادعوا الله فتعبدوا له فاعلموا ان الله لا یستعمل
 بکرم و جبر عن سوا اله فالرم و جبرک عن ردک و قال فی خطبه
 الیها الناس فو فی المقام و سار عوا الی المعانم و لا تحسبوا المعروف فی الجملة
 و النبو الحمد النبی و لا تکتبه باطل فیهما کل واحد عند احد صمم و رای ان یقوم لشکرها
 فالبدله لمکافاة بمکان و ذلک اخبرنا عطاء و اعظم اصرا و اعلموا ان المعروف
 یکسب و یعقب اصرا فلو را تم رجلا بالمعروف را سموه حسنا جمیل لیسر الناس و لو
 را تم النجوم را سموه منظر اقبی تبصر منه القلوب و بعضی عنه الا بصار انما الناس من حاد
 ساد و من کل ذل و ان وجود الناس من اعظمی من لا یجوه و اعظمی الناس من
 عظمی عن قدر و ان اوصل الناس من وصل من قطع و من اراد بالضعف الی جنبه
 و هم الله تعالی ما فی الایمان فی وقت حاجته و صرف عنه من البلاد و اکثر من ذلک
 و بعضی عن جنبه کرمه من کرم الدنيا لیس الله عنه کرمه من کرم اللخرة و من
 احسن احسن الله و الله و الله و الله کذا القاص من کتاب الصفوة و فی الفضول
 المهمة و من کلامه علیه السلام احکم رسته و الوفاء مروءة و الصلوة نعمة و الاستیلاء
 صلف و العجالة سفاهة و الخوف ورطة و مجالسة الذناب شر و مجالسة اهل
 البیة

عن ربيعة بن الصنف قال قال بينه وبين اخيه الحسن عليهما السلام وقع فقبل له اذهب الى
 اخيك الحسن ع واسترضه وطلب خاطره فانه انكره فقال سمعت جدي رسول
 الله يقول انما اسهل حري سبها كهدم فطلب احدنا رضى الله عنهما ان يبق بقية
 الى اخيه واكره ان يسبق اخي الاكره الى اخيه فبلغ قوله الحسن ع فاته وارضاه
 ثاني في ذكر اخباره واما ما ذكره من ان حضرت م در باب شهادت امام حسين م وقع
 كشته ورجع در شان قاتل وعود او وار د شده في الاستيعاب قال
 ابو عمر وروى الحسن بن علي عليه السلام عن النبي م وقال قال رسول الله م صلعم
 وانا اظنكم فانتهم بعددي اشد اخلافا اخرج ابن سعد والطبراني عن عمار
 ان النبي م قال اخبرني جبرئيل ان ابني الحسن ليقبل بعددي بارض الطف
 وجاه في هذه التربة واخبرني ان فيها مجمع وعن ام الفضل بنت الحارث
 ان النبي م قال انا في جبرئيل فاخبرني ان ابني الحسن ليقبل ابني بني النضير وانا في
 بئر سمرقراء و اخرج احمد بن محمد بن علي البيت ملك لم يدخل على قبلها فقال ان
 انك نذ احبنا مقتول وان كنت اراك من تربته الارض التي ليقبل بها
 قال فخرج تربته سمرقراء وعن النبي م قال استاذن ملك القطر ربه ان
 يزور النبي م فاذا ن له وكان في يوم ام سلمة فقال رسول الله م يا ام سلمة
 احفظي عليا الباب لا يدخل عليا احد فينابهي على الباب اذ دخل الحسن
 فافتم فوتم على رسول الله م بئسما وبقيل فقال له الملك احبته قال نعم قال ان
 انك ستقتله وان كنت اراك المكان الذي ليقبل فيه فاره فجا وبسببه
 او تراب امر فاخذته ام سلمة فجعلته في ثوبها قال ما سمعت كذا نقول انما كبره

له علا وروى احمد بن محمد بن الهادي قال قال الملك جبرئيل وازاد المعالي الفداء
 صلى الله عليه وسلم شيئا وقال ربح كبر وبلاء وسهولة بكسر اوله ربح خشي ليس
 بالحقائق العظام وفي رواية ان تراب من تربته الارض التي ليقبل بها فتمت صا ردا
 فاعلم اني اني فعلت ام سلمة فوضعت في قارورة عندي وكنت اقول ان يوما
 يتحول فيه واليوم عظيم وضر رواه عنها فاصبت يوم فقل الحسن وقد صار دما وخرخرتم
 قال فخر جبرئيل الا انك ترينه تفعل فجا وكصارت تجعلين رسول الله م في قارورة
 قالت ام سلمة فلما كانت ليلة فقل الحسن ع سمعت قائلا يقول يا ايها الذين آمنوا
حسبنا الله والله اعلم والتقبل قد نعمت على لسان بن داود وموسى
 حامل الاكل قال فبليت ونفقت القارورة فاد احصيات قد حرت دما و اخرج
 ابن سعد عن الشعبي قال مر على ربه بكربلاء عند سيرة الى صفين وحادي سوى قريب
 على الفرات فوقف وسال عن اسم نزع الارض فقبل كبر فقل حتى بل الارض من
 دموعه ثم قال دخلت على رسول الله م وهو يبكي فقلت يا بليك قال كان عندي
 جبرئيل فقال واخبرني ان ولدي الحسن ليقبل على الفرات بموضع يقال
 له كبر بلا ثم قبض جبرئيل فقبضه من تراب شامي اياها فلم املك عني ان فاضتها و
 رواه احمد بن محمد بن اعرج قال دخلت على النبي م الحديث وروى ان عليا مر بقبر الحسين
 فقال صفها مناخ ركايم ومنها موضع رجالم ومنها مهران دة ثم نزع الى
 محمد ليقبل هذه العروة على عظيم السماء والارض و اخرج هذا انه كان له
 مشرقه در جنة في حجرة عاتق مرقى اليها اذا اراد ان يلقى جبرئيل فمر في الدنيا
 و امر عاتق بن لا يطلع اليها احد فمر الحسين ولم يسم به فقال جبرئيل من نذا قال

اسی فاعده رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم علی فخذہ فقال جبرئیل صلی اللہ علیہ وسلم فقال ما انتی قال نعم
وان شئت اخبرتك الارض التي یفضل فیها فاش جبرئیل صلی اللہ علیہ وسلم یدیه الی اللطف بالوق
فاخذ منها ترابا فاداه اباہ فقال ہذا تراب من تراب مہر علیہ واخرج الترمذی فی
ام سلمہ رات النبی صلی اللہ علیہ وسلم بالکبا وبراہ وحبہ ترابا فقال قتال احسن الفاء
لذلك رآہ ابن عباس لصف النصار شعث واغبر بیدہ فارورہ فیہ دم
ملنقطہ فسال فقال اہم من و اصحابہ ازل اتبعہ منذ الیوم فنظر و اذہ
قد قتل فی ذلک الیوم واخرج احمد لقد دخل علی البیت ملک لم یدخل علی قبلہ
فقال انی انک یوحنا مہقول وان شئت اریک من تراب الارض التي
یفضل فیہا فاستبشہ من کمالہ مکر بل من ارض العراق بناحیہ اللوفہ
و یعرف الموضع ايضا بالطف صلی اللہ علیہ وسلم فی النخی وقیل غیرہ لوم الجمع عاکر
الحکم سنہ احدی و ستین و لست و حسون سنہ و اشہر ذاکم فی الطولون
الحرف لیس فی حجر الکی فاعلم باید انک کہ باخاطہ و اباب لقمہ
ظاہر کتہ کہ رسول خدام امام حسن رضی اللہ عنہ راد و کتہ مہد انت و
دستی و براد دستی خدا و رسول و دشمنی او را دشمنی این بر دو بیان ساحت یک
عداوت و نفی باقی رضی اللہ عنہ و خروج براد و من او در حقیقت قبل و عداو
و بعض ان حضرت م و خروج بروی انت م و کفیر و انباء امام حسن م و اہل
بیت او علی کفیر و انباء ان حضرت انت م کہ بالافان و کفر و زندقہ انت
اخرج احمد و ابن ماجہ و احاکم عن النبی صلی اللہ علیہ وسلم قال من احب الحسن
و الحسن فقد احبني و من ابغضہما فقد ابغضني و قال م انا حرب لمن حاربہم و سلم لمن

احب ان

لمن سلمہم و کیف لا و ان ابن عباس و سواہم سورہ بدر مع النبی صلی اللہ علیہ وسلم فلیف ما
من احسن و لا اسلم و حیثہ قال حمزہ قال لم النبی صلی اللہ علیہ وسلم و حبک عنی قالی للاری
من صل اللہ حبہ قال و ہذا اللہ سلم لہم ما قبلہ فلیف لفضل موم من یری من ذبح
الحسن و امر لفضلہ و حمل الیہ علی العتاب اجمل و ما یری من انہ لم یرفع حجر فی الشہ
او اللہ بنا للاری کتہ دم غنیط و فیہ یوم صل علیہ الفاء لک اذکرہ ابن الجوزی
و از انجا انت کہ محقق علیہ اہل کسہ در کتبہم بر قاتل امام حسن و امر قتل او
و راضی بان کتبہا نکرہ اند و انما وقع الذنبہ فی ان اہل سربہ کان امرا
لقتلہ و راضی بہ ام لا لیس علیہ اہل کتہ ازین تعبت اختلاف کردہ اند در
کفر یری من معاویہ لیس بعضی کفہ اند کہ او کافر انت بقول سبط ابن الجوزی
و غیرہ المشہور انہ لما حادہ راس الحسن رضی اللہ عنہ و جعل ملک را
ما حر ران و یشہ ابیات ابن الرعری لبت اشیای بیدر شد و
والابیات معروفہ و از ادبیا بین ستمین علی صریح الکفر و قال ابن الجوزی فیما
حکامہ سبط عنہ لیس العجب من حال ابن زیاد الحسن و انما العجب من خذلان یزید و
ضربہ بالقضیت بنا یا الحسن و حملہ ال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم علی العتاب اجمال و
ذکر اشیاء من قبیل ما مشہور عنہ و رده الراس الی المدینہ و قد تغیرت رتہ
ثم قال و ما کان مقصودہ الا الغنیۃ و الطہارۃ لک ان یجوز ان یفعل ذالک لوجہ
اللس باجماع المسلمین اجماع و العباة یفنون و یصلی علیہم و یدفنون و لو لم یکن فی
قلبہ احقاد جاہلیہ و اصنعان بدرستہ لا حرم الناس لما وصل الیہ و لفتہ و
دفنہ و احسن الی ابن رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بعضی کفہ اند کہ او کافر یرت زبیر کہ

السیاسی که موجب کفر او باشد ثابت نشده است نزد ما چیزی از آن و اصل بقا
 نیز بر سر اسلام اولست تا آنکه ثابت نشود آنچه که سیر و نکر او را از اسلام و آنچه
 این جوزی مشهور آن بیان کرده معارض او است آنچه حکایت کرده اند که نزد
 هرگاه هرگاه که امام حسین ۴ نزد او رسید گفت رحمت کند خدای تعالی ترا
 ای حسین در سبک کش ترا مرد دیگر ندانست حق ابراهیم پیر اری کرد از این زیاد
 و گفت بدستیکم کاشت این مرد برای من عداوت در قلب بر شکو کار و بکار
 و در کرد زمان و آن کسی را که باقی مانده بود نزد اهل بیت حسین ۴ با سزا
 و بطرف مدینه تا آنکه دفن کرده شود در مدینه و صاحب صواعق گفته تو میدانی
 آنکه موجب علی ازین سرد و مقاله ثابت نشده و اصل آنست که نزد مسلم است
 پس گرفته خواهد شد بانی اصل تا آنکه ثابت شود نزد ما چیزی که موجب اخراج
 او باشد از ایمان و از اینجا که جماعتی از محققان گفته اند طریقه باید قبول
 در شان نیز بد توقف است در دو نقطه اول امر او بسوی مدینه که از آنکه او
 عالم سر و خفیات است و مطلع است بر مکنونات سراسر پس تعرض نکنیم ما از کفر
 او و نه امری الا حری و اسلام ثم قال و علی القول بانهم قتلوا سقیر سیر سیر
 جابر که اخبر به النبی ۴ فقد اخرج ابو علی فرسند و سبک و ضعیف و این
 عبید و قال قال رسول الله ۴ لا يزال امر امتی قائما بالقطر الحديث و سبکی فيما بعد
 لیست گفت که از اینجا ظاهر شد که اول مدخل گفت نبوی نیز بد است پس اول
 امیر مومنان نباشد و از آنکه است که هرگاه که شخصی مخصوصی از بن عبد الله بن کعب
 قال امیر المومنین نیز بد حکم کرده اند که است تا زمانه بر و بکشند و گفت تو او

او را امیر المومنین میگوید لیست گفته بعد اتفاق علی بر حق نیز بد افتاده اند و آنکه
 لعن بر و مخصوص است اسم او جابر است یا نه جماعتی مثل ابن جوزی و سبط او جابر بن
 اندلعن بر او و نقل کرده اند از امام احمد بن حنبل زبیر که گفته است این
 جوزی در کتاب خود مسمی بالرد علی المعصوم العنید المانع عن ذم زبیر بن العنید
 عن زبیر بن معاوية فقلت له کیف یأمن فقال الخور لعنه فقلت قد اراه لعنا
 الوریون منهم احمد بن حنبل فانه ذکره حق زبیر بن علی نیز بد لعنه ثم روى
 ابو زری علی القاضي الی نوح القراء انه روی فی کتابه المعتمد فی الاصول بانساده
 الی صالح بن احمد بن حنبل قال ملک الدانی قوم یمنسوننا انی تولى زبیر فقال یا بنی
 و اهل بیتی منی زبیر احدی منی بالمد و لم یطلع من لعنه الله فکتابه فقلت و این لعن
 الله سر مد فی کتابه فقال فی قوله تعالی فعل عظیم انی تولینا ان الله وافر الله
 و لفظوا از حاکم اولئک الذین لعنهم الله فاصمم و اخر الصارم لعل یكون فاد
 اعظم من القتل و فی ردایه یاسی ما قول فی رجل لعنه الله فی کتابه فکثره قال ابو زری
 و وصف القاضي ابو علی کتابه ذکره سال من سبکی اللعن و ذکر منهم زبیر بن کعب
 حدث من اخاف اهل المدینه ظلمی احدی من سبکی فیما بعد و قد رواد مسلم
 وضع من ذلك اخبر من القتل و الف و العظم و السبع و ابا حبه المدینه با هو
 مشهور فی مرض کونما به بکر و فعل من الصحابه فکثره و قرأ القرآن
 نحو سبعاً نفس و ابعث المدینه ایا ما و لظلت جماعة من المسجد النبوی ایا ما
 و اخیفت اهل المدینه ایا ما فلم یکن احمد دخول مسجد یاحی دخله الطلاب
 و الدباب و بالت علی مشهوره قصد بقالما اخبر به النبی ۴ و لم یرض امیر دلت

الا بان بیا لوجه لیس علی الهم حول له الشا و باع والشا و عن فذكر لم بعضهم السبعة
 علی کما لیس و کسبه رسول مصر عصفه و ذلك فی دعوته لکرم ساجده الی مال
 ابن الزبیر فرمود الکعبه المنجین و احرقوا بالنار فای شمس اعظم من هذه القبايح التي
 وقعت فی امته ناسیه عنه و هو مصلد اق الکفر و بعضی دیگر گفته اند که لعن او جانر
 نیست زیرا که ثابت شده نماز جانی که مقتضی لعن او باشد و لعن قول فتوی
 داده است غزالی از علماء و شافعی و مسالنه کرده است در انصار نیز بر
 ناکه اولاد داخل جمع مومنین و مومنات نمی شود و ترجم شده چنانکه میری
 در حیوة الجنون ذکر کرده و خاطر بقل ان عبارت راضی می شود و دل
 حکایت ال را که او را نزد دار دکن در احیاء العلوم در باب کف کلام
 با این طور مذکور است ختم که خلاصه ان این است که هر که از اهل قبله باشد
 و اسلام او معلوم و متیقن مخصوص اسم او لعن نماید کرد اگر چه فرقی او نباشد
 و لعن او را که بجز در مسلم نمی گویند و از ان کسی که مخصوص کفر او
 ثابت باشد مثل انی جعل و انی لیب با انکه متواتر قتل او امام اعظم را مثل
 علی رم از دست ابن ملجم و بعضی لعن بر خدای کس البته جانر است فاما برید پس
 حکم او با این زیاد قتل امام حسین ثابت شده بلکه امر کرده بود اولاد
 اکیست نیز بکشد از و بستر این زیاد و نوبت قتل رسا نبوده و کفر عظیم فتوی
 عمر و سعد کرده او را برای سال امام حسین فرستاد پس امر قتل حسین و مقتول
 بال این زیاد و عمر و سعد بودند و مباشرت بان شمر می دی انجوش پس
 لعن ابن هر که کسان مخصوص اسم جانر است لکن احوط آن است که گفته

کفته شود قابل حنین یا امر قتل او اکثر قبل از توبه مرده باشد لعن خدا بر او است
 زیرا که وحش قابل حمزه علم رسول مقبول ۳ توبه از کفر و قتل حمزه سرود و کرد و ان
 حضرت ۴ توبه او را قبول فرمود پس اگر قابل حنین علیه السلام بر توبه مرده باشد
 توبه او البته مقبول خواهد بود لکن در بعضی اسامی خطر است زیرا که اگر شخصی
 بر ابلیس با وجود دیگر نیز متعال در کتب خود تصریح بر لعن کرده است و بعضی
 نگردد و انکار از حکم الهی هم ندانند از و مواخذة نخواهد شد که چنانکه بعضی دیگر
 و اگر کسی لعن بر شخصی بعضی رسم کرد از و البته سوال خواهد شد که چرا از رحمت
 ما اولاد مطرود نمودی و کدام جبر او را مستحق لعن دانستی از ان سر اصل بدع
 و غیر ان لعن بر وجه کلی جانر است و بر وجه شخصی جانر نیست و بالجمله در اطلاق
 بدون لعن توبه خطر است و در سکوت خطر نیست پس سکوت اولی است این
 است خلاصه کلام غزالی در احیاء العلوم و صاحب صواعق محرقة اقتدا کرده
 غزالی و گفته چنانی نه صواب است و گفته جانر است لعن برید
 اگر چه بود و سابق جنیت گو یا لعن تسلیم کرده شود امر و رضا او
 قتل حسین علیه السلام زیرا که خود را من ز راه استلال و اکثر باشد از ان
 راه پس بود بنا و بل اگر چه ان باشد و سرور و استیلاج او قتل حسین
 ام ثابت شده است از وجه صحیح بل کما حکای غنه دنگ حکای غنه صند
 و انچه استلال کرده است بان احمد از اب مذکور و هم جنس انچه استلال
 کرده است بان ابو یعلی از حدیث مسلم پس دلالت نیست در ان بر جوار
 لعن برید مخصوص رسم او و کلام در ان است و اما حوازی لعن لا لهذا

او

مخصوص فتوای از آنست که حکایت کرده شد اتفاق بر اینک جاری است
یعنی آنکس که قتل کرد حسی را رضی الله عنه یا امر کرد بقتل او و یا رضی الله
بأن یقتل یغیر تسمیه نیز در حاکم جائز است یعنی شارب الخمر و مثل او بغیر بعضی اسم
همی ثابت نمیشود از این و حدیث مذکورین زیرا که نیست در اینها تعرض ببلع
مخصوص اسم او بل لم یقطع رحمه و من اخاف المذبذب معو القاه فان لقال لعن
الله من قطع رحمه و من اخاف اهل المدينة ظماد از اینجاست که بعضی علماء گفته اند
در جواب کسی که سوال کرد از او از کسی که لعن کرد نیز بیدار نیست بودن او امر بقتل
حسین را آن که ثابت شده نزد ما آنکه نیز بیدار کرد بقتل وی رضی الله عنه
ملاحظه فرمایند آنست که امر بقتل یک مفضی بقتل امام حسین علیه السلام گشته جمیع الله
بن زیاد و الی عراق بوده نه نیز بیدار پس لعن از ایشان مسلم نیست و آن صحابه
قتل او امر بقتل زیرا که قاتل حسین را محرم بقتل او کافر نمیشود و اما اگر یک اثما
عظیما و اما بکفر ما مل فالابی من الانبیاء و قال الناس فریرید ملت فرقة
متولاه و خبه و فرم لبه و لعنه و فرقة متوسطة فی ذلک لا نقولاه و لا نلعنه
و انکلت بر ملک ساسر ملوک الاسلام و خلفائهم غیر الزائدين فی ذلک و قال
هذا البعض من الفرقه هی المصیبه و مذمها هو اللعن من یعرف المصیبه
و یعلم قواعد الشریعة المظهره ان است کلام ابن بعض علی ما نقله صاحب الصوغی
و صاحب حرف المدح من یگوید اما تولى نیز بیدار عاذا بالله و سایر
المسلمین عنه و لکن الترحم علیه و جعل من یحوز الترحم علیه من سایر المسلمین و المسلمات
الناشری انه لم یجرم علی الی کمال الله و اصحابه فلیفتحق ان یجرم علیه و اما آنکه

بلکه ترحم کرد بر امام علیه السلام بعد از آنکه سوار بر نرد او رسید نامت نسبت بلکه
 خلاف آن مروی است و از تواریخ معتبره و کتب صحیحیه رضاء و انقی با این فعل
 شنیع و استیبار و طاهر می شود ضایحه بر اهل بصیرت و ارباب علوم و اخبار
 مخفی نیست و آنکه احتمال مردن او بر توفیق محمد غزالی نقل کرده و این را در جمیع
 نجات او از لعن کرده اند و می کنند زیرا که آن بعد قتل امام حسن علیه السلام
 آن شقی از لی الشرب مخرجی گشته و قصاید و اشعار بر صریح کلیل و تعظیم آن
 تالیف داده و از کتاب جمیع منہیات و محرمات شرعیہ نموده تا آنکه بر
 بعض افعال ازین عالم رفته و هیچ احدی توبه و ندامت او از افعال قبیه و
 احوال شنیع نقل نکرده درین صورت ملائمتی حق بر صفت این حوزی است
 و نیز بدلیل بار کتاب بصیرت امر صالح امام حسن ع و فرستادن این مجانب
 برای کفایت بهم او که از قدیم با امام بلکه سار خاندان نبوت او و پدرش
 زیاد عناد داشت کافر گشت زیرا که عقل صاحب حاکم است بلکه عرض از
 فرستادن چنین کسی غیر از اهلک امام علیه السلام و اهل بیت او دیگر
 نخواهد بود بلکه این احتمال قوی و رایج است و هرگاه ارتداد نیز بدلیل
 خروج محرمه و خمر و توبیخ الی رسول خدا ص نسبت گشته و تادم مرتکب توبه
 او بشبوت نه سوسه لبس سکوت از حال او وجه و شبه دارد بلکه اولی
 و اصول آن است که بجه و عیان لعن بر آن جنیت نموده آید و از اینجا
 ظاهر گشته که قیاسی نیز بر قاتل حمزه ضرر الدعیه لی حالت زیرا که
 حشمت قاتل حمزه در حالت کفر مرتکب این جنایت گشت بعد از آن اسلام

آورد و السلام بحکم ما قبله در نزد بعد اسلام مرتکب این منتهیه شده و ظاهر است که قتال
 با فرزند رسول ۴ بدون لعون لغرض و عناد با آن حضرت ۳ از سابق متصور نیست
 پس معلوم شد که عداوت بدر در سینه آن بدعت ترین خلایق جای
 گرفته بود که احوال نابویافته سرور کرد مسلم که مثل این کار کند کافر گردد
 و سرگاه کافر شد پس لعن با اسم شخصی او چگونه جائز نباشد و هرگز خاطر
 نمیگنجید که بعد قتل امام حسین ۴ و رضا بنویس از آن و فرزدان و مبارک
 او توبه نیز بدین مقبول شود و آن حضرت ۴ روی آن شقی سرور خرابیند
 و چگونه متصور باشد این معنی و حال آنکه آن حضرت با وصف قبول ایمان شیعی
 حکم فرمود با و که بخواهم من میا که مرا هم من حمزه یا دمی آید و از عیالت که امام
 شامی و احمد حنبل بنصره لعن نیز بر بد کرده اند و او را مستحق آن دانسته اند
 و اما آنچه از امام ابی حنیفه سکوت مروی است نه از اجماع بوده که او نیز بدلا
 مستحق لعن نیست بلکه از لکه نام او را کس و ناباک میدانست نه خواست که
 زبان خود را بزد کرد و او را نود نماید و شاید بد که مصلحت در این سکوت حفظ از شر
 اهل کوفه بوده باشد که ابی حنیفه را اقامت داشت و مع ذلك سکوت لایق
 الرضا و نیز آنکه اگر نیز بد نزد ابی حنیفه رحمه الله فایده لعن بر لعن مقتضای ادب است
 و احتیاط او آن بود که آنچه نزد او صحیح گشته بود بیان میکرد نه آنکه کما می شنید
 کند و سکوت نماید و سرگاه سکوت کرد و با وجود آنکه کوفه از حامیان نیز بد
 و موالی او معلوم شد که نزد او آنکس قابل مرع و تناسب بود بلکه قابل ذم و لعن لکن
 از قریب در تلویح مصلحت رفتیم و چون بخواهیم دلالت بر آن بر آنرا بعد از ذکر او را

اولاً لعن علی نیز بخود و لکن سعی آن را اغیال و لذت اعلیٰ انجام داد و کجای علی الامام قوام الدین الصفا
 انه لا باس باللعن علی نیز بد و لا يجوز لعن علی محوسه لانه خال المؤمنین ثم قال و سئل الجوزی
 عن لعن نیز بد و اسه فقال قال ۴ من دخل دار ابی سفیان فهو من و علمنا ان اباه دخل
 داره فصار امنا و الدین لم یجد علی لم یصر صاحب حدیث ثم قال و لعن ان لعن نیز بد نبی و
 علی استیبار کفره و لو اسرف فضاغه سره علی ما عرف تفاصیل انتهى و قال العبد المذنب
 فمشرح المقاصد و اما ما جری بعد من الظلم علی اهل بیت النبی ۴ فمن الظهور بحکمیت الاحمال
 للحداد و من الساعه بحکمیت الارثیه علی الاراد و اذ لکاد لشدیدة الحما و العجماد
 و سکی له الارض و السماء و مهدم منه الجبال و شیشق الصخور و سقی سواد علی کبر
 الشهور و مر الدهور فلغنه الد علی من باشر و رضی لعذاب الاخرة اشد و الفی
 و زاد علیه شرح العقاید النسفیة حیث قال و اما اختلفوا فی نیز بد من معاویه حتی ذکر
 فی اخلصة انه لا لعن علی و لا علی کجای لان النبی ۴ لیس عن لعن المصلین و من کان
 من اهل القبلة و ما نقل عن لعن النبی ۴ بعض من اهل القبلة فلما انه لعن من احوال الناکل
 ما لا لعن غیره و بعضهم اطلق لعن علیه لما انه کفر حاشی امر قتل ابی بنی رضی الله عنه و الفقهاء
 علی حوزة لعن علی من قتل او امر به او اجازة او رضی به و ان رضی به نیز بد
 بقتل ابی بنی و استیثاره بذلك و اما لعن ابی بنی ۴ فاما لو اسرف فضاغه و ان کان
 تفاصیل احادیثی لا تتوقف فی شأنه بل فی ایمانه لعنه الله علیه و علی انصاره
 و اعوانه و یو بدیه ما مر من اس الجوزی و محب تران است که در مصابیح گفته که اگر کسی
 علویک گوید کافر شود زیرا که این کلمه تفسیر است پس قتل او لایق است و امر
 بقتل ابی بنی و جبر بر ابی بنی برای بیعت با وجودیکه اهل و اولی با ما

و خدافت ذوات مقدسه اين باشند چگونه کفر باشد و بر کفر نيز طرک کفر با وصف
بودن امانت اهل بيت امانت رسول خدا نصيب اهل بيت چگونه نصيب اهل
حضرت ص باشد و کسيکه مقتود او اين نصيب نصيب باشد لا محاله انکس کافر و کفر
نعم خوانده شود و با خبر متواتر المعنى بودن قصد نيز نصيب اهل بيت ثابت است
چنانکه کتب اخبار و سير بران باطن اند و از اين جهت در شرح کفنه ان نيز ياد
کامان باغيا متعلبا خروجا و اخراج على الدام الحق حرام في الدايان کلمه و نيز ياد
خرج على الحسين رضي الله عنه بلدا و بيل و قتل بالحرب و في شرف النبوة لما قتل
حسين بن علي عليه السلام کتب ابن عباس رضي الله عنهما نيز ياد معاوية بن ابي سفيان
ان لا يملك الله بعد قتلک عشرة النبي ص و ياخذک اخذ اليما و خرج من الدنيا انما
کفورا و اخرج الواقدي من طرق ان عبد الله بن جندب العسلي قال و الله
خرج علي بن ابي طالب حتى حفرنا ان نرعى بالحجارة من السماء انه رجل يملك اعداء الاولاد
والبنات والادخوات و يشرب خمر و يدع الصلوة و قال في حياة الحيوان الكبير
سئل الكلب الهراشي الفقيه ان فعي من نريد من معاوية هل يموت بالصحة ام
لا و هل يجوز لعنه ام لا فاجاب اليه انه لم يكن من الصحابة لانه ولد في زمن
عثمان و اما قول السلف فقيه الكواحد من ابي حنيفة و مالك و احمد قولان
انصرح و تنويح و لما قول واحد انصرح و قول تنويح و كيف لا يكون ذلك وهو
المتصديق بالقد و اللعاب بالنسبة و انما من الخمر و من شعره في الخمر اقول الصحب
صفت الكاس سقيم و دأخي صدام الهوى سترم حد و اصعب من
نعم و لذه و كل و ان طال امدى صرم و کتب فضله طوله اخرنا عن ذکره

ذکره ثم طلب الورع و کتب و لوم مدت بياض لا طلفت العنان و لطف الكلام من محارر
بد الرجل و في تاريخ الخلفاء للسيوطي و اما نيز ياد و بنوا حکم فلعون على لسان النبي و لدا
قال احمد بن حنبل حسن سالم ابنه عن لعن نيز ياد كيف لا لعن من لعنه الله في كتابه الى
احمر ما مر ثم استثنى عمر بن عبد العزيز من بني ابي الحكم و قال انه مستثنى من من
اميه كما استثناه النبي ص حيث قال الا الصالحون منهم و قليل ما هم خلف لعنه بن اميه
كما مر و لک من بعدهم من بني العباس و غيرهم فاکثرهم و عامتهم ظلمه فسفه و حسن
من قيم المتوکل و هو کان في القصب بحيث يدم قلبه من وجعه مرارة و منع النکاح
عن زيارته و قال في ذلك بعض الشعراء قد تالسدان کانت اميه قد است
صل اس بنه مظلوما فقد اناه بنو عمه مثله يا لعن قهر مهاد و ما اسفوا على
ان لا يكونوا اشرارکوا في قتل خنجره رنما و قال في دستور القضاء انه کان راضيا
بحرب الحسين و امر لقتله و انان راسه و اهل بيته بالنواجع الا انما نسي و هو المشهور
تفاضيل مختلفه فلا نعنع لعن عليه و لا على من اذنه لانه کفر بالدين و احسن امر لقتل الحسين
و خزنه و الامه اجتمعت و الله لعنه تفقت على کفره و لعنه و لعن امره لان الامر والراي
باللغو کفر قبل ان يفعل الامور و في القفا وى الكبير و درجه العلماء و التحليل
من معاوية يوم عاشوراء يوم الحسين اولاد باليد ليصر عليه و يطر الى الحسين الصل
و در قصص جاری آورده در ان شاعت که سر مبارک امام حسن عليه السلام
پيش نيز ياد لعن او در نيز ياد در شادي شد و خمر خورد و سر مبارک نه
بالواجع امانت نيز در جوان خبر به بعض صحابه رسول ص السيد کريمان سيش ان
حيث امده لوعظ و اصباح برداشته اما در قلب او که مثل سنگ خار بود و صبح

تا نکر دو تفاوت ان شقی افزود و قبل لیرید اجبار مجبیه و متالک من شرت و قبل
 ابن الرسول و المعنی الوصی و یوم السبت و احراقه و سفک الدماء و الفس و الفجور و ما ید
 الوعد بالناس من غفرانه لوروده فیمین تجد توحیده و مخالف سلم و حکونه اینج
 اعمال قبیحه و حرکات شنیعه از سیرید صادر شود و حال انکه لغوا و زاننده
 مطلقه طبعه کونیدرج ما و شری او را در بیان زاننده و دوسال او را در و شری
 کرد بعد از ان معاویه اولاد با دعاء ولدیت خود از و گرفت فی حیوة الحیوان
 الکسیر و التصلت میسون بنت محمد بن الفلک ام یزید بن معاویه و کانت ذات جمال بار و
 حسن عامر احمدا معاویه و سبیلها قهر اشراف علی العوظم و زینب بانواع الزخارف و
 وضع فیمین انالی الخضم و اندخت مالضاسم و نقل الیه من الدساح الرومی الملون و
 الوشع ما یقولون بمم الکلبا مع و مخالف لیا کانت الی الحور العین فلبس بوا اخر تیا لیا
 و طبیعت و ترینت ما اعد لها من الحلی و الحور الذی لا یوجد مثله ثم جلست فی روضنا
 و حولها الوصاف منطرت الی العوظم و اشجارها و النمارق و تجارب الطیفة فی نوکاتها
 و تمت دور و ارج الراحین و النوار بعد کثرت کمال الی اتراجها و اما سبیلها و کثر
 مسقط راسها ملک و سمدت فقالت لیا بعض خطایاه ما یبکک و انت فی ملک
 تضای ملک لعلی منقبت الصعود ثم انشأت به لبیت یفوق الدرد و اح فیه
 احب الی من قهر حنیف و لبس عباءه و لقر عینی احب الی من لبس الصنوف
 و اکل کسرة فی ظل بیتی احب الی من اکل الرغیف و اصوات ارباب الحل
 فج احب الی من لعل الدخوف و ملک نسج الطرقات و دلی احب الی من قط
 الوف و کثر بنسج الاصفان صعب احب الی من لعل روف و حرف من

من نعی کم کشف احب الی من علی صوف فلما دخل معاویه مرده الخطبه باقالت و قبل
 انه سمعها و هی تنشد ذلك فقال ما رضیت بنت محمد ل حتی جعلی علی عموهای طالق
 لیا مروءة ملکا حد جمع ما فی القصر فهو لیا لم سیرها الی الیها یحد و کانت حامله
 سیرید فولدت فی البر دسم و ارضعته سنین ثم اخذه منها معاویه بعد ذلك چه
 خوش کشف شاعری در فارسی در لغت کند چاک و ک هر چه بر سیرید
 لغت نمایی توندانم چه ما و کی و دیگر در عریه کفتم و لعمه غامین علی سیرید
 لان نقاده من فی الفعال و دیگر در فارسی کفتم در نیکوتم بر لغت
 نشاید که هم بجد و هم معید باید و از یاغی و ناریج سیوطی و ناریج ابن
 خلکان و دیگر لقب محسنه سیر میرطاهر است که یزید تادم و ابن ابن از
 عداوت اهل بیت بیرون نبایده و بعد از صل حضرت امام و اصحاب او
 عیشی و عشرت افتاده بهیچ گونه نداشت باین افعال خود ظاهرا نکرده و در
 حیوة الحیوان از نظر الدمد محلی که یکی از لغات اهل سنت بوده آورده که کفتم
 او دیدم امیر المؤمنین علی بن ابیطالب راضی در خواب لبی کفتم یا امیر المؤمنین
 لعمون مکه و تقولون من دخل دار الی سفیان فهو امن ثم اتم علی و لک الحسین مالم
 لبس فرمود مرا ایانشیدی ابیات الی الصف و درین باب کفتم نه فرمود
 بشو از و بستر بیدار شدم از خواب و نرو دی مادر الی الصف رفتم و ذکر کردم
 مرا و از و لبس او از کرد و بکریست و تم یاد کرد و خدا که ان اشعار از زبان
 و از خط من بیرون شده اند مگر و لطم نداده ام انرا مگر از لب سیر خوانده ان
 اشعار ملک و کان العفو مناجیه فلما ملکتم سال بالدم البی و حللتم مثل

الدراري و طال ما عد و ما عدا السر من الصبح و حسبكم هذا التفاوت بيننا و كل
 اناد بالذي فيه صبح و سر كاه بر بعض اهل بيت ائمة عالم رفت ليس در كفر اوجه
 الشبهة باندر جبر كاه ما را انا امر فرموده كه نظاير عمل تمام تا اذ لك انك انك
 بنم كلكم كواظا بر سر زباني ارد كودر باطن اعتقاد كلف ان دانسته باشد
 حكم كلف اوكتم و احكام كلف بر اوجاري سازيم و در كشاف واقع كشته اللو
 من مات على بعض ال محمدات كافر اولاد من مات على بعض ال محمدات يوم
 القيام كتب بن عيسى بن مينا بن رستم الله الله من مات على بعض ال محمدات يوم
 راحة الجنة و في الله الرحمن من الغرض اولادى فقد الغرضي من الغرضي فقد
 الغرض الله من الغرض الله في النار و از اينجا ظاهر كشته كه كافر نيز بداند
 بعد از كفر كاه فران ديكر ليس وى فاعلى ترم بر كز بنانند و مستحق لعن كبر و
 عيان ما نور الدضيا و الظلام فلحسنة الله عليه و على العوانه و على كل من تولاه
 و تحسنى الى يوم التنا و الله تبتنا على ذلك و امتنا عليه و لا تحملا من المتعصبين
 و القوم الظالمين فصل في ذكر مقام و مقامه كه از دست معاوية و لبرش
 ترمو تا ان امام تمام عليه السلام اسيد و انما بر نقل اقوال معتبرين از مورخان
 مثل شيخ جلال الدين سيوطي وغيره يعبا رتم التفاهي تمام و بانك تغيير رتم
 كلام الله دخل في كتم ما بدا متعصبي كه بده از علم ندر ارد و خود را از
 خاندان علم و شرف بشمارد زباني تشيع كلف يد و حمله را بر سر فساد
 فاعلم انه قال السيوطي في تاريخ الخلفاء في ذكر معاوية بن ابي سفيان انه فر
 سنة خمس و عشرين اهل الشام الى البيعة بولادته العهد من بعده لابنه يزيد

يزيد فبايعوه و هو اول من عهد بالخلافة لابنه و اول من عهد بها في صحته ثم كلف
 الى مردان بالمدسة ان ياخذ البيعة له فخطب مروان فقال ان امير المؤمنين
 لا ياتي الى يستخلف عليكم ولده يزيد بنه الى بكر و عمر فقام عبد الله بن ابي بكر
 الصديق فقال بل سنكسري و قيصرا ان ابا بكر و عمر لم يجعلوا في اولادهما و
 لا في احد من اهل بيتهما ثم حج معاوية سنة احدى و خمسين و اخذ البيعة
 لابنه فبعث الى ابن عمر فقيشه و قال اما بعد يا ابن عمر انك كدسي انك لا
 تحب بيت ليله لوداء و ليس عليك فيها امير و الى احدى رك ان تشق على
 المسلمين و تسعى في ف د ذات بينهم فحمد محمد بن عمر و انى عليه ثم قال اما بعد فانه
 قد كانت قبلك خلفاء لم انا و ليس انك خير من اباؤهم فلم يرو في انبايهم
 ما رايت في انك و لكنم اخذوا المسلمين حب علموا انكار و انك كدر الى ان
 تشق على المسلمين و لم يكن لا فعل انما انا رجل من المسلمين فاذا اجمعوا على امر فانا
 انا رجل منهم فقال بر حاكم الله مخرج بن عمر ثم ارسل الى ابن عمر فقيشه ثم اخذ من
 الظلام نقطع عليه كلامه و قال و الله انك لودت انا و لك كاه فخر امر انك
 الى الله و انا و الله لست من يد الامم شوري بين المسلمين او لغرضها عليك خدعة
 ثم وثب و مضى فقال معاوية اللهم انفسه ما شئت ثم قال على رسلك ايها الرجل لا
 تشرف على اهل الشام فاني اخاف ان يسبقوني بنفك حتى احضر العرش
 انك قد بانعت ثم اركن بعد ذلك على ما بد لك من امر ثم ارسل الى ابن
 الزبير فقال يا ابن الزبير انما انت ثعلب رواح كلاما خرج من حجر دخل اخر و
 انك عدت الى يد عن الرجلين فنفقت فخر مناخرها و حملتها على غير النبال

فقال اني انما كنت قد ملكت الامارة فاقترعوا وليم انك فبالمع ارايت اذا بانينا
 انك معك لا ينجس وطيب ولا يجمع البيعة كلها ابراهيم راج وصعد معوية المنبر فحمد الله واثني
 عليه ثم قال انا وجدنا احاديث الناس ذات غلار زعموا ان ابن عمر وابن ابي بكر وابن
 الزبير لم يبايعوا علي بن ابي طالب ولا ابا بكر ولا عمر ولا عثمان فقال سجال الله ما اسرع النكاح
 الى قرشي بالشرا لا اسمع هذه المقالة من احدكم بعد اليوم ثم نزل فقال الناس يا علي
 عمر وابن ابي بكر وابن الزبير هم يقولون لا والله فيقول الناس علي وارجل معاوية
 فليكن يا شام وعين اني المنذر قال ابن عمر حين يبيع يزيد ان كان خيرا فليكن وان كان
 بلا فليصبرنا وسمي در تاريخ مذكور او رده كه اكثر من از صحابه رسول م از اين بدعت مما
 نمودند معاوية را اما بهر حال نباورد و حسب والد با و لذت داشت او را از انكه بگردد
 او خلافت از وي و بگذارد انرا شورى بين المسلمين و يا انكه بگنبد خليفه انرا كه افضل اهل
 عصر بود مثل امام حسين ۳ و فرمودش كرد عهد خود را با حضرت امام حسن عليه السلام انكه
 او انكسرد و من با برادر ام امام حسين زنده باشم خليفه بر امت رسول خدا صلى الله عليه
 و آله باشد انرا بگيرد و قدر من حرم علي معاوية و قال له اذكر الله فرامته محمد بن حنفية
 فقال الصمت و قلت سر انك و انه لا حق الا بيني و ابنا دم و ابني الحق و قال عظيم بن
 قيس خطب معاوية فقال اللهم ان كنت انما عهدت يزيد لما رايت من فضله فبلغه اليك
 و اعنه و ان كنت انما جعلني حجة لولولك و انه ليس لما صنعت الا لافاقضة قبل ان
 يبلغ ذلك و يكون يدك حق تعالى جود عالم سر و خفيات است و بر ظاهرو سر اسرار مردم
 اگاه و مطلع است و ميدانست كه سر اين امر فقط حمد والد با و لد معاوية را بگنبد
 داد از او سجانمكي از د و امر كه واقعي باشد كوال كرده حق تعالى دعا او را

را قبول كرده و نيز در اقبال از انكه مراد خود معاوية انتظام امر خلافت بر وجهيكه مر
 باليت از دنيا بر انكست و بلك ساخت قال من الصواعق المحرقة و قد سر عمر يزيد
 لسوء ما فعل و اسجاسه لدعا و ابني فانه لما هم على عهدك اليه فخطب الخطبة المنقولة الفا
 فتوفاه الله قبل ان يبلغ ذلك لان ولادته كانت سنة ستين و مائة و سبعة و اربع و ستين و
 من التاريخ المذكور جعله ابو دلي عهد و اكره الناس على ذلك كما تقدم قال الحسن
 المصري افسد امر الناس اثنا عشر و من العاصم يوم ارتد الى معاوية بر رفع
 المصاحف فحمله و قال اني الفوا محمدا و ارج فلا يزال يذبح الحكم الى يوم القيامة
 و المعجزة من شعبه فانه كان عامل معاوية على الكوفة فكتب اليه معاوية اذا فرغت
 كتابي فاقبل معاوية و لا فاطمة و عنه فلما ورد عليه قال ما الطاك فامر ان يكتب لوطنه
 و ابنيه قال و ما هو قال البيعة ليزيد من بعدك قال او فعلت قال نعم قال ارجع
 علي ملك فخرج قال له اصحابه ما وراك قال و صنعت رجل معاوية في عدي لا
 يزال فيه الى يوم القيامة و در رو ابي اهل كه معاوية اس ما تعرض از
 حضرت امام حسين ۳ در بيعت يزيد كرده فقط سر كلام با ابن عمر و ابن زبير
 و ابن ابي بكر انما ننوذه جبايحه كلام تاريخ مذكور بان ناظر است زير انكه سواي
 ذكر اين سه كس ذكر حضرت امام حسين ۳ نكرده و بعضي گفته اند حضرت امام با
 هم طعيده بود لكن كلام با ابن سه كس نمود و كويند نگاه اني اني بگرفت كه خليفه كن
 كه را كه افضل اهل زمان است خبايحه اني بگرفت را خليفه كرد و با بگذارد
 ان امر را شورى در ميان مسلمانان مثل عمر بس بر سر اجماع
 نماند خليفه او باشد سكوت كرد معاوية بگرفت فدا من كلام

فدا امر الناس اسالاه

كفته اند

به پیشرو حکم داد مردان که خنجر بکشد مردم را و بگوید هر کس که قطع کند سر من بمقام
شدن ندید اینرا کردن او بر من پس مروان حکم اوی آورد پس بر سرش باله کشید
و دیگر کرد فضل و شجاعت پس خنجر بر سرش انداخت و آنرا شام بیعت او کردند و در بیت علی
بعد از بیعت گفت بیعت کردند و او را این کرده و در شام که در حضرت امام حسن و ابی
الی بکر و ابی زبیر و ابی عمر پس هرگاه برخاستند ایشان و قصد کردند آنکه سخن گویند
و بطلب در آیند محفل نیافتند و ابلحج از بیعت نیز بر سر این مقام نمودند و
دانستند که این جماعت بیعت او کردند پس هرگاه برخاستند ایشان از مجلس
گفتند ما بیعت نکرده ایم بعضی از اوصیای ائمه یقی می کردند آنها را و بعضی کذب
و کج کرد معاویه در میان شب طرف شام و بود این امر در کس مجاه و دواز
بمجه پس مردم معاویه بعد از این در رجب کشته شدند از نتیجه در دمشق و مالک شد
بعد از این بر سر و نوشت در اقامت حال ملک خود را پس بیعت کردند او را مردم
بار دیگر و باز ماند از بیعت او این زبیر و امام حسن و ابی عمر در اطاعت و
بیعت حاجات دید و این الی بکر قبل از قوت معاویه از این عالم در گذشت و هرگاه
حضرت امام در حیات معاویه بیعت نیز بر سر بیعت علی او نکرده بود او را و پس بر
عائز بن ابی اوفی و عیادی بخاطر راه یافتن معاویه و خنجر معاویه در گذشت گینه و بر سر
نیز بخاطر ساخت و بجا آمد خود و بید بر عقده در مدینه نوشت که از حضرت امام
و این عمر و ابی زبیر بیعت او کرد و بید اینها را طلبیده عرض بیعت کرد قبول کردند
و کس را و آنکه معاویه گفتند که این زبیر خفیه بوقت شب از راه یوشیده و حضرت
امام بر روز از راه معروف فرستادند تا ببالا بومر لایمات معاویه و بیعت

و انصفت اخلافته الی زبیر و ذلك سنة و وردت معية علي الوليد بن عقبة لما خذ البيعة
ابن ابي اسد الى حسن بن علي رضي الله عنهما و الى عبد الله بن زبیر فاني بها فقال يا ابا جعفر
مشتاقا لا سابع سر او لكنا نباع علي رؤس الناس اذا اصحابنا رجعا الی بیوتنا و خرجا
من بيوتنا الی مکه و ذلك ليلة الاحد لليلس لعنا من رجب فاقام الحسن بكة شعبان
و رمضان و شوال و ذي القعدة و خرج يوم التروية برید الكوفة و كان سب
بلکه رضي الله عنه و رضي الله عنه و خرج من تحت ليلة و ليلة الاحد ليومين لفيان رجب
متموجا نحو مکه و مع منوه و اخوته و بنو ابيه و بنو اخيه و جل اهل بيته و الامم
خفیه مع فانه لما علم غرضه علي الخروج عن المدينة لم يدركه من متوجه فقال يا اخي
انت احب الناس الی و اعزهم و انت اذخر النعمية لاحد من خلقي فكيف لك وانت
اخرجت بنا مع معاوية بن زياد مع معاوية و خرج اليها ما انتظمت ثم العت رسلک الی الناک
فاذعم الی لک فان بايعوك فبايعوك حمزة الله علي ذلك و لو اجمع الناس علي عسرک
لم يعص الله و لک و لک و لا عقلک و لا تدبر مروتک و لا فضلک الی اخاف
ان تدخل مصر من بين الدمار فيختلف الناس فيمن طاعة معاوية و طاعة اخي الیک
فيقتلون فيكون لاول الدماء فادعهم من الدماء و اما و اما اضيعها و
ما و اذها الله فقال له الحسن فابن اذ به قال الی مکه فان اطمانت مکه فاسبيل ذلك
وان ست لحقت بالريال و شعب الجبال و خرجت من بلاد حتى تنظر الی ما يصير امر الناک
فانک انصوب ما يكون رايا حتى ليتقبل الامر استقبالا قال يا اخي قد مضت و
الصحف و ارجو ان يکسر راسک و يدف راسک الی مکه فخرج منها خالفا
سريعا و هو بقدر قال الحسن من القوم الظالمين و لزم الطريق و اعظم فقال له زبیر

و ترك الطريق لما صنع ابن الزبير لمح المطلب فقال لا والله لا انا فقه حتى لعنني الله ما هو
 قاض ولما دخل الحرس لم يكره ان يدخله اما ليدله لجمعة ثلث مضين من شعبان دخلها
 وهو يفر واما توجهه فلما قال علي بن ابي طالب في السبيل ثم نزلها واقبل اليها
 فيقول ان اليه ومن كان من المعتمرين واهل الدفان واهل الرسر قد نزل بها جانب الكعبة
 وهو قائم يصلي عند الطوف وما لي اتي من فمين يا سيدي فباي الله المولى المولى و
 يا سيدي من كل يوم رخصين وهو القفل ظن الله على ابن الزبير قد عرف ان اهل
 الحجاز لا يبايعونه ما دام الحسين بالبلد وان الحسين اطوع من الناس واهل البصرة و
 بعضي از روایات با این طور واقع شده که بغیر فوت نبرد بولید بن عتبته
 الى سفیان عامل مدینه نامه نوشت و در آن خبر داد از فوت محبوب و اگر کرد او را
 بگرفت بیعت او از حسین بن علی علیهما السلام و عبد الله بن عمر و عبد الله بن زبیر
 رضی الله عنهم از آنکه فاش شود امر یعنی فوت محبوب و آنکه تشدد کند بر این جماعت بر
 این امر پس سرگاه و لیکن نامه خواند عظیم شد بروی هلاک محبوب و آنچه امر کرد
 او را بیزید از سر رفتی بیعت این که کسی بطلب کرد و لیکن مروان بن الحکم را
 و خواند بروی نامه پس استرجاع کرد مروان و شاق شد بروی فوت
 معاویه پس گفت او را و لیکن چه کنم با این که کسی امر کرده است بیزید بخدا
 بیعت از اینها پس گفت مروان را ای آن که است از اینوقت هر که کسی را طلب
 کنی و بیعت گیری اگر قبول کردند قبول کنی از اینها و کفایت یافتی از اینها
 و اگر انکار کنند بزن کردن ایالت قبل از آنکه بداند فوت محبوب زیرا که اگر
 خوانند انکار فوت او را بر ایشان خواهد شد هر یک بکوشه و ظاهر خواهد کرد

کرد خلاف و کمان میگویم بر این عمر و دست ندارد فقال مگر آنکه دفع کرده شود
 او این امر بطریق عیون کسی فرستاد و لیکن سوز امام حسین علیه السلام و این زبیر طلب
 کرد اینها را و حضور خود و بودند این سرور نشسته در مسجد رسول پس رسید
 آنکس نزد ایشان و گفت که نبود وقت نشست و لیکن در الوقت برای یکی پس
 گفت حاضر بشوید نزد امیر پس گفتند هر چه اینوقت باز کرد خواهی اسم ادا و
 پس بروی او را آغاز کردند پس گفت این زبیر چه کار میکنی در آنکه تا وقت
 ما را و لیکن طلب کرد حضرت امام فرمود طعن میکنم آنکه طاغی ایشان بگردد پس
 فرستاد و طرفت یافت بیزید کرد پیش از آنکه امر فاش شود و خبر در ادعیان انتشار
 یا بد پس گفت این زبیر قسم بخدا من هم غیر این کار نمیکنم پس فرمود امام حسین
 در یک ساعت نزد او بروم و به سم چه میگوید این زبیر گفت میترسم که بعد در آمدن
 بروی نجات نیای از شر او گفت در این بروی بروی که قادر باشم بر دفع شر
 او پس برخاست امام حسین و جمع کرد حواری و اهل بیت خود پس رسید
 و لیکن نشست و سلام کرد از بروی و بگفت نشست یافت مروان را نشست نزد
 او پس تحمل کرد و بگفت بیعت خبر داد و لیکن از فوت معاویه و دعوت کرد ان امام
 را به بیعت بیزید و وعده کرد او را از طرف بیزید عطا مال جزئی پس استرجاع
 کرد حسین رضی الله عنهما و بیعت مثل من بیعت نکند بوشید و منکره بروی
 ای برادر میان و بیعت گیری از اینها پس من از جمله اینم و امر ملک ان خواهد
 بود پس برخاست امام حسین و رجوع کرد و طرف خانه پس گفت مروان بولید
 اگر اینجاست بیعت نکرد و رفت از پیش تو تا در شهر بر مثل او خبری

طاعت ان الله

فقدم مسلم الكوفة فنزل على رجل فقال له عولج فلما علم اهل الكوفة تقدمه دنوا اليه فبايعهم ثم
عشر الف فقام رجل من بني يزيد بن معاوية الى عثمان بن ابي سفيان فقال انك ضعيف
او متعصف قد نزل البصرة فقال له النخاعان لان الكون ضعيفا في طاعة الله احب الي
ان اكون قويا في معصية ما كنت لدمك ستر اقلت الرجل بذلك الى يزيد عانيزيد
مولى يقال له سرتون فاستشاره فقال له ليس للكوفة الا عبيد الله بن زياد وكان
يزيد خطا على عبيد الله وكان لم يعزل عن البصرة فكتب اليه برضاه عنه وانه قد اها
اليه الكوفة وامره ان يطلب مسلم بن عقيل فان طغى به قتل فاقبل عبيد الله بن زياد في
وجوه اهل البصرة حتى قدم الكوفة فلما علم على احد مسلم الا قال له اهل الحلب عليك السلام
يا ابن رسول الله يطولون الحزن من غير عيال فقدم عليهم فلما سرل عبيد الله القصر دعاهموا فذفع
اليه ثلث الف درهم فقال اذهب حتى تنال عن الرجل الذي يبايع اهل الكوفة فادخل
عليه اعلم انك من محسن وادفع اليه المال ويا لعمري ان المولى يتلطف حتى دلوه على
شرح على البيعة فذكر له امره فقال لقد سرني ان يراك الله وسياتي ان امرالم يستلم ثم
ادخله على مسلم بن عقيل فبايعه ودفع له المال وخرج حتى اتى عبيد الله فاخبره ونحو ما مسلم
عنه فقدم عبيد الله من تلك الدار الى دار اخرى فقام عند عاتق بن عمرو المراد
وكان عبيد الله قال لاهل الكوفة ما يبال عاتق بن عمرو لم ياتني فخرج اليه محمد بن الاشعث
في اناس من وجوه اهل الكوفة وهو على باب داره فقالوا له ان الامير قد ذكرك و
استبطاك فاطلعي اليه فركب معهم حتى دخل على عبيد الله بن زياد وعنده شريم القا
فقال عبيد الله لما نظر اليه شرح اسك كاس رحلته فلما سمع عليه فقال له يا عاتق ابن مسلم
بن عقيل فقال لا ادري فاخرج اليه مولى الدراسم الى مسلم فلما رآه سقط فزبره و

استودعك الله عمل وانه ابن الزبير الفاضل قال حدثني عن ابني ان بكركت السجل حرمها
 احب ان يكون اذا ذلك اللبس وزاد في تاريخ السيوطي فقال فلما بولج نيزد اقام
 على ما هو عليه ما جمع الا فانه مرة وسير في السير بهم اخر فاشا الى ابن الزبير بطريق
 وكان ابن عباس يقول له لا تفعل وقال له ابن عمر لا تخرج فان رسول الله خير السدين
 الدنيا والاخرة فاحذر الاخرة وانك تصوم منه ولا سالها يعني الدنيا فاعسم والحاد
 ودمه فكان ابن عمر يقول غلبنا حين بالخروج ونمري لقد راى في ابيه واخيه عمره
 وكلمه فذكر ذلك الصاحب بن عبد الله والبوسعيد والبودان البشتي وغيرهم فلم يقع احداهم
 على السير الى العراق فقال ابن عباس وقال امرت عني ابن الزبير ولما راى ابن
 عباس عبد الله بن زبير قال له قد الى ما احببت نذرا حين خرج وستر لك والحجرا ثم عمل
 وقال مالك من قبره بمصر خلى لك الجوف فابضى واصفري ولقري ما لك ان
 صفري صياك اليوم عليل فابشري ولما بلغ مسيره اخاه محمد بن حنفية كان ابن
 زيد طشت بوجها وفيه قبلي حتى ملئت من دموعه ولم يبق بركة الا من خزان مسيره
 ليس رواه ان ابن زبير ان امامهم عليه السلام بعو عراق بارجح دهم ذي الحجة بالمرور
 ال بيت وجميع خوفه وبعونه اناس وثمانين نفر رجلا ولدا ولم يبلغ ابن عمر
 فقل مسلم بن عقيل حتى كان بينه وبين الف ليلة على اميال فلقه الحسين بن زيد بن عبيد
 له ارجع فاني لم ادع لك طمعي حرا وخبره احسن فم ان يرجع وكان معاوية لم يقلوا
 والله لا نرجع حتى نصيب ثارنا او نقتل ف روا وكان عبيد الله قد خشي
 ملاقاته فوافوه بكر بلا صراها ومعهم خمسة واربعون نفاس من الفرسان وموابة رجل
 فلقه الحسين واميرهم عمرو بن سعد بن ابى وقاص وكان عبيد الله ولده نري وكتب له

له بعدة عليها اذ ارجع الحسين فلما التقيا قال له الحسين اخبرني احد ثلث اما ان الحق من
 السعور واما ان ارجع الى المدينة واما ان اضع يدي في يد زبير بن معاوية فقل ذلك ثم
 منكوت فيه الى عبيد الله بن زياد فقلت اليه لا اقبل منه حتى يصب يده في يدي فامتنع الحسين
 فقاموه فقتلوه معه اصحابه وفيهم سبعه عشر شابا من اهل بيته ثم كان اخر ذلك ان
 صلح نذرا كله فمر الاصابته وقر العواصم ولقي الحسين في مسيره الفرزدق فقال له بين
 خبر الناس فقال له اجل على الحسين سقطت باين رسول الله قلوب الناس معك وسبوا
 مع بني امية والقضاء سرال من السواد والدم ففعل ما ليش و سر كاه حد الزند از فرزدق
 حضرت امام حسين ثم ما كاد ملا في نذر عبد الله بن مطيع ثم نازل ليوذند سر در بار
 ليبي سلام كذا ردكي از النابا بر ديكور ومخافه كردند وكفت عبد الله بن حنيفة
 ترا باي رسول الله فرموده فاصدم مر كوفه را كفت من لبي انكره فوهم ترا از بن مسير
 باين وجهه كه ميروي از فرزند رسول خدا باد ميده نام خدا عز وجل را در محبت
 السلام وحرمت قرآنش والله الصبر طلب كني تو حزينه كه در دلت بني امية است براسه
 بكنند ترا و اگر كنند ترا بايست بخوانند كرد بعد از تو قسم بخداي مروكوفه و
 مكره النفس خود لا عرض بني امية بستر كوچ كرد امام حسين ثم از ان اب وسير كرد تا
 اكنه بعلبيه سيد و سر كاه النابا نازل شد رسيد با وخبر كشته شدن الحسين او مسلم بن
 عقيل در كوفه لي كفت اولادك من ارضي او قسم ميدهم ترا بخداي تعالي كه بار كرد از اين
 مكان بدرست كه نيت در كوفه ناصري و ما خوف ميكنم الله را كه امري بر تو ليس جسته
 فرزند ان عقيل وكفتند قسم بخدا بر كز حوچ نكتم تا الله بكريم فخاص خود لا با الله
 بخشيم قتل انيكه جسيم ليس فرموده امام حسين ثم سب حد در زندگاني بعد از موت

شما بستر کویید نزد آنکه رسیدند بر باله و بنود امام بن علیه السلام که میگذشت برای آنکه
 اهل اناب همراه او باشند و بصحبت او می در آمدند و در زباله او را خنجر کشیدند
 برادر رضای خود عبید اللہ بن لوط که فرستاده بود او را برای خبر سم از ائمه و راه
 و گرفتار شد بدین مردمان عبید اللہ بن زیاد قتل از آنکه بگویم رسید و هرگاه امام
 بهام خبر قتل او رسید فرمود قد خذلنا شیعتنا پس فرمود ای گروه اذعیال هر که
 دوست دارد و بارگشتن ازین منزل پس برگردد دست از ما برانگشسلام پس متفرق شدند
 اعراب بیهی و اب و باقی ماند همراه او رضای پس که از آنکه همراه شده بودند و غرض
 امام ازین امر اطلاع و اکامی بود بعرب که ما برای مصالح می رویم نه در بلاد بیکه اهل
 ان مطیع و متقاد باشند تا حال شرکعت آنها دریافت کرد و چون متفرق شدند
 دانت که شرکعت بر قتال و معرکه نمودند و دست بر شتر رفت تا آنکه نازل شد
 بیطن عقبه پس آمد او را مردی از مشایخ عرب و گفت قسم میدهم ترا بخدای عزوجل
 که باز گردی ازین مقام اینها که بنوامه نوشته اند و فانیانید و رفاقت نکنند
 و بطمع مال سراغدارند و اهل و عیال ترا نکشند و غارت نمایند پس فرمود امام
 علیه السلام بخالت آنچه کفنی و لکن من صابر محترم الکحاکم کند خدا تعالی مالک کاسی است
 لعن ذلک لعبد از ان کوچ کرد و شد آنچه شد و حضرت امام حسن علیه السلام
 قریب بموضع قادسیه رسید ملاقات کرد با وی حسن بن علی بن ابی طالب با برادر سوار از
 اصحاب انبیا و زیاد که سلام خداداد بر ایشان بود پس عرض کرد از امام حسن علیه السلام
 که امیر عبید اللہ حکم کرده است که لاجن کردم ترا تا آنکه بیعت نبردی بعمل آری پس فرمود حضرت
 امام حسن علیه السلام که من نه اعدم باین شهر تا آنکه نوشته مرا اهل این شهر نماند

وقال وانا والله ما انا ان سببني الله في

نابا و فرستادند فاصدا نیک طلب میکردند و دومین وای قوم شما یان از اهل کوفه هستند
 اگر باشند بر بیعت خود که کرده بودید بر دست مسلم بن عقیل و انوال خود که ثبت کرده بودید
 در نامه ای خود داخل شوم شهادتی شما و الله و انه شوم با سکه اهل کوفه را را با
 پس گفت حر و اللد من یغید الی ان کتابا و فاصدا نرا و لکن ما را حکم نیست رجوع بکوفه
 و راهست بمبارقت لونا انکه امر عبید اللہ بن زیاد بکار اری و در از ان شد کلام در
 میان حسن بن ابی حنی و حضرت امام حسن علیه السلام پس داخل شد حضرت امام حسن
 علیه السلام با اهل و اصحاب خود در کربلا بنا برنج دوم از محرم سده احد و سنین فقال
 رضی اللہ عنہ نذر اموال کرب و بلاد ندمان و کاتب و محط رحلتنا و مقتل رجالتنا
 مصر الی القوم و حطوا الی القال و نزل الحمر و جیشته قبالة احمی رضی اللہ عنہ ما رضی
 کربلا فی حیوة اکموان الکبیر و قبل ان احمی رضی اللہ عنہ لما وصل کربلا
 سال عن الحاکم فقیل له کربلا فقال بل کرب و بلاد لهد مرالی لهذا المكان
 عند مسيره الى صفين وانا معهم فوقف کرب عنقه فاجبروا باسکه فقال من هنا محط
 رکابهم و من هنا محراق دماهم فسل عن ذلك فقال نفر من ال محمد بنیر لول من هنا ثم
 امر بالقال فحطت وکان قتل رضی اللہ عنہ لوم عاشوراء سنة ثانی ذکره ابو
 حنیفه فراد حصار الطوال من بعد نوشت عبید اللہ بن زیاد نامه حضرت امام
 حسن علیه السلام بطلب بر مطالبه بیعت نیز بدید بلید از ان امام و حمید پس هرگاه رسید
 آنکه خدمت حضرت امام حسن علیه السلام خواند انرا از ابتدا تا انتها و انداخت
 از دست خود و فرمود فاصدا که نیست نزد من جواب این نامه پس برگشت
 فاصدا لعمر عبید اللہ بن زیاد و ظاهر است آنچه حضرت امام گفته بود پس زیاده

من بود شربت شهادت نوشید را و گوید که ازان قوم جفاکار در میان امام حسن علیه السلام
 و اب فرات حامل غم شدند یکیک از آنها معلول و مجروح میشد و آنچه شفاوت ازان
 بدو بخنان میشد آنکه خالی از میان است نوبت خدایت بدو رجم رسیده که چون آب در آن بر اهل
 و عیال حضرت امام علیه السلام از سه روز بند شده بود شیر مادر علی اصغر خشک شد حضرت
 امام حسن علیه السلام را طلبید علی اصغر را در بر مبارک انداخت و گفت که این طفل از
 شدت عطش سدی که می شود اگر قدری آب بهم رسد در دهن وی اندازی تا که زنده
 ماند حضرت امام حسن علیه السلام گریان شد و علی اصغر را در بر خود گرفته ببردن حیمه
 آمد و مقابل لشکر اعدا ایستاده ندا داد که ای قوم نالکار و از مرده ناسپاران
 ستم کار اگر من گناه شما کرده ام پس این طفل بی گناهی و تقصیری نگرفته است اگر قدری
 آب بوی دهید که تشنگی وی رفع گردد بجهت شماست اما ان حیثین قبول نکردند و
 گفتند که حکم عمر و سعد قطره آب نبود و اولاد تو نخواهیم داد درین اثنا تیری از لشکر
 رسید و خلق علی اصغر حبیب حضرت امام حسن علیه السلام چون این حالت مشاهده نمودند بسیار
 بازگشت و علی اصغر را در بر مادر وی انداخت فاما للهد و اما الیه را چون و نیز
 آورده اند که چون حضرت امام حسن علیه السلام ندانند که ازان قوم نالکار را نیست حدیث
 رسول خدا و پدر من علی مرتضی و مادر من فاطمه زهرا نبوت رسول الله و ایا نبوت در
 میان شما کسیکه یاد دارد ازان حضرت که فرمود در حق من و برادر من ابلیس شهاب
 اهل الجنة ای قوم دغوی ایمان می ناسند و طعمه رسول خدا بر زبان می رانند و در حق
 می کشید اولاد رسول را و آیا فراموش کردید آخرت را و یاد کردید از جزا جواب
 میدادند ان ملعونان که اینهمه راست است راست است اما نیریدار مال و دنیا خواهد داد

داد و نزد شما هیچ نیت خرافه و رنج پس اختیار کنند دنیا را بر دین و سرگردند از طریق
 رسول میانی در زمانه قلیل اعادنا الله من بعد النفاذ و لعنهم الله علی نذره العدا و فذلک
 حشر الدنیا و الآخرة را و گوید که چون جمیع اقارب و اعزّه و خادمان به قتل رسیدند
 حضرت امام حسن علیه السلام صلوات الله علیه نوشید و ذوالفقار در دست گرفت و سر را بر
 ذوالجناح کوز زد و مقابل صف اعدا آمده صلا در داد که کیمت از شما وی قوم
 نالکار که ایوب کما و مت پس حیدر کرار صاحب ذوالفقار و نبیره رسول خدا پس
 هیچ یکی ازین کار و شوهر نکرد و لرزه بر اندام ان اشقیاء افتاد و لغزش نام مرانبار آورد
 آخرش ان امام تمام حمله کرد در فرج انبار قتل رسانید بسیار از انان و هم قتل حیدر
 عمل فرمود چنان دیدند که از دست ان اشقیاء خلاصی نخواهند یافت طرز خفا شدند
 در طریق قدیم خود در کشتند و احاطه کردند ویران بر جانب و حامل شدند و بر ازان
 ایشان در میان ان امام و اهل حم و از بر جانت خبر باران کردند را وی گوید که
 با وجود کثرت زخم بر اندام مبارک هر طرف که رو میکرد صف را می شکست و اعدا بجهت می
 فرستاد اما الله نوبت رنجها بدو رجم رسید که از آب افتادیم کس از نامردان حرارت
 نمی کرد فی مفتح السماء و قد احسن الحراج موالت علیه سبحانه و الرماح فسقط علی وجه الارض و وقف
 علیه عمر و بن سعد و قال لا صحابه انزلوا و خبروا ان الله فخرنا الیه نصر من حرسته الی ان تم جعل
 لغیرک سیف مدح ایمن الی الله عن فوسف عمرو بن سعد و قال لرجل عن یمنه و یطلب
 انزل الی ایمن فارجع فصرل الیه حولی بن یزید الاصحی فاجبره انهم ثم سلوه و دلو
 علی حرمه فاسروا انی عشره غلاما من بنی فاقسم و اهل ایمن و سانه و من کان من النساء
 و امر عمر و بن سعد و شمر بن ذی الجوشن لغیرک یزید و اوطا و الی بن نصر الله

ويأتي از امام جعفر صادق ع روایت کرده که گفت وی رضی الله عنه یافته شد بر سر جد امام حسین ع
 سبی و طعنه تیر و نیزه و سبی و چهار ضربت شمشیر و شمشیر بر دست با حضرت امام حسین علیه السلام
 از اولاد وی ستانده کس از اهل بیت فی الاستیعاب روایت الحسن البصری انه قال اصيب مع
 الحسين رضي الله عنه من ولده و اخيه و اهل بيته عشرة و من رجلاه في رواية سبعة عشر رجلا عليهم
 و الدفاطة و استشهد مع الحسين عليه السلام بكره من اهل بيته العباس و عثمان و محمد و عبد الله و
 جعفر بن علي بن ابي طالب رضي الله عنه و القاسم و عبد الله و عمر و قبل الوتر بنو الحسن بن علي
 رضي الله عنه و علي و عبد الله و ابا الحسن بن علي و محمد و عول و ابا عبد الله بن جعفر و عبد الله و
 عبد الرحمن و جعفر بن عقيل بن ابي طالب رضي الله عنهم اجمعين و في تاريخ البياضي و قبل انه
 قتل مع الحسين بن علي من ولده و اخوته و اهل بيته ثلثة عشر و من رجلاه غير من قتل منهم
 من غيرهم و اخذوا كثر و اقع است در میان محمد بن درمباشه قتل حضرت امام حسین علیه السلام
 در روایتی شمر بن ذی الجوشن السكوني و در روایتی سنان بن السرح و در روایتی حوئی
 بن سرمد الاصحی و بعضی گفته اند که شمر ضربه علی و وجهه فادرکه سنان قطعته فالفاه عن
 فرسه و سرل حوئی بن سرمد لحرر راسه و دفعه الى اخيه حوئی فی الاستیعاب قتل الحسين رضي
 الله عنه يوم الجمعة لعشر خلون من المحرم يوم عاشوراء سنة احدى و ستين بموضع يقال له
 كرهلا من ارض العراق بناحية الكوفة و يعرف الموضع ايضا بالطف فقتل سنان بن السرح
 النخعي و هو جدير بك القاصي و قبل بل الذي قتل رجلا مدح و قبل بل قتل شمر بن ذی
 الجوشن و كان شمر ابرص و اهر حوئی بن سرمد الاصحی من جرحه راسه و اتى به الى ابن
 زياد و قال اوفر كانه فضة و ذهبا اني قتلت ملكا محيا فقتلت خيرا للناس اما
 و انا و خیریم ادینسون السبا قال کخی بن معمر ان اهل الكوفة يقولون ان الذي

كشته شمر حوئی بن اهل بیت صالحی و در روایتی سنان بن السرح و در روایتی حوئی بن سرمد الاصحی و در روایتی حوئی بن سرمد الاصحی و در روایتی حوئی بن سرمد الاصحی

الذي قتل الحسين بن عمرو بن سعد بن ابي وقاص و قبل انه لم يقتل عمرو بن سعد قال ابو طرانا
 لب الى عمرو بن سعد لانه كان الدبر على الجيش اخر جهابذة البند بن زياد الى قتال
 ابي بن عليه السلام و امر عليه عمر بن سعد و وعده ان يولي له الري ان ظفر بالي بن
 و قبله كان في ملك الجيش و قبل سنان ابن السرح النخعي و قبل ان الشمر ضربه علی و وجهه
 و ادرکه سنان قطعته فالفاه عن فرسه و سرل حوئی بن سرمد الاصحی لحرر راسه
 فاعدت بداهه سرل اخوه شميل بن يزيد فاحسروا راسه و دفعه الى اخيه حوئی بن
 و كان ادیر الجیش عبید الله بن زیاد من قبل يزيد بن معاوية ثم قال بعد عدة من
 السطور و سباني التا و الله تعالى في باب الكاف في لفظ الطلبي ذكره عثمان بن
 عمير البصري في المحم الحاس ان قتل جعفر الصادق كمن سائر الروايات فقال خسرو بن سنان لان
 النبي ع راى كلها الفع دلع في دمه فاوله بان رجلاه لقتل الحسين بن علي بن ابي طالب و كان
 شمر بن ذی الجوشن قال الحسين رضي الله عنه و كان ابرص فقاخرت الروايات و
 صلى الله عليه و آله و سلم و لو كان مبارک حضرت امام حسين عليه السلام برور
 شهادت بخاه و سبی سنان و سحر و بر قول راجح و قبل الشمر من
 ذلك و قبل اقل ثم انه لما احسرت الله كاه و سباني حوئی بن سرمد و اهل بيته امرهم
 عمر و سباني ان يدسوا اليهم مع راسه الى ابن زياد فاسا فوالا الحرم لمات ق
 الاسارى حتى التوا الكوفة و جلس من زياد في قصر الدماره و اذن الناس
 اذنا عا و امر باحضار الراس فوضع بين يديه فجعل ينظر اليه و تبسم و بيده قضيب
 يضرب ثيابه ثم لعبت السقي بالراس الكرم فذير به في سلك المدينة فمعه
 مع رؤس سائر الشهداء و سباني اهل البيت الى يزيد بن معاوية قال فتر الطوائف

و الله اعلم و الله اعلم و الله اعلم

خبره

ما وضعت يميني بيد سيد الله عز وجل فقلت يا الله اني قد اذنت لك في هذا وفضيت فقد
 قلت الملك الحكما ومن اعلى القلعة في الصفا وحسبهم ادركوا الناس النساء قلت
 خير الناس ابا واما فوضعت يميني من قوله وقال اذ اعلمت ذلك فلم تقتله والله
 لا كنت معي خيرا ولا خيرا به ثم ضرب عنقه وفيه العيا وما حكيت راسه لاني زياد وجعل
 في طميت وجعل يضرب ثيابا به القصب ويعول به في الله ويقول فارار مني يا حسينا
 الكان الحسن النعم وكان عنده السيف فبكي وقال كان اشته برسول الله رواه الترمذي
 وغيره وروى ابن ابي الدنيا انه كان عنده زيد بن ارقم فقال له ارفع قضيبك
 فوالله لظان ما رايت رسول الله يقبل ما بين يدي من الناس ثم جعل زيد يركب فقال له
 ابن زياد انك اكلت الدجاجة لولا انك شج قد خرفت اضربت عنقه فنهض وهو يقول يا
 النكا اسم العبد بعد اليوم فقلت ابن فاطمة وامرتم ابن مرجانة فوالله ليعلمن حيا ركم و
 سعد بن شريك فبعد المن رضي بالله والعار ثم قال لاني زياد لا قد تدرك بما هو عظيم
 عليك من نذارات رسول الله اعد حسنا على فخذة النبي وحسنا على السيرة ثم
 وضع يده على ياقوتها فقال اللهم استودعك انا ما وصالح المسلمين فليف كانت ودية
 رسول الله عندك يا ابن زياد وفي سورة الحيوان النبيرة ثم ان عبد الله
 بن زياد جهر على الحسن ومن كان مع الحسن من حرمه بعد ان اعتمدوه ما اعتمدوه
 من سبي الحرم ومن الازاري ما القشعر من ذكره اللذان وتر بعد منه العاص الى
 البعض يزيد بن معاوية وهو يومئذ يمشي مع الشمر بن ذر الجوشني مع جماعة من
 الصحابة فساروا الى ان وصلوا الى دير في الطريق فصرخوا بالقتل فوجدوا مكتوبا
 على اوراق حجرية انهم حوامه قتل حسينا شفاعته جده يوم القيمة فلو

ف لو ان ابراهيم بن السراي كتب فقال انه مكتوب سبها من قبل ان سمعت نبيكم صبحي ما سمع عام
 وقبل ان اكبر الشق فظهر منه كف مكتوب فيه بالدم هذا السطر ثم ساروا حتى قد مواد مشق
 دخلوا على يزيد بن معاوية ومعهم ارباب الحسين رضي الله عنه فزعموا بان يدي يزيد
 ثم الحكم شمر بن ذر الجوشني فقال ما امير ورد علينا يد الغني الحسين في ثمانية عشر رجلا
 من اهل بيته وسبوا رجلا من الشيعة فسهوا بهم وسالناهم الروا عن حكم اميرنا محمد
 بن زياد والقتال فاحسنا روا القفال فعدنا عليهم عند شروق الشمس واحطناهم
 من كل جانب فلما احسوا الموت جاحوا جعلوا يلودون لودا الحما من الصقور
 فما كان الا فقد ارجز رجلا وراولوه قابل حتى اتينا على اخرهم فباتوا احدا
 مجرده وسالم مرط وجرد دم معمره لسي عليهم الرياح ودارهم العقاب وودودهم
 الرحم فلما سمع يزيد بذلك دعوت عليناه وقال فيكم قد كنت ارضى من طاعتكم بدون
 قتل الحسين لعن الله من فرجته اما والله لو كنت صاحبه لعفوت عنه ثم قال برحم الله
 اما بعد الله ثم تمثل لقول القائل سحر فلقن يا ما من رجال اعمره عليا وسمي كائنا
 واعلم انهم امر الله فادخلوا دار الله وكان يزيد اذا حضر عداوه دعا علي بن الحسين
 واحاه عمر بن الحسين فاكلوا معه ثم وجهه الى المدينة ووجهه رجلا
 في مجلس فارسي سرناهم حتى اتوا الى المدينة ودر فصولهم مذكور التكرار الى
 دار يزيد بن معاوية امام حسن عليه السلام وسر مبارك در دست اولود ليس فاطمة
 خواهر ان ال حضرت مردم سر خود را بر مبد السند وكردها در ابرك در لطف سر
 ويزيد سر را مي پوشيد از نشان و نگاه لطفشان بر سر افتاد او از ناي خود را برك
 بر آوردند و بلند شد او از كمره و زار نشان بكي كرستند زمان يزيد و دختران معاوية

انت علیهم السلام را بهت خود استماع این سخن از چشم و چار شدند و ترحم بردن و طهارت کردید گفت
 ای قوم اگر ایمان نبی را بپذیرید و پیروی کنید از ایشان و از طبع دنیا که داشتند قبول
 کردند و خیرات شدند از مرد غفلت نمود و سر مبارک را در دست گرفت و غسل داد من بعد بر
 زانو خود نهاد دید که از زمین تا آسمان نوری است بیداد و سر مبارک تابان و درختان است
 مثل ماه شب چهاردهم فی القور ان یهودی ایما را آورد و گفت از ان قوم جفاکار که ما را ایم
 را سیر نموده همراه فرزندان رسول من میسرید برید که حق تعالی بر و خیر الشفا
 جدا نماید و این قوم بموجب گفته وی بجا آوردند و نیز را وی گوید که طعومان
 بخشم خود مشاهده میکردند که بایا اسیر سر حضرت امام حسن علیه السلام را میگردانند
 قلوب انقیاد را میگردانند ختم الله علی قلوبهم و علی سمعهم و علی ابصارهم غشاوة را وی گوید
 ان یهودی که همراه کتاب اهل بیت نبوت میرفت نشادان و فرحان و میگفت الحمد لله
 الذی هدانا لهذا ما كنا لنهتدی لولا ان هدانا الله رب العالمین و نیز آورده اند که
 حضرت مبارک شش نیز بدین نهادند ایلجی سلطان روم که یکی از یهودی حاضر بود
 پرسید که این سر کدام کس است گفتند که سر مبارک فرزندان رسول خدا است مگر از یهود
 انگلیس بیدار شد و گفت عجب نیست از شما القوم که کلمه خدا را میگویند و دعوی اسلام می
 نمایند و اولاد او را بدین خوار میسازند در میان مایان اسم خرم علیه السلام باقی است ما عظیم
 و تکریم اوجی نام زهی ایمان شما که اول تنج با اهل بیت نبوة کشید و دعوی ایمان
 از استماع این سخن نیز بدین میسر شد و امر نمود که ان ترا القتل رسانند ان بخاره یا
 جنم بلاد خود مشاهده نمودند و لطف سر مبارک کردند و گفتند که از فرزندان
 رسول خدام بران تو ما را به قتل رسانند بر سعادت ما گواه باشی که ایمان آوردیم

بدر طهارت بران همراه

اوردیم بخد تو و کلمه شهادت بر زبان راندند و حیدر بن دیکر با در ایما را آوردند و بگو
 که از سر مبارک نذر خواست که از مومنان صادق قبول شد ایمان شما شفاعت خواهد کرد
 جد من بر و خیر امن بعد قبول شدند بفرموده ان فی صیاطعته المد علیهم بالجر و انکفاء
 و دفن رضی الله عنه بکبر لای موضع من مضافات الکوفه و يعرف بالطف الفضا و شهنده
 معروف نیز از ان حفظه المد من افات العود ان و زرقنا زیارة روضه المبارک
 و قال السید یهودی فی حله صمد الوفا و حسن الحسن رضی الله عنهما فون بکبر لای در ان مرفون
 بالمدریة فی البقیع فی جنب اخیه الحسن رضی الله عنه و کان شهادة الحسن علیه السلام
 يوم عاشوراء سنة احدى و ستین من الهجرة و لم یؤخذ له و جسمه و جسمه و شهنده
 قبل اکثر من ذلك زیرا که نیز بدین سر مبارک حواله امام زین العابدین علیه السلام نموده
 بود ان امام در بقیع دفن نمود و مروا لعلو و قبل ان کانت ابرکس فی خزانة
 لان یسمن من عند الملک رای النبی ص فی المسام بلطفه و بینه فسل الحسن البصری علی
 ذلك فقال لعلک صنعت الی الله معروفا قال نعم و جدت را ان الحسنی فرخ را سه نیز بد
 فکونه ختمه الثواب و صلیت علیه مع جماعه من اصحابی و مر به فقال له الحسن ان ذلک سبب رضا
 صلی الله علیه و آله فامر لعلک الحسنی کما مره سه و لما فعل نیز بدین را ان الحسنی ما مرکان عنده
 نصیر فقال تعجبا ان عندنا فی بعض الخراسانی در حاضر حمار عبس فحی کح علیه کل عام
 من الی و طار و بعد الذی دور و لعلک لعلک لعلک فاستشهد انکم علی الباطل و قال
 دفی اخری و بین داود و سبیل انما و ان الیهود یعطونی و یخیرونی و انتم قتلتم ان شئت
 بنیکم و کانت اکثر کس علی الراس کلاما سر لولاستر لای وضعوه علی الرمح و حر سوه فراه
 را بهت فر و بر اسم علیهم غر فوه به فقال تبس القوم انهم لو کان للمسیح ولد لایکنه احدنا

فليس يقوم انهم فكل يوم عشرة آلاف دينار وسب الراس عندى قالوا نعم فاخذوه وغسلوه
 ووضع على فخذه الى عيان السماء وقعد على الصبح ثم رسل لانه راي ساطعا من الراس الى
 السماء ثم خرج من الدبر وما فيه وصار يخدم اهل البيت وكان مع الشيك الحرس وما يراه
 من عسكر الحرس ففتحوا البابا ليقسموا ففروا واخروا على احد جانبي كل واحد منها ولان
 الدعا فقلد على اهل الظالمون وعلى الاخر سيعلم الذين ظلموا اى مغلب يغلبون
 وارجو ان طارئة ازايات بروريتها حضرت امام حسن عليه السلام ودر صوابه محرقه
 اى حرقه اى انرا ذكر كرده بعبارة نقل منكم قال في الصواعق وما ظهر يوم صلبه من الالبات
 ما ذكره ابو نعم الحافظ في كتابه دلائل النبوة من نسخة الدردية انما قالت لما قيل الحسن
 بن علي امطرت السماء دما ولذا روي في احاديث غيره وزيد في بعض الروايات قال
 لصره فاصبحا وجبا سا وحرار سا محله وما وما ظهر يوم صلبه من الالبات ايضا ان السماء
 السودت السوداد اعظمها حتى رأت النجوم نارا ولم يرفع حجر الا وحده دم عسك
 واخرج الوليد بن العديس الذي كان في عسكرهم حول رمادا وكان في قافله
 النمن من بلاد العراق فوافهم حين صلبه وحكى عن عتبة عن جدته ان حملا لمن القلت عده
 وورس رمادا خيرا بذلك ونحوه وانا في عسكرهم فكانوا يرون في الجبال مثل القنبر
 وطحو فاضهارت مثل العلقم وان السماء احمرت لقتله وانكشفت الشمس حتى بدت الكواكب
 نصف النهار فظن الناس ان القيامة قد قامت ولم يرفع حجر في الشام الا راي
 تحت دم غليظ واخرج عثمان بن ابي شبيب الى السماء فثقت بعد قتل سبعة ايام نرى
 على الجيطان كائنا ملحق معصوفة من شدة حررتها وضربت الكواكب بعضها بعضا وقل
 ابن الجوزي عن ابن سيرين ان الدنيا اظلمت ثلثة ايام ثم ظهرت احمره من السماء وقال ابو سعيد

سعيد ما رفع حجر من الدنيا الا و تحت دم غليظ ولقد امطرت السماء دما و لقي اثره في
 النبات مدة حتى القطعت وفي رواية مطر كالدم على البيوت واحمر رخصا ان الشام
 والكوفة وانه لما حكي سر الحسن الى دار ابن زياد سالت حبيظاتها دما واخرج
 الشعبي ان السماء كلبت ولها دما حمرتها وقال غيره احمرت افاق السماء ثم لم يزل
 ثم للزالت احمره سرى بعد ذلك وان ابن سيرين قال اخبرنا ان احمره التي مع فخر لم يكن
 سر قبل صلبه من السماء اولم يكن حتى قتل الحسن وعنه سجد ان هذه احمره لم تزل من السماء قبل قتل
 قال ابن الجوزي وحكته ان غضبا من حرمة الوجه والحسن من حمة فالت راسه غضبه
 على من صلب الحسين فحرمة اللعن اهلها العظم الحماية وسيرت ما تكتة نوحه جنبا ان سر
 امام حسن في الصواعق واخرج الملاح في اسم الله انما قالت سمعت نوح الحسن على الحسن بن
 سعد عنها انما كلبت حتى غشت عليها وفي تاريخ السيوطي واخرج ابو نعم في الدلائل عن
 اسم الله قالت سمعت الحسن بن علي بن حسين وسبح عليه واخرج ثعلب في اماله عن ابي حنيفة
 الطائي قال اثبت الكركم فقلت له رجل من اشرف العرب لبا بلغي انكم سمعون نوح
 الحسن قال ما لني احد الا خبرك ان سمع ذلك قلت فاجبت ما سمعت انت قال سمعتم
 لقولك مسيح النبي جيسه فله برقي في الحدود البواه من عليا قرش وحده
 خير الحدود وفيه الضاحج النري عن سمي قال دخلت على اسم الله بن سمي فقال يا بليدك
 قالت رأت رسول الله في المنام وعلى راسه وحيته الشرا فقلت مالك يا رسول الله
 قال شهدت قتل الحسن الفا وفيه اخرج البيهقي في الدلائل عن ابن عباس رضي الله عنهما قال رأت
 رسول الله بنصف الدنيا اشعث وبه قارورة فيها دم فقلت يا امي يا
 رسول الله ما هذا قال دم الحسين واهي به لم ازل النقطه منذ اليوم ما حصى ذلك اليوم فوجدته

عسك
 من
 ما
 ما
 ما

عظیم که یکی از دیگر بنابر زقیان حد انگو اند شد بیان فرموده و کریم بنیال در محالی
آیات قرآن و هم کریم بنیال بران ثواب عظیم دارد پس کریم بر حالات مطلوبیت اهل
بیت سبب رضای آن حضرت و خوشنودی حضرت رب العزت نیز خود را بگوید و نیز
باید اوری ظلم و ستم ظلم اعم ماضیه بر انبیاء سابقه کریم نمودن بدست به باعث
اجرائت پس جبر اید اوری ظلم بر اهل آن حضرت که در حقیقت ظلم بر آن حضرت است
علت نجات اخروی نبود غرض فتوای صحیح بر رای احقر این است که منع نمودن
از کار و خزن بر در عاشر را مالوقت بدکار حال الشهداء محض نقص و عباد
است خنای کلمه استر حای یعنی انما للهد و اما الیه را چون بر زمان را اندان
امتنان امر الهی است هم چنین کریم بنیال و هم نمودن افتد حضرت رسالت نباهی است
علم بر دو جان در و است مکه اولی و الی از کذا در آن اوقات بلی و لعب است
ما فتی بنیال بن الحاکم فی الصواعق و قال اعلم انه ما اصیب بالطنین رضی الله عنه یوم
عاشوراء کما سیالی لفظ قصه الناموس الشهادة الدالة علی فزید خطوه رفعة و حجة
عقد رب و الحاقه بدرجات اهل سنه الطاهرین و من ذکر ذلك یوم صایبه لا یسعی ان یستغل الله
بالکثر حاج امتثال الله و احراز المار تبه الله فخر علیه قول اولک علیهم صلوات من ربهم
در حجة و اولک هم الممجدون و لا یغفل عن ذلك و نحوه فخر عظام الطاعات کما للصوم و اياه تم
انه ان یسعی بیدار الرافضة و یحرم من الدرب النجاسة و احقر ان ذمیر ذلک فی احراق
المؤمن و الا لکان یوم وفاته صلی الله علیه و آله و سلم اولی ذلک و احقر و بوجہ التفصیل
التعصیب علی اهل البیت و انجبال التقابلین للفاسد بالفاسد و البیعة بالبیعة و الشیعة بالشیعة
فراظهار غایبه الفرج و السور و اتخاذ عید و اظهار الفریقة فیه کما فی اخبار و الا کمال

و الا کمال و بسبب جدید الثوب و توسیع الصفات و طبع الطعنة و الحسب الی اخره و العاد است
و اعتقادیم ان ذلک من السنه و العباد و السنه ترک ذلک فانه لم یرو در ذلک من بعد علیه
لا انتر صحیح بر جمع الله و قد کتب فی بعض النسخ الحدیث من الحکم و الحکم و طبع الحسب
و بسبب الجدید و اظهار السور و یوم عاشوراء فقال لم یرو فی حدیث صحیح علیه صلی الله
علیه و آله و سلم و لا من حدیث الصحابة و لا من النسخة و لا من الاربعة و لا من غیرهم
و لم یرو فی کتاب المعتمد فی ذلک صحیح و لا ضعیف و ما نقل ان من التحل یوم لم یرو علیه ذلک
الحکم و من غفل لم یرو فی ذلک و مع کس عیال فیه و کس الله علیه سار سنه و انما ذلک مثل
فصل صلوة فیه و انه کان یوم نزل ادم و استواء السفینة علی النودی و الی و ابراهیم
الذاری و اعداء الذبیح بالکس و رد لولف علی یعقوب فکل ذلک موضوع الا حدیث التوسعة
علی العیال لکن فی سنه من الکلم فیه و صار سواد و طبعهم یختر و نه موسما و اولک لم یضفهم یزونه
یا ما کذا و ذکر جمیع ذلک بعض الحفاظ انتر کلامه بعبارة کلام معانی و معروف است کوازی الج
که تجدیر نحوه از کلام و حزن در کلام عاشوراء قیاس علی وفاته و برای آنکه در السنه تفصیل
و نه بد که مقصود او منع از کار و خزن عبادت معروفه فیما بین جهال که در صرح و قهر
از حد در گذارند و قدم از باب اعتدال بیرون نهاده و روایات غیر معتبره بلکه موضوعه و نحوه
وسیل کما و حزن دانند و عبادت الطاهرین و الاصل کما و حزن بر نصیبت امام حسین
علیه السلام و اکل او عینی عبادت و سبب نجات اخرت است و انهم فیل و قال من طور اهل البیت فیه
اما ما یسبب در بنامه احادیث بسیار و انما یسبب از انکه اظهار علیه السلام بدست
دارند از کمال مافال الرضا علیه السلام ان المحرم کان اهل الحیا طبعه بحیرمون فیه القفال فقلت
فیه دنا و شکست فیه حرمه و شی فیه درار بنیال و انما و اخرت النیر ان من صابرنا

والباقی عشره الف و سوا الدرر و استبحوا الف و ج و اصلوا اکثر من الف امده ام نثره
 سر اولادین اولاد الحرة و زبطوا الخیل سوار المسجد شریف و حالت الحمل منه در اس و نالت
 بن القبر الشریف و المنبر و عطل المسجد شریف ثلثه ایام کم کصل غنیه و کان ابن المسیب فی المسجد
 اللایم یسبح فی القبر الشریف للادان و الدفانه و کانوا یحکمون فیهم و یقولون النظر و الی الشیخ یحیی
 البعلی و ذلک انه جاؤا به لیسال عن سیرت علی بن ابراهیم فی طاعه الله و محبته لما یصلح الناس
 فقال علی کتاب الله و سنته نبیه و سنته الی بکر و عمر فامر بقتله فقال بعض الناس دعوه فانه یخون
 فترکوه و کل من الی الی سالیع نیر علی بن ابراهیم سیرت فی طاعه الله و محبته امر بقتله و دخلت طاعه
 بیت الی السجید الخدری فاخذ و اما فی من النماز و دخلت طاعه اخرى فلم یجد و انشأ
 فاصحوه و معطوا الحیة فحصل و لم یعرض لعلی بن الحسین زین العابدین علی لاله نیر و ماه
 به و قال انه لم یدخل فی شئ من امرهم و سوا مسلماء و اسر فاکسرافه فی القتل و الف و قری
 کو برده سلم و اصحاب او یکثر از و مفصله تن از عا حرس و الفار و علما و باطن اخبار
 و القتل را بنیدند و از عموم ناس و اطفال ده نرا کس گشتند و مفصله از عا ملان
 قرال مجید و فرقال حمید و نود و نعت از قوم قریش در کت تیغ ظلم در آوردند و فو
 و فادوزنا را مباح ساختند تا بحدیکه آورده اند که نرا ازین بعد ازین واقعه اولاد زنا
 زانید و اسباب نرا در سیم غیر حوالان در جند و در روضه شریفه که نام موضع است
 در میان قبر و منبر شریف و احادیث صحیح و روایه که روضه ان از ریاض جنت سبحان
 بول و روش گردند و به نعت نیر مردم را بر عهد عبودیت اگر خواهد بفرودند و اگر
 خواهد ازاد کند و خواه طاعت خدا خواهد و یا به محبت جبر و اگر له نمودند و نیر قری
 کو برده اهل اخبار گفته اند که مدینه در ان زمان مطلقا از مردم خالی ماند و فوا که

در میان قبر و منبر شریف و احادیث صحیح و روایه که روضه ان از ریاض جنت سبحان بول و روش گردند و به نعت نیر مردم را بر عهد عبودیت اگر خواهد بفرودند و اگر خواهد ازاد کند و خواه طاعت خدا خواهد و یا به محبت جبر و اگر له نمودند و نیر قری کو برده اهل اخبار گفته اند که مدینه در ان زمان مطلقا از مردم خالی ماند و فوا که

و نرات اوصیاب و خوشی و بهام اند و کلاب و حیوانات دیگر در مسجد ارام ماه ساخت و طبری
 هر از خط اصحاب حدیث است در اخبار طوال از طرده بن زبیر رضی روایت کرده است
 هر چیز محبوبه است افامت بدار اخرت کشید عبد الله بن زبیر را طاعت و انقیاد
 نیر بد کمرانی نمود و از عقد معیت او با آورده لب و شتم وی زبان بکش و جبر
 صورت اینحال به نیر بد رسید و گویند یا در کرد که او را جبر غل در کردن سار و مختصر
 لا اطلب و بر فرستاد یا ران عبد الله بن زبیر را در گفتند که از فقره علی ساری و از برای
 مسرت گویند نیر بد در کردن بنید ازنی و بالادی ان جاها بیوشه بر اسبه ضعیف و نیر
 لطیفه الهی و ملاکت امر باشد عبد الله بن زبیر گفت خداوند تعالی هرگز او را درین سوزند
 و انک گویند داند و من هرگز برای غیر حق نزم نشوم تا انکه سخت زبیر دندان نرم نه
 کرد و بعد از ان عبد الله بن زبیر دعوت کرد و مردم را با طاعت خود خواند نیر بدین
 معویه بن عقبه مرئی را مالش کرد از ان شام فقال اهل مدینه بر انکنت و حکم کرد
 تا بعد از تمام کار اهل مدینه متوجه مکه کردند و کار عبد الله بن زبیر با خبر رسانند و جبر
 بن عقبه مدینه در آمد با اوصحاب رضی الله عنهم که در مدینه بودند و دیگر نیر نهادند
 مسلم بن عقبه در فعل این مله شریفه داد اسراف و فاداده جانب مکه روی نهادند
 هم در انشای راه بر سیر ملاک افتاد و بر حصین بن نمیر گفتی را خلیفه خود
 گرفت و بجای صره ابن زبیر در می بختیق و احراق بیت و صیت نمود و رخت افامت
 بفرستاد و اگر کشید و چون حصین بن نمیر را خبر موت نیر بد رسید بگریخت و وقوع
 این مهمام صورت انصرام نیافت این رخت ترجمه طبری و جوزی گفته که
 جعفر بن محمد بن عثمان در آمد نیر بدین معویه عثمان ابن محمد بن ابی سفيان

را که سیرم اولو بدین فرستاد تا اهل انرا به معیت او دعوت نمایند عثمان بن محمد جماعت
 لا از اهل مدینه بجانب یزد بدروازه ساخت بعد از آنکه این جماعت از پیش یزد بدین
 معویه حکم نمود احمد بدین نمودند زمان بسبب شتم یزد بدین دند و بی دینی و
 شر و خردار لکاب مناسر و ملا بر وجه کلاب و دیگر اوصاف ذمیمه او را یاد کردند
 و از معیت او خلع و شتر نمودند و باقی اهل مدینه را که سر از قصبه معیت و اطاعت او
 بر سر داشتند مقرر کردند که از این جماعت بگویند و الله وی مرا صد هزار درم جائزه داد
 و اهل آن نمود و لیکن کسی را استی را از دست ندم که وی شارب خمر است و تارک صلو و
 بعد از خلع معیت یزد رای اهل مدینه قرار معیت بر عبد الله بن حنظلہ الغبیل دادند
 و عثمان بن محمد را که عامل یزد بود اخراج نموده ساخت که است این مله مطهره لا
 از لوث اختیار بیاکس خنند و عبد الله بن حنظلہ می گفت که والله از معیت یزد
 بیرون نیامدم و بروی خروج نکردیم تا خبر رسیدیم که سنگ از آسمان بر او دوم
 این خودی از ابو موسی مدانی که یکی از ثقات روان است نقل میکند که اهل مدینه بعد
 از ظهور دلائل فسق و فساد یزد بر منبر اهل خلع معیت او نمودند عبد الله بن حنظلہ
 بن حصین محرمانی همان خود را از سر بر آورد و گفت که اگر چه یزد بر منبر اهل
 انعام فرمود و در جائزه من میفرود و لیکن وی دشمن خدا و اهل الکرامت است و
 لا از معیت خود بر آوردم اینجا که دستار خود را بر آوردم و دیگر از خلعت و
 لعنن خود را از بای بر آورد و نه بمانی به خلع معیت یزد نمودند تا آنکه مجلس ان
 عمام و نعال بر شد بعد از آن عبد الله بن مطهره بر منبر نشین و عبد الله بن حنظلہ
 بر انوار شمس خنند و هر که از منبر امیه بود سمع لا در د و مردان محاصره نمودند

و این خبر را از ابو موسی مدانی نقل کرده اند

نمودند و جماعت که با او بودند در استغاثه به یزد بر آورده از در طبل شکر نمودند و وی
 مسلم بن عقبه را بر قتل اهل مدینه بر انگشت و بر منبر خود با وجه ضعیف حال در مقام حیرت و
 تجلد اهل معیت بر قتل اهل آن مله شریفه بر گماشت و منادی حکم یزد بدین داد
 مایه که قدم در شتر جای زنند اسباب کفر و اسلام قبل از سر کار خاصه دلمان بر سر دو بالای
 صد دینار لطیف انعام در وجه امداد همدران ساعت در دست وی دند و در آن
 هزار کس را با بنی طریق سر راه قتل و فساد در دروازه ساخت و با بنی مر حابه حکم داد ما
 نصرای این زبیر رود این مر حابه در امسال این امر توقف نموده گفت لا والله
 بر کنز جمع نکنم برای این فاسق فعل فرزند مغیره را اما نصرای صفت الله را داد الله
 شریفه و عقیقه این مسلم بن عقبه که لغیر ستاد و با وی وصیت کرد که اگر او را حادثه
 بوقوع آید حصین بن نمیر را خلیفه خود گیر و گفت اینجا را که من ترابرسر اینان می
 فرستم سه بار دعوت کن اگر در مقام اجابت و قبول بر آمدند بگذارد و الا اینان مقاتله
 کن و بعد از آنکه بر اینان غالب ای قاسم در حرم مدینه را با حاکم کن و هر چه در
 اینجا باشد از مال و سلاح و طعام تقصیر لشکر بآن ساز و بعد از سه روز دست نخل
 از اینان را بر گیر و با علی بن الحسین رضی الله عنه تعرض کن هر در العاق و اخل با
 این جماعت نیت بعد از وصول خبر این لشکر با اهل مدینه ایشان نیز بهتید و انعقاد
 موافقه اهل فساد برخاستند و با جماعت نوامیه که حضور نمودند گفتند که با عبد و
 معیت کنند که بکروند و بر منبرند و جاکوسی و کشف اسرار مانگند و مطهرت اهلای
 ما و امداد ایشان نمایند و اگر نه فی الحال ما دشمنان در دست بنی سبایت و ملکیت
 میکنند منبر امیه بر امداد و در اضطرار حال صورت عهد و اتفاق با ایشان بر لبه طریقی

تفاق همراه ایشان بود و مسلم بن عقیقه سران مدینه بود و در آن روز که از آنجا که در
 خفیه مسلم بن عقیقه فرستاد تا از ناحیه حرم مدینه در آن روز که از آنجا که در
 بعد از سه روز وی مشاورت با اهل مدینه آورد و گفت تدبیر چیست و چه میکنند
 گفتند غیر از محاربه و مقاتله تدبیری نیست ماذم این فتنه از حرم این خیره البلاد
 کرده شود مروان گفت انان ماده فتنه و فساد خوب نیست کردن اطاعت و امتثال بپدید
 و باز برید عیون تا مدتی که مصلحت آن است اهل مدینه را این سخن پسندیدند و قرار بر محاربه
 داده بر آمدند عبد الله بن العقیل سوار شدند در صف قتال در آمده دادش می یافت و
 مردانگی داد مسلم بن عقیقه را و گفت ضعف و مرض که داشت پس بی ایشان در میان دو
 صف بر داشتند و چون در محاربه و شکر بایان خود فرمود عبد الله بن المطیع نیز با صف
 مقاتله کرد و در هر چه شهادت رسید مسلم بن عقیقه سزاوارتر بریدند و در آخر الامر قتل
 علیه بامرو و نیز بایان گشته با سه روز موجب حکم وی کرده بود اما بخت حرم مدینه و عقیق
 اموال و فعل نفوس بایان شکار ایشان بود و اقدای لفظ میکنند که اهل مدینه بعد از قمار
 لشکر برید در صف خندق مشاورت نموده هم بر اساس خندق و گول صندق
 حفر نمودند و ما شانه زده روز در آنجا شتافت کشیدند و اکثر در کرد مدینه قلع و حارست
 بنیاد نهاده راه در آمد بر دشمنان بر بستند و از هر طرف تیر و سنگ انداختن کردند
 اما مجال فرصت بر آمدند لشکر خندق مسلم بن عقیقه از سوی ایمن واقع در گوشه حرم خندق
 و مروان کسی فرستاد تا در کشف ایمن واقع حمله بر آنکه مروان از نزد خندق بیرون
 بعضی از آن از راه در آمد طبع در آورده گفت اگر از یکی پس بر ایستاده و بعد
 می آنرا بر سر و خویشیم تا با تمام و صلاوات و حائزات و کفالت شما کند حاجت حاجت

حارثه بکفته مروان گرفتار دام حمله فرس ایمن راه برای آن گشتاده دادند لشکر بایان مسلم بن
 عقیقه راه در آمدن یافتند طواف ایمن مدینه که در سر ناحیه راه گرفته استاده بودند
 سر و جل سام رسیدند بمقاتله و محاربه و در افتادند و این صحنه پسندیدیم و میگویند
 ایشان مدینه حیرت میکردند که معونه در حالت در حالت اختصار موت نیز بد را پیش خود
 طلبید و گفت خشنی دانم که سر از راه ایمن مدینه و روزی پیش خواهد آمد با مدینه که علاج آن فتنه
 بمسلم بن عقیقه کنی که بمحاربه و ناحیه نزار و در این واقعه نیز بنیم چون نیز بعد از پدر بر سر
 امارت نشست بعد از وفات واقعه بر تکیه نکردند و بر وصیت پدر عمل نمود و مسلم بن
 مدینه را با انصرام رسانید و الله اعلم و این مسلم بن عقیقه را مسرف و فساد از جهت اسراف و
 افسار طلب که در فعل و فساد داشت و او قدر در کتاب الحمره نقل میکنند که نیز بر مسرف اند
 دیگر که در عیون قایل گرفتار است و بر لبه ملوک افتاد که گفت اگر این صنف و مرض تو نیز حاکم
 و والی این امر ترا میبختم که محاربه سر ناحیه از تو که دیگر نیز بنیم امیر المؤمنین غیر و الله
 نیز بر تو از معاویه بن ابی سفیان مراد در مرض موت و وصیت کرده که اگر سر از جهت اهل
 حجاز واقعه همیشه آید علاج آن از مسلم بن عقیقه جوئی مسرف بر خالت و گفت کو کند خدا
 بر تو با دیا امیر اگر دیگر بر غیر من موقوفی این امر سازی حریف اهل مدینه در میان
 سبکس غیر من نتواند بود من در میان خویشانی دین ام در خشی لاف که از در خشیان عرق
 می بینم تا با شما خود در انتقام فعل عثمان بن عفان لغیر یا در است کسر رستم می شنوم که
 انداخت میگوید که بر این کار بدست مسلم بن عقیقه باشد از آن روز مار قال بر حال اهل
 مدینه رفته ام و دل خود را به سر آوردن ام انتقام از عثمان بن عفان که دانم نیز بد
 جعفر عزیمت نمود در امضا و این هم مصمم یافت گفت پس روز باس و علی بر گشته

یکی دارد تا بدید که بگردن مسرف پیچیده است و استخوان سینه او را گرفته و میگوید قوم من از
 معاویه اینجا را ترسیدند و ما را از گفتند که قادر مطلق خود انتقام گرفته احوال از و عجز
 مشو زیاده از این عذاب چه خواهد بود گفت لا اله الا الله که با خدا تعالی کرده ام
 و فائز از سر این مسرف میگردم گفت او را از جانب قدیم از او برادرید و از جانب
 نیز دیدید که از دماغش طریقی میجود است این از و صو کرد و دعا کرد خداوند
 تو میدانی که غضب من بر مسلم من عقیقه از برادر رضا است مرا قدرت و قدرت و تا
 اولد از میان مغاک بر ارم و لو نرم بعد از آن جوید بر گرفت و مردم آن را از
 نام از حاس مال او بر آمد و در رفت فرمود تا او را از قبر بر آورده و بکشند
 و او آندی گفت که پیش ما حقی شون رسیده است که آن را از ام نیز بدین عبد الله
 مع بود و بعضی نقل کرده اند که او را برادر کرده بودند و مردم سنگ از یکدیگر
 و ذکر کوفتی درین روایت ناکده و شیخ گفته که احتمال دارد که کوفتی او بعد از
 دو سه روز که برادر کرده بودند باز شد و قریبی گوید که مردن او بعد واقعه
 روز بعد در راه مدینه شکم او تمام از آب دریم بر شده بود و لغایت شصت
 و سیست جان داد و لکن از غایت حماقت و فساد و نیتیک داشت در وقت مردن
 مسکف خداوند از من بعد از شهادت لا اله الا الله علیه که محبوبترین اعمال من
 باشد و شایان قبول درگاه تو بود و خود خا صده الا قتال اهل مدینه اگر مرا
 با وجود این غل غلبه بالشی اندازد دیگر بدیخت تر از من که بخوابد بعد از آن
 حصین بن نمیر گوید را طلبید و گفت ترا امیر بعد از من و ای این بقعه ساخته
 است از و متوجه می باشد و در کار این بنیر تا خبر منی و در حال او بقیه

و بعضی گفته اند
 که او را برادر کرده بودند

را می شود و می توانی نصیب کنی و اگر بنیاد خانه کعبه بر دسترس و کار خود مشغول باشی و منجبت
 بنید از حصین بن نمیر بویست او بکه اند و نصبت و چهار روز از این موده موقوفه الحاحه
 کرد و او را محاربه وصال داد و می توانی را بکعبه انداخت آورده اند که با از این التی
 بر سر سینه گرفته بود و در رسیدن التی خانه کعبه در گرفت در اثنای همین حال خبر مرگ
 نیز بدید رسید که عقیق ذات الجنب رخت حیات با او بوار کشید بر آن یه در اهل
 شام و ستر میوه در افتاد و همه حواری و راز را بکشند و در برکت نظر از نماز تمام
 است کلام شیخ دینی در جذب القلوب **وقال الشيخ النعماني في حقه انه كان ثم شخص**
بالجيش الى مكة وكتب الي يزيد با صنع بالمدينة فلما علم مسلم مر بده اعمل و مات
فتولى امر الجيش الحصاني بن نمير الكوفي فصار حتى و افاك ففحص من من الزبير في المسجد
احد انم جميع من كان معه ففصب الحصاني المنجني على الى قبس و ارجى به الكعبة العظيمة
 ضمام لک اذا و در علی الحصان الموت نیز بدین معاویه فارسل الی ابن الزبیر
 لیس الموادعة فاجابه الی ذک و فتح الدواب و اخلط العسكران لظوفان
 بالبيت فتم الحصان لظوف لعل بعد العوا و اذا استقبله ابن الزبير فاخذ الحصان
 بیده و قال له سر اهل مکة فخرج مع الی الشام فادع الناس الی معتق فان
 امرهم قد صرح و الاری احد الحق بها اليوم فتكلمت اهل مناک فاجتذب ابن الزبير
 بیده فی بیه و قال و هو کفر بقوله دون ان اصل الکوا صرخ الی الحار عشرة و اهل الشام
 فقال الحصان لقد کذب النبی نرعم انک من دغا العرب اهلک ستر و کلمتی علیه
 و ادعوا الی الملائكة و دعوا الی الحرب ثم انصرف بنیر مع الی الشام و محاکمات ابن قوم
 فاکار الی التی که چهر نیز بدین حرکات مبتلا شد مبارک الله فرغ و دولتم بر

لما احتضر قبل له ما السخف فابى وقال يا اصب من صلاتك انما نسأف لم نحل مرارنا ولم يعقب الله
تعالى انتمى وقيل انه لم يك بعد ذلك فمطر من اقطار العالم احد من الالى لفيان الى لونا
نرا بعد خلق معاوية بن نيزير بعيت خوضا من مردمان وانشأت ورد كوشه خانه والى نذر واران
من الحكم بر شام وهر واران زبير بر جاز و عراق و عبید الله بن زیاد كتر خيمه از كوفه بام
رسيد و لحن كره ديد مروان بن عبد الملک و افع شد در میان ابن زبير و مروان كوشيد
كه بوقت كشيروعت كره مروان ابن زبير لا حيوة الحيوان بولج لاني الزبير بكلمه ليعني
مع رجب سنة اربع مائة في ايام نيزير بعد ما كاهدم و بايعه الى العراق و اهل مصر و بعض اهل
الك الى ان بايع مروان بعد حروب و كثر له العراق الى كسبه احدث و بعضين و قد بين ميان در
سنة خمس و عشرين خروجه نموده بودند سليمان بن صرد الخراجي و مسيب بن نجبة الفراءى در
ميان كوفه و طليان تار كني عليه السلام و بعيت كردند ان بر دورا صند بر اركس و
برگاه كه رسيدند از كوفه بر شام كتر خيمه لبيا در از انما كره ده نيز از كوفه بر شام
مروان عبید الله بن زياد را در سبي نيز از كوفه و واقع شد ميان النان و مقتل عظيم
در موضع على الورد از بلاد حيرة لبس غالب اسد كره اهل شام و كشته شدند
سليمان و مسيب بسياري از لشكر عراق و قال رسول الله صرح حق مروان الملعون
ابن الملعون في حيوة الحيوان القبيح و در الحاكم في كتاب الفتن و الملاحم من المنة كره
عمر عبد الرحمن بن عوف انه قال كان لا يولد لاحد مولود الا انى به رسول الله
قبيح عوانه فادخل عليه مروان فقال نذا الو زغ من الوزغ الملعون بن الملعون
ثم قال صحيح الله و روى عبده به ليس من محمد بن زياد قال لما بايع معاوية بولاه نيزير
قال مروان انتم الى بكر و ثم قال عبد الرحمن بن ابى بكر كسبه بر قل و قبيح فقال له مروان

مروان انت النذر انزل العزيب و الفوق قال لوالديه اف ليك فبلغ ذلك عان فقالت كذا البعد
ما هو به ولكن رسول الله لعن اباه و مروان في صلبه ثم روى الحاكم عن عمرو بن مرة الجعفي
و كانت له محبة فقال ان الحكم بن ابى لفيان استاد لى على رسول الله صرح حق
فقال انزلوا لعنة الله عليه و على من يخرج من صلبه الا المؤمنون منهم و قليل باسم
لشير فولى في الدنيا و ليعنون في الآخرة ذود و كره و خيمه ليعنون في الدنيا و
ما هم في الآخرة من خلوق و برگاه كه مروان در سنة خمس و عشرين و كان عمره ثلثا و عشرين
سنة و ثلث عليه زوجة تكونه شتمها فوضعت على وجهه حمدة كبيرة و هو نام و قد نمت
بر و جوارها فوقها حتى مات فتولى نيزير و عبد الملك بر شام و رسيد خبر سليمان و
مسيب بكوفه خروجه كرد فختار ابن عبید الله النخعي بر اطلب تار حضرت امام حسن عليه السلام
در سنة ثلث و عشرين و تابع شد نذا و ارجح فقير از اهل كوفه لانهم نذا و اعلی خند لانهم
الحسن عليه السلام و ارادوا غسل العار عن القسم لى غالب شد فختار بر كوفه و اخرج
كه در عبد الله بن مطيع كوفى لا كره و الى كوفه از جانب ابن زبير از كوفه لبس روانه كرد
عبد الملك از شام عبید الله بن زياد را با بسزده هزار مرد و بعضي روايات
چهل هزار و نيز بعضي كس هزار و روانه كرد فختار بر ارفا و انت وى ابراهيم بن
مالك و شتمه لا ماد و از ده هزار كس و نيز بعضي شتمت هزار كس لبس طافى كرد ديدند
بر دون كره در نواحى موصل و واقع شد در میان النان و مقتل عظيم تا انكه كشته شد
ابن زياد و الحسين بن نمير و شرحيل بن ذي الكلال و مجروح و مقتول شدند
در نيز و قوه بسياري از لشكر اهل شام حتى قتل منهم سبعون الفا و تود اس و قوه اوز
عاشور السبع و عتيف و فرستاد ابراهيم سرار ابن زياد و حصاني و سار

مرعشی نجفی - قم

امراء اهل ازم سوختند و فتنه العبد من از زیاد و سائر عقیدت از زمان قبل از او بگوید که حکم بر ما چیست
 بگویند نزد مختار رسید امر کرد که حاضر شوند جمیع مسلمانان در درگاه لاهاره و نهادند سرها را
 پیشش مختار بطوریکه بدیش از زیاد سرها را بر نهاده عالمیال و معتقلان و فرستاده بودند
 بکار از ثقات گوید جمع بر با طبعید العبد من زیاد و اصحاب و بر سر مسجد کوفه آوردند و در جبهه
 بنهادند من با بخار رسیدم و از مردم شنیدم که می گفتند آمد آمد ناگاه ما را آمد و بمیان
 ان سرها در آمد و سوار بر سینی عبید العبد من زیاد رفت و ساعتی درنگ کرد و بران
 آمد و رفت ناگاه شد باز مردم گفتند که آمد آمد دیگر ما را ان بار آمد و الحجه بیشتر درنگ
 کرده بود کرد و ان چند بار مکرر شد فی الصواعق و قد انتقم العبد من ان زیاد را
 نقد صبح عند التمرندی انما حاجی بر اسب و لقب السید و رؤس اصحابه جادت حیم
 فتخللت الرؤس حتی دخلت فی منخریه فمكثت بنیته ثم خرجت ثم جادت ففعلت به
 لك مرتین اولها و كان لقب الرجل الحسن عليه السلام و سرگاه که فارغ شد مختار از
 قتل ان زیاد و قوم و فرستاد سرها را ان لبور محمد بن حنفیه رضی الله عنه و من
 بعد امر کرد و قتل جمیع کس که بودند حاضر کرد با عمر و سعد و بودند از اعوان ان
 زیاد و نیز بر سر مقتول شد عمر و سعد و سر در خضض و شمر دی الحوشی با سائر اقبای
 با انواع عقوبات و مبالغه کرد در قتل تا انکه رسیدند قتل بر قول نضر اهل اخبار حمل
 و شست بر سر و بالقد و شستاد و چهار مرد مختص کردند شمر لایم نیز عقوبات حتی
 او طاه بالخیول لانه فعل ذلك بالحسن عليه السلام و الصواعق و فاعل ذلك به هو المختار
 من انما عبید طافه من الشيعة ندوا على خذ لاني الحمين و ارادوا غسل العار
 عنهم فقررتهم بنعت المختار فملكو الكوفة و قتلوا السلاف الذين قاتلوا الحسين اربع

اقبل القلنت وصل بنسبهم عرو من بعد وخص شمر فاقبل الحسين على قول البر الكمال وادعوا
 اقبل صدره وظهره لانه فعل ذلك بالحق وشكر الناس للتمتع بذلك لكنه انما اخرا عن
 حقت قبيح حتى زعم انه لوجي اليه وان ابن احنفية هو المهدى اليه لانه قد حارب
 رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت عزرا ان حضرت م كه خداه عز وجل فرمايد كه كهبت
 فعل يحيى بن زكريا معقنا دزركس را كنتم و سر از فرزند خود و معقنا دزركس را خواهم
 كشت قال رسول الله صلى الله عليه وسلم غضب الله على من يهلك دم ابنى فباعناه والذى لغزبه
 انه لم يخترني ممن يدان منى لعن الله حنينا بعد ورواه ابن سعد وعنه زيب بنت جحش اوصى
 الله تعالى الى الى صلت يحيى بن زكريا بسبعين الفا والى لقائل باي شئك سبعين الفا و
 سبعين الفا واه الاكم فر المستدرك واز امام زين العابدين عليه السلام ادره
 انه كره فرمودى روضه در وقت توجه بكوفه در سبج منزلى فرود نيامدم و كوفه مكردم
 مكره امام حسين عا ذكر محسن عا عليها السلام كرده باشد كبر و فرمود كه از خواب رو
 بى اعتبار در دنيا ان است كه سر يحيى بن زكريا عليها السلام بر بى ناچار از ناچاران بنى
 اسرائيل بدنه فرستادند مى بعد خروج كرم مصعب بن زبير با مراد خود و عبد الله از
 بصره سر مختار زد و واقع شد در میان الان حنون ريز عظيم فعل محمدا و غلب مصعب على
 الكوفة فى اواخر سبيع و سبى بعد از ان امد عبد الملك از دمشق لسور عراق و استقبال كرد
 و مر مصعب بن زبير و واقع شد در میان الان حنون و فتح يافت عبد الملك و كشته
 شد مصعب بن زبير فى حواء الحيوان الكبير سار عبد الملك فى دمشق الى العراق فبرز
 اليه مصعب بن زبير و كان عبد الملك قد كانت جثته بامور فخذ كوفه و سلكوا عنه فسا
 مصعب فى نفر كبير و النجم بينما اتقيا فظفر من مصعب شجاعه عظيمة و لم يزل لك حتى فعل فاق

عبد الملك حينئذ على العراق وخراسان فاستجاب عليه الشتر من مروان وكررا جبالا دشمن ثم
 حرك الحجاج بن يوسف الثقفي في حرس طرب اني الزبير فلي صروه وصالحوه ولفضوا المنعنيق
 على جبل الى قميس وكان يضرب بشيعة الغنل كان يحمل عليهم وحده فبهمهم ونجهم من
 الواب السجد واستمر فالتهم اربعة اشهر فحق اخرا حمل عليهم مصطك على راسه شراهم من شرايف
 المسجد فممنها فبادروا اليه واحسروا راسه فامر اللعين الحجاج احراه الله تعالى وفيهم
 بصلب حده وتمن الحائب الاتفاق فادكره عبد الملك بن عمير دخلت قصر الامارة بالكوفة على
 بن زياد والداكي عنده سمطان وجلت انا وعبيد الله بن زياد فند المجلس وراى
 احسن عليه السلام بين يديه ثم جلست انا والمختار بن ابي عبيد فادار ابي عبيد الله
 بن زياد بين يديه ثم جلست مع عبد الملك بن مروان في فوج حيت راسي مصعب بن
 يريم ثم قال وطلعت من عبيد الملك وانا اعنك من شتر المجلد فارعد عبيد الملك
 وقام من ثوره فامر بهدم القصر من بعد موتي فشد فمروان سربا فالك سلام
 تا انكم زائل شد دولت ابن انا مائة واثني وثلاثين وظاهر شد امارت عبيد الله بن
 قتل شد از بني ابيهم هزاران هزار و تاكد صدق الحديث والله اعلم بالصواب
 وامن باب مشتمل اليه بر بيان احوال بقية طاهرة ار الله انشا عليهم
 السلام بد انكم اولاد حضرت امام حسين عليه السلام علماء اخيارا خلف كرده اند
 بس مروان از اني حوزي اني است كه بودند مرا ورا عليه السلام از لسران و دختران
 علي اكبر و علي اصغر و جعفر و فاطمه و كريمة و كفت ابن اخبر و موافقت كرده و برا
 شيخ مفيد از علماء شيعه اماميه كه متولد شدند و برا علم شتر لسر و در دختر بس
 زياده كرد در لسران عبد الله و كفت ابن الحسنات و موافقت كرد و برا ابن طليح و ثوب

و محب طري كه متولد شدند و برا علم شتر لسر و در دختر و زياده ساختند در اعداد لسران
 علي الاوسط و محمد و در اعداد دختران زينب و مادر علي اكبر ام علي بنت مره بن عوف
 بن مسعود الثقفي و مادر علي اصغر شاه زنان بنت كسرانيز و جرد و مادر جعفر
 فاطمه و مادر عبد الله و كريمة رباب بنت امرؤ القيس ان عمرو و مادر فاطمه ام
 اسحق بنت طلحه بن عبيد الله السهمي است بس علي اكبر شهيد شد همراه پدر خود بكربلا
 و اما علي الاوسط بس امام زين العابدين است بس علي اكبر شهيد شد همراه پدر خود
 بكربلا و اما علي الاوسط بس امام زين العابدين است بس قول كيكيم كفت است كه بس
 حضرت امام حسين عليه السلام سمر بعيه بودند و كيكيم قائل است بانكم موكوم يعني از
 از اولاد دوي عليه السلام و كس بودند بس امام زين العابدين علي اصغر است سر
 راي دوي و سويح و اما عبد الله بس شهيد شد بكربلا جاد سيم و سويح حجر ابيهم فقتل
 و اما محمد و جعفر بس صحيح از احوال ابن ابى رويت نيت و شايده كه الها و فات فتند
 قبل مني شعور و الله اعلم و اما لقاد نسل و قيام دين از لسران او از علي بن الحسين بن
 العابدين عليه السلام است و از دختران فاطمه بنت الحسين فقط و سرام عبد الله
 و ابراهيم بن الحسين المشي ابن الحسن عليه السلام است بس بسين اي مومن صادق
 حجت نعم كج طور از صلب حضرت امام حسين عليه السلام و از شتراده علي بن
 الحسين امام زين العابدين كشي طيب از اولاد بر آورد و جميع اطراف و اقطار
 از ابن في مملوك و دانيد حني انه لا يخلو بلد ولا قطر من اقطار الارض الا و هم فيه و مانند
 زراعتي و اهل و ساكن خانه ملكه ناخناز بس نيت و ما بود كمر در بيد حق تعالى لم
 شقي لا حبرا و الماكب با و جوف بكه ناخناز بودند مرا امام حسين عليه السلام و احد شتر امام

ميريد

زین العابدین و کذا کشته بود نیز بدین معنی یا نژده پسر فالده تعالی اصدق الفاضل حیث قال
 من یعمل معال ذرة خیر ایره و من یعمل معال ذرة شر ایره و قال فی حق ۴۴ انا اعطیت
 الکون و قال عز وجل ان شئت لیسک هو الاشر و الاشر هو الذی لا یسل له فعدا
 هو الصبر جمیل و ذلک هو احرار الویل لیس این باب شمل است بر احوال ابر
 نعم از امام اثناعشر و فی ششم فصول علی حسب اعدادهم فصل اول در بیان
 احوال شان زاده عالمیان امام چهارم از امام اثناعشر علی بن الحسین زین العابدین
 علیه السلام و کنیت ابو محمد است و ابو الحسن و ابو کریم نیز گفته اند و لقب در سجاده
 و زین العابدین است که بنده بسبب مطلق شدن وی و بنده لقب ان است که نشی در نماز
 آنچه مشغول بود که بپوشیدن صورت از دیار عظیم متحمل شد تا ویر از نماز باز دارد
 بدو بیچ اتفاقات نکردند و انکشت بار و بر میگرفت تا هم اتفاقات نفرمود پس خیال
 کرد که در دنیا که هنوز نماز خوف قطع نکرد پس خدای عز وجل بر وی تکلف
 نکرد و انید که ان شیطان است و بر او شتم داد و طایفه زد و فرمود و در شوخوار
 و دلیل ای ملعون چون دور شد بر خواله تا و در خوف نام کند او از بنده و قابل لا
 بنده که مکلف است این العباد سه بار و لادی در مومنین و هم است سه بار و لادن
 فی الهجرة و فصل سیم است و ملای و مادر و سلاطه شمر با تو نیست نیز در جبر است نه
 تاریخ این خلکان و احوال ام علی الصخر و لیس رضی الله عنه عقب الداس و لده زین العابدین
 نزار و هو احد الائمة الاثنا عشر و من سادته الناجین قال النیر بنی مادر است قر شیا فصل
 منه و ائم سلاطه نیست نیز در جبر و احد ملوک فارس قال و کان لعل لزمین العابدین الحسین
 لقوام الله تعالی عباد حصران محرم العرب قر شس و العم فارسی و ذکر الوقسم

ابو القسم النیر بنی زین العابدین و راجع الی راجع الی العیاسة رضی الله عنهم لما العیاسی فارسی و خلافت عمر
 الخطاب کان فیهم ثلث نبات لیس در جبر و احوال السبایا و امر من الخطاب سبع نبات نیز در جبر
 ایضا و قال ام علی بن ابیطالب کرم الله وجهه ان نبات الملوک لا تعاملن معاملة غیر
 من نبات السوفه و قال کیف الطریق الی العمل یکنز قال لعون و یما یلع من منهن قام
 به من یکنز الی لعون و ما قد یکن علی بن ابیطالب رضی الله عنه قد وضع واحدة لعقید الله
 بن عمر و احرى لولده الحسین و احرى محمد بن ابی بکر الصديق فاولد عبد الله امته
 سالما و اولد الحسین امته زین العابدین و اولد محمد امته و لده الفاسم فهو لای الثلثة یلو
 حاله و اهلایم نبات نیز در جبر و طایفه کرده است در کتاب جامع از شیخی از قر شس انکه
 مکلف و ی که بودم من روزی در مجلس سعید بن المسیب لیس بر سید از من احوال مادر من
 که کنیت کفتم مادر من فتاة است لیس کو با که محقر کردیم من در چشم وی لیس مکتب کردم من
 ما که داخل شد بر سر ام بن عبد الله بن عمر بن الخطاب لیس نگاه خارج شد از وی پرسیدم
 با هم من بنی ابی کفتم سحانی المجل مثل نداند من قومک ندانم من عبد الله بن عمر
 من الخطاب پرسیدم من کدام است مادر وی گفت فتاة من عبد الله قاسم بن محمد بن
 ابی بکر الصديق لیس نشست نزد وی لیس برخاست و رفت پرسیدم من با هم من بنی کفتم
 من ابی کفتم مثل نداند الفاسم من محمد بن ابی بکر پرسیدم لیس کدام است مادر وی گفت
 فتاة لیس مکتب کردم من قدری تا انکه آمد علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب رضی الله عنهم
 فسم علیه ثم نفص لیس کفتم من با هم من بنی افعال بنی الذی لایسح مسلما ان یجمل ندان علی بن
 الحسین بن علی بن ابیطالب لیس پرسیدم کدام است مادر وی فقال فتاة فقلت با هم
 رايتنی نقضت فی عینیک حین قلت لک امی فتاة فمائی هو لایسرة قال فخلقت فی عینیه

و قال عبد الله بن مسعود

فراست رجلا زكيا على الغنم لم ارا احسن وجهها ولا كماد ولا دابة منه فقال قلبى اليه فالت عنه
فقبل له يدا على الحسن بن علي بن ابي طالب رضى الله عنهم فقلت له انت على من انت
فقال له انا ابن ابيك فقلت بك وبابيك لب عليا فلما انقضت كلامي قال احبك غريبا
قلت اجل قال ملنا الى الدار فان احببت الى منزل ابنك انا الى مال وابنيك انا الى حاتم
عائناك على قضائنا فالصرفت من عنده وما على وجه الارض احب الى منتهى وقدر الله
ان فتى من قرش جلس الى سعيد بن المسيب فطلع على بن ابي شي قال القرشي لابن المسيب
يا ابا محمد قال نعم سعيد العابد بن علي بن الحسين بن علي عليه السلام فوقف على الحسين
ودخله من اهل بيته فاستمعته فلم يلمح له الا انصرف قال لحب له قد سمعتم ما قال هذا الرجل
وانا احب ان تبلغوا معي الله لسمعوا مني روى عليهم فقالوا في الفعل ولقد كنا نحب ان نقول
والقول فاحذر لعلنا وشي وهو يقول والكاظمين الغيظ والعافين عن الناس والحمد
الحسين فعلمنا انه لا يقول له شيئا فخرج اليه حتى انا من الرجل فصرخ به قال وتولوا
له يدا على بن الحسين قال فخرج اليه متوشيا بالشر وهو لا يشك انه لما جاده مضافا له على
بعض ما كان منه فقال له علي بن الحسين ما باخى ذلك كنت وقفت على الفاد قلت فان كنت
قلت ما في فاستغفر الله منه وان كنت قلت ما ليس في فغفر الله لك فقبل الرجل ما بين عينيه
وقال يا قلت فيك ما ليس فيك فانا احب به ثم قال قال الراوى للحديث والرجل
هو الحسن بن الحسين رضى الله عنهما وقية البضا جعلت جارية علي بن الحسين عم لك عليه
السلام ليتبها وللصلوة فتعبت فقط الدبر حتى كان يد ارجلها فسمي فرقع راسه
اللبا فقال له ارجل رية ان الله يقول والكاظمين الغيظ قال قد كظم غيظي قال لها
قد غيظ الله عنك قالت والله كظم الحسين قال فاذنبي فانت حرة لوجه الله عز وجل

و جل و در فضول همه از کلام وی آورده اصل من لیس له حلم بر شده و دل من لیس له حلم
لقصده و در رسد الغایه مذکور است فرمود اربع و لیس دل البیت و لو لم یوم و الدین و لو لم یوم
و القرم و لو لیل و السوال و لو کیف الطریق و فرمود بر من کن النفس حق را از آنکه اینها
و سر تا فی مکنه بدینکه ابتیاح مکنه اعظم است از یکوب بان و هم فرمود و صد
فناعت کرد بر حد ابتیاحی لیس او غنی تر من ادیمان است و نیز فرمود در حالیکه
رفع میکرد از سوی من خدایه اظهار الفرج عباده و من رضی بالقلم من النور
رضی الدنیه بافضل العمل و لو علیه السلام که صدقه میداد بپوشیده و نیز فرمود که
صدقه سر اطفای میکنند عفت بروردگار را و گفت این عالت شنیع من این
مدینه را که میفقتند صدقه سر که ختم کمر بعد فوت علی بن الحسین علیه السلام و
گفت محمد بن یحیی جماعتی از اهل مدینه زندگان را میگرددند بر صدقه سر و عید کنند
از کجا است معاش و ما کل ان لیس برگاه یافت علی بن الحسین کم کرد و از
و دانست بحسب از ابراهیم بن علی از پدر خود گفت حج کردم با علی بن الحسین و
فتلک الناقه فاش را لیس ما نوصب ثم نردیده و قال او من القصاص و تلک
الناقه علیه مره اخری بنی جبال رضوی فاما خبا و لذای القصص و قال التطفلی و لذای
ثم رکبها فاطلقت و لم تلیک ما بعد ما و در استیجاب از زهری آورده که او میگفت
مذیدیم هیچ با شمی افضل از علی بن الحسین و در فضول همه از ابو حمزه یابی آورده
که گفت او اندم بر در و از علی بن الحسین و کرامت کردم از آنکه ندانم او را
پیشتم بر در و از آنکه بپروان اند لیس سلام کردم بر وی و دعا نمودم
لیس رد سلام کرد بر من بستر رسید با من فادواری لیس گفت یا ابو حمزه

ایمانی بنی لطف این حال کفتم علی می بینم از رسیدن گفت من یکم ده سال نشسته بودم و حال
 آنکه مرا خردن و فکر کردن بود که بطایف در این راه بودی خوب بودت بنیک پور را
 خوشنویس دید لطف از روی آن بستر گفت چیست مرا که می بینم ترا نمود و مخدوم ابا
 غم میکنی بر دنیا پس آن روزی حاضرالت می خورد از آن هر سرد فاجر پس کفتم بر
 دنیا غم می کنم پس گفت بر آخره پس آن وعده را الت الت حکم میکند با آن پادشاه
 غالب پس کفتم بر آن مخران ندارم پس گفت بر چه چیز غم میکنی کفتم خوف میکنم بر رفتن
 این زبیر پس گفت کرد و گفت یا علی آیا دیدی کسی را که از خدا ترسید و خات
 نداد او را خدا کفتم نه گفت یا علی آیا دیدی کسی را که کوال کرد خدا را و نداد او
 را کفتم نه بستر دیدم و نمود همیشه من کسی پس عجب کردم از آن و طاعت قاطی او از
 داد که صوت او شنیدم و صورتش ندیدم میگفت یا علی بن حسین این خضرالت
 که با تو سخن میگفت و چنین است در ارشاد شیخ مفید از علما و شیوخ و عبارته مذکور
 خواهد شد و هم در فصول مهم مذکور است که جماعتی نزد علی بن حسین آمده در
 حق الی بکر و طبرجیزی گفتند فرمود شما کیستید ای شما از مهاجرین اولین اید
 که حق تعالی در حق شما نازل فرموده و الله من آخر حوائج ديارهم و
 اموالهم یتغول فضل من الله و رضوانا الا که گفتند فرمود ای شما از آن
 کسانند که نازل شد در حق شما ان الذين تقووا الله و الذین یؤتوا المال من قبلکم کمول
 من ما خرم و لا یجدوا فی صدورهم حاجة لالله که گفتند فرمود از من سر دو طایفه
 با فرار خود شما نیستید و من گواهی میدهم که نیستید از آنکس بنیک گفت حق تعالی
 در شان شما و الذین جاؤا من بعدهم یقولون ربنا اغفر لنا و لاخواننا

و لاخواننا الذين سبقونا بالایمان و الذین یؤتوا المال من قبلکم کمول
 از آن که پیش از ما ایمان آوردند و الله تعالی در حق شما و الذین یؤتوا المال من قبلکم کمول
 با یکدیگر گفتند و دوستی نورزی و مراقت در راه نیکویی با یکدیگر که
 بقیت کند سر از راه و با دون آن تعنی در طعام تمام و با آنکه شر و هلاکند
 در آن و قطع کند در میان و بکمال بدرستی که او قطع کند از تو احوج مالکون
 الیه و کند اب بدرستی که او بکمال سرب الت شرب کند بنوعی و بعد کند
 از تو فریب و احمق بدرستی که او قطع کند از لطف دیدن ترا پس خضر
 رب ندیدم و بنجم فاطم رحم بزرستی که دیده ام او را ملعون در هر موضع
 از کتاب خدای تعالی و فیما فیها از آن حره الهی ناع علی بن حسین که گفت
 و بنیک روزی مات خود اید شد منادی ندا خود اید داد که بر خضر بد اهل فضل
 پس رسانده خواهند شد جماعتی از ادیبان پس گفتند خود اید شد روانه
 شود لطف جنت پس ملاقات خواهند کرد آن نرامل که وضو اند گفت
 کدام جا میروند پس خواهند گفت لطف جنت گفتند ملکه میباید از حساب
 گفتند از ای ملکه گویند شما کدام کس اید گویند ما اهل فضل ایم ملکه گویند
 جیم و فضل شما گفتند بودیم تا وقتیکه حمل کرده میشدیم بر منجور استم و
 طلب میکردیم و وقتیکه بدی میکرد می شد با می خشد او را گویند ملکه
 اذ خلوا الخشنه فقم احمر العالین بسترند کرده شود بر خضر بد اهل صبر پس بر
 خیزند و روی از ادیبان پس گفتند شو برای ایشان در آیند در جنت
 پس ملاقی شوند با ایشان ملکه و بگویند از ایشان مثل سانی پس بگویند ما اهل

ایمان
 از آن
 که
 با
 یکدیگر
 گفتند
 و دوستی
 نورزی
 و مراقت
 در راه
 نیکویی
 با یکدیگر
 که
 بقیت
 کند
 سر
 از
 راه
 و با
 دون
 آن
 تعنی
 در
 طعام
 تمام
 و با
 آنکه
 شر
 و
 هلاکند
 در
 آن
 و قطع
 کند
 در
 میان
 و بکمال
 بدرستی
 که
 او
 قطع
 کند
 از
 تو
 احوج
 مالکون
 الیه
 و کند
 اب
 بدرستی
 که
 او
 بکمال
 سرب
 الت
 شرب
 کند
 بنوعی
 و بعد
 کند
 از
 تو
 فریب
 و احمق
 بدرستی
 که
 او
 قطع
 کند
 از
 لطف
 دیدن
 ترا
 پس
 خضر
 رب
 ندیدم
 و بنجم
 فاطم
 رحم
 بزرستی
 که
 دیده
 ام
 او
 را
 ملعون
 در
 هر
 موضع
 از
 کتاب
 خدای
 تعالی
 و فیما
 فیها
 از
 آن
 حره
 الهی
 ناع
 علی
 بن
 حسین
 که
 گفت
 و بنیک
 روزی
 مات
 خود
 اید
 شد
 منادی
 ندا
 خود
 اید
 داد
 که
 بر
 خضر
 بد
 اهل
 فضل
 پس
 رسانده
 خواهند
 شد
 جماعتی
 از
 ادیبان
 پس
 گفتند
 خود
 اید
 شد
 روانه
 شود
 لطف
 جنت
 پس
 ملاقات
 خواهند
 کرد
 آن
 نرامل
 که
 وضو
 اند
 گفت
 کدام
 جا
 میروند
 پس
 خواهند
 گفت
 لطف
 جنت
 گفتند
 ملکه
 میباید
 از
 حساب
 گفتند
 از
 ای
 ملکه
 گویند
 شما
 کدام
 کس
 اید
 گویند
 ما
 اهل
 فضل
 ایم
 ملکه
 گویند
 جیم
 و فضل
 شما
 گفتند
 بودیم
 تا
 وقتیکه
 حمل
 کرده
 میشدیم
 بر
 منجور
 استم
 و طلب
 میکردیم
 و وقتیکه
 بدی
 میکرد
 می
 شد
 با
 می
 خشد
 او
 را
 گویند
 ملکه
 اذ
 خلوا
 الخشنه
 فقم
 احمر
 العالین
 بسترند
 کرده
 شود
 بر
 خضر
 بد
 اهل
 صبر
 پس
 بر
 خیزند
 و روی
 از
 ادیبان
 پس
 گفتند
 شو
 برای
 ایشان
 در
 آیند
 در
 جنت
 پس
 ملاقی
 شوند
 با
 ایشان
 ملکه
 و بگویند
 از
 ایشان
 مثل
 سانی
 پس
 بگویند
 ما
 اهل

صبرم ملاک گویند حضرت صبر شما بگویند صبر کردم نفوس خود را بر طاعت و از معصیت
پس بگویند ملک در این در جنت فتنه اجر العالمین پس نداده شود بر خیزند
بسم الله خدا در و از او پس بر خیزند کردی از ادب میان و انما کثر باشند
پس گفته شود از انما بر وید بسوی جنت مل ملاقی شوند از و شالی ملک و
بگویند مثل مقال بن فقیه لول نشر او رفی الد و انتخاب فی الد فقیه لول اولوا
الجنه فتم اجر العالمین و در استیعاب مذکور است که سالی را امام زین العابدین
دید که یک نفر فرمود اگر نام دنیا در کف او می بود بستر می افتاد از دولت
او می بایست که نکرستی بر آن و در فصول همه از ابو حمزه الثمالی آنکه بود
علی بن حسین علم پیغمبر ما اولاد خود ای فرزندان من هرگاه برسد بر
شما مصیبتی از مصیبت های دنیا یا نازل شود بر شما یا نافرمانی پس بگو
بر خیزد مردی از شما و وضو کند وضو نماز و چهار رکعت یاد و رکعت نماز
خواند و وقتیکه فارغ شود از آن بگوید ما موضع کل سکوی باب مع کل سکوی
باش مع کل سکوی و یا عالم کل خفیه و یا کائف مایک اوس من یحیی موی
یا مصطفی محمد یا منتهی ابراهیم علیه السلام و عادی من الشهدت فافتم و ضعف
قوت و قلت جلیله دعا العروق العرب الفقیه الذی لا یجد کشف ما یوسف الله
انت یا ارحم الراحمین سبحانک انی کنت من الظالمین فرمود علی بن الحسین دعا
نکند ما من دعا مردی و رسیده باشد با و بلا مکر آنکه دور کند الله تعالی
ان ملا را از و در اسد الغامه مذکور است که بیمار شد علی بن حسین و در
آمدند جماعتی از اصحاب رسول خدا صبر روی و گفتند چگونه صبر کردی ای

فرزند رسول خدا صبر کردم بر تو ذاتهای خود را بر روی و گفتند چگونه صبر کردی
فرمود در عاقبت و خدا محمود است بر آن چگونه صبر کردی شما همه با گفتند صبر
کردیم و حال آنکه ای فرزند رسول خدا محبت میداریم با تو و دولت میداریم
شما فرمود انما را که یکد دولت دارد ما را جای دیدار و اخذ ای تعالی
در سبب خود روز یکشنبه نباشد در آن روز و یکشنبه دولت دارد ما را
در حالی که اراده مکافات میدارد و مکافات کند او را خدا ای تعالی
جنبه و یکشنبه دولت دارد ما را برای عرض دنیا از زق دیدار و اخذ ای
تعالی من حیث لا یترب و لودوی علیه السلام اجمل الناس و است
چهره مثل بدر و مهتاب بیستما در در قلوب مردمان از دیدن آن
برگزیده خدا پیرامی شد که به اختیار برای تعظیم وی بر میخورستند
با و خوف اعدا و کثرة عدوان قال فی حصة الجنه ان البکیر و یتیم
الی الفرزدق قصیده مکرمة برجی لعلها یاجنه و می از لجاج بیام
من عبد الملک فی ایام ابیه طاف بالبیوت و جمد ان یصل الی الحرام الله
لیستلیم بقدر علی ذلک بکثرة الرجم فنصب له کرسی و جلس علیه بنظر
الناس و قعد جماعته من اعیان اهل الشام فبینما هو کذا اذا اقبل زین
العابدین علی بن الحسین علیهما السلام و کان من اجمل الناس حتی استلم
الحجر فقال رجل من اهل الشام من اند الذی ما به الناس نده الهیة فقال
بیتم ما عرفه فحماه ان یزید فیه اهل الشام و کان الفرزدق حاضرا
فقال انا اعرفه و قال ان فی من هو یا ابا صررش فقال الفرزدق

هذا النبي الطاهر العالم
 والبیت بحر فیه والکرین الحرم
 الی مکهارم ندرینتی الحرم
 عن نبیها عرب السلام والحج
 رکن الحطیم اذا ما جاد لستهم
 من کف روق فی طرسه ششم
 فما الکلم الاحسن تبسم
 کالشمس سحر عن شمسها التسم
 طابت غناصره والحیم والشیم
 بحده انبیاء الدف ختموا
 صری نزلک له فی لوحه القلم
 العرب تعرف من اکره والحج
 لاسو کفان دلاله وجماعه
 سره انسان حسن الخلق والشیم
 حلوا السائل کلوه عنده لعم
 لولا التشهد کانت لادوه لعم
 عن الغایه والاضلاف والعدم
 کفر وقریم منی معتصم
 او قبل من خیر اهل الارض قبلهم

هذا النبي الطاهر العالم
 والبیت بحر فیه والکرین الحرم
 الی مکهارم ندرینتی الحرم
 عن نبیها عرب السلام والحج
 رکن الحطیم اذا ما جاد لستهم
 من کف روق فی طرسه ششم
 فما الکلم الاحسن تبسم
 کالشمس سحر عن شمسها التسم
 طابت غناصره والحیم والشیم
 بحده انبیاء الدف ختموا
 صری نزلک له فی لوحه القلم
 العرب تعرف من اکره والحج
 لاسو کفان دلاله وجماعه
 سره انسان حسن الخلق والشیم
 حلوا السائل کلوه عنده لعم
 لولا التشهد کانت لادوه لعم
 عن الغایه والاضلاف والعدم
 کفر وقریم منی معتصم
 او قبل من خیر اهل الارض قبلهم

ولا در ایهم قوم فان کرموا
 والاسد اسد الشری والناس کرم
 لا یفقد غیر لسطا من الکفهم
 سنان ذلک ان عمر وادان عدم
 مقدم بعد ذکر السد ذکر هم
 فی کل بدر وحتوم به حکم
 ابي الخلد فی لبت فی رقابهم
 لاولیه بدر اذ له نعم
 من يعرف السد تعرف اوله ذا
 الذین من بیت قد ناله الام
 فغضب شام علی الفرزدق وافرجه
 فالتقد له من العابدین اثنی عشر الف
 درهم فردا وقال مدحت للسد تعالی
 لا لوطا و فارسل الیه من العابدین و
 قال له انا اهل بیت اذا وضعنا شئنا لا نستعیده
 والسد عن رجل یعلم ببتک
 ویشک علیها فکسر السد لک سعیک
 فلما بلغت الرکله قبلها وترجمه انی کانت
 مع قصیده جامی در سلسله الذهب بوجهی نموده
 که بهتر از آن دیده شده
 انرا نام و کمال نقل می نمایم
 تا بهر عامی فایده حاصل شود
 یورعید الملک
 بنام بنام در حرم بود با را لی شام
 میزد اندر طواف کعبه قدم
 لکن از از دحام اهل حرم
 استلام حجر نذر ادش دلت
 بهر نظاره کوبه شست
 مالکان کعبه نبی دوی
 زین عبادین حسن علی
 در کئی بیاد حله نور
 بر چهریم حرم فکند عبور
 بر طرف سبکدشت بهر طواف
 در صف خلق می نهاد
 شگاف زرد قدم بهر استلام حجر
 کنت خالی ز خلق راه گذر
 شامی کرد از بنام کمال
 بکیت این با صلی جمال
 از جهالت دوان
 نقل کرد و در شنایین
 بی اهل کرد گفت شناسند
 ندانم بکیت

ولا در ایهم قوم فان کرموا
 والاسد اسد الشری والناس کرم
 لا یفقد غیر لسطا من الکفهم
 سنان ذلک ان عمر وادان عدم
 مقدم بعد ذکر السد ذکر هم
 فی کل بدر وحتوم به حکم
 ابي الخلد فی لبت فی رقابهم
 لاولیه بدر اذ له نعم
 من يعرف السد تعرف اوله ذا
 الذین من بیت قد ناله الام
 فغضب شام علی الفرزدق وافرجه
 فالتقد له من العابدین اثنی عشر الف
 درهم فردا وقال مدحت للسد تعالی
 لا لوطا و فارسل الیه من العابدین و
 قال له انا اهل بیت اذا وضعنا شئنا لا نستعیده
 والسد عن رجل یعلم ببتک
 ویشک علیها فکسر السد لک سعیک
 فلما بلغت الرکله قبلها وترجمه انی کانت
 مع قصیده جامی در سلسله الذهب بوجهی نموده
 که بهتر از آن دیده شده
 انرا نام و کمال نقل می نمایم
 تا بهر عامی فایده حاصل شود
 یورعید الملک
 بنام بنام در حرم بود با را لی شام
 میزد اندر طواف کعبه قدم
 لکن از از دحام اهل حرم
 استلام حجر نذر ادش دلت
 بهر نظاره کوبه شست
 مالکان کعبه نبی دوی
 زین عبادین حسن علی
 در کئی بیاد حله نور
 بر چهریم حرم فکند عبور
 بر طرف سبکدشت بهر طواف
 در صف خلق می نهاد
 شگاف زرد قدم بهر استلام حجر
 کنت خالی ز خلق راه گذر
 شامی کرد از بنام کمال
 بکیت این با صلی جمال
 از جهالت دوان
 نقل کرد و در شنایین
 بی اهل کرد گفت شناسند
 ندانم بکیت

مدی عالمی مملکت - بفرایش ان نخی در نادر - بود در درج میان حاضر
 گفت من در کمالش نیکی - زوجه برکت لوی می کنی - ان کس انیکه
 مکرر لطی - زفرم و بویید رخسار و فنا حرم و حل و بیت و رکن و
 حطم نادران مقام ابرایم مرده سعی و صفا و عرفات طبع و کوفه
 کمر بلد و فرات بر یک اندک را و اعارف بر علو مقام او واقف

فرده الهی مسید شهید است زبهره شاد و دوحه زهر است میده باغ
 احمد خیار لاله را با حیدر کرار چون کند جای در مقام قریش
 رود از خمر بر زبان قریش که بر سر سرور ستوده شیم به نیابت
 رسید فضل و کرم ذروه عزت است منزل او حامل دولت است محل او
 از خصل عز و دولت ظاهر هم عرب هم عجم بود قاصد و راه بر سینه تلک
 خاتم الانبیا است نقش کلین لاج از روی او فروغ بدای فاج از حوی
 او شمیم وفا طلعتش افتاب روز افزون روز و شمای فرای و ظلمت کوز
 حد او مصدر بدایت حق از حیال مصلد شده مشتق از حیال نادرش
 بسندیده که کشاید سیدی کس دیده خلق از و سر دیده خوابانند
 کرمیات الهه نتوانند نسبت فی سفت تبسم او خلق را طاقت
 نظام او در عجب در عجم بود مشهور گویند انش معطل مغرور به عالم
 گرفت بر تو خور که ضریری ندر از ان چه ضرر شد بلند افتاب
 بر افلاک بوم از و کر نیافت نهره نیمه پاک نیز بگو سیران و بدکاران
 دیت او ابرو صفت باران فیض ان ابرو به عالم کمر بر نردنی نکرد

نکرد کم نیست از ان چه بخت آید که کفر نشسته را و ج طعن حب ایشان
 دلیل صدق و وفاق - بعضی ایشان کفر و نفاق - قهرشان
 مایه علو و جلال - بعدشان نامه بنو و ضلال - کمر شما اند ایل لغوی را
 طالبان رضای مولی را - اند را ان قوم مقتدا باشند - و ندر ان خیل
 پیشوا باشند - کمر بر سر زرد آسمان با فرض - سامی من خیار ایل
 الارض نیز بان کواکب و النجم - بیچ فطری نه آید الدیم - هم غیوث الله
 ادا و پیوا هم لثوث البری ادا و پیوا - ذکرشان ساقی است در
 اقواء - بر سیم خلق بعد ذکر الله بسر سر نام و اراج فرای نام ایشان
 است بعد نام خدای بخت بر نظم و نشر را الحی - باشد از من نامشان
 رونق - تمام شدن ان وقصیده و غضب احسن به نام حضرت شام ان
 قصیده غزلی که فرزدق می نمود انشا کرد آغاز با بحر خوش خوش
 اندر رک از غضب زد جوشش بر فرزدق گرفت حالی دق به بچو
 بر مرغ خوش نوا غنقی - ساخت در چشمش میان حواریش
 حبس فرمود دیر الظارش - اگرش حبس را الت بلی بودی - زان
 کردار را الت دین بودی - دلت بیداد و ظلمت دین جای
 ان حبس خلعت دادی - ای سالت بلی که شد بدین - از حد
 به شیم او شده احوال - انکه احوال بود زان کار چون بود حالش
 از حد شد از افت دیده حد در است - رمد و یلخا حد در است
 از حد دیده حد در کور - و ز رمد دیده حد در است - نور جان حاکم

ردان غم فرسود و زخم الموده خاطر محسود و اما از طبیعت فاسد بر خدا محسود
 بود حاسد که خیال مال یا مال چیز را مرفله نرانی دیدیم و مرا که
 بدانم نکلند خوشدل بگاش رو بر سار دس از این حسد المود باطل الحساست
 و ان اعتقاد کسبها کنوات نکند از سر حسد شر اسرم ان ضرر که حسد
 کش مردم ان حسد خاصه اهل نفس و هوا می برد از کمر بدکان حرا
 حای ان مهر قرب و وصال جای امان حیم بعد و لکان بهر امان
 مسمید بر تو بر زمین سگ محکم می رود عو عو و از آسمان خورشیدی
 در حسد فاشی بر زمین کور می شود و خفاش فیرستان امام زین العابدین
 خانه برای فرزندی در دگر دلش و باز فرستادن امام و قبول کردن
 فرزندی قصه مدح بو فراسی رسید چون بد ان شاه حق شناسی رسید
 از درم لهر ان نگو گفتار کرد حای روان ده و دوزار یوفرا که
 ان درم نگر و قبول گفت مقصود من خدا و رسول بود از ان
 شرح فی نوال و عطا را که عمر شریف زار خطا بهم جا از برای هر
 سخی کرده ام صرف تا فتم سوی این مدح عنان بهر کفارت
 خیال سخنان قلعه خالص الوجه البدل لالان استغیض با اعطاه
 قال این العباد و العباد ما نودیم عوض لا نرتاد زانکه ما الالبیت
 احسانیم هر چه دادیم باز ستانیم ابر جو دیم بر شیب و فرار
 قطره از ما بماند و باز افتابیم بر سپهر جلالت نقتد عکس با ذکر سوی
 ما چون فرزندی با ان و فاکرم کشت بنا قبول کرد درم

از ابر خدا بود در رسول بهر چه بعد از وجه آنچه قبول بود از ان بر دو
 مقصد شحق حق میبکنم من هم از فرزندی دق رشتی زان سحر لطف
 و نوال که رسیدش از ان خسته مال زان حریفم اگر رسد حرفی بندم
 از دولت ابد طرفی صادقی از مشایخ حرمین چون شنید ان نشید
 دور از شین گفت نیل مرضی حق را پس بود این عمل فرزندی
 را بهر هر حسد ز دفتر حساست بهر ساد کات یافت کات مستعد
 شد رضای رحمان را مستحق شد ریاضی رضوانرا زانکه نزدیک
 حاکم جابر کرد حق را برای حق ظاهر در بیان انکه مدح اهل بیت
 رسول صلی الله علیه و سلم در حقیقت مدح خود است با بیان
 مدح اهل بیت در معنی حجت خویش کنده یعنی بمؤمنم مومم خدای
 شناسی و ز خدا ایم بود امید و براس از کجیها در اعتقاد دم
 پاک بنیت از طعن کج نهادم پاک دوستدار رسول و ال و هم
 دشمن خصم بد کمال دم جوهر من ز کالان ایلان است رخت
 من از دکان ایلان است هم جو سمان شدیم ز اهل البیت کشت
 روشن جبراع من رس زبیت انا مولانیم و مولی القوم کاش
 منم و لا اخاف اللوم مست عشق اهل عارفان دایم لا تخافون
 لوجه اللکم چون بود عشق صادقان در رسم کی ز کید منافقان
 ترسم این نه رفض است محض عرفان است رسم معروف اهل عرفان
 است رفض کبریت حب آل نبی رفض فرض است بر آل نبی

و وزیر علیه السلام خواری عادات و کمالات زناده از آن است که با حاکم
 مختبر در آید اما قدری منیر القلم در ملک مختبر منطبق می سازم در وقت
 از زهری مروی است که در بزم من و وزیر علیه السلام که با مرید الملک من
 مروان بنند بای کران بر بای نهاده و غل بر دلت و گردن و کلاه پاناک
 بر و کلاه از مدینه بدشت منیرند از ایشان اجازت خواستم که بروی
 علیه السلام سلام کنم و در احوال سلام بروی در اندام و وی در خیم
 بود چون صورت حال من را دید نمودم منظر مستقیم و کف من به منبر بودی که
 بجای تو مرا اسیر کردندی و تو مستقیم بودی فرمود که ای
 زهری ایای تو می بنداری که ازین که بر دلت و بای و گردن من کرده
 اند در رنج بد آنکه اگر من بخوام این همه دور شو و می باید که شو و
 امثال تو اند و بی برسد عذاب خدای عز و جل و ایاد کنی تا
 آن بر تو اسان کرد و بعد از آن دلت خوف له از غل بیرون کرد
 و بای خوف له از بند و گفت ای زهری من و منزل پیش پادشاه
 هم جناس خواهم رفت چون چهار روز ازین برآمد که سلطان بروی
 مدینه باز گشتند و وزیر در مدینه می طلبیدند و نیافتند بعضی از ایشان
 گفتند که در منزلی که فرود آمده بودم و ما هم کرد بر کردی و بیاید
 بودیم و وزیر اظهار میداشتیم چون با ما آمد کردیم در میان محل وی
 غیر از قید وی به نیافتیم زهری گفت است که بعد از آن منش علیه السلام
 این مروان رفتیم مرا از حال علی بن الحسین علیهما السلام پرسید گفتیم آنچه

۷

آنچه دانستم گفت در میان وقت که کما سلطان من او را کرده بودند سر من دانند
 و گفت میان من و توجه افتاده است و بر القلم که شش من افتاد است که گفت
 نمیخواهم پس بیرون رفت و والد که قلب من از خوف و هیبت وی پر شده
 بود و از اینجاست که عبد الملک به حجاج نوشت که از قتل بنی علی طلب
 اجتناب نمای که ال الی سفیان در آن مبالغه نمودند بدت ملائک آن
 روز منقطع شد و آن نوشته را حقیقه حجاج فرستاد و امر کرد با خفایان
 پس آگاه شد بالهام عیسی علی بن الحسین علیهما السلام بر این سپیدان
 و بعد الملک نوشت که در فلان روز در فلان ساعت مکتوبی حاصل
 حاصل حجاج نوشتی شکر اللیلک و آن نوشته را بعلی داد و بر راحله
 خوف بوار کرده بعد الملک فرستاد و او چون واقف شد بروی
 تاریخ آن را موافق تاریخ کتابت خوف حجاج یافت و هم جناس محرم علیه السلام
 را موافق یافت محرم رسول خود حجاج دانست که آن نشان داده علم
 شد و کتابت وی حق است شاد شد و آن را حله را از در اتم و
 دنا منیر بار کرده با آن علامت خدمت وی فرستاد و کوال کرد از آن
 علامت آنکه از صاحب دعای خود مولود موافق را فراموش نکند و منیر از منال
 بن عمر رواست است که به حج رفته بودیم بر علی بن الحسین علیهما السلام
 در اندام از من حال خبریم بن کامل الدلدی نقیشت فرمود عرض کردم
 که ویرا بگویم زنده که دانستم دلت مبارک بدعا بر آورد و فرمود اللهم
 اذهب حره محمد بن عبد الله اذهب حره کفار چون بگویم باز گشتم محمد بن ابی عبید

آخر

خروج کرده بود و با وی دوستی داشتم لکن او از شدم ناباوی ملاقات کنم چون
 بوی رسیدم لکن او از شدم با وی همراه شدم بموضع رسید و بایستاد و انتظار کشید
 می برد تاگاه حریم را حاضر گردید و گفت الحمد لله خدا تعالی مرا بر تو
 دست دارد و جلد در اطلب کرد و فرمود تا دستهای و برابری و برابری
 و برابری برید بعد از آن گفت الش بنیاد بر خرواری او رند و خریم را
 در میان آن کردند و الش را در اینجا زدند تا وی سوخت چمن از این راه
 کردم گفتیم سبحان الله مختار از من برسد که حیرت می آن الله گفتی قضا
 امام با وی گفت مرا بگو کند داد که تو خود شنیدی گفت می فرود آمد و دو
 رکعت نماز گذارد و بر سجده نهاد و در یکی نمود لبی سر برداشت و
 روان شد و من همراه او روان شدم راه وی بر در خانه من افتاد و بر
 گفت که فرود ای که طعام حاضر کنم گفت ای منتهال مرا خبر دادی که حق تعالی
 دعای علی بن الحسین علیهما السلام را اجابت کرد اکنون دعوت
 طعام منهای امروز روزان است که روزه دارم شکرانه انرا که خدای
 تعالی مرا این توفیق داد و نیز آمده است که بعد از شهادت حضرت امام
 حسین علیهما السلام عم و ی محمد بن حنفیه پیش آن شایسته آمده است و گفت
 که من عم تو ام و از تو بزرگترم و با مامت سزاوارترم سلام رسول خدا را بخ
 ده امام زین العابدین علیه السلام فرمود ای عم از خدا بترقی و در غلظ
 ناحی مکن چون محمد حنفیه بار دیگر معاظم نمود فرمود که ای عم بیایم و
 تو پیش حاکی بروم که میان ما حکم کند گفت این حاکی کیست فرمود که حکم

که ای محمد بن الحنفیه بر دو پیش دی اند فرمود که ای عم سخن کوی سخن گفت به جواب
 شما بعد از آن دست برداشت و خدا تعالی را با اسما و عظام خواند و طلب
 آن کرد که چرخ از لک شود را بنحی آورد لبی روی به چرخ از لک شود کرد و گفت حق آن
 خدا شکسته موافق بنده گمان را بر تو نهاد که ما را خبر ده که امارت و وصایا
 بعد از حسن بن علی حق کیست چرخ از لک شود چرخ بنحی خواجه نزدیک بود که از
 جای خود برفت و نیز بان عزرا فیه گفت که ای محمد سلم دار که امانت و وصایا
 بعد از حسن بن علی حق علی بن حسن است و نیز آورده اند که چمن در
 طواف کعبه دست زنی و مردی بر چرخ از لک شود چرخ بنحی خواجه نزدیک بود که از
 اینجا باز نشد چاه الی آخر ترا شنیدن دستهای این آن شافقتند در آن
 میمال حضرت امام زین العابدین علیه السلام الحی را بعد از این حالت
 مشاهده فرمود و پیش آمد و دست مبارک خود بر آن آن مالتی فی الفور
 دستهای این آن که ده شد و بر قند و آورده اند که سالی در میان
 شبی می گفتی که این ترا در اول فی الدنيا و الاخره انما فی الاخره از جانب
 لقیع مالتی او از داد که او از و سزا می شنیدند و و بر این دیدند که آن
 علی بن الحسین است علیهما السلام و فرمود تا دعای علیه السلام قال حجت
 حجتی انت هی الی نذ الی اطفا نکت علی فادامه جل علیه تو بان ایضا
 سطر فی تجاه وجهی ثم قال یا علی بن الحسین مالی اراک کتیا حریفا علی الدنيا
 حزنک فرزق الله حاضر لیدر الفاجر قال فقلت یا علی نذا احزان و
 انه لکما لقول مال نفع الاخره فهو عدا صدق بحکم فیه ملک قاهر فعلی ما

خوفك قال الخوف من فتنة ابن الرسير فضحك ثم قال يا علي بن الحسين بل رأيت احدا
 توكل على الله فلم يلقه قلت لا قال يا علي بن الحسين بل رأيت احدا قد خاف
 الله فلم ينجح قلت لا قال يا علي بن الحسين بل رأيت احدا سال الله ولم يعط
 قلت لا لم نظرت فاذا ليس قد افي احد فنجحت من ذلك واذا القابل اجمع
 صوته ولذا اشتهى يقول يا علي بن الحسين هذا الطهر ناجاك وفي فضل
 الخطاب وكان رضي الله يقول ان الناس احرأ ما كان الله كدم فابرج ساحكم
 حتى صار غلبا عارا وقال لرجل ابع سعيا انا لا ابعي عنهم من الدنيا ان
 ولدينا لا تنال الدنيا لورع معاشر الناس اوصيكم بالاحرة واوصيكم بالديار
 ولما توفي عمي ظهره محل قال الرسير فبلغني انه كان السقي لصعفه حيرانه
 بالليل وكان يقول ان صدقة السقي غصت الرب وكان اذا مرش للجاور
 يده ركبته وكان يذير اللجها في العبادرة فاضرك ذلك ثم قال له ابنه محمد
 الباقر يا ابيت كم هذا الذوب فقال احبب الى زلي لعل ان يبرقني وكان
 يقول ما اود ان في بعضي من الدل حمر النعم وقيل لم غفر الله لك انت سيد
 الناس وافضلهم تذهب الى زيد بن ابي سلم وهو مولى فجلس معه فقال سعي العلم
 ان سعي حيث هو كان وكان محطى حلق قوم حتى ياتي زيد بن ابي سلم فجلس
 عنده وقال انما جلس الرجل الى من يفيقه في دينه وكان ادا ما واه المكي
 بالصدقة فبكم ثم ناوله وكان له مسجد يتعبد فيه وكان اذا ذهب من الليل
 لمسه او لضعفه باعلى صوته يدعو كان من دعائه اللهم اني سأل المظلم والوقوف
 بين يديك اقلني عن ردي ومنع رادي ثم كان يفتح خديته على الشراب

وحد

على الشراب فيبقى ابله وولده يكون حوله رحمة له لما يرون به وهو لا يلتفت اليهم
 ثم يقول اللهم اني اسالك الروح والرحمة حين الفاك وانت عني راض وع
 عظمها وسن اليمان الى لعي الحجر ليله دخل على بن الحسين ثم فقلت رجل صالح من اهل
 بيت الخير لا غشتم وعائه فجلست دارة وصلي وسجدتم غفر خديته في الشراب
 ورفع باطن كفيه الى السماء سمعته يقول عندك لغناك مسكينك لغناك
 فقيرك لغناك سلك لغناك قال طاهر وحسن حفظه من فماد عوت بهن
 في كرب الا فرج ومناقبه وفي سنة كثيرة ودية نذيرة ومكوب نذيرة
 شبكية وفات مبكر وفرازد خوص حضرت امام باقر عليه السلام را فرمود كه فرزند
 براي من اب بآرتا و منو كنم اب او رد فرمود كه اب ديكر سار كه درين
 اب جانوري مرده است اب ديكر او رد و حضور خست وكفت اي فرزند
 امشب وعده من رسیده است و وصيت فرمود و سير ابراهيم شاد و در
 تاريخ وفات وي اختلاف است كويند كه وفات وي در شام عشرين محرم بوده
 است سنة اربع وتسعين وقيل سنة خمس وستين قال في حيوة الامير الكبير
 و اختلاف اهل التاريخ في السنة التي توفي فيها زين العابدين المشهور بالخروج
 انه توفي في سنة اربع وتسعين في اولها ثم قال وقال بعضهم توفي في سنة
 اثنين اوتلت وتسعين واغرب المدائني في قوله انه توفي في سنة ثمانية
 وقيل سنة ثمان وتسعين وكان عمره ثمان وخمسين سنة ودفن في قبره الحسن
 رضي الله عنهما وفي تاريخ ابن خلكان وقيل اسان وتسعين للهجرة بالمدينة
 ودفن بالقيص في قبره وفي الصواني توفي وعمره سبع وخمسون منها سنين

و در احوال وفات

مسجده على اسم عشر امم الحسن ثم احدى عشره مع اسم الحسين يقال ستم الوليد
 بن عبد الملك ودفن بالبقيع عند عمه الحسن ثم احدى عشر ذكر اواربع اناثا
 وارثه منهم علما وعبادا وزاده ابو جعفر محمد الباقر وقال الشيخ المفيد من
 علماء الايامنة في الارشاد ولد لعلي بن الحسين ثم خمسة عشر ولد ام محمد المكنى ابا
 جعفر الباقر وامه ام الحسن بنت الحسن بن علي بن ابي طالب وعمرهما ام ولد وعبد الله
 والنفوس الحسين ائمة ام ولد والحسن الاصغر وعبد الرحمن وسليمان الدم ولد وعلي
 كان اصغر ولد لعلي بن الحسين وحدثهما امهما ام ولد ومحمد الاصغر ام
 ولد وفاطمة وعليه دام كلنوم **فصل ثاني** في دراجات ائمة اهل البيت ثم ائمة اثنا عشر محمد
 بن علي بن الحسين عليهم السلام وكنيت وي ابو جعفر انت ولقب وي باقر في حياته
 الحيوان لانه لقر العلم اي شفه ودخل بدخله بليغا وفي الصواعق سمي بذلك من
 لقر الارض اي شقها واما رخصاتها ومطامنها فذلك هو اظهر من مخفات كنوز
 المعارف وحقائق الاحكام والحكم والطلائف بالادخني الاعلى منظم من البصرة
 او فاكه الطوس والسريرة ومن ثمه قبل فيه هو باقر العلوم وجامع وشاير
 علم ورافعه صفاء قلبه وزكا وعلمه وظهرت نفسه وشرف خلقه وعمرت اوقاته
 لطاعات الله تعالى وله من الركوع في مقامات العارفين ما لا يخل عنه ^{الصفحة} السبعة
 وله كمالات كثيرة في السكوك والمعارف لا يحتملها هذه الرسالة وكفاه شرفا
 ان ابن الدنار روى عن جابر انه قال له وهو صغير رسول الله صلى الله عليه وسلم عليك
 نقيل له وكيف ذلك قال كنت جالسا عنده والحسين في حجره وهو يلاعبه
 يقال يا جابر لو ولد له مولود اسمه علي اذا كان يوم القيامة نادى مناد بليقم

[illegible]

حکم تو دینی فرمود مرا پس با سعادتم و مسرت خشنم پس بنده بود و پیش تو استاده
 ام و عذر منکم و سبب را آن مذکور است که فرمود و صبح عباد دنیا افضل از عفت
 لطن یا فرج نیست و هیچ خیر محبوبتر نیست بجز خداوند تعالی مگر احوال از وی و دفع هر
 کس از خداوند دعا و بدستیکه اسیر خیر تو است و اسیر خیر عفو است یعنی و
 تا فرما زادت و هم در آن مذکور است از جاسر که گفت فرمود از من محمد بن علی یا
 جاسر ایستی مستغفل القلب قلب لا یغفل قلبک قال یا جاسر من دخل فعلیه دین الله
 انما یصل شعله عالمه یا جاسر حسنت دنیا و حسنت انما مکر و کذب که سوار شوی بر
 ان یا جاسر که بیوشی از دنیا زانی که بر سبب از دنیا جاسر بدستیکه مومن الطمینان بر
 دنیا مکر و سبب زوال و انبساط از اموال او بدستیکه اهل تقوی است از آن تر اهل
 دنیا اند از روی مومنه و اکثر ایشان اند بر او راه انداد و مومنه اگر فراموشی
 کنی ایشان را یاد نمایند ترا و اگر یاد کنی ان ترا اعانت کنند ترا موالده میکنند ترا
 حق تو ام الله با و حذر تعالی پس مکر دان دنیا خصل منزه بلکه نازل شدی بآل
 منزل و کوچ کردی از آن همین که رسیدی و مثل آنکه رسیدی بآل در خواب
 خوف و نیت با تو از آن حسری و انگاه در خدای تعالی را در آنچه که طلب عبادت
 کرد ترا از دین و حکمت او و فرمود علیه السلام العباد و العبر یجولان فی قلب المؤمن
 فاذا وصلوا الی مکان التوکل استوطنا و کذا فی کتاب التوحید و غیره استعار
 فرمود علیه السلام ما دخل قلب امرؤ شیء من الکفر الا قص من عطفه مثل ذلك و در
 فصول فیه قال علیه السلام صلح النمام فی العلم و کان لبقول و الدلموت
 عالم الحب الی ابیس من موت سبعین عابد و فرمود و یسوع ما ان است که اطا

اطاعت کند خدای تعالی را و در الد الغامه مذکور است که فرمود و علیه السلام
 قول خدا عز وجل فاستلوا الیل الذکر ان کنتم تعلمون ما یان اهل ذکرام
 و در فصول فیه مذکور است که محمد بن مسلم در می گفت که ندیدم من مثل محمد بن
 علی خلف عامل بدو خود روزی اراده کردم که وعظ کنم او را پس وعظ کردم
 مرا اصحاب او بر سیدند بکدام خیر وعظ کردند ترا گفت بیرون ایدم روزی
 از روزی در لوقه نواحی مدینه در ساعت کرم پس ملاقات کردم محمد بن
 عیال و بعد مردی حبیم و تلبیه کرده بر دو غلام خشنه پس گفت در حال سخن
 است از شیوخ قریش بیرون آمده است در ساعت بر این حالت در طلب
 دنیا بر اید و وعظ کنم او را پس نزد یک نشدم ترا و او سلام کردم بروی پس
 رد سلام کرد بر من و بدستیکه غیر تحت عرفی لا پس گفت صابا کند ترا حق
 تعالی شیخی از اشیاء قریشی در این ساعت بر این حالت است از طلب
 دنیا اگر باید ترا موت و تو بر این حالت باشی گفت پس بگذشت ان بر دو
 غلام لا و التفات کرد بسوی من و گفت قسم خدای اگر باید ترا موت
 و من بر این حالت باشم بر آنکه باید و حال آنکه من در طاعت حق تعالی
 ام باز دارم بآل طاعت نفس خود را از تو و از ادیان و غیره سرسیدم
 از من بگو اگر میرسد و قتیکه بعوم در موصیت او تعالی پس گفت و تحت کند
 خداوند تعالی ترا اراده و وعظ تو کردم و تو وعظ کردی مرا و فیه عطفه و من
 عمر بن عبید قدم علی محمد بن عیال بمکه یا سوال فقال جعلت فداک ما فرمود تو
 اولم بر الذین کفروا ان السحوات و الارض کاننا رفا ففقتنا بها ما ندی الی شیخی

والفتی فقال ابو جعفر عليه السلام كانت السماء راقا لا سبر المطر وكانت الارض راقا لا حرج
 النبات ففتقنا نزول المطر وخروج النبات فقلت ثم ولم كذا غير انما هم انه
 سأل عن قوله من حمل عليه غضبي له سوي ما غضف الله تعالى فقال طرده عفا
 يا عمر ومن ظن ان الله تعالى بعيره شئ فقد كفر وفيه الفاسئل عليه السلام
 عن قوله تعالى اولئك يجرون الغرصة باصبر واما قال الصبر ثم على الفقر في دار
 الدنيا وقال مثله اذا سئل عن قوله تعالى وحضرايم باصبر واختمه وحررا
 قال لما صبروا على الفقر وعلى مصاب الدنيا وفي كتاب التيسر في الصبر انه
 قال سمعت ابا جعفر يقول لبعض ولدته يا بني اياك والسلس والعمر فاني انما
 كل شئ انك ان كنت لم تود حقاً وان صبرت لم تصبر على حق وروى عنه
 الاستيعاب عنه انه قال لا بد من يا بني اذا انعم الله عليك نعمه فقل الحمد لله
 واذا اضر بك فقل للحوال وللقدرة الله بانيد واذا اظلم عليك فقل استغفر
 الله وبعض اخوان او برورش في الدنيا وغير فتدنا اليك طعام طيب بالها
 مي خور انيد ودر ايم مي بخشيد سلمه مولده وي عليه السلام مكيو يد در سن نهاده
 از اخضر نهدم كردم فرمود حسن دنيا صله اخوان زلت بغير ودر روایتي ديكر
 از جابر آمده كه فرمود رسول خدا ص لوی یوشك ان سقى حتى علمي ولد امن
 الحسين فقال له محمد بن مسلم الدين لقرا فاذا القيت فاعرفه معي السلام وخوارق
 وكرامات وي عيشن از ان اند كه اين حاله باستقصاى ان واما ما بد اما بر
 روايتي چند انكفايتم نام تعقبى ثقات روايت كرده اند كه با محمد بن علي
 بن الحسين عليه السلام بداري نام بن عبد الملك در كند شتم وفتيد تعبير ان مي

مي ساختند فرمود والله كه اين خانه خراب كرده شود والله كه خاك اين را از جا
 لهل كنند والله كه سراسه سنگهاي اين طاهر شود راوي كويد كه مرا از ايم
 سخي بخي اند كه دارين نام را كه نو اند خراب كرد و حجت بن شام مرد وليد بن شام
 فرمود تا انرا خراب كردند و خاك انرا سبزون بردند و بنا كردند سنگهاي
 ان غاصه شدند و مي انرا ديدم و تير آورده اند كه برادر وي زيد بن علي
 عليه السلام برود در كنار فرمود كه والله اين در كوفه خروج كند و سبز كنند
 و سبزي انرا گردانند و ما سبزي انرا در و سبزي قصبه كنند راوي كويد كه ما را از
 سخي وي بخي اند كه در مدینه قصبه نمود و سبزي را در و در قصبه را آن
 او ردند و تير ثابت كند كه چون برادر وي زيد بن علي بن الحسين عزم
 قصد خروج نمود حضرت امام باقر عليه السلام مما لفت كرد و فرمود كه ما اهل بيت
 رسول الله جمع نخواهد شد ميان ما دين و دنيا والله كه هر كه از ما يان خروج
 كرده كشته شد تا ياك و خروج و همچنان باشد و في حصة الحيوان و كان قد
 بالعم حلق كثر و جابر بن مولى الحراق يوسف بن محمد بن الحاج بن يوسف الشقي قطر
 به يوسف ففعل به ذلك وكان ظهوره في ايام هشام بن عبد الملك ولما خرج
 اناه طالق كثره من اهل الكوفة وقالوا تبرد من الي بكر و عمر حتى بنا لوك
 فالي فقالوا اذا نزل فلك من ثم سمو الرافضة واما من خرج مع سمو الزيد
 وقال الفيا ان التمكنوت لسنه الصيا على عمارة زيد بن علي بن الحسين بن علي بن
 ابي طالب رضي الله عنهم لما صلب عريان في سنة احدى وعشرين ومانه
 واما مصلو باربع منين و كانوا وجهوه لعمير القيلة فالتدارت خشية

القبلة ثم احرقوا جسده وحجبه رضى الله عنه ولود زيدا عن اخر اخوته بعد امام باقر
 وفضلهم وكان عابدا ورعا فقيها سخي شجاعا وظهر بالسيف بامر بالمعروف
 ونهى عن المنكر فهو امام جليل من الطائفة الثالثة من النباوية وبالعامة
 من اهل الكوفة وكانوا خمسة عشر الفا وعند مبايعتهم قال بعض بني العباس
 ما من امر لا يعرفك هو لا يولد في نفسك ففى اهل بيتك لك اثم العير وفي حد لكم
 ايامكم كفاء ولما الى الدخول لها عند غنم حمائم مسمي باليوم وقال الامام جعفر
 الصادق ابن اخيه الباقر لم يمت معي الا ما سار رجل وعشرة وان رجلا فاجاز
 الحجاج بحاجته فترجم زيدا واصابه سهم في جبهته فمات فدفن بارض نهر داجري
 الماء عليه ثم علم الحجاج به فنبهته ثم بعث براسه وصدت حشدة كسرى و
 اسرى وعشرين ومانه واستمر مصلوبا حتى مات ثم من عبد الملك وقام
 الوليد قد فقه وقبل ما كنت تعلم اعمل الى اجل اهل العراق فخرقه ثم انصف في اليوم
 ثلثا ففعل به ذلك وروى صلوات الله عليه الى حد من المصلوب عليه وهو يقول انك
 انك تفعلون بولدي وروى غيره واحد انهم صلبوه محمدا فنبهته ففعلت
 على عورته في يومه بذلك في القواطن وقبل ان يلبس خروج الى الحسن
 زيد بن علي انه دخل على شام عبد الملك وقد جمع له من اهل الشام و
 امر ان يتفلقوا في المجلس حتى لا يخلص من الوصول الى قريته فقال له ابد
 ان ليس مني عباد الله احد دوني يوصي بنفوي الله وانا اوصيك
 بنفوي الله يا امير المؤمنين فالتفت فقال شام امير المؤمنين ففعلت
 جرحي لدا ومانت وذاك لادم لك وانا انت ابن امه فقال له ابد انا

للاعلم احدا اعظم مقول من عند الله مني لحيته وهو ابن امه فلو كان ذلك بقصر
 عن مستنقعي غايته لم يمت وهو كميل بن ابراهيم فالتفتوا اعظم منزله عند
 من الخلافة با شام ولقد لما لقي رجل ابو رسول الله وهو ابن علي
 بن ابي طالب فوثب بشام على عاتقه من محله ودعا قريته فقال له بيبي
 نداني على كبري فخرج زيد وهو يقول انه لم يكره قوم قط حرس السب الا زوا
 فلما وصل الكوفة اجمع اليها فلم ير الا واحدا حتى بايعوه على الحرب ثم تقصوا
 بيعته واسلموه فقتل وصلى بينهم اربع سنين كذا في الارشاد من كتب
 الامامية ونيز اورده انداز بعضي ثقات كهفته انت ميرفتم در میان نكر
 وديفتم ناكاه سپاسي به نمود كاسي طابري شد وكاسي بنهال جوان
 نزدك رسيدم ديوم كودكي بخت را يا بخت ساله بر من السلام كرد
 جواب دادم بعد از ان بر رسيدم ويرا وكفتم من اين كفت من الله
 فعلت والي اين فقال الى الله فقلت فما زادك قال التقوى فقلت من
 انت قال انا رجل عمره فعلت انما فعلت انا انا رجل قرنته فعلت انما
 فقال انا رجل ما شئني فقلت انما في قال انا رجل علوي ثم انشد شعر
 فمعنى على الخوص وراده - بدود ولسعد وراده - فافار من قار الدنبا - و
 ما خاب من خبا زاده - ثم قال انا محمد بن علي بن الحسين بن علي بن ابي طالب
 ما كدر لسم ويرا ندوم كيد انكم بالسمان بالارفت يا زعماني درون رفت
 ونيز اورده اندك در اندر ورا كره حضرت امام زين العابدين عليه السلام ورا
 فرموده بود ناكاه داود بن سليمان ومنصور ورا الفتي بر امام محمد باقر

صيته رضى الله عنده الكاظمي بن سعيد وابن جزيح ومالك وسفيان بن وايلو حنيف
 وشعبة وابو السريته وداود بن عمار بن خلطان وحكي كرام السمرقاني المصنف
 والمطاردان جعفر المذكور قال ابا حنيفه قال يقول من حرم كسر راعية طي قال يابن
 رسول الله انتم ما فيه فقال ان الطي الذئبون له راعية وهو يمشي ابداه حرمه الحيوان
 وقال ابن شبرمه فقال لعنه الذي يقبس الدين برأيه ابو النعمان بن ثابت ولم
 اعرف اسمه الا ذلك اليوم فقال له ابو حنيفه نعم انا ذاك اصليك الله فقال له جعفر
 ابو الله وللنفس الدين بالبراي قال اول من فاسد العيس اذ قال انا خير منه
 ما خطا لغيره ففضل ثم قال ان العيس راك من حديد قال لا قال جعفر فاضرب
 لما جعل الله الملوحة من العيس والمرارة من الدنين والماء من المنخرن والعذوبة
 من الثقبين الذي انشج حول الله ذلك قال لا ادري قال جعفر ان الله تعالى خلق
 العيسين فجعلهما شحنتين وخلق الملوحة صما منه على ابن ادم ولولا ذلك
 لذابا فذ صعبا وجعل المرارة في الدنين صما منه ولولا ذلك ليجت الدواب
 فاكلت دماغه وجعل الماء من المنخرن ليصعد منه النفس ومنزل وكدمه الرأية
 الطيبة من الرأية الردية وجعل العذوبة في الثقبين لمحمد بن ادم لذة الطعام و
 المشرب ثم قال لا يا حنيفه اخبرنا عن حكمه الهاشرك واخر ايمان يابي قال
 ادري قال جعفر يي حكمه لا اله الا الله فلو قال لا اله الا الله ثم سكت كان شركا ثم قال
 وحكي انما انظر عند الله من نفس التي حرم الله حرم او الزنا قال بل من نفس
 فقال جعفر ان الله تعالى اعظم الصوم والصلاة قال الصلاة قال فابال اخاف
 تقضي للصوم ولا تقضي الصلوة قال الله يا ابا عبد الله وللنفس الدين براكب

قد قيل من قال لا اله الا الله ثم سكت كان شركا ثم قال
 الله تعالى لا اله الا الله ثم سكت كان شركا ثم قال

برايك فاما نقف عدا من خالفنا بين يدي الله معقول قال الله تعالى وقال رسول
 الله يقول انت واصحابك سمعنا وراسنا ففعل الله بنا وكم ما شدد الجواب فقال
 الزنا لا يقبل الله فيه الدار رغبة طلبا للستر وقيل ان الله تعالى التقضي الصلوة دفعا
 للمشقة لان الصلوة سكر في اليوم والليل خمس مرات فخلد الصوم فانه زرع
 النسيمة والصلوة العلم بسبب وي ارضى اهل بيت الله وعلم ان الله تعالى
 من كسره علومه المفاضلة على قلبه صارت العلوم التي تقهر الدوام على الدوام ليعاينها
 اليه وتروى عنه وقد قيل ان كتاب الحفر الذي بالمغرب يتوارثه بنو عبد
 المؤمن بن موسى فكلهم عليه السلام قال الذي في صورة الحيوان وكتاب الحفر
 حله حركت منه الدوام جعفر الصادق لاهل البيت كلما جاء حول الى علم وكلما كفر
 الى يوم القيمة وكذا حكاها ابن خلطان اليها وكثير من النكاح من كتب كتاب
 الحفر الى علي رضي الله عنه وهو يوم والحوار الى الذي وصنع جعفر الصادق
 وكتاب شهواته وشغل القلب بعلوم وشرار الباطل وذكر ان در كلام امام
 علي بن موسى الرضا صرح ان الله تعالى كلف حيون مامول ويراوي عليه جود
 راحت الحفر والى معة بدلال على خلد فذلك وكان الصادق ع يقول علمنا
 طابرو فرور وملك في القلوب ونقر في السماع وان علمنا الحفر الدجور
 الحفر الدريص ومصحف فاطمة عليها السلام وان علمنا الى موع فيها جميع ما يحتاج
 الناس اليه فمثل من تفسيره الكلام فقال اما انما نرفع علم ما يكون واما الزبور
 فعلم ما كان واما النكت في القلوب فهو الدوام واما النقر في السماع فهو
 حديث الله عليه السلام سمع كلهم ولا تدر شي صم واما الحفر الاحمر فوما

حدث الله عليه السلام سمع كلهم ولا تدر شي صم واما الحفر الاحمر فوما

اخاه فی ستر کرم و قال علیه السلام المؤمن اذا غضب لم يخرج غضبه عن حوز و اذا رضى
 لم يدخله رضاءه فرباطل و قال یامنی مؤمن ادخل علی قوم سرور و الا اخلی العدم من ذلك
 السرور ملک عبد الله محمد فاذ اصاب المؤمن فی محنة امامه ذلك السرور الذی
 ادخله علی اولئک منقول اما النوم الس و حشد و العک حکک و امک بالقول
 الثابت و اشهدک مثا بد القیامة و انفع لک الی ربک و اربک من ربک من
 الجنة و عن ابراهیم بن عبد الحمید قال ان شئت من مک سرده و القیت علی فخرج
 من علی حتی یكون کفی مخرجت لیا الی عرفه فوقف فیها الموقف ثم انصرف الی الموضع
 فبعد ان صلیت فی المغرب و العشاء و بعد طویله و وضعها تحت راسی
 و مک فلا انتهت لم احدا فاعلمت لذلک غایتها و صلیت و افضت
 مع الناس الی منی فانی و الدلفی مسجد الخیف اذ اتانی رجل من الی عبد الله جعفر
 الصادق علیه السلام یقول قال لک ابو عبد الله انما سرده الی الله فقلت سر عا
 حتی دخلت علیه و هو فی مقام طم و حلیت فالتفت الی و قال یا ابراهیم کن
 حب الی عطیک سرده یكون لک کفنا صلیت و الذی یقول یا ابراهیم لقد کانت
 معی سرده بعد ما ناولک و لقد صلیت معی بالمزدلفه فامر علیه فاتی سرده
 صا و نسها فاذ هی سرده فی بعینها فقلت سرده فی یا سیدی فقال خذها فقد جمیع
 الد علیک یا ابراهیم بد اظم فی الفصول المهمه و کرامات و خوارق و بی علیه السلام
 پیش از آنکه با حاطه در آیند اما بر حق ارا الی علم فی ارم از یکی از فقرایان
 منصور مروی است که روزی سیدش وی علیه السلام در آمد و سرانقش را فیم
 گفتیم کلب فقلت کتب ای فلان جمعی کثیر از علویان فانی ساجد و مستوا ای

اینست سرانداشته ام نفتم آن کتب است جمعین کج نفتم دی مردیت منقول عبادت خداست
 و هرگز لفظ خود بر بار و لغت من میدانم که تو بامات دی اعتقاد داری اما من نفتم
 من سوسند خورده ام که لیب در نیام ما خاطر خود را از دی فارغ است زیم سبب را طلبید
 چون جعفر بن محمد حاضر شود هرگاه من دست بر سر خود نهیم باید که دی را قتل کنی پس فرمود تا
 صادق را رضی الله عنه حاضر کنند در وقت آمدن بوی بویستم دیدم که دست چناندا
 دالسم که چه میگوید بکن فخر ضرر ایدیم که کجینش در آمد چون کشت از دل امواج جزو
 را دیدم که سر دیا بر سره و لرزه بر اندام دی افتاد استقبال دی کرد و بار دی دی را
 گرفت و بر دساده خود دست زد و گفت یا بن رسول الله یا بن آدم چه بود فرمود در
 حو لندی آدم گفت حاجتی که داری بگوای فرمود که حاجت من است که مرا بخوانی یا بنی
 هر وقت که خواهم بخواب خود در ایام الکاه بر خیزد چون بیرون رفت منصور بگریه خواب
 و نهیم شب بیدار شد و از دی فوت شد چون بیدار شد و نماز را فضا کرد و بپوشید و
 در وقت که جعفر بن محمد حاضر شد از دی دیدم که لب و بی بر زمین و کلب بر بالای
 قهر من و زبان فصیح با کتب که مرا خداست که اگر صادق کنونی راست
 سر او قهر را فرودم حال من منبرند چنانکه دیدی من نفتم که این سحر است گفت بگو
 است این حاجت است که بر رسول خدا صلعم آمده بود بلکه هر چه خواست انجام
 دنی الصواعق و سعی عند المنصور لاج فلما حضر الساعی و بعینه قال الخلف قال
 نعم فلما اختلف قال یا امیر المؤمنین بما راه فقال لا اختلف فقال قل برب من حول الله و فو
 و النبی و است الی حولی و فو فی لفظ من حو لندی و فو فی لفظ من حو لندی و فو فی لفظ من حو لندی
 فانی خیمات مکانه فقال منصور لجعفر یا بن عبدک است الی الله یا بنی الامون

ثم انصرف فلحقه الرسل فحاصره حرسه وسنة سنة ثم قال ومن مكاشفاته ان ابن عمه
 الحضر كان شيخا من بني هاشم وهو الذي لقب بالنفس الزكية ففى دولته بنى امية وضعفهم
 اراد منوا شتمه فاجابهم واخبرهم وارسل جعفر ليلا لهما فامتنع فمزمعوا انهم ساء فقال
 والدك ابى ولدا لهما ابنا صاحب الفداء الا صغر ليلعنا لهما صبيانا ثم وعلمناهم وكان المنصور
 العباسي يومئذ حاضرا وعليه الفداء الا صغر فلما نزلت كلمة جعفر لعلم فمزمعوا حتى ملكوا
 وسبق جعفر الى ذلك والده الباقر فانه اخبر المنصور بملك الارض فمزمعوا بها فاجابهم
 بالدفعت ثم قال واخرج الباقى اسم الطبرستان من طريق ابن وهب قال سمعت النبي
 بن سعد يقول سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول سمعت
 رجل جالس يدعو فقال يا رب يا رب حتى انقطع نفسي قال يا حي يا قیوم حتى
 انقطع نفسي ثم قال النبي الى اسمى العتق فاطممة وان سر داي قد خلع الله مني قال
 النبي فوالله ما اسمك كلام حتى نظرت الى سكة محمودة علينا وليس على وجه الارض
 عتب واذا سبوت من موضوعي لم ار شيئا من الدنيا فادان باطل فقلت انما شريك
 فقال ولم يعلل لانه دعوت وكنت اومن فقال لقد فعلت فقلت واكملت عنها
 لم اكل من لقط ما كان الى العجم فاكلتها حتى شبعنا ولم تتعسر لى فقال لا بد خرو ولا تخاف
 منه شيئا ثم اخذ احد البردين ودفع الى الاخرة فقلت اما في غنا عنة فاستتر
 باحدنا وارتي بالآخر ثم احدهما وخرجه من اكله ونزل واما سدي فلقم رجل يا حي
 فقال انسى يا بني رسول الله ما لك انك لا تدفاني عريان قد دفعها اليه فقلت له
 من هذا قال جعفر الصادق فطلبه بعد ذلك لا سمع منه شيئا فلم اقدر عليه فمزمعوا
 وروان داود بن علي بن عبد الله بن عباس بن علي بن الحسين بن علي بن جعفر بن محمد بن

مر على نفسي في
 من عني نفسي في
 من عني نفسي في

محمد بن واخذنا ما لم يدخل عليه وهو جبر رداه فقال له صلب مولاي واخذت مالي انا
 علمت ان الرجل ينام على الشغل ولا ينام على الحرب انا والد لدعوان العديك
 فقال داود لهدوني به عاتك فالمستبى لقوله فرجع الوعد لهدونا الى داره فلم ير له
 طه فاما وقاعد احبى اذا كان السحر منته وهو يقول فرمنا جنة يا ذا القوة القوية ويا
 ذا المجال الشديرو ما ذا الخزة التي كل خلقك لها دليل الغنى بذه الطائفة واعلم
 لي منه فما كان الدار حتى ارتفعت الاصوات بالصياح وقيل قدامت داود
 على ابن عوفى تاريخ ابن خلفان عن بعض اصحاب جعفر عليه السلام انه قال دخلت على جعفر
 وموسى بن بدير وهو يوصيه لهدو الوصية وكان بها حفظت منها قال اقبل وصي
 واحفظ مقالتي فانك ان حفظتها بقيت سعيدا يا بني انه من فجع باقسم
 الدار انتم الدفرفضاء ومن استغفر زلة نفسه استغفر زلة غيره ومن استغفر زلة غيره
 استغفر زلة نفسه يا بني من كشف حجاب غيره اكشف عورات نفسه ومن سئل كيف
 النسي فعل به ومن احضر للاخيه سيرا استقط فيها ومن داخل الرغما وحفر في
 خايط العلماء وقبر ومن دخل من اهل السوء انتم يا بني قل الحق لك عديك وانا
 والنميمة فانما سرور الشخا وفي قلوب الرجال يا بني اذا طلبت اجود فاعلمك
 بمعاديه ففضل اشهر من ان يذكر وفيه الفاء ونور في سوال له كان واربعين
 ومائة بالندسة ودفن بالبقيع فمقبور فيه البوه محمد الباقر وجده زين العابدين و
 عم جده الحسن بن علي عليهم السلام فلقد دره من قبره الحرم واشرفه ولوم دفاته
 لوم الاسنان للصف من رجب فمزمعوا في الصلوة وقمر الصلوة في سنة اربع وثمانين
 مائة سوا الفاء على ما حكى ومعه ثمان وسون سنة ودفن بالبقية الباقية عند اسلم

تغنى
 فقه
 فقه

و جنت خور و ابنه من موسی الخاتم و هو داره علما و معرفه و کما لا یشک فی الدار و کان
 لابی عبد الله عشره اولاد اسمعیل و عبد الله و ام قروه انهم فاطمه بنت الحسن بن علی بن
 الحسین و موسی و الحسین و محمد بن علی و اسما و فاطمه و الهیات اولاد شی و کان
 اسمعیل الکبر اخوته و کان ابوه کذا یجب و البریه و الاسفان علی و کان قوم من
 الشیعہ یظنون انه العالم بعد ابيه و کلیف له من بعده اذ کان الکبر اخوته سنا و لم یمل
 ابيه الیه و الکرامه له و مات فی حیره ابيه بالعراق و حمل علی رقاب الرجال الی ابيه
 بالمدينه حتى دفن بالبقیع و روی ان ابنه جبرعل علی و فاته جبرعاشد یدر اقدم
 سریره لحد و دلا و ادا و امر بوضع سریره علی الارض قبل دفنه مرارا
 کثیره و کان یکنف و یحیی و یغیر الیه سریر و یکنف حقیق امر و فاته عند الطالین
 خلافت له من بعده و ازاله الشبهه عنهم فحیاته و لما مات اسمعیل رحمه الله
 عن القول بانامته بعد ایه من کان لظن ذلك فیه عقده من اصحاب ایه و اقام علی
 حیوته شرا و لم یکن و خصیصه ایه و لا من الرواه عنه و کما فی الاموال و الاطراف
 فلما مات الصادق علیه السلام انتقل فراق من الی القول بانامته موسی بن جعفر بعد ایه
 و افتقر الباقون ففرقت فراق من رجوع اخ حیره اسمعیل و قالوا بانامته ابنه محمد بن
 اسمعیل لظنهم ان اللامه کان فی ایه او ابنه و ان الدین الحق بمقام اللامه
 الدین و فراق اشتبه علی حیره اسمعیل و هم شذوذ لا یعرف من احد و نزلان الفرقان
 لیسما بالاسمعیلیه و المعروف من الدین من نزل الی اللامه بعد اسمعیل فرولده
 و ولد ولده الی اخر الزمان ثم قال و کان موسی بن جعفر اجل ولده الی عبد الله قد را
 و اعظم محله و العظم من الناس ضیفا و من سریره زمانه و نحن و لا اکریم نفسا و شیره

مر عشی نجفی - قم

عشیره و کان عبد الله زمانه و اورد و اعلم و افقیه و اجتمع شیعه ایه علی القول بانامته
 التعظیم لحقه و التسلیم لاهله و جوارم در احوال امام کفتم از الیه ان شریک موسی
 جعفر بن محمد بن علی بن حسن بن علی علیه السلام کفتم و ی الیه الحسن بن علی و ابی ابراهیم بن
 و قبل غیر ذلك الفنا و لقب و ی کامل است و انما لقب بالکامل لفراده و کما و زده عن
 المعتمد بن علیه مادر و ی ام ولد و محمد بن بریریه و ولدت و ی در الوالد و مایل
 مکه و بریریه لوم الاحد لیسع لیل خلوان کفتم ثانی و عشرین و مائت اول در مدینه
 بود باز لیدی ابن منصور و بریریه مدینه بعد ادا و در و حبس کرد شی حضرت البر
 علیه السلام را خواب دید که فرمود یا محمد فعل عظیم ان تو لیم ان لک و افر الارض و
 لقطعو ارا حکم ربیع کوید که هم در کمره اطلعید چون شی و ی رفتیم کفتم
 که ان ابن است را شیخ و انداز خوش کفتم عالی بر و موسی بن جعفر را بهار و فتم و اورد
 و برامعافه کرد و در و صورت خواب بر و ظاهر است لیس کفتم و شیخ
 که مر الان کردانی از انکه برین و فرزند ان من خروج کنی فرمود که و الدین کز مکرده ام
 و از ان من نیت که کنتم کفتم راست ملکوی لیس ربیع و کفتم که و براده هزار
 دنیا برده و ساخت و ی کن ربیع کوید که زود ساخت و ی کردم و و برار و ان
 ساختم از خوف انکه مبادا مانعی پیدا شود من الصواعق و کمر کامل اکثره کما و زده و
 حله و کان معروف عند ابن العزاق بباب قضاء الحاجه عند الله و کان عبد الله زمانه و
 اعلم و استخاف و فر الدار و روی انه کان یصلی لوافل اللیل و یصلی الصلوة الصبح
 یعقب حتی اطلع الشمس و یخیر لیس جدا فلا یرفع راسه من الدعاء و یخیر حتی یقرب
 زوال الشمس و کان یدعو کثیر فینقول اللهم الی رسلک الراحه عند الموت و العفو عند

و کبر رزک و کان من دعا علیہ الیوم عظم الدرب من عبدک علی بن الجوف من عندک و کان سکی
 من شینه الدرع حتی یصل الحینه بالدروع و کان اوصل الناس للایام و اکثرهم رافقه
 و رحته و قال یصفی فی المدینه فی اللیل فحمل الیوم الرزبیل فی العین و الورق و الاد
 و الترو و التما فیوصل الیهم ذلک و لا یعلمون من ای حینه یوتون فی الصلوات و سئل
 الرشیذ کیف فلتهم انما ورثته رسول الله و انتم انما علی فلتی و من ذریه داود و
 سلیمان الی ان قال و عیسی و الیس اب و زید فرفض الکتاب و قال الحق بذریه
 الانبیاء من قبل اسم و کل الحقنا بذریه النبی ص من قبل اسمنا فاطمه و الصفا قال
 الله تعالی و من حاجک فیه من بعد ما جاءک من العلم فقل تعالوا اندعنا انما
 و انما وکم الدیم و لم یدعهم عند مبارک النصارى غیر علی و فاطمه و الحسن و عیسی
 و من یدعوا انما ما حکاه ابن الجوزی و الرازمی و غیر جماعه یقولون ان الله اخرج
 حاجتنا من الارض و ما یتفرق فراه بالقاء دسینه ففقدوا علی الناس فاصحاب
 و الادب فکفی الیه فقال یا یقین احتسبوا انکم من الطین ان بعض الطین انتم
 ترک و ولی فقال یقین فقلت فی نفس ان الله الیوم عظم الیوم علی فاطمه
 و لطف بالیوم نذیر صا للاحقنه و اس له الدعاء و ان کللی بما طننه به و
 فی روایه فاراد ان کلل بعد فغاب عن عینه فمراه الی الیوم فقصه علی و قصه
 تضرب و دموعه بیتا و زججا و الله للعبد را حقه فی صلوة فقال و انی لعقار
 لمن تارت الی الله فلما نزلوا راه علی یحرق قطعت رکوبه فیهما قطعت له بالیاء
 حتی اخذ فاقصده و صلی اربع رکعات ثم قال یا الی کثیر ارمل مطر
 غنه و شرب فقال الطغنی من فضل ما رزقک الله فقال یا یقین لم یزل

الورق

الربیع و هو علی الدار
الحواله

والحسن

ربیع عند مبارک النصارى

لم یزل الیوم علی فاطمه و فاطمه فاحسن ظنک برک فماد لهنما فشریت منها
 فاذا سولت و سکر ما شریت و الله الذمته و لا اطلب رجا فشریت و روت
 فاقمت ایا ما لا اشتهی شرابا و لا طعاما لم اره الا لک و یو یعلمان و غاشته
 و امور خلاف ما کان علیهم من الطریق و ان جوری ان حدیث الطول ذکر
 کرده ملحق الی درصواتی آورده و در حصول فیه مذکور است از شخصی
 چه بیرون ایدم بک و یک الی الخ فقام کردم بستر لطف مدینه و طریقه و ان
 شدم و غم کردم که الخ فقام بک الی فقام تمام مثل الی که در مک فقام نمودم جمیع
 مدینه رسیدم نزل کردم لطف لطف حب و از الی در و اند و رفت
 خود در خدمت سیدی الکاظم شروع کردم پس در شبی بخدمت اولوم
 و در ان شب ابی بارید فرمود از من بروید و سبک منیدم شد و بقاد
 خانه نویس بر خاستم و دیدم که خانه افتاده بر منافع کنایه بر ابراهیم
 فوجی را که بیرون آوردند منافع مرا پس بیرون آوردند منافع مرا بک
 افتاده که بال و صفو میکردم و سرگاه خدمت امام ایدم حال بر سید گفتم
 همه منافع یا فتم غیر یک افتاده پس سر خود بر سر افتاده بعد از ان برداشت
 و فرمود ایا فراموش کرده انرا در بیت الخلاء پس تفحص کردم انرا ایدم
 بها خود در کتاب الخیس مذکور است که روزی ان حضرت داخل مدینه
 شد و ابراهیم من عبد الحمید لطف فیا میرفت و در ان راه ملاقات
 فرمود ان حضرت از ابراهیم و بر سید کی میروی گفت لطف فیا فرمود
 بر ابراهیم کار گفت معول است که بر سال ایجا می رود درخت خرمایه که از ان

سید

وتمثال تجارت فرمایم امسال هم بر سر تلاش ایامه ام فرمود از او ایامی شده
اند شما بآن از جبر و بستر هفت کرد از این هم و سخن آن حضرت در دل او جای
گرفت پس ایامی از ایام نه گذشتند که حی تعالی ملج فرستاد که اکثری از
نخل خورند و مشهور است که مردم بآن حضرت خبر رسانیدند که بادی قصد
قتل خود دارد پس دلت بر عابر داشت و همه قتل نگذاشتند باشد که خبر موت
بادی بآن حضرت رسید و سرگاه در محبت پییده بود ابو یوسف و محمد بن الحنفی
صاحبان حقیقه و بروی در آمدند و سلام کردند و خواستند که استغاثه
از علم او ببرند در سر اشکلی از مولا که از کلام علم اسلام عرض کرد
که توبت می گذارم و قصد انصراف تا فردا دارم هر حاجتی که ترا باشد من بفرمایم
همین سانم و بیارم و قنبر که حاضر شوم و خدمت تو فرمود منیت مرا حاجت
برو و بآن خود بستر گفت از ابو یوسف و محمد بن الحنفی ازین مرد که سوال
میکنند از آنکه لطیف و بی حاجتی که باند ما از حاجت تو در من فرود و قنبر باید و
حال آنکه او درین شب خواهد مرد پس برفق کردند و امساک نمودند از او
از سوال او و گفتند اراده داشتیم که ازین سوال کن از عرض و سواد و کلام
میکنند با از علم غیب قسم بخدا که هر کس در حلف آن مرد که شب سرد و از او
ماند و سم که چو میوه از امر او پس کردند و بیان و چون شب شد در ایشان دان
شور و طوغا برخواست بر رسیدند از مردم چو بیت آن گفتند فلان کس مرد بستر
مرد که در کول ایشان و خبر داد موت کس پس تعجب کردند از آن غایت تعجب
که از قل این مجوزی و در و این مجوزی ایامه بعت نموده و جعفر کاظم علیه السلام

علیه السلام الی الله رسید من الحنفی سر سالت که گفت ایامی از این منقضی بود غنی من البلاء الا
القضی مع یوم عندک من الرجا و حتی منقضی جمیعاً الی یوم لیس له القضاء و مناک
نجر البطلون ثم قال و ذکر السجود الی الله رسید رای علی علیه السلام فی السجود مع جبریه
و یقول ان لم یخل عن کاظم و الاخر تک بعد افاضت فزعاً و ارسال
الحال الی شرطه الیه باطله و من الف درم و انهم خیره بین المقام فیکرمه او
الذاب الی المدینه و لما ذهب الیه قال له رات منک عجبا فاجبه انه رای
النبی ص و علمه کلمات قالها فافزع منها الا و اطلق ثم قال و قبل کان موسی الهادی
حبسه اولاً ثم اطلقه لانه رای علیاً رضی الله عنه یقول له قبل عیسم ان توبتیم لکم
الف و افی الدین و تعظم الراجح فانتبه و انه المراد فاطمه و لما قال له رسید
حسین راه جالس عند الکعبه انت الذی یباعد الناس کسراف قال انا امام القلوب
وانت امام الحسوم و لما رجعنا امام الوجه الشریف علی صاحب الفضل العظمی و الامام
قال الی الله رسید علیک یا ابن الحنفی من حوله فقال کاظم السلام علیک ما ایت
فلم یجملها و کانت کسبا لا مساکه له و حکم مع الی سجد و جبهه علم خیر من خیر الله
مینا مقید او دفن بجانب الغریبه و قال فیها انه لما رجع الی الله رسید سبی الله
و فعل له ان الاموال تحمل الیه من کل جانب حتی اشتری ضیعه بکف الف دینار
فقض علیه و العده لامیره بالبحره عیبه بن جعفر بن منصور فحبسه ثم کتب الی الله رسید
دینه فاستغنی و اخرجته انه لم یدع علی الی الله رسید و انه لم یرسل من سبیه فی ولا خا
سبیه فبلغ الی الله رسید کتب الی الله رسید من سبیه و امر فیها بامر ففعل له
سما فی طعامه و قبل فرط فطلب فتوکل و مات بعد علیه ایام و عمره خمس سنین

سنة ثم قال وطار هرنه الكايات السافى الا ان كل على بعد الجرس شخصى كفتى است
 او ان كى موسى كفاط بعد اد توجه فرمود و طلييد مراد فرمود كه بعضى حواج راه از
 بازار حرم جنتى نظر كرد مرالبيار معلوم يافت فرمود اى فلان حيث كه ترا
 معلوم و مخزونى مى بينم عرض كردم كه چون معلوم نباشم كه ميش اين ظالم سبى و يا
 و معلوم كبت كه سر الحام چه خواهد بود فرمود كه بچ باكى نيت در فلان ماه
 فلان روز خواهم آمد در اول نيت منتظر مى باش تا تمام ماه روزى بشمر دم تا
 اش و ر كه موعده بود بريد انتظار مى بدم تا نزدك غروب بچ كس را اند بدم
 شيطان و كوسه در خاطر من انداخت نرسيدم كه شكلى در دل من راه يافت طراى
 عظيم در من افتاد نگاه ديدم كه از جانب عراق سپاهى پديد آمد و كفاط عليه السلام
 در پيش ان سپاهى بر غلبه او را از داد كه اى فلان كفتى يا اين رسول الله
 كه قريه بود كه شك در دل تو افتد كفتى على ليس كفتى الحمد لله كه از اين ظالم سبى
 خلاص باقى فرمود كه يكبار ديگر مرا بر نكره خلاص بيايم و سب وفات وى
 ان بود كه چون بعد از ساعت وى ۴ نزد رشيد زياره از صدر كردند او را
 بعضى و غنادى با ال امام ۴ رو داده و مر نكر خاطر فاسد وى كرد بده
 بى قتل موسى عليه السلام انتقام امر و نخواستند و تخلص و زوالى از جهت ان
 رو خواهد داد تا انكه رشيد عازم شد اولاد بدمه آمد فقض فيها الى الحسن موسى
 و قال انه لما ورد المدية استقبل موسى ۴ فرجاءه من الاشرف و الضرف و اعز
 استقبله فمضى الى الحسن الى المسجد على اسمه و اقام الرشيد الى الليل و صار الى
 في رسول الله فقال يا رسول الله انى اعذر انك من شخصه اريد ان افعل اريد

يك

ايد ان احسن موسى ۴ معقر فانه بر رشيد بن اشك و شك دما ناتم امر به خد
 من المسجد فادخل اليه ففقده و استدعى فمضى فجعله جرد بها على نعل و جعل القبنة
 الاخرى على النعل الاخرى و خرج المغفلان من داره عليها القبنة من مورثان
 و مع كل واحدة منهم جعل فافترقت اجمع فمضى بعضهما مع احد القبين على طريق
 البصرة و الاخرى على طريق الكوفة و كان ابو الحسن ۴ فر الشبهة التى مضى بها
 على طريق البصرة و الاخرى على طريق الكوفة اما فعل الرشيد ذلك ليعمى على الناس
 الاصر فى باب ابى الحسن و امر القوم الذى كانوا مع القبنة ان يلموه الى عيسى
 حعفر النصور و كان يومئذ على البصرة مسلم اليه فمضى عليه و كتب اليه الرشيد
 ربه فاستدعى عليه بعض خاصه و لما فاستدعى ربه فمضى اليه الرشيد فاستدعى
 عليه باليوم و فمضى اليه الرشيد فمضى اليه الرشيد فمضى اليه الرشيد فمضى اليه الرشيد
 فى حبس و قد احسرت من ان يفتى اليه السورن طول نوره المدة فمضى و قد تغير
 عن العبادة و وصفت من ليس له ما يقو ان فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
 بالسور و ما يد خواتم النبوة و الرحمة قال انت العترة الى من سلم
 منى و الاخلية بسبيله ما سى من حبس فمضى الرشيد الى موسى بن جعفر صبره
 الى بعد اد و سلم الى قتل بن الربيع فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
 اليه فمضى الى قتل بن الربيع فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
 و وضع عليه الرصد و كان ۴ مشغولا بالعبادة فى الليل كله بالصلوة و قراءة
 الدعاء و الصوم النهار فمضى عليه الفضل بن يحيى و امره فلما تفتت الرشيد عن
 ذلك كتب الى يحيى بن بكير عليه تومعه على موسى ۴ و يا مره لقتله فالى و لم يقدم عليه

ابا و آورده اند که مومن چون بالجام و زاری برفعات از حضرت موسی عظیم ولد
عبد محمد دیر خواست حضرت بر مرسته ابا و ابوالکاس فرمود تا آنکه ای حشی از حد
در گذشت و از روان کردن حاجت او مر امام را به گذر گانده ناجار
قبول فرمود و گفت حدیث کردم ایدر من را باز خود که بیرون حوام امدار
دنیا پیش از تو مظلوم و ستم رسیده که به خواستد کرد بر من ملائکه آسمان و
زمین از است عمر به پست قبول کرد ولایت عبد مومن در حالیکه اشک بر رخساره
مبارک میزدند بشرط آنکه یولی احد و لا یعزل احد او ان یكون فی الامر شیئا
من بعد و ان یتدخل فی الامر الدخول خارج منه فرضی المامون بذلك و ولده
العبد من بعده و اخذ له البیعة علی الناس الخاضعین و العام و امر الخدی سرور
سنة و کتب الی الافاق بذلك و سماه الرضا و ضرب الدرهم و الدنانیر باسمه
و امر الناس بالبیس فی خضرة و ترک السواد و وجه البیت ام حبیب و مادر وی ام
ولد لودیه و اولها اسماء و معمر و اسماء و ام السین و انفس اسمها علی
علم نویسنده وی کثیر از حمیده بود مادر کاظم رضی الله عنه شیخی حمیده مصطفی را
ص در خواب دید که فرمود اللهم رابا لیسر خود موسی خوش کن که از وی فرزندی بوجود
آید که بیشتر از اهل زمان باشد و از تاجبری که بخیم را آورده لغو و است کرده
اندر تکلیف که چون از اقصای بلاد مغرب این کثیر را دیدم نمی از اهل
لقاب مرا بر رسید گفت این کثیر که گفتم این کثیر برای خود خریده ام گفت
این از ان قبیل نیست که از ان نواشد می باید که این نزدیک کمتر من
اهل برص باشد که از وی در اندک وقتی فرزندی آید که از شرق تا غرب

تا غریب مثل و مریدان را وی گوید که چون و برادر دم اندک روزگار پیش
حضرت امام موسی علیه السلام بود که رضارضی الدین از وی متولد شد و
از مادر وی علیه السلام مروی است که میگفت چون برضا را غلامی شدم هرگز
از خود نقل حمل در نیافتم و در خواب از شکم خود او را تسبیح و تهلل
شنیدم و موعول و پیشت بر من غلبه میکرد چون بیدار شدم هیچ او از زیر اندام
و در زمان ولادت دستها بر زمین نهاد و روی به آسمان کرد و لب مبارک
می جنبید چنانکه کسی سخن گوید و مناجات کند و عزایم موسی العظام علیه السلام است
قال راست رسول الله علی ابنک مطهر بنور الله عز وجل فرماد امام و امیر المؤمنین
علی رضی الله عنه فقال رسول الله علی ابنک مطهر بنور الله عز وجل و یطلق حکم
یصیب ولا یحقی و یعلم و لا یجهل قد ملی حکم و عدل و خوارق و کرامات و
فضائل و ی علیه السلام همش از آن است که این مختصر احاطه این نماید باطن
روایتی چند که در صواعق و غیره مذکور است التفاضل نامم قال و مر موسی
المعروف الکرجی استاذ السرای القطبی لانه رسم علمی یدیه و قال الرجل باطنه
ارض بما ترید و اسعد ما لید من فحاش الرجل بعد لیله ایام رواءه الحاکم و
روایتی که عزیمت محمد بن محمد بن علی بن حسیب قال راست البسی فی المنام فرماد
الذی یسر لم یکن یبذلنا سمیت علیه فوجدت عنده طباق من خوص الدب
فیه تمر صیغالی فنا و لنی منه ثمانی عشر مرة فنا و لت ان اعیش عدتها فاما کمال
بعد شربن یوما قدم ابوالحسن علی الرضا من المسجد و نزل ذلک المسجد و سیر
السلام علیه فضیت نحوه فاذا هو جالس فرماد موضع الذر را بیدار البسی

فيه ومن يدري لمن هو من المدعي فيه ثم صرح في حديثه فاستدناي وانا واني
 فبينما من ذلك الترفاد اعدتها بعد وانا واني النبي ص في النوم فقلت له زدي
 فقال لو ازيدك رسول الله لزيدناك ولما دخل بيديا بور كما في تاريخنا و
 شق لونها وعليه مظلمة لا يرى من وراءها تعرض له الى فظان ابو ذر عنه
 البراري ومحمد بن اسلم الطوسي ومحمد بن عيسى بن علي بن ابي حمزة عن
 ابيه ان ابيهم وجهه ويروي لم يحد بياض ابائه فاستوقف البغلة وابر غلامه بكف
 المظلمة واقر عليه ان ملك الخلد لق بر وبنه طلعت المباركة وكانت له دوابها
 بدليتها على عالقة والناس بين صانع وباك وتمرغ في التراب فيقبل
 كما في بقلته ففاحت الغلمان معاشر الناس الفستق او فستقوا واستعلى
 منها كما فقال المذكور ان فقال حدثني ابي موسى الكاظم عن ابيه جعفر الصادق
 عن ابيه زين العابدين عن ابيه محمد بن عيسى عن ابيه علي بن ابي طالب رضي الله عنهم
 قال حدثني جيسي وقره عيسى رسول الله ص قال حدثني جيسي مثل قال سمعت
 ربيعة سبجانه يقول لا اله الا الله حصني ومن قالها دخل حصني ومن دخل
 حصني امن من عذابي ثم ارادني السرة وراقد اهل الحار والودي الدين
 كانوا يكتبون فانما هو اعلى عشر من الف وقر رواية ان الحديث المروي الا بان
 معروفة بالقبول واقرار بالان وعمل بالادراك ولعلها واقعتان قال احمد
 له قرأت هذا السناد على مجنون ليري من حسنة ونقل بعض الحفاظ ان امرأة
 رعت ابنتها في حفرة المتوكل قال من بحسنة ذلك فدل على ان الفحشا
 واهل معي الى سريره وانه فقال ان الله حرم لحم اولاد الخين على السباع

على السباع فليقتل السباع تعرض عليها ذلك فاعترفت له بها ثم قيل للمتوكل لا تحب
 ذلك فيه فامر بدم السباع من سرها فلما شق في الصحن يريه الدر حشمت اليه
 وقد كنت فتمسحت به ودارت حوله وهو سمي كيم ثم انصرفت فصعد الى المتوكل وحده
 معه ساعة ثم نزل ففعلت معه كفعله الاول حتى خرج فابقي المتوكل كاسره عظيمة
 فقبل للمتوكل افعل كما فعل ابن عثام فلم يحس عليه فقال انريد وبع فتلى ثم
 امرهم ان لا يفتوا ذلك ثم قال صاحب الصواعق ونقل المسعودي ان صاحب
 بده القصة هو ابن ابن علي الرضا وهو علي العسكري وصوب لان الرضا
 توفي في خلافة المأمون اتفاقا ولم يدرك المتوكل وفي فضل الخطاب ومن
 كلام الرضا لمحمدنا كفلان من الثواب ولمسنا صفوان من العذاب من كانا
 معا لم يطع الله عز وجل فليس منا وانت اذا اطعت الله تعالى فانت منا
 البيت وابن تومار اخرجه الله تعالى من اهل المعصية انه ليس بين الله و
 احد قراية ولا لينا ل احد ولا لية الله عز وجل اللطافة سبحانه ولقد قال
 رسول الله ص ليني عند المطلب استون باعناكم للبا حاكم وانكم ان
 رجل بيت وحب حقنا رسول الله ص لمن اخذ رسول الله ص حقنا لم يخط
 الناس من نفسه مثله فلاحق له وقال رجل للرضاء والله انت خير الناس
 فقال ما بدد الا خلف حرمي من كان الله الله عز وجل واطوع له وما نحت
 بده الله ان الركن عند الله القاكم وقال رجل للرضاء ما احد على وجهي
 اسر منك ابدا فقال ع التقوى شرفهم وكان الرضاء كود النبي ص
 الكاظم عليها السلام وروى الحاكم من سعد بن سعد عن الحسن الرضاء

نظر الى رجل فقال ما عبد اوص لما تريد واسعدك لا بد منه فمات الرجل بعد ذلك
 بثلاثة ايام وروى الحاكم البصيصي الحسن بن موسى قال كنا حول ابي الحسن علي الرضا
 عليه السلام ونحن تساب من سبي ما شئنا اذ مر علينا جعفر بن علي علوي وهو
 يورث البصرة فنظر بعضنا الى بعض نظر امنذر بن اهدب وحالته فقال الرضا
 عليه السلام سترونه عنقريب كثير المال كثير الخدم حسن الهيئة فامضى الاشهر
 وولى امره المدبر حسنة حاله وكان يربنا وحوله الخدم وكثرت سيرته من
 يريه وروى الحاكم البصيصي الحسن بن يسار قال قال لي الرضا ان عبد
 لفضل محمد افقت عبد الله بن هارون تقتل محمد بن هارون قال نعم عند
 بن مامون لفضل محمد الدين وكان كما قال وعن ابراهيم بن العباس قال
 اتت الرضا عليه السلام سال عن شيء الا علمه ولا رأت اعلم منه بما كان
 في زمان الى وقت عصره وكان المامون يحمله بالسؤال عن كل شيء فيجب
 الشافي وكان قليل النوم كثير الصوم لا يقوته صوم ثلثة ايام من كل شهر ويقول
 ذلك صيام الدهر وكان كثير المعروف والصدقة سرا وكثير ما يكون ذلك
 فيه البالي المظلم وكان جلوسه في الصيف على حصير وفي الشتاء على سج
 كذا رواه ابو المعالي المالكى وروى ابو البصيصي الدبراهيم المذكور انه قال
 سمعت الرضا عليه السلام يقول وقد سال رجل الخلف الله العباد ما لا يطيقون
 فقال هو اعدل من ذلك فقال فيقدرون علي ما يريدون قال نعم اعجز
 من ذلك وفي الارض ادس من فضل بن عباس علي بن موسى الرضا
 عوفي محمد بن المامون قال يا ابا الحسن اخلق متخبرون قال الله اعدل من ان

كل

ان يحسب ثم يغيب قال فيطلقون قال الله تعالى احكم من ان يحل عبده والطلب الى نفسه
 عن علي بن موسى الرضا عن ابيه عن النبي عليه السلام انه قال من لم يؤمن بحوضي فلا يورثه
 الله حوضي ومن لم يؤمن شفاعتي فلا انا له الشفاعة ثم قال انا شفاعتي للابل
 الكبار من امتي المحبون فاعلمهم من سبيل وفيه عن علي بن موسى عن ابيه عن علي
 بن ابي طالب قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان اهل القباية مؤمن الاولم جاز
 يؤذيه وفيه عن علي بن موسى الرضا عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 مقدم الراس عزوف في العارضين سخطا في الذواب شجاعة وفي القفا شوم
 وروى ابي الحسن عن علي بن ابي طالب قال قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم لما اسرى الى السار رأت رجلا معلقا بالعرس كجوار
 الى الدنيا فاطعة لها قلت كم سكب وسبها من اب قال نلتقي من الرمن
 ابا وروى ابي الحسن البصيصي انه قال من صام من شعبان يوما واحدا
 ثواب الله دخل الجنة ومن تخفف الله تعالى في كل يوم منه سبعين مرة
 حشر يوم القيامة في زمرة النبي ووجبت له من الله الكرامة ومن تفقد
 في شعبان الصدقة في يوم سق حرم الله حبه على الناس ولا بد
 عنه عليه السلام انه قال من صام اول يوم من رجب رغبته في ثواب الله
 ووجبت له الجنة ومن صام يوما في وسطه شفع في مثل ربه ومن صام
 يوما في اخره جعل الله من املاك الجنة وشفع الله في ابيه وامه وابنته
 واعلم انه وخالد بن معاوية وجبرائيل وان كان منهم من يستوحش للشارع وفيه
 الرضا عن ابي الحسن الخادم قال سمعت علي بن الحسن بن موسى الرضا عليه السلام يقول

عن

اوجش ما يكون هذا الخلق في ملت موطن يوم يولد مولود ويخرج من لطن امه
 فيلبي الدنيا ويوم يموت فيعاش للآخرة واليه يوم يبعث فيرى احكام
 لم يرا في حشر الدنيا وقد سلم الله على محبي نوره التث الموطن وامر ربه
 فقال سلام عليك يوم ولد ويوم يموت ويوم يبعث حيا وقد سلم عيسى
 بن مريم على نفسه في نوره التث الموطن الفيا فقال والسلام على يوم ولد
 ويوم اموت ويوم البعث حيا وقد روى الدمام الوالقا سلم القشيري
 دخل على علي بن موسى الرضا عليه السلام يسأله عن رقوم من الصوفية فقالوا
 ان امير المؤمنين مامون فظرفيا ولده الله تعالى من الدور فير الم اهل
 البيت اولى من قام بامر الناس ثم لظرفي اهل البيت فرواك اولى الناس
 بالماكي من كل واحد منهم فرد هذا الامر اليك والادب تحتاج الى من باكل الحب
 ويحب الحش ويريك انما روي في المراض والشيخ الجبار قال وكان الرضا م
 متلفا فاستوى جالس ثم قال كان يوسف بن يعقوب نبيا فليس رقيه الدماج
 المزورة الذهب والفضة المنسوجة بالذهب وجلس على منكب ال فرعون و
 حكم وامر واهي وانما يراد من الدمام فقط وعدل اذا قال صدق واذا حكم
 عدل واذا وعد انجز ان الدمام حرم لبوس ولا مطعم ولا قوت لعل من
 يحرم زينة الله التي اخرج لعباده والطيبات من الرزق وقال ابن حنبل ان
 يوسف بن عمر بن الحسن بن علي بن ابي طالب قال لابي جعفر عليه السلام
 في الصلوة سنة قلت وما بين مدية طوس وصلى عليه المامون ودفنه مامون
 شبرايمه وكانت سبب موته انه اكل عينا فاكثرت منه وقيل بل كان سمي فاعمل

فاعمل منه دماض الرضا عليه السلام والصلوات وتوفى رضي الله عنه وعمره خمس سنين
 خمسة ذكور وابنت احليم محمد بن جواد وافر الدار وكانت وفات علي بن ابي طالب
 الرضا عليه السلام بطوس من خراسان في قرية يقال لها سبام وبن سببته واما
 وقيل في شهر رمضان لتسع لقاين منه يوم الجمعة ثلث ثلث مائة ولم يكن
 يومئذ خمس سنين وقيل تسع واربعون سنة وسنة اشهر وكانت مدة
 امامته عشر سنين كان اولها في بقعة ملك الرشيد ثم ملك ولده محمد الدين بعد
 ثلث سنين وخمسة عشر من يوم مات خلع الدين وجلس مكانه ثم ابراهيم بن المهدي
 المعروف بابن سطة اربعة عشر يوما ثم اخرج محمد الدين مائة واربعة
 وعشرين سنة وسبعة اشهر وقيل طاهر بن الحسن ثم ملك بعده المامون عبد الدين
 بارون الرشيد عشر سنين واستشهد الرضا عليه السلام في ايامه انتهى
 ششم در بيان احوال امام نهم از امام اثناعشر عليهم السلام ابو جعفر محمد بن
 الرضا بن موسى الطاطري جعفر الصادق بن محمد الباقر الكوراني كنيته دي ابو
 جعفر الملقب از بن جبهت وبن جعفر ثانيا ميكنند ولقب وي لقي وحواد است
 ومادر وي ام ولدوده است نام وي خير زان وقيل ريانة وقيل كانت
 اهل مازن القبطية واز كمال علم وادب وفضل كذا ثبت در صغير مامون مشهور
 وي شد وخصه خوه ام الفضل بوي كذا كذا كذا وسمراه وركد نيزه و ال كردو
 هر سال هزار درهم بوي مفر سداد واز وي نقل كرده اند كه بعد از وفات پدر
 خود عليها السلام در سن يازده سالگي در قصر از كوييه ناي بغداد با جمع از خود كان
 الخ السادة بعد الفاقا مامون بقصد طاهر بن الحسن گرفت گذار او را و بر جای نهاد

هم که دکان از سر راه می رفتند و جواد رضی الله عنه بر جاده خفته اند و مانند حنجر نامون نزدیکی
 و بعد دید و حق سبحان و تعالی و برادر در دکان قبول عظیم داده بود نامون حشمت خف
 داشت و بعد که از دکان تو حیران بود دکان دیگر از سر راه رفتی بر فور جواب
 داد که ای امیر المومنین راه تنگ نیست که انرا بر فانی خود بر تو نشاند که در دام و مرا
 جبرتم نیست بنفوس که از ترس می گیریم و حسن ظن من ننوالت که نیل جبریم از ار
 به یکس بر سر نامون را صورت و علم او لغایت خوش آمد پس بعد که نام
 توضیح فرمود که محمد پسند فرزند کبیر است فرمود در نزد رضای الله عنه بر پدید
 وی ترمیم کرد و بان جانب که میرفت روان شد و با خود باز از راهی
 داشت چون از عمارت برون رفت باز را بر تدر روی انداخت ان باز
 غایب شد و غیبت وی درازی کشید بعد از ان از موافق و دام و در تقار
 و غایب نامی نیم جان بود نامون از ان تعجب بسیار کرد و انرا بدلت خود گرفت
 باز گفت چون بان موضع رسید که جواد علیه السلام با دکان الساده بود که دکان
 بدستور از راه می کشیدند و جواد علیه السلام با الساده چون نامون نزدیکی
 وی رسید گفت ای محمد فرمود لبیک یا امیر المومنین گفت این چه چیز است
 دست من فرمود گفت این چه چیز است در دست من فرمود که ان الله تعالی
 مشتت فی بحر قدره سمعنا صغارا یصید ما یبازرات الملوك و الخلفای محزون
 با سلاطین اهل النبوة چون نامون این سخن شنید تعجب نمود و بسیار وی بوز
 نگر گشت و گفت انت الرضا حقا و النعم و احبنا که سید بوی داشت و گفت
 اخت که چنین روایت کرده اند که ام الفضل دختر نامون بیدر خود

خود نامون از سر راه شطایت نوشت که جواد بر سر من سر بر گرفته است و زن خسته
 است نامون در جواب نوشت که ترا برای ان نبوی داده ام که صلاح را
 بر وی حرام سازم می باید که بعد ازین مثل این سخنان من نبوی و نبوت
 در صواعق بعد از رقصه اول آورده است که بعد ما قال المامون انت انت
 الرضا حقا اخذته معی و احسن الله و ما لی فی الکرامه و لم یزل متفقا بظاهر
 له بعد ذلک من فضل و حلم و علمه و کمال عقله و ظهور سر برانه مع صغر سنه و عظم
 علی تروجه انتم ام الفضل و صم علی ذلک فنفخ العباسیون من ذلک خوفاً
 انهم یعهد الله لکما عهد الی ایدیکما ذکر لکم انما اخذنا لکم من کافه اهل
 الفضل علما و عرفه و حلما مع صغر سنه فتنازعوا فی القصاص محمد بن
 ثم تواعدوا علی ان یرسلوا الیه من یختبره فارسلوا الیه یحیی بن اکبر و
 واعدوه لکثیر الالهم محمد بن الحنفیه و محمد بن اسمعیل و خواص الی و
 فامر المامون لفرش حسن بن محمد بن علی بن فضال یحیی بن اسلم اجاب عنها
 با حسن جواب و او وضع فقال له الخلیفه احسنت یا جعفر قال اردت
 ان تسئل یحیی و لو لم یسجد واحدة فقال له ما تقول فی رجل یظن ان
 اول النهار حر انما حلت له عند ارتفاعه ثم حرمت علیه عند الظهر ثم حلت
 له عند العصر ثم حرمت علیه المغرب ثم حلت له انما ثم حرمت علیه لصف
 اللیل ثم حلت له الفجر فقال یحیی لا ادری فقال محمد بن اسلم لظننا ان یحیی
 الشبهة و هو حرام ثم رثته بها ارتفاع النهار و اعتقها الظاهر و هو حرام
 العصر و ظاهراً المغرب و کفر العباد و طلقها رجلاً لصف اللیل و احبها

الفرقة ذلك المأمون للعالمين قد عرفتم ما كنتم تنكرون ثم رجع في ذلك المجلس بابن أم الفضل ثم توجه بها إلى المدينة من بعد ذكر كبره وقصته
وفضل في بعض الكتب الجواب بأنه قال أبو جعفر عليه السلام هذه أمة رجل
من الناس نظر إليها من الناس في أول الدنيا بسبوة وكان لظه
البياحر ما عليه فلما ارتفع النهار ابتاعها من صاحبها فحلت له فلما كان
الظهر علقها فحمرت عليه فلما كان وقت العصر تزوجها فحلت له فلما كان وقت
مغرب طأرت منها فحمرت عليه فلما كان وقت العشاء الأخره كفر عن الظهار
فحلت له فلما كان نصف الليل طلقها وأخذها فحمرت عليه فلما كان الفجر رجمها
فحلت له فاقبل المأمون على من حضر من أهل بيته على أحد فيم يستحق
أن يجيب هذه المسئلة بمثل هذا الجواب فقالوا ذلك فضل الله يؤتيه
مَن يشاء فقال قد عرفتم الآن ما كنتم تنكرون وتبين في وجه
القاضي حتى جعل التعريف ذلك كل من في المجلس فقال المأمون
الحمد لله على من كان على من السداد من التوفيق في الرأي و
اقبل على أبي جعفر عليه السلام وقال إلى زوجتك ابنتي أم الفضل وإن
زعم لذلك الوف قوم فاطمته لنفسك فقد وبتك ابنتي فقال أبو جعفر
عليه السلام الحمد لله أقراراً بغيره لا إلا الله خلاصاً بالوحدانية وصلى الله
على سيدنا محمد سيد ربه والصحابة ومن بعده إماماً بعد كان من فضل
الله على العالمين أن أغناهم بالجلال عن الحرام فقال تعالى فأنكمو إلا بما
فيكم والصلوات من عبادهكم وأماكم وإن يكونوا فراقهم الله من فضله

فضله والله واسع عليم ثم إلى محمد بن علي بن موسى الرضا عليه السلام خطبت إلى أم المؤمنين
عبد الله المأمون ابنته أم الفضل وقد بذل من الصداق مهر جديره فاطمة بنت
محمد وهو خمس مائة درهم جيداً قبل روجته إياها يا أمير المؤمنين علي بن
الصداق المذكور فقال المأمون روجتك ابنتي أم الفضل على هذا الصداق
المذكور فقال أبو جعفر عليه السلام قبلت لها على هذا الصداق المذكور قل ثم
أخرج الخدم بالوعاء الطيب والمسك فتطيب منها جميعاً حتى ضربن على قدر منهن
ومراهن ثم وضعت موايد الحلي فاطل منها جميعاً حتى ضربن على قدر منهن
والعطيات على قدر طبعهن ثم انصرف الناس ولقد المأمون بالصداق
على الفقراء والمساكين وأهل الدار والطواحي والمدارس ولم يزل عنده
محمد الجواد عليه السلام مكرماً معظماً إلى أن توجه بزوجه أم الفضل إلى المدينة
الشريفة كذا في فضول المهدي وقد روي الحكم أنه لما توجه أبو جعفر عليه السلام
منصرفاً من بغداد إلى المدينة الشريفة خرج معه الناس يشيعونه للوداع
إلى أن وصل إلى باب الكوفة وعند دار الحسين فبذل هناك مع غروب
الشمس ودخل إلى مسجد قدم موسى بن ذلك الموضع ليصلي فيه المغرب وكان
صحن المسجد شجرة لم تحمل قط فذاع بكوز فيه ما يفتو صفاً في أصل الشجرة و
قام فصلاً مع الناس المغرب فقرأ في الأولى بالحمد وأجاب الله الدعاء والفتوح
فقرأ الثانية بالحمد وقل هو الله أحد ثم بعد فراغه جلس بين يديه يذكر الله تعالى و
قام فتفضل بأربع ركعات وسجد بعد من سجدة الشكر ثم قال فودع الناس
فانصرف فاصبحت السعة وقد حملت من لبنها حلاً حراً فآيا الناس وقد تحموا

من ذلك غايته العجب ثم كان ما هو عجب واغرب من ذلك وهو ان من نزل الشجرة لم يكن له
 ثم اذ نجدهم ذلك الشر والشر وقر الدارث دغري الى خالد قال كنت بالبحر فقلت
 ان هناك حجل محبوس الى تيمم التمسك بالحديد وقالوا انه بناء قال فابنت
 باب السمن ووقف سنا السنان حتى دخلت عليه فادار رجل ذوقهم وعقل رلب
 فقلت له يا هذا اما قصصك قال الى كنت رجلا باثام اعبد الله فمر الموضع الذي
 ليقال انه نصب فيه راس الحسين فبنا انا ذات يوم في موضع مقبل على المحراب دكر
 للبدن تعالى اذا رايت شيئا بين يدي فنظرت اليه فقال ثم فقلت معتمرا قليلا فاذا
 انما مسجد الكوفة فقال لي تعرف هذا المسجد فقلت نعم هذا المسجد الكوفة قال فقللي
 فضليت نعم ثم انصرفت مع قليلا فاذا انا بمسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم فضليت مع
 ثم خرج فخرجت معتمرا قليلا فاذا انا بمسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم فضليت مع
 ثم خرج فخرجت معتمرا قليلا فاذا انا بمسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم فضليت مع
 ثم خرج فخرجت معتمرا قليلا فاذا انا بمسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم فضليت مع
 متعجبا حولا فما رايت فلما كان في العام المقبل واذا بذلك الشخص قد اقبل علي
 فاسررت به فدعاني فاجبته ففعل لي كما فعل في العام الماضي فلما اراد
 مفارقتي قلت له يا هذا كم الذي اقدرك على ما رايت منك الا ما اخبرني
 من انت فقال انا محمد بن علي بن موسى بن جعفر عليهم السلام وقال ابن خلدون في
 تاريخه وكان يروي سند اعين اباؤه الكرام الى علي بن ابي طالب عليهم السلام انه
 قال لعلي بن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لي وهو يوصيني يا علي ما خاب من استخار
 ولا يندم من استنصرت يا علي عليك بالدرج فان الدارض يطوي بالليل ولا يطوي

ولا يطوي بالنهار يا علي اعد باسم الله قال الله بارك لاني في كونهما وكان يقول
 من استعاذ اخافني الله فقد استعاذ بي في الجنة وقال جعفر بن محمد بن يزيد
 كنت ببغداد فقال لي محمد بن مندة بن مبريرة هل لك ان ادخلك على
 محمد بن علي الرضا فقلت نعم قال فاذا دخلت عليه فقلنا وحسنا فقال له قال رسول
 الله ان فاطمة رضي الله عنها احضت فرجها فحرم الله ذريتها على النار
 قال ذلك خالص الحسن والحسين رضي الله عنهما ولم يحكها يات كشيرة انني ومن
 طهارة القدسية قال رضي الله عنه العالم بالظلم والمعين له والراضي به شكا
 وقال عليه السلام يوم العدل على الظالم ارشد من يوم المحرر على المظلوم وقال
 عليه السلام العلماء عرباء وكثرة الجهال منهم وقال عليه السلام الصبر على المصيبة
 مصيبة على اثنتي عشرة بابا وقال عليه السلام من اكل فاجر كان اذى عقوبته
 الحرمان وقال عليه السلام اثنان على ليل ان ابد احمي محتمى وعليل مخلط
 قال رضي الله عنه القصد الى الله بالقلوب وبلغ من اساتيد الكوارح بالرجال الصبا
 ومن القطع الى غير الله وكله الله اليه فخرج على غير علم افسد الشر ما يصح وقال
 الصبا من وثق بالله وتوكل على الله نجاه الله من كل سوء وحذر من كل عدو
 والذي عرفه العلم كثر الصمت لوزن غايته الزهد الورع والهدم للدين من
 البدع ولا افسد للرجال من الطمع وبالمراعى لصلح الرعية وبالهداء لضرر البلية
 ومن ركب مركب الصبر انتهى الى مضمار النصر ومن عرش اسحا السعي حنين
 غمار المعنى وقر الدارث وقال عليه السلام اربع خصال تعين المرء على العمل الصالح وتغني
 والعلم والتوفيق وروى ابو المعالي المالكي انه قال ان الله عباد يخضعون له وهم قلة

انما العلم ما يدرى لو ما فاذا استعملوا في غيرهم وروى عن الابرار انه قال
 ما علمت العلم على احد الا علمت اليه حوائج الناس فمن لم يجل تلك المسؤولية عن
 تلك الشبهة والوقال اهل المعروف الى الصلابة اخرج من اهل الحاجة اليه لان
 لهم اجرة وفخره وذكره فمما اصطحب الرجل من معروف فاما يبتد فيه نفسه رواه
 صاحب المصنف وروى صاحب الدرر انه قال من اهل اليا ومن جعل لثباته به
 والعرضه ومن نشره في نفسه وعنوانه في نفسه العلم حسن خلقه وفضل الاشياء
 عليه السلام من استغنى بالمدافعة الناس اليه ومن لقي الناس احب وان
 كرموا وقال عليه السلام الجمال في اللسان والكمال في العقل وقال ايضا انفا
 زينته انكر زينته الغنا والصبر زينته البذل والتواضع زينته الحب والفضيلة زينته
 العلم والحفظ زينته الرواية وحفظ الجناح زينته العلم وحسن الادب زينته
 العقل ولبط الوجه زينته الكرم وترك المس زينته المعروف والخشوع زينته الصلوة
 والتفكير زينته الفصاحة وترك المعنى زينته الورع وروى صاحب المصنف انه قال
 صاحب المروء ان لا يلقى احدا بغيره ومن حسن خلق الرجل كفا اذاه ومن سجا
 به من كبح حقه عليه ومن كرم اثاره على نفسه ومن صبره فله شكواه ومن عطفه الفاء
 مثل نفسه ومن الفاضل يقول الحق اذ بان له ومن الفاضل عليه ما لا يرضاه نفسه ومن
 حفظ لحوار كبره كبره كبره عند اسبابك مع علمه لمعوك ومن رغب في كبره
 حفرة من كبره ومن حسن خلقه ان ياطم عنك مؤنة الحفظ ومن علمه صدقة لل
 كثره افقه وقلة مخالفة ومن يعرفه احسان من احسن اليه ومن تواضعه معرفة
 لغداه وكل سلة من قلة حفظه لغيره وعنايته لصلح عيونه وفضل الارشاد

الفقر

المعروف

وفضل الارشاد قال عليه السلام العالم بالظلم والعين عليه الرضا في شربا وروى صاحب
 الخطر وجهه المطالب خذلة الحمل والطامع في ذائق الدل ومن طلب العباد فليعد
 للمصائب والضيافة قال عليه السلام من بلغ من العبد رضوان الله عليه الاستغفار
 وانى الحديث وكثرة الصدقة وملت من كفى لم يندم العجلة وشورة والتوكل على الله
 عند العزم وقال عليه السلام لو سلب الجاهل ما اختلف الناس وقال عليه السلام من غفل
 بين فليم والراي مع الانادة وشغل الطمير الراي القطين وفيه الفاضل قال من احسن
 قبيحا كان شرهافيه وفيه الضالكه النعمة داعية الحق ومن جازا ان لا يتركه انفا
 الشرحا احسن منك وفيه الضاق قال عليه السلام لا تقدر الضيق على صدق قد اصلح القطين
 له روح وعطافاه سراقه ربه ومن وعظ علانية فقد شانه وفيه الضاق قال عليه السلام
 كل الشريف من شرف علمه وكل السودد من الهى التدريس وقال ايضا لا تعالجوا الامر
 قبل ملوكة فتدعووا ولا تطلوا على علم الامر فتفسدوا ملوكم وارحموا ضعفاءكم واعلموا
 الرحمة من التدبير بحسبه وفيه الضاق قال عليه السلام من اهل فاجر كان اولى عقوبة
 الحرمان وقال موت الانسان بالذنوب الكبر موت بالاجل وحياته بالبر الكرم
 حياته بالعمور وروى عنه صاحب الدرر انه قال الناس اركان وكل يعمل على شكلة
 والناس احوال من كانت اخوة في غير ذات الدفائنا لحو واعدادة وذلك في
 تعالى الله علوه يومئذ بعضهم لبعض عدو الا المتقين وحوار في كرامات وروى
 عليه السلام من احسن ان لا يتكلم باحاطة في ايد وفيه ذكرناه لغاية قال في تاريخ
 انفع حلقان قوم الى السعداء واخذوا على المعصية ومعه امره ام الفضل ان لا يتناول
 فتوحى بها وحملت امره الى قصر عهدها المعصية محبت مع الحرم ثم قال وكانت ولادة

هم الثلثة فاسمهم ريسان وقبل منتصف شهر ربيع وثمان مائة وتوفي يوم الثلث
 عشر من ربيع الثاني القعدة سنة ثمان وثمانين وقبل تسع عشرة ومائتين بعدد
 دفن عند حدة موسى بن جعفر رضي الله عنهما في مقابر قريش وصلى عليه
 الوالي بن الجهم وفر الصواعق وعمره خمس عشرة سنة وقال انه سمى الله ولقي
 حرمه بكنية الحسين اعلم على العسكري من الدرداء وخلف من الولد على اسم الامام
 من بعده موسى وفاطمة بنته ولم خلف ذكر اخر من اسماء بنت هاشم
 من احوال الامام دهم اراثة ثمانية عشر الحسين بن محمد الجواد المذكور فها قبل
 ويعرف بالهادي والعسكري وماروي ام ولد لولده ركة سمى تاهام وقيل ان
 اسم ام الفضل بنت مامون وولدت وي در مدينة لودة ركة
 سينر دهم ماه رجب سنة اربع عشرة ومائتين واستقامت ودر مدينة لود
 بعد متوكل بسر من راي طلبه من تاريخ ابن خلکان وكانت ولادته يوم الاربع
 عشر من رجب وقيل يوم عرفة سنة اربع وقبل ثمانية عشرة ومائتين ولما كثر السعيا
 في حقه عند المتوكل احضره من المدينة وكان مولده لها واقرة بسر من راي
 بي يدعي بالعسكر لان المعتصم لما ساء انتقل عليها بعكركه فقبل لها العسكر و
 فها قبل لابي الحسن المذكور العسكري لانه منسوب اليها واقام بها عشر سنين
 وشهر اشهر وفر الصواعق فكان وارث ابيه علما وسخا زاد من ثم جاده ابو ابي
 محمد اعزب التوفيق فقال اني من المتمكنين بولادة حيدر وقد ركني دينا فقلت اني
 حمله ولم اقصد لقائه سواك فقال كم ديتك فقال عشرة الاف درهم فقال طلب
 فقلت لقلادة الشاه والدي فاني لم كنت بوزن فيها ذلك المبلغ دينا عليه لم قا

وقال استي بها من المجلس العام وظالمتي بها واعطيتي الطلب فاستمر ثلثة ايام فقبل
 ذلك المتوكل فامر له ثلثين الفا فلما وصلت اعطاه الامير ابني فقال ما من رسول
 الله ان عشرة الاف اعطى بها ابني فاراد ان يسترو منه من الثلثين ثلثا فاستمر
 وقول الامير ابني وهو يقول الله يعلم حيث يجعل رزقه وقصه سبحانه واقعه شدة
 بود در زمان متوكل در روايت صحيح هم از وي است كما مر وقال ابن خلکان
 من تاريخه وكان قد سعي به الى المتوكل وقيل ان في منزله سلاحا وكنا وغيره
 من شيعته وادعوه انه يطلب الامر لنفسه فوجه اليه بعدة من الدلائل ليلطفه
 عليه منزله فوجدوه وحده في بيت وعلمه برعه من شعره على راسه تحفة
 صوف وهو مستقبل القبلة يترنم بايات من القرآن الكريم في الوعد والوعيد
 ليس بيته وبين الارض بابا الله الرجل والحصى واخذ على الصورة التي وجد
 عليها وحمل الى المتوكل في خوف الليل فقتل بين يديه والمتوكل لم يتعل
 القربا في يده كاس فلما راه عظمه واجلسه الى جانبه ولم يكن في مجلسه
 شيء مما قبل عنه ولا حساله سعلق عليه بها فها ولم المتوكل الكاس الذي
 كان بيده فقال يا امير المؤمنين ما حاط طرقي ودمي قط فاعفني فاعفاه
 وقال له الشد لي شعر ابي الحسن فقال الى الغليل الرزق في الشعر فقال لا بد ان
 تشدني فالتد به بالوا على قتل ابي الحسن بحرسهم غلب
 الرجال فما اعتصم القتل واستمر لواله بعد عشر من عاظم فادعوا اخرا بس
 مانزوا ناداهم صاخر من بعد ما قبروا ابن الدشرة والتجار انهم
 ابن الوجوه التي كانت منعة من دونها تضرب الدمار والهلاك فاصبح

معاظم

القبور عنهم حتى سألهم تلك الوجوه عليا الدود تقبل قد طال ما اكلوا دبرا
وما شربوا فاصبحوا بعد طول الاكل قد اكلوا قال فاشفق من حشر علي علي
وظن ان بادرة سدر اليه فبلى المتوكل لها واطول علة حتى علت دموعه حنة
بلى من حشره ثم امر برفع الشتر اب ثم قال يا ابا الحسن الملك دين قال نعم ارفع
الدف دينا فامر برفعها اليه ورده الي منزله لم يات ثم قال ونوفي بها يوم
الدين الحسن بن الحسين من جادي الخلافة وقيل للاربع وقيل في رابعها وقيل
في ثالث رجب سنة اربع وخمسين ومائتين ودفن في داره بجمعة اشد
لعل في رضى الله عنه وفي الصواعق وعمره اربعون سنة وكان المتوكل
اخصه من المدينة الي سمرقند اى سنة مائتين وثلاث واربعين فقام بها
الي ان قضى عن اربعة ذكور وانثى اجمع الوحدان الحسن وفر الدرداد و
خلف من الاولاد ابا محمد الحسن الامام بعده والحسين ومحمد وحمزة
وابنته عاتكة بنهم در بيان احوال امام يارديم از الله انا عشر
عليهم السلام حسن بن علي بن محمد المذكور بن فيما سبق وكنيت وى ابو محمد
ولقب وى فوكى الت وخالص وسراج ووى بن جبريل بن جبريل بن جبريل بن جبريل
بعسكرى الت قال فى تاريخ ابن خلكان ويعرف بعسكرى و ابو الفدا
يعرف بهذه التسمية ما در وى ام ولد بود نام وى كوس وقيل غير ذلك
ما در وى رضى الله عنه وى احد بن نام نهاد و ولدت وى در مدینه
بوده است سنة احدى و مائتين و دفع ليهول بعد انه رله وهو
مضى سكر والبيان بلعبون فظن انه يتجسر على ما فى ايديهم فقال اشترى

اشترى لك ما تلعب به فقال يا قنديل العقل ما السبب خلقنا فقال لم داخلنا
قال للعلم والعبادة فقال له من اين لك ذلك قال فرغ قول الله تعالى احسبتم
انما خلقناكم عبثا واكم اليها ليعرجون انهم سئمت ان يعظموا عظمتنا بايات ثم
خسر الحسبنا عليه فلما افاق قال له ما نزل بك و انت صغير لا ذنب لك فقال
اليك عنى يا بهلول انى رابت والدنى تو قد انزلنا بالخطب الكثرة واليقوم الي
بالصغار و انى اخشع ان اكون من صغار حطت جنهم ولما حشر فخط الناس
سبر من راي فخطا شديدا فامر الخليفة المعتد ابن المتوكل بالخروج الي بغداد
عليه ايام فلم يسبقوا فخرج الضارى ومعه راب كلبا مديده الي السماء مقلت
ثم فر اليوم الثاني لك فلك بعض الجبل وارتد بعضهم فشق ذلك على الخليفة فامر
باجساد الحسن انما وقال له اديك امه جبرك رسول الله قبل ان
تهلك فقال الحسن بن جبريل عذرا وازيل الت الت الله تعالى وكلم الخليفة
فى اطلاق اصحابه من السجن فاطلقهم فلما خرج الناس للشفقة و فرغ الزمان
بيده من الضارى غنيت السماء فامر الحسن بالقبض فاذا فيها على بده عظم ادى
فاخذته بيده وقال استنق فرغ بيده فزال الغيم و طلعت الشمس فتعجب الناس
من ذلك فقال الخليفة للحسن ما هذا يا ابا محمد فقال نزل اعظم الغنى ظفيرة نزل
الراية من بعض القصور وما كلف عن عظم بنى تحت السماء الله مقلت بالمطر
فامتحنوا ذلك العظم فكان كما قال وزالت الشبهة عن الناس ورجع الحسن
الي داره واقام عززنا امرا وصلات الخليفة لفضل الله كل وقت الي
ان مات سبر من راي و دفن عند ابيه وعمره ثمان وعشرون سنة و ان

بدا عظم النبي

و انهم البها و خوارق عادات و کلمات وی علیه السلام پیش از آنکه با حاکم
 محمد بن درویش و بعد از کفایت و لم یخلف غیر ولدیه الی القاسم محمد بن
 نهم در بیان احوال امام دوازدهم از امه اثنا عشر علیه السلام الواقسم
 محمد بن الحسن الحاصل علیه السلام و کنیت وی ابو القاسم است و لقبه علی بن اشیع
 الایامیه اثنا عشره الحجة و القاسم المستطیر و المهدی و هو صاحب السرداب
 عندهم و اقا و یلمون کثیرة و هم یستظرون خروجهم اخر الزمان من السرداب
 یسر من رای و هم یقولون انه دخل السرداب فی دار اسیه و امه یستظرون
 فلم یجد غیر البها و ذکر فرزند حسن و مائتین و عمره یومئذ تسع سنین
 و ذکر ابن الارزق فی تاریخ مسافر فی الن الحجة المذكور ولد تاسع
 شهر ربيع الاخر سنة ثمان و مائتین و قبل فرانس شعبان سنة ثمان
 و هو الاصح و قبل انه لما دخل السرداب کان عمره اربع سنین و قبل خمس سنین و قبل
 انه دخل السرداب سنة خمس و مائتین و عمره تسع سنین و البها علم ای
 ذلک بذکره فی تاریخ ابن خلکان و قبل البها کان ولدیه یوم الجمعة شعبان
 سنة خمس و مائتین و لما تو فی البه و قد سبق ذکره کان عمره خمس سنین
 و اسم امه محلا و قبل نر حسن و در کتاب انا بیه واقع است که حکم علیه السلام ابو محمد زکی
 رضی الله عنهما گفته است که روزی پیش ابو محمد علیه السلام در آمد فرمود که ای
 عمه اشب در خانه ما باش که خدای تعالی مرا خلیف می خواهد داد من گفتم
 این فرزند از که خواهد شد که در نر حسن بیج اشترخی می فرمود که مثل نر حسن
 همچون مثل ام موسی علیه السلام که مثل وی جبر بوقت ولادت ظاهر خواهد شد

شدان شب الحاکم بودم چون شب نیمه رسید بر خواهم و انچه گذاردم و نر حسن نیز
 گذارد بعد از آن با خود گفتم که وقت فجر نزدیک رسید و الحجة ابو محمد رضی الله عنه گفت
 ظاهر شد ابو محمد رضی الله عنه از مقام خود او داد که ما علم محمل کن بان خانه که حسن
 الحاکم بود باز گشتم مراد راه پیش اندر زه بروی افتاد و سیر السینه خود را
 گرفتم و قل هو الله احد و اما انزلناه و اله المکره بروی خواهم از شکم وی
 او از آمد که بر جسم من خواهم فرزند وی نیز خواهد بود از آن دیدم که خانه روشن
 شد نظر کردم فرزند وی بر زمین ایستاده و در سجده افتاده و بر سر بر گفتم ابو
 محمد رضی الله عنه از حجر خود او داد که ای عمه فرزند مرا پیش من از
 پیش وی بروم و سیر بر کنه خود نشاند و زبان در دهان وی کرد و گفت که
 سخی کوی وی فرزند من باذن الله تعالی گفت بسم الله الرحمن الرحیم و
 نرید ان یسأل علی الذین استغفروا فی الارض و جعلهم امه و جعلهم الوارثین بعد از آن
 دیدم که مرغغان سر مارا فرو کرد و مرید ابو محمد علی از آن مرغغان بگویند و گفت
 خذه فاحفظ حتی یادل الدفیه قال الله بالبع امره ابو محمد علیه السلام پس
 که این مرغ را بود و این مرغغان دیگر گویانند فرمود که این جبرئیل است و دیگر
 ملائکه رحمتند بعد از آن فرمود که بیا و سیر ابا در وی باز کردان کی بصر عباد
 لدخول و لعلم ان والد حق و لکن اکثرهم للعلمون و سیر اشش مادر وی برآ
 و چون متولد شد ناف رده بود و ختنه کرده و بر ورع این وی مکتوب
 بود که جاد الحق و زین الباطل ان الباطل کان زینا و از دیگر مردی
 است که گفته است محمد متولد شد بد و زانو در آمد و انکست سبانه بجا نیت

ایمان برداشت پس عظم زد و گفت الحمد لله رب العالمین و از دیگری ارادت
گفته است نزد ابو محمد زکی علیه السلام در ادم و کفتم یا ابن رسول الله خلیفه
و امام بعد از تو که خواهد بود بخانه در آمد پس بیرون آمد و کدی برد و شش
گرفته که گویا ماه شب چهارده بود در آن شب سالی پس فرمود ای فلان اگر
تو به من شهادت دهی که مرا می بودی این فرزند تو بنمودی نام این نام
رسول الله است صلی الله علیه و اله و سلم و گفتم این گفتم و بی سواد می بود
الارض قریباً کما ملئت جوراً وظلماً و با محمد اقبال ابا و کرام وی علیه السلام در
بودن وی علیه السلام بعد از آخر الزمان و صاحب الزمان در کتب امامیه
و اثنا عشریه ثبت است و این طائفه را در باب غیبت قصری از وی حکایات
بسیار اند و اما غیبت طولی که تا وقت موعود است نیز ثابت کرده اند از
شخصیکه علی بن محمد نام داشت و سروی سفارت در میان امام زمان و
سایر خلایق در باب رفع حاجات ختم شده است و وفات وی در کتب
ست و عشرین و ثلث مائه بوده است که میگوید قبل از وفات پیش روز قیامت
بیرون آمد که محمد بن العسکری علیهما السلام نوشته است و نسخه اش این است
بسم الله الرحمن الرحیم یا علی بن محمد اعظم الله اجر اخوانک فیک فانک مبت
ما بینک و ما بینک ایام فاجتمع امرک و لا توصل الی احد لقوم متفانک بعد وفاتک
فقد وقعت التعیبه الثامه فلهذا ظهور الالباب ذل الله تعالی و ذلک بعد طول الام
و قسوة القلب و اعتقاد الارض و سبانی من شیعی من مدعی المشایده
انما غرض ادعای المشایده قبل خروج السعانی و الصیحه فهو کذا اب معتر و لا

و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم چون روز ششم رسید فوت شد و بهیچکس
وصیت سفارت نکرد و از آن بار وقت غیبت طولی در آمد الی ما شاء الله تعالی
نذا کلمه علی بالفضل فی شواهد النبوة من کتب الدیامیه و اما علماء الکلیت بعد
اتفاق بر فضل و کمال محمد بن العسکری الذکور پس قایل شده اند انکه شری
از آنها با کلمه وی علیه السلام در حسن صغیر الی وفات یافت و تحقیق قایل شده
اند با کلمه حسن بلوغ رسیده و بر تبه قطب القطاب قایل گشته من بعد زمان
یافت و شیخ علاء الدین احمد بن محمد السمنانی باین روایت قایل شده
که فضل غنی فی شواهد النبوة انه قال فی ذکر الابرار و الذقطاب و قد وصل
الی مرتبه الفطیحه محمد بن العسکری رضی الله عنه و عمر زبانه السلام اهل البیت
الطاهرة و موعود اذا احتفی دخل فی داسره الابرار و سرفی متدرجا طبقه طبقه
الی ان صار رسید الابرار و کان القطب علی بن الحسین النجفادی بنما جاد
معه و دفن فی شونیزیه صلی علیه محمد بن الحسن العسکری رضی الله عنهما و حسن
محمد و الهی فی رتبه الفطیحه تسع عشر سنه ثم توفاه الله تعالی بروج و رجال و اقامه
نظامه عثمان بن یعقوب الجوسنی الحراسانی و صلی هو و جمیع اصحابه علیه و ذنوبه
فی مدینه الرسول صلی الله علیه و آله جاد الجوسنی بنفسه جلس کوحیک من ابناء عبد الرحمن بن
عوف رضی الله عنه و کان توفی فی الحزم و صلی علیه و قبورهم لاصف بالارض
غیر شرم و لا مینه لا تعرف فی غیرهم و هم سرور و نیا کل سنه اربعین و در بعضی کتب
از کتاب محمد بن یوسف بن محمد الشافعی نقل کرده اند که محمد بن حسن العسکری از
مدت غیبت تا الان زنده است و باقی و قال و قد جاء فی بعض النسخه اما الله یفقه

قلنا قال سعيد بن جبیر تفسير قوله تعالى يظهره على الدين كله لو كان المشركون قال
 هو المهدي عليه السلام ولد فاطمة عليها السلام وقد قال مقاتل بن سليمان ومن
 تابعه المفسرين في تفسير قوله تعالى وانه يبعث قال هو المهدي يكون في اخر الزمان
 وبعد خروجه يكون امارات ودلالات لله عليه وفيها ما انتهى وبان في تفسير
 وجه استدلالهم في قوله وانه يبعث هو وجه المهدي هو موعود الدلائل ظاهر في شؤد
 ملك غايب امر ان كنت كدلالة دارند بر خروجه وظهور روي در حالت
 فساد زمان واهل ان دور وابتدائي شهر احوال است نزد اهل سنت
 يعني انه المهدي اخر الزمان موعود الخواهد ومحمد بن الحسن العسكري رضي الله عنهما
 وفات یافت در صغر سالی قالوا ان مولده يكون بالمدينة ثم يخرج ومعه
 جمع كثير فيستولي على الارض كلها ويملأ الدنيا عدلا كما ملئت جورا وذلك بعز
 من الساعة وهو بام الحيرة وقبل عيسى عليه السلام اقله واما سنة اولي وهو يوم
 نحالف لضل الدجاء ديك وكيف قال ان نزول عيسى انما هو تاجا لبني انا يظهر
 ذلك باقائه المهدي عليه السلام واما احاديث عن قب موعود موعود وعده
 ظهوره عليه السلام بس اذ كتب فرلقين بعبارتها نقل منكم ومن الله الاستعانة
 فاعلم انه قال في المشقات فرما بشارت ان عيسى عليه السلام يبعث في اخر الزمان
 قال رسول الله صلى الله عليه وآله يبعث الله في اخر الزمان نبيا ياتي من اهل بيتي يواطى
 اسمه اسمي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي
 يوم يطول الله ذلك اليوم حتى يبعث الله فيه رجلا مني اهل بيتي يواطى
 اسمه اسمي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي

البودا واد الفاعل من اسم سلم قال سمعت رسول الله يقول المهدي من عترتي من اولاد علي
 واخرج القبا عن النبي سعيد بن جابر قال قال رسول الله المهدي مني اهل
 البيت ائني اللان في بلاد الارض قسطا وعدلا كما ملئت ظلما وجورا ملك
 سبع سنين واخرج الشريفي عن النبي ص فرقة المهدي قال يحيى اليه الرجل
 فيقول يا مهدي اعطني اعطني قال فيحيي له في ثوبه ثوبا مستطاعا ان يملأه
 واخرج البودا واد عن اسم سلم عن النبي ص قال يكون اختلاف عند موت خليفة
 فيخرج رجل من اهل المدينة فربا الى مكة فيأتيه ناس من اهل مكة فيخرجونه
 ويؤكفونه فيباليونهم بين الركن والمقام وسعت الدار تحت فراشهم
 فيخفف بهم بالبيداء بين مكة والمدينة فاذا راي الناس ذلك اتاه اهل اهل
 الشام وعصا من اهل العراق فيباليونهم ثم يثب رجل من قريش اخواله
 كلب فيبعث اليهم ثوبا فيظهره وان عليهم وذلك تحت كلب ويعمل من الناس سنة
 بينهم ويلقى الله السلام بحجرانه من الارض فيجلبت سبع سنين ثم يتوفي ويصلى عليه
 المسلمون واخرج الحارثي عن محمد بن ابي بكر عن النبي ص قال سمعت عيسى عليه السلام يقول
 رسول الله صلى الله عليه وآله يبعث الله في اخر الزمان نبيا ياتي من اهل بيتي يواطى
 اسمه اسمي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي
 يوم يطول الله ذلك اليوم حتى يبعث الله فيه رجلا مني اهل بيتي يواطى
 اسمه اسمي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي واهل بيته اهل بيتي

حرثت على مقدمته رجل فقال له منصور بوطن او يكن لان محمد كما كنت قريش رسول الله
 على كل من نصره او قال احابته وعز تو بان قال قال رسول الله اذا رايت الرايات
 السود قد جارت من قبل خراسان فالتوها فان فيها خليفه الداهية رواه
 احمد والبيهقي في رد المحتار والسنن والبدعي في التلخيص قال قال علي رضي
 الله عنه ولطرا الى الله نخرج قال ان النبي نزل السد كما سماه رسول الله ويخرج
 من صلبه رجل يسمى بنينا يشبه في الخلق ولا يشبه في القدر ثم ذكر قصة عملاء الارض
 عملاء اخرجهم الطبراني انه قال لفاطم بنينا خيرا للنبيا وهو البكر وشهيدا
 خيرا للشهدا وهو عم ابنيك ومناس في الخبايا ان طبريا فرجته حيث لا
 يدرك من عم ابنيك خفي ومناس سبط هذه البركة الحسني وبها انك ومناس
 واخرج ابن ماجه انه قال لو لم يبق من الدنيا الا بوطن الطول الله ذلك اليوم
 حتى يملك رجل من اهل بيتي يملك جبل الديلم والقسطنطينية واخرج الطبراني
 سيكون من بعدى خلفا ثم من بعد خلفا والامراء ثم من بعد الامراء والموك
 ومن بعد الموك جبابرة ثم يخرج رجل من اهل بيتي عملاء الارض عملاء كما كنت
 جورا ثم يامر القوط نافع الذي لعنني بالحق ما يهودونه واخرج ابن ماجه
 عن عبد رسول الله واخرج فضيه من بني هاشم فلما راى اعمروفت عيناه و
 تعبرونه قال نفلت ما نزل نري في وجهك شيئا نكره فقال انا اهل البيت
 الدنيا الاخرة على الدنيا والاهل يسلطون بعدى بلاد اولادنا واولادنا
 حتى ياتي قوم من قبل المشرق معهم رايات سه وفسيلون الحرة ليعطونه فبقا
 فيقولون فيعطون ما سئلوا فلا يقبلونه حتى يدعوا اهلها الى رجل من اهل

اهل بيتي فبلا فسطا كما ملأوا جورا فمن ادرك ذلك منكم فلياتيهم ولو جئوا على التلج ف
 فيها خليفه الداهية واخرج الزوواني والطبراني وغيرهما المهدي من
 ولدي وجهته كاللوكب الذي اللون لون عرني واجسمهم سرمه ايلي عملاء الارض
 عملاء كما كنت جورا يرضي خلفه اهل السماء واهل الارض واخرج الطبراني
 مرفوعا عن خلفه المهدي وقد نزل عيسى بن مريم عليه السلام لكان يقطر من شعره
 الماء فيقول المهدي لعمري فصل بالناس فيقول عيسى انما اقيمت الصلوة لك فصلي
 رجل من ولدي واخرج ابن عساكر عن علي اذا قام فامم الائمة جمع الداهيل
 المشرق واهل المغرب فاما الرفقاء فمن اهل الكوفة واما الداهيل المشرق المشرق
 وصح انه قال ان يكون اختلاف عند موت خليفه فيخرج رجل من اهل البيت
 لا ربا الى مكة فياتيها ناس من اهل مكة فيخرجونه ويهملون فيها ليعونه بين الكون
 والمقام وسوء السم تحت الشام فيخففهم بالبيداء من مكة والمدية فاذا
 راى الناس ذلك اناه ابدال اهل الشام وعصايب اهل العراق فيبايعونه
 ثم يث رجل الحديث واخرج احمد والماوردي انه صلى الله على النبي وقال البشر و
 بالمهدي رجل من قريش من عترتي يخرج في اختلاف من الناس فيزال
 عملاء الارض عملاء فسطا كما ملئت جورا وعلما فيرض عنه ساكن السماء وساكن الارض
 لقسم المال صحاحا بسوية ويلا قلوب انه محمد غني ويسمع عدله حتى ان يامر فناديا
 فينادي من له حاجة الى ما ياتي به احد الارجل واحد فانه فيسلكه انت البنا
 ان حتى يعطيك فيا تبه فيقول انا رسول المهدي الذي اعطى بالاقول احصى
 معني ولا يستطيع ان يحمله فيلقي حتى يكون قدرا لا يستطيع ان يحمله فيخرج به فعدم

اخرجني عن كرمي والاشاد مع الى بصير عني الى عبد الله لا يخرج القام الا من نزل
 السنين سنة احدى او ثلث او خمس او سبع او تسع وفيه القام عني الى عبد الله قال
 بنا دراهم القام في ليلة ثلث وثمانين من شهر رمضان المعظم ويقوم في يوم عاشوراء
 ويوم النجوم الذي قبله في الحسين عليه السلام ويكفي به في يوم السبت العاشر من
 المحرم فاما بين الركن والمقام ويحضر قائم على يده بناء دي البيعة في الدار
 من اطراف الحرم لطوى لم يطأ حتى يباعدة فجلد الدية الدار عند المثلث
 حورا وظلما ليس من مكة حتى ياتي الكوفة منزل على كفها ثم يفرق الجوف منها
 الى الدار وخرج ابو المعالي المالك بن عبد الكريم قال قلت لابي عبد الله
 كم عليك القام قال بينين لطول الدار والديالى حتى يكون السن من سنه
 مقدار عشرين من سنه مقيد اربعين سنه من سنه وخرج ابو القاسم الى
 حوضه عند السدم قال اذا قام القام صار الى الكوفة توسع مساجدا وكسر كل
 حاج خارج من الطريق والطل الكسف والمنازيب الى ارجاء الى الطرقات ولا
 ترك بدعة الدار واليا ولد سنة الا اقبلها ولقطع القسطنطينية والصدى وصال
 الديلم فقلت ذلك ما سمعته من مقدار كل سنة عشرين من سنه وخرج ابو القاسم
 عن ابي جعفر قال القام من منصور بالربيع موبد بالظفر لطوى الى الدار والظفر
 الكونوز وبيع سلطان المشرق والمغرب والظفر الدية على الدين كله ولو كره
 المشركون فقلت بقي من الدار خراب الدار ولد بدع الدار من سنه من سنه
 الا اخرجته ومنع الناس في زمانه نعم لم يعموا شيئا قط قال الراوي فقلت له يا شيخ
 رسول الله فتي يخرج قائم قال اذا السب الرحال بالسب والسب بالسب

بالرجال وركبت ذوات الفروج السروج وامات الناس الصلوة وابتعدوا التهور
 واكفوا الربوا واكفوا بالدماء وعاثوا بالربوا واطاها وابتعدوا
 البناء واكفوا الكذب واخذوا الرش وابتعدوا الهوى وابتعدوا الدرس بالبناء
 فقطعوا الدار حرام وسبوا بالانعام وكان لهم صنوقا والظلم فخر الدار فخر
 والوزر والكدب والدماء وخسوفه والادخال ظلمه والفراد فقهه وظهر
 الحور وكثر ويدر الظهور فقلت شيئا من الزور وشربت الحور وركبت الدكور
 الدكور وثلثت السب بالسب واخذوا الفى مغنا والصدف مغنا والقي الدار
 حتى لم يستقيم وخرج الصالحى من الشام واليهانى من اليمن وحسن حشف بالبيد
 ما بين مكة والمدينة ومن علم من ال محمد بن الركن والمهاجر وبتاج صامح
 السما ومان الحى معه ومع انبائه فعد ذلك خرج قائما فاذ خرج اسند
 ظهره الى الحوض الكعبة واجتمع اليه ثمان مائة وثلاث مائة رجل من انبائه فاول
 ما نطق به بده الدار لعنه الله حرام ان كنتم مؤمنين ثم يقول انا لعنه الله وخطبه
 وحبته عليكم فله السلام عليه سمى الدار قال السلام عليك يا لعنه الله من الدار
 فاذ اجتمع عنده عشرة آلاف رجل فله منى يهودى ولله منى ولله منى بعد
 غير الدار من به وصدقه ويكون املة واحدة من السلام وكل ما كان
 من الدار من معبود سوى الله فينزل عليه من السماء فيحرقه انتهى وازنجا
 طاب رشده كهدى اخر الزمان امام مفسر من الطاعة فاطمى حوايد لوفد واسب
 اورا ز نسل امام حسين عليه السلام شرافت شهادت كه نصيب او شيد
 كفته اند واهل سنة اورا ز نسل حضرت امام حسن عليه السلام شرافت

عليه السلام
 فوالله لو لم
 علم الله ما فيه
 لو لم يدر ما فيه

و فوج مهال میانی سبب وی قایل شده اند و با جمل برودنی او از اولاد
 قائم علیها السلام فریقین اتفاق دارند و هم اتفاق نموده اند بر آنکه ظهور
 او در آخر زمان و وقت فداان بر وجهیکه مشروحا از احادیث مذکور
 دانستی خواهد بود خواه باین نحو که تولد او در آن زمان خواهد شد بعد
 از آن انتظام امر خواهد گشت چنانچه در صفت سنیان است و خواه باین
 طور که از حیرت خفا معروض ظهور خواهد نمود و حق تعالی جمیع اسباب خلقت
 و امانت بر او در یک شب بلیا خواهد ساخت چنانچه مذکور است اما که است
 و بودی وی علیه السلام است بر لوحی در خلق بفتح خا یعنی در صورت
 و شکل نه در خلق با لقمه هم واقع شده و تا بیدار شود بر آنرا قول تعالی
 حق یولّد احمداً اندک تعالی خلق عظیم بر آن عظم خلق او از زمان بحقیقت
 که احدی حاصل او در آن نباشد و بر شدن عالم از عدل بعد از آنکه
 پیرمکده بود از جوهریم از خواص مهدی علیه السلام با اتفاق روایات
 ثابت و تحقیق است و شیخ محی الدین صاحب فتوحات مکیه در جمیع مذکورات
 از اوصاف مهدی آخر الزمان علیه السلام موافقت ظهور نموده مگر آنکه
 در کتاب مذکور نوشته میر جلال خیلد جانا فیضی علم الناس الحرم
 الناس شیخ الناس منشی النهر بن بیدیه یعنی آنکه مهدی علیه السلام بوقت
 شام جابل و خیل و جبال باشد و در اید در صبح در جابل که علم ادنیان
 و الحرم و شیخ آنها بود و روان شود بر دایه پیش پیش او و این معنی در
 کتب اجداد از علماء و فریقین غیر او واقع شده و شاید که گرفته باشند

است اینرا از آنکه روایت کرده است از اطمینانی و سر از احمد و غیر آنها از قالی
 هم مهدی من اهل البیت تصدیقه الله فی لیل یعنی مهدی از ما اهل بیت است صاحب
 کند او را و تعالی در یک شب پس بمید شیخ مذکور آنکه مهدی ظهور او را
 با اوصاف و نیمه مثل چهل و نعل و جبین موصوف باشد و در یک شب او تعالی
 این همه را از وی محو سازد و بوقت صبح او را صاحب و شیخ و شیخ و شیخ و شیخ
 کرد اند و این معنی نظر بقدرت الهی بر چند بعد است اما عقل سلیم حاکم است
 بر آنکه امام مفسر حق الطاعت اولاد چگونه باین اوصاف موصوف باشد و خلق
 الطاعت حتی کس چگونه گوارا نماید بلکه در خلیفه ماس رسول صلی الله علیه و آله
 و افعال آن سرور و شرط است چنانکه سابق دانسته و بر زبان قدر سر پس
 حدیث مذکور بر تقدیر صحت آن است که شمس از یک شب بیجا بر سر خدایت
 و بیایست آن حضرت از اطاعت خلق و عباد و اسباب حرب و اخیر آن بر
 آن امام مذکور موجود نباشد و صاحب کرد اند حق تعالی او را برای اجرای
 احکام السرور و تنبها و اسباب و اذلت آن در یک شب پس از قبل بوم ظهور
 او هیچ ارمان دنیا و اسباب آن نزد وی نباشد و میوم ظهور همه آنرا او
 تعالی از افعال خود با و میسر ارد و صیت فرمانروای او در قلوب
 خلعتی لوحی اندازد که همه با او را دولت دارند و اطاعت وی نمایند
 و نیز گفته که بعد از وفای حق و پیغمبر علماء اهل اجنبی باشند زیرا که پیغمبر
 او را حکم میکند بحدف آنکه مجتهدان اهل حکم میکردند پس در اندر
 حکم او که با از خوف سبف و سطوه در عجب او و خوشی بودند با دعای

ملک در حکم

تقدیر
 بکمال صحت
 و احوال
 و کمال
 و کمال
 و کمال

والشرايط والاعمال من غير ان يكون له اول ولا اخر في مقلدة العلماء
 اللذين لما سرون في الحكم بخلد وما ذهبوا اليه فيكونون كثر ما تحت حكمه خوفا
 من سيفه وخطوته ورجته فيما لديه وثانيا بعد مدة من الدورات واذا خرج الدمام
 المهدى فليس له عدد معين الا الفقهاء خاصة فانهم لا يسمي لهم رياسة ولا تميز في العوام
 ولا يسمي لهم علم الحكم الا لتبيل ويرتفع الخلف في العالم في الدمام بوجوه ثلاثة
 ولولا ان السيف بيده لافى الفقهاء وقتله ولكن السيف يظهره بالسيف والكرم
 فيطمعون ويخافون ويقتلون حكمه من غير ان يمان بل يصبرون على ما فعلوا
 الخفيون وان يعينوا فيما اختلفوا فيه فلهذا اخبرنا انهم يقتلون من يولد
 العجم اصحابا من عجمين ومخوت منها خلق كثير والفقير والذليل في شدة
 ليسبقوا على القتل قبل مولده ولولا قدر الدمام المهدى بالسيف ما سموا له
 ولذا طافوه بطوايرهم كما انهم لا يطمعون بقتلهم بل يعتقدون فيه ادا حكم
 منهم يفسد بهم انه على حدله في ذلك الحكم لانهم يعتقدون ان الال الدجناد و
 زمانه قد انقطع وما لقي محمد في العالم وان الله لا يوجد بعدكم احد له درجة
 الدجناد انتهى وجوز ان الكتاب المذكور اوصاف لهدى اخر الزمان
 اخذ من الدجنادك المذكور صاحب ان يكمل حسن بيان اوده
 عبارات ان يعينها لقل منكم فاعلم انه قال ان الله خلقه مخرج وقد امتلك
 الارض ظمما فيملاها قسطا وعدلا لولم يمت في الدنيا الا يوم واحد طول الله
 ذلك اليوم حتى ياتي من الخليفة من عشرة رسول الله من ولد فاطمة بواسط
 اسمه اسم رسول الله صلى الله عليه وسلم بين الكون والافانم لاسب رسول الله في خلق

مرعشي نجفی - قم

الخلق لفتح الخاء ومنزل عنه في الخلق لضم الخاء وانه لا يكون احد مثل رسول الله في خلقه
 فهو احلى الجبهه اقنى اللطف اسعد الناس به اهل الكوفة لقسم المال بالسوية
 وتعدل في الشرعة وتفضل في القصة ما بين الرجل فيقول له يا مهدى اعطني
 ومن يدري ان المال معني لم في ثوبه ما استطاع ان يخرجه على فرة من الدين
 شرع الله به بالكرام بالقرء ان ثم قال لعيسى خذ او سوا او تساقفوق
 اثر رسول الله صلى الله عليه وسلم له ملك سيدة من حيث لا يراه كمل الفل وسقوى الضيف و
 لعن على نواب الحق لفعل بالمولد ولقول ما يعلم ويعلم ما يشهد بصلاته في الدنيا
 لعن المدس الروم به بالتكبير فربسبين الفامن اهل مكة المسلمين من ولد النبي
 العظمى ما ربه الارض بحرية عكاسه الطم وادله لضم الدين وبيع الروح
 في الدمام بغير السلام به بعد ذل وكفى لعدوه لضع الحرة وبيعوا الى الله
 بالسيف فخرج الى قتل ومن ما زعمه حدل لظفر من الدين ما هو الدين عليه ففرقه
 ما لو كان رسول الله صلى الله عليه وسلم به سرفع المذاهب من الدين فله بقى الله
 الدين الخالص ثم قال ما لعمه العار قول بالدين الخالص الخالص هو دوشف
 وتعرف السبي له رجال الصيون يقيمون دعوتهم ويصرونهم الوراء ويحملون
 الحال المملكة ويعينونه على ما فعله الله منير ان عليه عيسى من مريم بالمناه البيفاء
 شرقي دمشق مبرودين مثله وعلى ملكين ملك خمينه ومكدر غريب لا يقطر
 راسه ما وصل الخان محمد كاشا خرج من وباسك والناس في صلوة العصر
 فنهى له الامام مصدق فيصلي بالناس يوم الناس لسته محمد كسرة العنت و
 لعن الخسيرة وبعض الدمام الى البيطرا مظهر او فزمانه لعن الصائفة

عند شجرة نعوطه دشن وحلف نفسه من السيد ابي المجدد وملكه حتى لا يلقى من الجيش الا رجل واحد من جنبيه يستخرج من الجيش مدية الكروال عليه ايام ثم سيرحل لطلب مكره محرف الدين فرح كان مجبوراً من ذلك الجيش مكره القتل على هبة القراء ان حاكم والسيف مشدود لذلك ورد ان المدبرع بالسلطان مالا مدبرع بالقراء ان ثم قال وقد جاءكم باسمه واظلم ردانه فظهر في القرآن الرابع اللدحي بالقراءون الله المانية قرن رسول الله ثم الذي يلمه الذي على التالي ثم جاء سبها مرات وحدث امور وانتشرت احوال ونفكت دماء وعانت الدباب في البلاد وكبر التلدد الفدا الى ان ظلم المحور وطما سبيله وادبر انها الرعد الى ما ظلم حين اصل الله شهيداً وده خيرة الشهيد او انما في افضل الدنيا وان الله ستر له طالع حياهم له في تكون غيبه اطلقهم كفا وشهدوا على الحقائق وما هو امر الله عليه في عبادته فبما ورسم بفضل بالفضل فيم العارفون الذين عرفوا انهم وهو في نفسه صاحب سيف حق وساسة مرتبه تعرف من الدفتر بالاحتاج اليه مرسته ومنزلته لانه حليفه ورسم منطق الجوان فيسري عدله في الناس واما ان اسرار علم وزرائه الذين رسم الله له قوله تعالى وكان حقا علينا نصر المؤمنين وهم على قوام رجال من الصحابه صدقوا صدقوا ما عاب الله عليه وهم في الدعائم ما فهم عزله لكن لا يملكون الا بالعزبه لهم حافظ ليس من جنسهم ما عصى الله فموا حسن الوزراء وفضل الدنيا ثم لبطا الكلام به مدحهم ثم قال وانما لك رسول الله مرسته امامته خليفه من خيرة النبي التي تسع لك الذي وقع من وزرائه لان لكل وزير معه سعة قال كانوا خمسة

[illegible]

نفسه شرع علیها فرضیه ما اظهره لیس فیما یحققه و نظره من غیر ان یدکر الشرع
 بعض معین میباشم بعد اسباط اما نظر ما فیذا حکم ساجد شرع لم یاذن به البدو
 یدل علی المهدی عن القول بالقبای فی حدیث البدو و لکن ما علم ان مراد النبی ص الحقیق
 التظلیف عن یوسف الا انه و لکن ان النبی لیس فیما یحققه فاما لکن یدکر السؤال فی
 الدرع خوفا من زیاده الحکم فاما لکن عنده و لم یظهر علی حکم فیه معنی صلیه فاما حکم
 الاصل و کان ما اظهره البدو علی کفا و تعرفوا فاما لکن حکم الشرع المحمدي فی غیره فاما لکن
 و قد اظهره البدو اوقات علی المباح ان مباح و ما فیها کل مصلح لکن فی رعایه فان
 البدو اظهره علی لیس ال بدو فاما لکن عنده لکن عنده فاما لکن فاما لکن فاما لکن
 البدو رحمة قال البدو تعالی و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین و المهدی یقفوا اثره لل
 محلی فاما لکن ان یكون رحمة انتهی و از اینجا ظاهر است فاما لکن فاما لکن فاما لکن
 المهدی هو العباس زبیر که نه از اولاد فاطمه رضی الله عنها است و نه رسم او و
 پدرش می باشد نام ال حضرت و والد او است و نه اصطلاح است بعد از ال
 بر دلت او شده اری او را در عیال بیان میسر شده اند و از ال بود او
 بعد از الزمان لازم می آید و هم چنین فاما لکن فاما لکن فاما لکن فاما لکن
 شمار کرده اند الوجه بعینه و اما لکن فاما لکن فاما لکن فاما لکن
 کرده از اجتماع است و ی و مو اظه رسم او با رسم ال حضرت و رسم پدرش
 با رسم ال حضرت و ظهور او در او اخر ایام دنیا و قسبه معلوم شده از جور
 و بکذا و اما عیبه فاما لکن فاما لکن فاما لکن فاما لکن فاما لکن
 مستحق المذم و لکن فاما لکن فاما لکن فاما لکن فاما لکن فاما لکن

و خلاصه کلام و جمله مراد ان است که اهل سنت بر سر زک و کمال محمد بن العسکری اتفاق
 کرده اند و حضرت از آنها بوفات او در صغر سن قایل گشته اند و حتی از تاریخ
 این خلکان نقل کرده اند و حضرت سلو و او یکدیگر بر تبه قطب الاقطاب
 رسید و تا هفت سال بر سر خدمت زندگانی پس بر سر د اسفان فرمود قایل
 شده اند و حتی از علل الدوله نقل کرده شد فاما لکن فاما لکن فاما لکن
 است و در صغر سالی مخفی گشته ما لکن وقت موعود ظاهر شود پس این را اهل
 سنت قایل شده اند لکن نه جهت آنکه طول عمر اینقدر معذور و محال است
 زیرا که این محضر بر استقامت ال هیچ دلیلی قائم نشده بلکه وجود حضرت و الیاس و
 عیبه علیه السلام که کافه انام با ال قایل گشته و کتاب و حدیث بران
 ناظرین است مکتوب این احتمال می نماید بلکه جهت آنکه نزد این فرقه با حاد
 ثابت گشته هر نام مهدی مثل نام ال حضرت و نام پدرش مثل پدر ال
 حضرت و خود ابو لود و این محضر در محمد بن العسکری مخفی نگشته و هم چنین
 از این احادیث معلوم شده که مولد مهدی موعود مدینه منوره خواهد بود و
 و ولادت محمد مذکور در کتب رای بود و الفبا از بعضی احادیث استنباط
 کرده اند و لکن بعد موعود از اولاد امام حسن علیه السلام بلکه نصراحت
 این محضر ابو داود از امیر المومنین علی ابیطالب نقل کرده و حتی از این
 و محمد مذکور از اولاد امام حسن علیه السلام بود و بعضی جواب دان اند
 روایت آنکه مهدی بعد از اولاد امام حسن علیه السلام خواهد بود و مولد
 او مدینه و رسم پدرش موافق پدر ال حضرت و هیچ شکی نیست بلکه موضوع و

است

مفسر است و این لایحه محرمه صاحب صواعق محرقه از جمله خرافات و جهالات
 سمرده و گفته عجیب است اگر کسی بگوید که در عهدی نبوی اند و عقیده اند که اگر کسی را
 بود و غیبت او باین طول مدت از جمله خوارق عادات بوده باشد پس
 چرا آن حضرت را در این وصف یاد نکرد و باین صفت صریح ثبت و ثابت
 او پس چگونه بخوبی نگفته اند که او از عمر هیچ سال و ظاهر است
 بر آنکه متوفی آن حضرت را در این وصف مذکور نکردند و کیست قابل شده
 نبودن او بعد از آنکه از سادات اخبار و اهل بیت ابرار
 ثابت است و اما آنکه در این مفسر عن الطائفة از صغر سالی که پس بیان
 آنکه علم اول است باین وجه که از ابتدای طفولیت استحقاق و لیاقت
 این امر داشت تا آنکه پس بلوغ رسید و ولایت کبری و سیادت علمی بر
 و برقرار یافت و این غرض به هیچ وجه منافاتی ندارد و نسبت جناب
 سیخ مذکور زعم کرده و با جمله سرد را هم حروف بر وجه مطایفه این
 حجر در صواعق بر فاعلی بودن بعد از محمد بن العسکری از بعد از این مفسر از غفلت
 و جهول آن از خرافات قابل و افتراءات آن کرده و وجه آن ظاهر
 نمی شود چرا که اصل این مفسر نقل است و سرگاه از سادات اخبار نزدیک
 فرقه جناب ثابت شده و روایات دیگر به ثبوت نبی و نبوت چگونه بر آن
 اعتماد نمایند و روایات ثابت را بگذارند و هم چنین نزد فرقه دیگر مفسر
 اینست سرگاه روایات بعد از محمد بن العسکری ثابت شده
 و از احادیث و آثار اهل بیت او از اولاد امام حسن علیه السلام و

و اولادش مدینه و اسم پدرش مثل پدر آن حضرت میخفتی گفته نبوی او بوقت محمود
 در علم الهی قابل گفته و اعتماد بر روایت دیگر نگرفته عرض این بر نقل و
 اخبار الکفا کرد آن مفسر است و نزاع و جدال عقلی که در علم کلام است
 موقع و بحال نیست و این مثل است بر ذکر ثواب زیارت
 حضرت امه الطاهره و آنچه بوقت زیارت یکی از آنها خوانده شود و
 بیان ماخذ این کتاب و وصیت اما زیارت پس در فصل الخطاب
 از امام جعفر صادق علیه السلام بسند رسیده که فرمود من زار و احدا
 الله من زار رسول الله و اما دعای زیارت فقد قبل الله منی قولاً
 بلیغاً کامله اذا ازت و احدا منکم فقال اذا صرت الى الباب فقف و استند
 الشدا یمن و انفت علی علی و اذا دخلت و رایت القبر فقف و قل
 الله المرحوم مرة ثم امش علیک و علیک السکنة و الوفا و عارب من حفاک
 ثم قف و کبر الله من مرة ثم ادن من القبر و کبر الله من مرة ادناه
 مرة ثم قل اللهم علیک السلام علیک یا اهل بیت الرسالة و محمد و محمد
 و عیط الوحی و خزان العلم و منتهی الحکم و معدن الرحمة و اصول الکرم
 و قادة الامم و عناصر الدسار و دعام الاحیاء و الوارث الدیان و انصار
 الرخ و سلالة خاتم النبیین و عشرة صفوة المرسلین و رحمة الله و سرکاته
 و السلام علی الله المهدی و مصباح الدجی و اعلام السعی و دوحی النبی
 و رحمة الله و سرکاته و السلام علی محال رحمة الله و مسکن برکة الله و محال
 حاکم الله و حفظ سر الله و محله کتاب الله و رسول الله و رحمة الله و

بركانه السلام على الدعاء الى حكم الله والادلاء على مرضيات الله والمظهرين
 لله والدين واليه والمخلصين من توحيد الله ورحمة الله وبركاته الى مستشفعكم و
 مقدمكم امام طلبة وارادني وتسلمني وحاجتي الشهد الله اني مؤمن بربكم و
 علة دينكم والى ابراهيم الله تعالى من عده ومحمد وعليه وآل محمد من الحسن والحسين و
 صلى الله على محمد وآله الطيبين الطاهرين وسلم تسليما واما ما خذ كتاب ليس
 صحيح بخاري وصحيح مسلم ورسني الى داود النساوي واليهيقي والرفاء
 للقاضي عياض المالكي وجامع الاصول للدين الاثير والفضول المهمة من احوال
 الدسم من كتب الشيعة والتميز في احوال النفس النفيس واثار الى حنيفة الطحاوي
 واستيعاب الى عمر بن عبد الله القرطبي المالكي وقام في اخلاق السيوطي و
 احياء العلوم لمحمد بن الغزالي والتفسير الكبير للامام الرازي والدر المنثور
 للسيوطي والكنز في التفسير والذوار التنزيل للبيضاوي وحسوة
 الحيوان الكبير لجمال الدين الدمشقي النافعي والاصابة في احوال الصفا
 للدين حجر العقلاية والخواص المحرقة لشهاب الدين بن حجر الماكي و
 الخصال لعلي بن ابي طالب النساوي وملاحات الانوار وشرحه
 الرفاه في علي القاري وشواهد النبوة لعبد الرحمن الحامي ومنهاج النجا
 من خواص محمد يارسانا وكتاب خاتمة وفصل الخطاب لروزي ومدارج
 النبوة للشيخ عبد الحفيظ الدمشقي ورساله ما سئل الله منه وازالة الخفا عن خلافة
 الخلفاء للشيخ والى الله الدمشقي وغيره من كتب الحديث والتواريخ الحاضرة
 عندنا ليعرفكم غاري ابن كنف وارشاد الشيخ المفيد رحمه الله الاماميه ودر

ودر مقام السباط براسه اذ عداوات كتبت فكونوا بالها طلبة من غير محرمات الله
 شدة ولطف احاديث موضوعه يا ضعيف من مصنفين الله مستشرق التفات بكم
 وبالقرص الكرخ عرض بعض ازاله واقع شده ما شد برضعيف ان الله وصرح
 نعمه شدة تا كسر لا مقام التمام ومجال التبت افترا او لئلا باقى ما ندر عرض ك
 اربع رساله منتخبة كتبت صحاح كدر ان به صهيح وجه ريب واشتباه كتبت از
 افضال الهى وناشد ابراهيم كبت فاعلم اليه الدخ البار البرشد
 التابع للحق ان هذه احاديث في مناقب اهل بيت رسول الله صلى الله عليه وآله
 عليا محبتهم وكتبت عليا مودتهم فعملت محبتهم ومودتهم والسعي في تعظيمهم وتكريمهم
 فاعلم من ان علما العالم معهم رسول الله صلى الله عليه وآله على رؤس الاشهاد في الشهد العظيم
 فلدنات الامم محبتهم وللدخلات الامم مودتهم فاكثروا من يدخل النار من معصم
 فاحذر جملهم الذي يدعي حب الله المودودين يدرك واعلم ان محبتهم هو محبة
 الله عظم على محبة النار فمن اقترب بذلك الحسنة بمحبة كالبريق الى اطف وسمي
 عن عذاب النار الذي هو عذاب الله الاكبر ومن عصى فمغرق في النار
 وكبرق مثل الخطب ويعذب بالعذاب الاكبر ويدعو احسن ان البدين
 ونذر معنى قوله تعالى فمن يعمل مثقال ذرة خيرا يره ومن يعمل مثقال ذرة
 شرا يره فاعلم ان محبة اهل بيته هو الثقل الاعظم لدر فعلا كل ضعيف
 الطبيعة وغيره الطبيعة وان عليا مودته احوال الخصال في القاعة من
 يوم لا نفع فيها مال ولا بنون عن رب العالمين فاما ما والى بعض منهم ثم انا
 والنفس معهم المندر ك ان بعضهم داو لا نفعهم دواو العود الى مضادة

وعلى الغريرة

ومما فيه ولا ينفذ من حسن ولا ينفذ من قلب الديان فليست تتبع الدقوال الواجبة و
 الروايات الضعيفة فانها من مفسر واثبات اعداء الدين واتباع الصالحين
 الدخا ديت ولا تدر يد الملامة بل الصريح الرواية ولا تفلد الرجال فيما يقرب
 الديان الى الروايات ولا تخطم من مفسر الروايات والدخا ديت بدون الاطلا
 على كنه المقال ولكن من الدنيا غير سب او كعابري سبيل فلا تخاصم مع اهل
 الحاشية وابدان فاب لا يرضى به العظم الغفيل النظر بالبصيرة في كنه المقال ليكشف
 عليك جليل الحال واما انك ان تعسر على الرجال بما انتم ليسوا صاحب فاجتنبوا
 من تبس من الظن فان بعض الظن انتم وعلينا اللجتناب عن السعي في تحفر
 والاخوان فانه من حفر سبب الاخيرة وقع فيها واما ك والدعتر ارض من دون
 ان تلاحظ الكتب واقوال المجتهدين من اليعقبي من العلماء والها ملين و
 عليك كلف الله ان يخرج التعرض والظن على العلماء من دوان الفصل
 رتبتم وتقيم كلامكم فليكن اللجتناب في اتباع اهل بيت الرسول م والخلق
 باخلاصكم واما ك والغضب فانه من الشيطان واما ك والمخد فانه من
 شعائر العدو واما ك والعيب فانه اشد العيبان واما ك و
 تعظيم اهل المعاندة مع اهل بيته م فانه يزيل الديان فادرك انه اوجب
 الله عليكم شهادته ان لاله الا الله وان محمدا رسوله ومحمدا اولاده وعترته
 م الطاهره فليكن اللجتناب بحمل التوفيق والهداية والاعراض عن الموانع
 مع اهل الغواية والغواية فاحفظ وصيتي واقبل نصيحتي لتكون من خرب
 عبادة المخلصين المبشرين بالدخول من الجنة لفاعلة الرسول الامين و

والا فليجزي بما ما كنتم تعلمون فلينفذكم الغدوم على ما علمت الم تدر ان الدنيا
 من رعة الاخيرة فليكن بالتراد والراحلة فان الطريق بعيد والعرضة قليل
 وانك تسؤل فليس الوصول الا بالعبادات الشدة واتباع الرسول م
 فاحفظ نداءك من القوم الظالمين فاحسنهم السلام بالصلاة والسلام
 على خير الانام وانه الامام زين القليل منا واحسنهم من المتمسكين بالبيت
 النبي م وادخلنا في زمرة محبيهم الذين طاب لهم جنانهم واحسنهم من الدواعي
 وسيلة الوصول الى جنابهم اللهم اجعلنا من اول الطريق وراحلة لمنزلة اهل
 من دواعي فان ذلوني كثيرة ورحمتك عظيمة فادركني برحمتك واعف
 عني فيا ذلوني مثل رمل لم تعد فاعف عني كل ذنب فاصفح
 الصبح الجميل خذ عطفك يا ابي من لم زاد قليل مفلس بالصدق
 يا ابي عبد بايك يا جليل والي قد عقدت على يد الدخا ديت والناس
 حصري وظني انك بها تعفو عني فيا رب اقبل دعائى واقبل
 رجائى حسرائى ان تغدبنى ولكن اعوذ بحسن عفوكم يا منائى بر در
 امه عده بركته اسرونى خود بعصيان رحمة مغفرت دارم البعد از
 فضل تو ز انك توفى مودة لا تقنطوا اليه منى فاطم كم بر قول
 ايمان كنى خاتمة كبر دعوتكم رو كنى وبقول من و دلت دامن ال
 رسول ربنا لا تواترنا ان لنينا او اخطاونا واعف عنا واغفر لنا
 انك انت المحيى برحمتك يا ارحم الراحمين

كتابخانه عمومى آيت الله العظمى

مرعشى نجفى - قم